

Pražská vysoká škola psychosociálních studií

Riziko vzniku posttraumatické stresové poruchy u vojáků přímo se účastnících zahraničních operací

Vladimíra Říhová

Bakalářská práce

Studijní program: psychologie, B7701 – prezenční studium

Vedoucí práce: mjr. PhDr. Zdeňka Sobarňa Košovcová

Praha 2018

Prague College of Psychosocial Studies

**Risk of development of Post-traumatic Stress Disorder in soldiers
participating in foreign deployments**

Vladimíra Říhová

The Bachelor Thesis

The Bachelor Thesis Work Supervisor: mjr. PhDr. Zdeňka Sobarňa
Košovancová

Prague 2018

Anotace:

Posttraumatická stresová porucha patří k novodobým psychologickým fenoménům. Neomezuje se na žádnou demografickou skupinu a je univerzální a komplexní poruchou, která se objevuje v důsledku prožití celé řady různých stresujících situací. Díky tomu jsou vojáci účastníci se zahraničních operací zvláště ohroženou skupinou. Tato práce si klade za cíl objektivně zhodnotit rizika vzniku posttraumatické stresové poruchy u vojáků účastnících se zahraničních operací a přispět tím k rozvoji psychologické přípravy a adekvátní postintervenční péče.

Klíčová slova: vojenská psychologie, armáda, stres, trauma, zahraniční operace, posttraumatická stresová porucha, PTSD

Abstract:

Post-traumatic Stress Disorder belongs among modern psychological phenomena. It is not limited to any demographic group and represents a universal and complex disorder that occurs as a result of experience of a variety of stressful situations. This makes the deployed soldiers involved a particularly vulnerable group. This paper aims to objectively evaluate the risks of development of post-traumatic stress disorder in soldiers participating in foreign operations and to contribute to the development of psychological training and adequate postintervention care.

Key words: military psychology, army, stress, trauma, foreign deployment, post-traumatic stress disorder, PTSD

Prohlášení:

1. Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou/diplomovou práci vypracoval/a samostatně a výhradně s použitím citovaných pramenů, literatury a dalších odborných zdrojů.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 31.8.2018

Vladimíra Říhová

Obsah

1. ÚVOD	1
2. TEORETICKÁ ČÁST.....	2
2.1. KONTEXT ZKOUMÁNÍ – SPECIFIKA CÍLOVÉ SKUPINY	2
2.1.1. Armáda České republiky	2
2.1.2. Vojenské zahraniční operace	2
2.1.3. Výběr vojáků předurčených na výjezd do zahraničních operací	3
2.1.4. Příprava vojáků před odjezdem na zahraniční operace	3
2.2. KONTEXT ZKOUMÁNÍ – PSYCHOLOGIE POSTTRAUMATICKÉ STRESOVÉ PORUCHY	5
2.2.1. Krize	5
2.2.2. Stres	6
2.2.3. Copingové strategie	6
2.2.4. Stresor - pojem	7
2.2.5. Kategorizace stresorů	7
2.2.6. Stresory mající vliv na vojáky v zahraničních operacích	8
2.2.7. Reakce na stres	17
2.2.8. Posttraumatická stresová porucha	18
2.2.9. Krizová intervence, debriefing	22
2.2.10. Psychologická péče o vojáky po návratu ze zahraniční operace	23
3. PRAKTICKÁ ČÁST	24
3.1. Vymezení výzkumného cíle a stanovení hypotéz.....	24
3.2. Metoda zkoumání a struktura dotazníku	25
3.3. Distribuce dotazníku mezi relevantní respondenty, sběr a zpracování dat.....	26
3.4. Vyhodnocení a konfrontace hypotéz se závěry z výzkumu.....	27
3.4.1. H1:	28
3.4.2. H2:	32
3.4.3. H3:	35
4. ZÁVĚR:.....	38
SEZNAM POUŽITÉ A CITOVANÉ LITERATURY	39
PŘÍLOHY	

1. ÚVOD

Posttraumatická stresová porucha, běžně známá jako PTSD, je jedním z novodobých fenoménů nejen vojenské psychologie, i když v ní má své kořeny. PTSD se neomezuje na žádnou demografickou skupinu ani na zemi, ale je univerzální a komplexní poruchou, která se objevuje v důsledku prožití celé řady různých stresujících situací.

U většiny lidí, kteří traumatickou událost prožijí, se PTSD nerozvine. Riziko se však zvyšuje, pokud tito lidé byli přímo vystaveni traumatické události jako oběť nebo svědek, byli během traumatu vážně zraněni, zaznamenali trauma, která byla dlouhotrvající nebo velmi těžká, viděli sebe nebo blízkého v bezprostředním nebezpečí, měli závažnou negativní reakci během traumatizující události, například pocit, že se oddělí od okolí nebo propadli panickému záchvatu, cítili se během traumatu bezmocní a nebyli schopni sobě nebo blízkému pomoci, apod (VA National Center for PTSD, 2010).

Je zřejmé, že vojáci účastníci se zahraničních operací (dále v textu také jen jako „ZO“) a bojů jsou těmto faktorům vystaveni v kvalitativní i kvantitativní rovině řádově více, než průměrný jedinec. Jak vysoké toto riziko ale skutečně je? Jak intenzivní problém je to v naší společnosti, a věnujeme mu adekvátní pozornost?

Tato práce si klade za cíl objektivně zmapovat rizika, způsobilá přivodit PTSD u vojáků účastnících se zahraničních operací, a pomoci tak do budoucna lépe a konkrétněji jednak cílit psychologickou přípravu před odjezdem vojáků na tyto zahraniční operace, jednak zajišťovat adekvátní postintervenční péči těm, kteří na zahraniční operaci jsou anebo se z ní vracejí.

Práce je rozdělena na dva klíčové celky. Část teoretická vymezuje základní pojmy a pokládá základ porozumění PTSD ve vojenském prostředí, a to zejména prostřednictvím pochopení specifik prostředí jako takového, studiem situací, které nejčastěji mají na psychiku vojáků negativní vliv, a důsledků, kterými se PTSD u osob v tomto specifickém prostředí projevuje.

Praktická část je pak výzkumným šetřením mezi vojáky, kteří se skutečně zahraničních operací účastní, či v minulosti zúčastnili, a umožňuje reálný, kvalitativně a kvantitativně hodnotitelný pohled na výskyt stresorů a symptomatických projevů PTSD ve zkoumané skupině.

2. TEORETICKÁ ČÁST

2.1. KONTEXT ZKOUMÁNÍ – SPECIFIKA CÍLOVÉ SKUPINY

2.1.1. Armáda České republiky

Armáda České republiky je hlavní složkou ozbrojených sil České republiky, jejímž hlavním úkolem je zajištění přípravy k obraně a zároveň ochrana České republiky před vnějším napadením potenciálním nepřítelem (Roušar, 2006, s. 43). Dále mohou být vojáci povoláni do aktivní služby při záchranných pracích, k evakuaci lidí, a k likvidaci následků při živelných katastrofách na území České republiky. Armáda České republiky také na základě mezinárodních smluv plní pracovní závazky mimo území České republiky, které zahrnují účast vojáků na humanitárních akcích, na mírových misích, nebo na zahraničních operacích (Ministerstvo Obrany České republiky, 2011, s. 29).

2.1.2. Vojenské zahraniční operace

Se vznikem České republiky dne 1. ledna 1993 navázala Česká armáda na činnost Československé armády ve vysílání vojenských příslušníků do mírových operací Organizace spojených národů (dále jen OSN). Spolu se získáním členství v Severoatlantické alianci dne 12. března 1999 převzala Česká republika také závazek spolupůsobit na zahraničních operacích pod vlajkou NATO a konečně od vstupu České republiky do Evropské Unie (dále jen EU) dne 1. května 2004 plní příslušníci Armády České republiky pracovní povinnosti na zahraničních operacích pod záštitou EU (Ministerstvo Obrany České republiky, 2011, s. 29-33).

Armáda České republiky je, co se týče vysílání vojáků na zahraniční operace, poměrně aktivní. Od roku 1993 byli vojáci AČR vysláni do následujících zemí a území: Afghánistán, Albánie, Bosna a Hercegovina, Čad, Čečensko, Demokratická republika Kongo, Eritrea, Gruzie, Golanské výšiny, Chorvatsko, Irák, Island, Itálie, Kábul, Kosovo, Kuvajt, Libérie, Litva, Makedonie, Mali, Moldavsko, Mosambik, Náhorní Karabach, Pákistán, Provincie Nangarhár, Provincie Lógar, Provincie Parwan, Provincie Wardak, Sierra Leone, Sinajský poloostrov, Tádžikistán, Turecko, Velká Británie, a země bývalé Jugoslávie (Ministerstvo Obrany České republiky, 2018e). V letech 1993 až 2010 bylo z České republiky na zahraniční operace vysláno celkem 22 173 vojáků (Ministerstvo Obrany České republiky, 2011, s. 33).

Minimální doba pobytu vojáků na zahraničních operacích je v současné době šest měsíců. Náplní vojenských zahraničních operací může být například: pomoc s ochranou a obranou příslušných velitelství, pyrotechnickým výzkumem, likvidace nevybuchlé munice a jiných nebezpečných systémů, podpora a zabezpečení letového provozu, zabezpečování a monitorování základny a dalších prostor, pomoc s výcvikem instruktorů, policistů a vojáků armády země, kde zahraniční operace probíhá, bezpečnostně doprovodné a obranné operace, přeprava osob a materiálu, výzkum a monitorování území, zajištění bezpečné evakuace zraněných vojáků (Ministerstvo Obrany České republiky, 2018b) a konečně samotné zapojení vojska do boje s nepřítelem zahrnující například podporu při ozbrojeném povstání

nebo proti-povstání, boj s ozbrojenými teroristy, pozemní útoky, vzdušné nálety, a obranu spřátelených vojsk proti útokům a náletům nepřítele (Dziaková, 2009, s. 368-369).

V současné době vojáci Armády České republiky plní pracovní povinnosti na zahraničních operacích v Afghánistánu (dříve ISAF, od 01/2015 Resolute Support), Kosovu (KFOR), Somálsku (EU NAVFOR Somalia), Bosně a Hercegovině (EUFOR - ALTHEA), European Union Naval Forces – Mediterranean (EUNAVFOR MED - Sophia), na Mali, Iráku, Sinaji (MFO), a v Izraeli (UNDOF) (Ministerstvo Obrany České republiky, 2018a).

Také se v zahraničí nachází celkem devět českých vojenských pozorovatelů pod vlajkou OSN, konkrétně dva v Demokratické republice Kongo (MONUSCO), dva v Kosovu (UNMIK), tři ve Středoafričské republice (MINUSCA), a dva na Mali (MINUSMA) (Ministerstvo Obrany České republiky, 2018c).

2.1.3. Výběr vojáků předurčených na výjezd do zahraničních operací

Výběr vojáků je zpravidla prováděn veliteli jednotlivých vojenských útvarů a komplexně řízen Společným operačním centrem Ministerstva obrany (SOC MO). Pro výjezd na zahraniční operaci musí voják kromě zákonných podmínek pro profesi (tyto podmínky jsou dány § 3, odst. 1 a 2 zák. č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů, a výjimky z nich nejsou v žádném případě možné) splňovat i další specifické nároky, které jsou spjaty s konkrétní obsazovanou pozicí (např. pilot, řidič aj.) a zahraniční operací (Ministerstvo Obrany České republiky, 2018d).

Dále o zařazení do programu zahraniční operace rozhodují subjektivní schopnosti vojáků, jakými je například jazyková vybavenost, odbornost, stupeň bezpečnostní prověrky aj. V neposlední řadě každý z vojáků podstupuje speciální zdravotnické a psychologické vyšetření ve vojenské nemocnici. Cílem zdravotního a psychologického vyšetření je zjistit aktuální úroveň fyzických a psychických schopností vojáka, což zahrnuje například standartní vyšetření krve a moči, EKG, prohlídku u zubaře, ale také testy na užívání omamných a psychotropních látek. Po psychologické stránce voják podstupuje nejrůznější inteligenční, pozornostní a zátěžové testy. Dále každý voják absolvuje individuální pohovor s psychologem, při kterém je, mimo jiné, posuzována závažnost případných psychických problémů, zejména těch, které se u vojáka vyskytly v minulosti v souvislosti nebo při výkonu služby. Pro rozhodování o schválení výjezdu vojáka na zahraniční operaci jsou klíčové jak výsledky zdravotní, tak zejména psychologické prohlídky (Výborná, Švarcová, 2018).

2.1.4. Příprava vojáků před odjezdem na zahraniční operace

Psychologická příprava vojáku na odjezd do zahraničních operací prodělala v posledním čtvrtstoletí zásadní změny.

V devadesátých letech minulého století se v rámci výcviku určeného pro vojáky odjíždějící na zahraniční operace kladl větší důraz spíše např. na zvládnutí obslužnosti zbraní a vojenské techniky

nežli na psychologickou přípravu. Vojáci procházeli pohovory s civilními psychology, kteří ale sami neměli zkušenosti ze zahraničních operací. Často pak věnovali vymezený čas spíše rodinným otázkám, což bylo samozřejmě také důležité, nicméně na konkrétní situace a otázky týkající se zahraničních operací vojáků nedokázali adekvátně reagovat. Vzhledem k této skutečnosti by se proto za psychologickou přípravu na vojenskou stránku zahraniční operace dala označit pouze ojediněle, z dobré vůle ojedinělých nadšenců velitelského sboru, provozovaná laická a hrubě nedostačující příprava. Takto sporadicky předávané informace a zkušenosti měly vzhledem ke svému původu s profesionální psychologickou péčí, prevencí sociálně-patologických jevů, podporou a zvýšením psychické připravenosti vojáků pramálo společného (byly čerpány především z válečných filmů, zastaralých amerických bojových manuálů a subjektivních domněnek jednotlivců) (Zapletalová, 2012, s. 12).

V roce 1999 došlo v rámci psychologické přípravy vojáků k zásadní změně. Na rozkaz ministra obrany byla tehdy poprvé zřízena psychologická služba v rezortu Ministerstva obrany (Kulíšek, 2011, s. 113). Tak byl českým vojákům konečně zajištěn formální rámec poskytování profesionální a odborné psychologické péče, a to včetně přípravy na zahraniční operace.

K ještě zásadnějšímu zlepšení úrovně psychologické přípravy a péče o vojáky však došlo po událostech 11. září 2001, kdy se svět střetl s novým termínem *globálního terorismu*. Příslušníci Armády České republiky jsou od té doby (pozn. konflikt stále pokračuje) zapojeni do řady vojenských akcí v rámci zahraniční operace Enduring Freedom (Trvalá Svoboda) na území Kuvajtu, Iráku a Afghánistánu. Cílem operací je především eliminace teroristů a jejich podporovatelů na příslušných územích (Ministerstvo Obrany České republiky, 2010).

V současnosti je psychologická příprava podstatnou složkou výcviku určeného pro vojáky odjíždějící na zahraniční operace. Tento výcvik konečně zahrnuje kromě části teoretické (např. úvod do místní kultury a zvyklostí) a praktické (např. praktické zvládnutí střetu patroly s IED – improvizovaným výbušným zařízením), i část psychologickou na velmi vysoké, profesionální úrovni. „Hlavním cílem psychologické přípravy je připravit vojáka po psychické stránce na úspěšné zvládnutí činnosti. Je založena na záměrném vytváření zátěžových situací a jejich opakování tak, aby vojáci byli nuceni hledat a upevňovat nové návyky, odpovídající způsoby chování, dovednosti, postoje a vlastnosti“ (Dziaková, 2009, s. 71).

Psychologická příprava vojáků probíhá ve třech rovinách:

- Obecné (např. přednáška, výklad).
- Speciální (např. imitace bojiště, aktivní účast psychologa při polním výcviku).
- Zvláštní (např. výcvik sociálních dovedností, příprava rodinných příslušníků na vojákův odjezd a nepřítomnost) (Dziaková, 2009, s. 72).

Smysl psychologické přípravy:

V psychice vojáka vznikají při správně vedeném výcviku nové funkce a psychické vlastnosti. Vytvářejí se i předpoklady pro úspěšné zvládnání zátěžových, životních a bojových situací. Jedná se zejména o:

- Přípravu vojáků na jednání ve složitých, neobvyklých, nebezpečných situacích. Ocitne-li se voják později v nasazení v podobné situaci, upevněné způsoby jednání se znovu vybavují a řídí jeho činnost.
- Schopnost vytvářet si správnou představu o skutečné situaci v operačním prostoru jednotky.
- Schopnost seberegulace negativních emocí a nepříjemných stavů ve smyslu schopnosti trvalé denní psychohygieny jako umění pomoci sám sobě.
- Pevné volní vlastnosti jednání spočívající v záměrném a uvědomělém zaměření aktivity na realizaci vytyčeného úkolu, spojené s překonáváním různých překážek.
- Osobnost vojáka, která je vlastně zastřešujícím systémem v úspěšném zvládnání psychické zátěže.
- Dobré mezilidské vztahy v jednotce a příznivou psychosociální atmosféru, sociální klima, jejichž utváření ovlivňují zejména velitelé a vojáci, kteří mají ve vojenské jednotce neformální autoritu (Dziaková, 2009, s. 70-71).

2.2. KONTEXT ZKOUMÁNÍ – PSYCHOLOGIE POSTTRAUMATICKÉ STRESOVÉ PORUCHY

2.2.1. Krize

Slovo krize pochází z latinského slova *crisis*, znamenající rozhodnou chvíli, rozhodný obrat. Do pojmů světové psychiatrie a psychologie se začlenil v 60. letech 20. století. Krizí nazýváme okamžik, kdy člověk ve svém životě narazí na překážku, kterou není schopen překonat v běžném časovém rámci a obvyklým způsobem, který doposud při řešení obdobně náročných životních situací používal. To u méně psychicky vyrovnaných jedinců vyvolává stavy emoční nerovnováhy a dezorganizované chování (Duchoňová, 2012).

Krizi je ale také možné chápat jako bod nebo místo, kde se vývoj našeho života pomyslně rozdvouje s možností několika různých voleb pro pokračování (Vodáčková, 2012). Krizí tedy lze, v případě vlastní psychické vyrovnanosti a připravenosti pro danou chvíli, využít i jako příležitost k urychlení přirozeného procesu osobnostního zrání.

Krizové situace jsou přirozenou součástí běžného života každého člověka. Bez zátěžových situací by člověk nemohl dosáhnout osobnostního růstu a zrání. Voják ale zažívá v rámci své služby více krizových situací (je vystavován kvalitativně i kvantitativně větší míře stresorů a tedy i stresu), než je tomu v porovnání u jiných jedinců běžné populace.

2.2.2. Stres

Stres je možné vyložit jako stav, když je jinak relativně stabilní a vyrovnaný stav organismu (tzv. homeostáza) narušen v důsledku vzájemného působení vnějších vlivů (tedy vnější zátěž jako například hrozba) na straně jedné a schopností a dispozic jedince odolat právě působící zátěži na straně druhé (Průcha, Walterová, Mareš, 2003, s. 231).

Obecně rozlišujeme stres typu:

1. EU stres – Jedná se o takový stupeň stresu, který budí reakce přiměřené intenzity, kterou je jedinec schopen zvládnout aniž by byl postihnut negativními následky, a které zároveň přispívají k fyzické i psychické vyrovnanosti, zvyšují jedincův výkon, vedou k osobnostnímu růstu a zrání.
2. DI stres – Je to takový stres, který vlivem škodlivé dávky intenzity naopak snižuje výkon jedince a zároveň zanechává na organismu chronické následky ohrožující člověka na zdraví a životě. Zajímavé je, že v případě vlivu vysoké intenzity jak negativního (např. úmrtí rodinného příslušníka), tak pozitivního (např. svatba) typu, je hormonální odezva organismu v podstatě totožná (Dziaková, 2009, s. 189).

2.2.3. Copingové strategie

Termín coping pochází z anglického jazyka a lze jej přeložit jako *zvládání něčeho, vědění si s něčím rady*. Slovo má původ v řeckém výrazu *colaphos*, znamenající přímý úder na ucho (Koehler, Baumgartner, Stamm, & Richardson, 2001).

Termín coping je používán v souvislosti s vědomě řízenými strategiemi, využívanými pro zvládání stresových podmínek. V české psychologické literatuře se tedy někdy místo termínu coping setkáváme se souslovím zvládání stresu.

Jak uvádí Nolen-Hoeksema (2012, s. 820), copingové strategie lze rozdělit na:

1. Copingové strategie zaměřené na problém (**problem-focused coping**):

Jedinec se snaží zbavit stresu tím, že se pokouší využívat vědomě a co nejvíce efektivně metody pro vyrovnání se se situací nebo podnětem, který je původcem stresu.

2. Copingové strategie zaměřené na emoce (**emotion-focused coping**):

Jedinec se snaží zbavit stresu tím, že se pokouší využívat vědomě a co nejvíce efektivně metody pro vyrovnání se s emocemi, které pociťuje vlivem stresorů (např. obranné mechanismy).

Pro úspěšné zvládání copingových strategií je zapotřebí aby jedinec měl, mimo jiné, určitou úroveň odolnosti. Úroveň odolnosti každého člověka závisí na:

- a) vrozených vlastnostech,

- b) věku
- c) životních zkušenostech
- d) získaných postojích k sobě
- e) současném stavu organismu (výklad copingových pojmů viz také Hartl a Hartlová, 2015, s. 2015).

2.2.4. Stresor - pojem

Stresor je jakýkoliv jev nebo situace, která klade na člověka takovou psychickou zátěž, že v něm následně vyvolává stres.

Stresorem mohou tedy být jak jednotliví činitelé, nebo soubor několika činitelů (například nedostatek spánku, nebo jídla), tak i závažná životní situace, nebo událost (např. autonehoda, nebo úmrtí rodinného příslušníka). Stresorem se ale může stát i situace, která není naší společností vnímána v negativním slova smyslu, ale naopak se předpokládá, že člověk v takové chvíli bude pociťovat výhradně pozitivní emoce (např. o žádost o ruku, nebo narození dítěte) (Dziaková, 2009, s. 185).

Závažnost stresoru je pro každého jedince relativní. Kritériem je tedy sám jedinec, respektive jeho subjektivní vyhodnocení situace v porovnání s mírou jeho vlastních schopností se s nebezpečím vyrovnat (Mareš, 2012, s. 45).

2.2.5. Kategorizace stresorů

Na skutečnost, že je nutné rozlišovat objektivní faktory vzniku stresu od jejich subjektivní interpretace, poukázal již H. Selye. Jejich vymezení tedy často není jednotné a ani plně vyčerpané. V nepřeborném množství možností neexistuje jedna všeobecně přijímaná teorie; jednotliví autoři předkládají tedy každý několik možných klasifikací stresorů (Vašina, Strnadová, 2002, s. 205). Nutno dodat, že se často jedná o relativní členění. V reálném životě totiž často dochází k překrývání jednotlivých kategorií (např. vlivy intrapsychické s vlivy vnějšího prostředí). Cílem následujícího přehledu není vyčerpávající výčet, ale přiblížení nejčastějších faktorů z těch, které se konkrétně týkají zaměření této bakalářské práce.

Stresory lze dělit dle:

1. Směru vlivu na organismus, tedy na vnitřní (intrapsychické) a vnější vlivy.
2. Z hlediska času na dlouhodobé (chronické) a krátkodobé (akutní).
3. Z hlediska expozice organismu něčemu, ale stresorem může pro člověka být i nedostatek něčeho zásadního v jeho životě, což vyústí ve frustraci (např. sexuální deprivace).
4. Z hlediska původu povahy stresového podnětu (Dziaková, 2009, s. 190):
  - a) Fyzikální - jde o všechny fyzikální, chemické a biologické vlivy, které na člověka mohou působit, např. hluk, chlad, horko, prudké změny tlaku, vlhkost vzduchu, záření různého druhu, obtížný terén, ostré světlo, viry, bakterie, nebo třeba alkohol a drogy.

- b) Fyziologické – přímá souvislost s fyziologickou stránkou člověka např. dehydratace organismu, špatná hygiena, svalová únava, poškození imunitního systému, spánkový deficit.
- c) Psychické – neurčitost, nejistota, dvojnáčnost situace nebo informací, těžký výběr nebo nulová volba reakcí v dané situaci, působení časového tlaku.
- d) Emoční – emoce, které vznikají např. jako reakce na vnější vlivy ale i intrapersonální vlivy např. většina tísnivých pocitů jako je napětí, úzkost, strach, nerozhodnost, dále sem patří i frustrace, stres ze zodpovědnosti, stres z vnitřního nesouladu (rozpor mezi rozkazy velitele a morálním přesvědčením), vnitřní konflikty, stres vznikající z nedostatku času, stres z hádek a nedorozumění.

2.2.6. Stresory mající vliv na vojáky v zahraničních operacích

V následujícím výčtu jsou vyjmenovány stresory, kterým nejčastěji bývá voják na zahraniční operaci vystaven, a jsou proto využity ve výzkumné části této práce ve formě dotazníku. Stresory jsou nejprve zařazovány do výše zmíněných kategorií a dále stručně popisovány.

1) Přímý kontakt s nepřítelem:

Kategorie stresoru: vnější vlivy, krátkodobý - situační

Popis:

Voják je vystaven situaci přímého ohrožení, resp. v přímém kontaktu s konkrétně určenou hrozbou. Kontakt s nepřítelem znamená riziko ohrožení zdraví a života vlastního i blízkých (kolegů, kamarádů). Od vojáka je očekávána okamžitá reakce (působení časového tlaku), přičemž tato musí být situací adekvátní (neohrozit při vlastní obraně nezúčastněné osoby, dodržovat postupy v souladu s mezinárodním právem etc.). Požadavky na činnost vojáka mohou být protichůdné se základními instinkty (sebezáchova, touha utéct versus plnění rozkazu). Opakování této situace vojáka vystavuje opakovanému stresu v nutnosti volby mezi těmito pohnutkami.

2) Strach o život:

Kategorie stresoru: intrapsychický, emoční, vnějšími vlivy podmíněný, dlouhodobý i krátkodobý

Popis:

Voják pociťuje strach o svůj život v důsledku trvající expozice samotné možnosti neurčité situace (přepadení neznámým nepřítelem), neznámé/nové situaci (první výjezd na zahraniční operaci v životě vojáka vůbec, první střet s reálnou situací ohrožující život vojáka mimo vojenský výcvik a přípravu); nebo má naopak velmi konkrétní obavy, vzniklé na základě vlastní předešlé nebo i zprostředkované zkušenosti (např. střet patroly s IED – improvizovaným výbušným zařízením).

Voják si uvědomuje, že jeho konání musí být bezchybné a precizní v souladu s rozkazy nadřízených bez ohledu na jeho emoční rozpoložení (strach mu nesmí zatemnit mysl, ovládnout ho – voják je pod tlakem vědomí, že mít strach je sice přirozené, ale v dané situaci špatné, protože tím riskuje nesoustředění, zpomalení procesu myšlení, tedy nutnost pohotového vyhodnocení situace a tím i následné rozhodování a jednání.).

3) Použití zbraně:

Kategorie stresoru: intrapsychický, emoční, vnějšími vlivy podmíněný, krátkodobý

Popis:

Tento stresor je obzvláště silný v okamžiku, kdy voják poprvé použije zbraň v reálné situaci. Vojáka ovládnou emoce a pocity, které prožil již dříve, ale s úplně jinou intenzitou a často se jedná o kombinaci emocí a pocitů, které nikdy dříve nebyl vystaven a které mohou být dokonce ambivalentní (například může pociťovat intenzivní strach, bezmocnost, hrůzu a paradoxně úlevu po pominutí akutního nebezpečí).

I přes to, že je voják na výcviku na tuto situaci připravován po všech stránkách, v reálné situaci často dochází k intrapsychickému rozporu mezi tím, co očekává, že se po střelbě stane, a mezi tím, co skutečně nastane. Voják se musí vyrovnat s faktem, že bylo nutné prostřednictvím použití zbraně vzít jiné osobě život i přesto, že je to v rozporu jednak s jeho morálními zásadami (zabít jiného bez morálního ospravedlnění není lidské ani správné) a jednak se základní listinou práv a svobod (konkrétně právem na život).

Použití zbraně proti jinému člověku může v konečném důsledku přerůst v traumatickou reakci zvanou post-shooting syndrom nebo post-shooting trauma. Jedná se o termín používaný zejména v anglické literatuře a do češtiny může být překládán jako psychická stresová reakce, která přichází po použití střelné zbraně člověkem proti člověku (Ježek, 2011, s. 22). Toto trauma může postupem času při neadekvátní nebo chybějící intervenční a post-intervenční péči přispět k vytvoření posttraumatické stresové poruchy.

4) Strach o kolegy, kamarády z jednotky:

Kategorie stresoru: intrapsychický, emoční, vnějšími vlivy podmíněný, dlouhodobý i krátkodobý

Popis:

Voják si spolu s kolegy vytváří v rámci jednotky jakousi pracovní rodinu, jejíž členové se na sebe navzájem spoléhají nejenom v boji, podporují se a tráví spolu volný čas, ale často tyto vztahy přetrvávají léta po návratu ze zahraničních operací. Pokud voják přijde o kolegu, cítí bolest a zármutek srovnatelný s tím, který by cítil v případě ztráty člena biologické rodiny. Zároveň si uvědomuje další dopady takové situace, např. že úmrtím kolegy je oslabena bojeschopnost jednotky a následně jsou ohroženy jak životy dalších kolegů tak i jeho vlastní.

5) Dlouhodobé odloučení od rodiny:

Kategorie stresoru: intrapsychický, emoční, vnějšími vlivy podmíněný, dlouhodobý

Popis:

Voják je v rámci nasazení v zahraniční operaci mnohdy vzdálen několik tisíc kilometrů od domova, často bez možnosti pravidelného kontaktu přes komunikační kanály (například vlivem špatných klimatických podmínek, či nedostatku elektřiny). V důsledku nedostatku informací o tom, co se děje doma přichází frustrace, pocity stesku, bezmoci, pocity úzkosti v důsledku toho, že mu utíkají důležité životní milníky dětí (například první slovo, první krok, nástup do první třídy aj.).

Při komunikaci prostřednictvím komunikačních kanálů je výměna informací s rodinnými příslušníky zpočátku jednoduchá, stále je co si vyprávět, voják je plný nových dojmů a zážitků. Postupem času se ale i život na zahraniční operaci stane rutinou, není o čem vyprávět, nebo jsou vojákovi zážitky natolik silné, že je rodině nesděljuje ať už v důsledku nepředatelnosti, nebo prostě z důvodu toho, aby nevyvolal v už tak obavami zahlcených v rodinných příslušnících strach o jeho osobu.

Také narůstá strach o partnerský vztah (nedostatek fyzického kontaktu a možnosti utužovat vztah, pocity nedůvěry v partnera, případně až podezírání z nevěry).

6) Rozchod s partnerem v průběhu zahraniční operace:

Kategorie stresoru: intrapsychický, dlouhodobý, vnějšími okolnostmi podmíněný

Popis:

Rozvodová řízení, nebo trvající partnerské konflikty v průběhu zahraničních operací jsou většinou důsledkem dlouhodobě přítomných partnerských problémů (Dziaková, 2009, s. 372). Voják v důsledku velké vzdálenosti od problémů může pociťovat např. bezmoc, vztek, nebo lítost. Voják si uvědomuje, že jeho konání nesmí být ovlivněno osobními problémy, musí být bezchybné a precizní v souladu s rozkazy nadřízených bez ohledu na jeho aktuální emoční stav, jinak riskuje nesoustředění, zpomalení procesu myšlení, schopnost pohotovému vyhodnocení situace se vytrácí a tím i následné pohotovému rozhodování a jednání. Tím ohrožuje bojeschopnost jednotky, potažmo úspěšnost celé zahraniční operace.

7) Úmrtí rodinného příslušníka v průběhu pobytu na zahraniční operaci:

Kategorie stresoru: Intrapsychický, emoční, dlouhodobý

Popis:

Úmrtí rodinného příslušníka je vždy bolestnou událostí, zejména pokud je úmrtí náhlé, neočekávané a voják neměl možnost se se zemřelým adekvátně preventivně rozloučit před výjezdem na zahraniční operaci. Případná nepřítomnost vojáka na pohřbu v důsledku neodkladných pracovních závazků na zahraniční operaci (právě probíhající boj s nepřítelem)

jen prohlubuje vojákovy pocity smutku a bezmoci, které jsou ve chvíli nasazení na zahraniční operaci nežádoucí.

8) Vystavení špatným klimatickým podmínkám

Kategorie stresoru: vliv prostředí, fyzikální, dlouhodobý i krátkodobý

Popis:

Expozice diametrálně odlišným klimatickým podmínkám od těch, na které je organismus vojáka zvyklý z rodné země. V kombinaci například se špatnými hygienickými podmínkami mohou vznikat nejrůznější zdravotní obtíže, které vojákově komplikují výkon služby. Voják si uvědomuje, že při jeho postavení mimo službu v důsledku zdravotních obtíží oslabuje bojeschopnost jednotky, potažmo úspěšnost celé zahraniční operace.

9) Vystavení špatným hygienickým podmínkám

Kategorie stresoru: vliv prostředí, fyziologický, dlouhodobý

Popis:

Špatné hygienické podmínky mohou způsobovat nejrůznější zdravotní obtíže (např. infekce nebo plísňě) v důsledku kterých je voják proti zdravím členům jednotky znevýhodněn, v těžkých případech (např. propuknutí střevní koliky) není schopen plného pracovního nasazení a tím ohrožuje bojeschopnost jednotky.

V souvislosti s hygienickými podmínkami voják také často trpí nedostatkem soukromí (je to způsobeno vlivem velké koncentrace lidí, při které totiž není ani ve sprchách, ani na WC voják nikdy sám).

10) Propuknutí stavu zvaného ponorková nemoc

Kategorie stresoru: vnější vlivy, dlouhodobý

Popis:

Vojáci jsou spolu minimálně po dobu šesti měsíců. Bývají ubytováni v jedné místnosti nebo stanu po třech až čtyřech lidech, v podstatě bez jakékoliv možnosti osobního prostoru (Osokin, 2011, s. 21). Častým problémem je nejen takzvaná *ponorková nemoc*, ale i zkušenost s kulturními rozdíly jak civilních obyvatel, tak i příslušníků koaličních vojsk (Nakonečný, 2009, s. 82). K ponorkové nemoci přispívá i rutinní náplň práce zejména na pozicích zajišťujících logistické zabezpečení základny (např. kuchař, zdravotník).

11) Pohled na zohavená těla

Kategorie stresoru: vnější okolnosti

Popis:

Tvrdá konfrontace s realitou, na kterou jsou sice vojáci v určité míře připravováni před výjezdem na zahraniční operaci, ale pocity které vojáka při konfrontaci s realitou ovládnou, jsou jiné. Voják si uvědomuje, že je nutné dívat se na lidské tělo jen jako na tělesnou schránku a nepřipouštět si pocity, které by mohli negativně ovlivnit jeho výkon služby.

12) Pohled na mrtvá těla

Kategorie stresoru: krátkodobý, vnějšími vlivy podmíněný

Popis:

Tvrdá konfrontace s realitou, na kterou jsou sice vojáci v určité míře připravováni před výjezdem na zahraniční operaci, ale pocity které vojáka při konfrontaci s realitou ovládnou, jsou jiné. Je nutné být obrněný, nepoddat se pocitům. Konfrontace se smrtí s sebou přináší především pocity strachu z neznámého na vědomé i nevědomé úrovni (Kinsvertová, Králová, 2014, s. 41-51). Předpokládá se, že opakovaná konfrontace s expozicí mrtvých těl rapidně zvyšuje pravděpodobnost vzniku posttraumatické stresové poruchy (Čírtková, Spurný, 2001).

Voják si uvědomuje, že v takových chvílích je nutné dívat se na lidské tělo jen jako na tělesnou schránku a nepřipouštět si pocity, které by mohli negativně ovlivnit jeho výkon služby (jako je např. strach, hněv, agrese, bolest, úzkost, překvapení, znechucení, nebo bezmoc). I přes veškerý výcvik a psychologickou přípravu, kterou vojáci před výjezdem na zahraniční operaci absolvují, je velmi těžké se těmito pocitům nepoddat. Hrůzné obrázky se může podařit vojákovi z mysli vytěsnit, nelze na ně ale nikdy plně zapomenout.

13) Pohled na mrtvé děti

Kategorie stresoru: krátkodobý, vnějšími vlivy podmíněný

Popis:

Stává se, že druhá ze stran konfliktu nebere ohled na děti a tak se voják pohledu na dětské civilní oběti často nevyhne. Smrt dítěte je obecně vnímána hůře než smrt dospělé osoby, což je dáno především tím, že dítě za sebe samo ještě není plně zodpovědné a působí křehce, nevinně.

V úmluvě o právech dítěte se říká, že „dítětem se rozumí každá lidská bytost mladší osmnácti let“ (Úmluva o právech dítěte, 1989). Při zahraničních operacích se ale často vojáci setkávají s tím, že druhá strana konfliktu bere děti v podstatě jako dospělé a nutí je tedy i bojovat.

Ačkoli základ stresoru je obdobný jako v případě bodu 12) výše (pohled na mrtvá těla obecně), pohled na mrtvé dítě, obzvláště jedná-li se o zjevně násilnou formu smrti, je pro osobu z evropského společensko-kulturního prostředí řádově více šokující. To, co pak voják skutečně

zažívá při hrůzném pohledu na dětské válečné oběti, zůstává často nevyslovitelné a nepředatelné, i po dlouholeté terapii.

14) Pohled na masové hroby

Kategorie stresoru: vnějšími vlivy podmíněný, krátkodobý

Popis:

Voják se v takové chvíli ocitá v situaci, kterou nemůže nijak ovlivnit, a je vystaven surovosti nepřítele, ponížení základní lidskosti a důstojnosti. Je při tom konfrontován s možností, že by jako účastník bojů v takovém masovém hrobu mohl i sám spočinout. Uvědomuje si, že v takové situaci je nutné dívat se na lidské tělo jen jako na tělesnou schránku a snažit se nepřipouštět si negativní pocity, které by mohli negativně ovlivnit jeho výkon služby. Pohled na masové hroby je jedním ze zážitků, který je velmi těžké vytěsnit, natož jej zapomenout.

15) Setkání se s chudobou

Kategorie stresoru: vnějšími vlivy podmíněný, krátkodobý

Popis:

Zahraniční operace často probíhají na území, kde jsou aspekty chudoby (např. nedostatek jídla, pití, nedostatek zdravotnické péče a tedy i šíření nemocí ve větší míře, nedostatečná hygiena), normou. Voják je zde konfrontován se skutečností, kterou nemůže nijak ovlivnit. Požadavky na činnost vojáka mohou být protichůdné s jeho interpersonálními pochody (touha poskytnout pomoc dítěti, které je ve věku vojákovy vlastního dítěte versus plnění rozkazu).

16) Úmrtí kamarádů z jednotky

Kategorie stresoru: vlivy prostředí, emoční, krátkodobý

Popis:

Voják si spolu s kolegy vytváří v rámci jednotky jakousi *pracovní rodinu*, jejíž členové se na sebe navzájem spoléhají nejenom v boji, podporují se a tráví spolu volný čas, ale často tyto vztahy přetrvávají léta po návratu ze zahraničních operací. V případě, že někdo z jeho kolegů padne v boji, cítí voják emoce (bolest, zármutek apod.) srovnatelné s tím, jaké by cítil v případě ztráty člena biologické rodiny. Zároveň mají do mysli vojáka tendenci se vkrádat nejrůznější nechtěné projekce a vtíravé myšlenky (např. „kdybych byl rychlejší, mohl být naživu“). Tyto negativní emoce, nechtěné projekce a vtíravé myšlenky pak ovlivňují jeho jednání. Voják, který se s faktem úmrtí kolegy nevyrovná adekvátním způsobem, nejen že tím připravuje živnou půdu pro vlastní psychické problémy do budoucna, ale především představuje potenciální ohrožení úspěšnosti celé akce pro svůj nevyrovnaný psychický stav.

17) Prožití spánkové deprivace

Kategorie stresoru: Dlouhodobý, fyziologický, intrapsychický, vnější vlivy prostředí

Popis:

Zejména na zahraničních operacích se často stává, že je voják nucen dlouhou dobu nespát (například absolvuje-li dlouhý pochod v nezajištěné oblasti). V důsledku nedostatku spánku začne chybět organismu potřebná energie k vykonávání nejrůznějších činností. Voják se cítí slabý, pociťuje závratě, má zvýšenou iritabilitu, anxiozitu, je ospalý, upadá do mikrosněpánku, omdlévá, je nesoustředěný a v extrémních případech může začít dokonce halucinovat nebo blouznit, přičemž v konečném důsledku může začít být nebezpečný sobě a svým kolegům z jednotky (např. slyší-li hlasy, které mu přikazují pozvednout zbraň vůči kolegovi). Spánková deprivace hrozí i za stavu relativního klidu (když je zrovna klid bez boje) když se zdá, že voják má dostatek spánku. Vliv má totiž zejména kvalita spánku (např. délka spánku, skutečnost, zda se voják budí uprostřed REM fáze - nebude se cítit odpočatý, ale bude naopak podrážděný a úzkostný) (Dement, 1960, s. 1705-1707). Následky spánkové deprivace často vedou k narušení celkové architektury spánku (Dogen, Rogers, & Dinges, 2003, s. 5-13) a tak se voják ocitá v bludném kruhu, který má často za následek selhání organismu v důsledku nedostatku fyzických i psychických sil.

18) Prožitek hladu

Kategorie stresoru: dlouhodobý, vnějšími vlivy podmíněný, fyziologický

Popis:

Voják ubývá na hmotnosti, chybí mu energie, začne být méně výkonný, pociťuje slabost, závratě, pociťuje zvýšenou sensitivitu vůči klimatickým podmínkám (teplo, chlad), vyskytne se u něj zvýšená iritabilita a anxiozita v důsledku čehož může začít jednat impulzivně (hrozí narušení vztahů v jednotce) nebo naopak pociťuje letargii (hrozí neplnění pracovních povinností). Při extrémních formách hladovění může začít halucinovat nebo blouznit. V konečném důsledku může voják začít být nebezpečný sobě a svým kolegům z jednotky (např. slyší-li hlasy, které mu přikazují pozvednout zbraň vůči kolegovi).

19) Expozice organismu extrémně nízkým teplotám

Kategorie stresoru: vnějšími vlivy podmíněný, fyzikální, fyziologický

Popis:

Organismus reaguje na extrémně nízké teploty přechodem do tzv. nouzového režimu (Dziaková, 2009, s. 150) (zpomalení tělesných procesů jako například průtok krve). V závislosti na tom se zpomalují vojákovy reakce, pociťuje únavu, v závislosti na které může voják začít pociťovat beznaděj, nudu a ztrácí motivaci k jakékoliv činnosti včetně sebemenších pohybů. Dochází k tzv. otupění mysli i smyslů (není ostražitý, je nesoustředěný).

20) Expozice organismu extrémně vysokým teplotám

Kategorie stresoru: vnějšími vlivy podmíněný, fyzikální, fyziologický

Popis:

Voják na zahraničních operacích je vystaven extrémním teplotám především při přesunech, na otevřených prostranstvích, kde v kombinaci s tím, že nese plnou výstroj, hrozí přehřátí organismu. Expozice organismu extrémně vysoké teplotě vede k nejrůznějším zdravotním obtížím, které negativně ovlivňují aktuální psychický stav vojáka (hrozí ztráta koncentrace, menší produktivita, halucinace v důsledku dehydratace aj.). Voják pak může být v souvislosti se zdravotními obtížemi postaven mimo službu, což má za následek potenciální ohrožení bojeschopnosti jednotky, zejména onemocní-li více vojáků najednou, a v konečném důsledku tedy i ohrožení úspěšnosti celé zahraniční operace.

21) Expozice hluku

Kategorie stresoru: vnější vlivy, fyzikální, fyziologický

Popis:

Zvýšená hladina hluku vede mimo ztráty koncentrace a menší produktivity k nejrůznějším zdravotním obtížím, jako je například šelest, tinitus nebo akustické trauma (mechanické poškození sluchového aparátu) při expozici krátkému zvuku vysoké intenzity, jakým může být např. střelba nebo výbuch granátu. Problém ale může způsobovat i relativně stálý hluk, který by člověk za normálních podmínek habituoval, jakým je například nepřetržitý provoz diesellových agregátů na elektřinu.

22) Prožití sexuální deprivace

Kategorie stresoru: intrapsychický, fyziologický dlouhodobá

Popis:

Dá se říct, že sexuální uspokojení tvoří jednu ze základních složek duševní pohody člověka. Na význam absence sexuálního uspokojení mají dopad i vnější vlivy (jinou míru sexuálního chťiče bude pociťovat válečný zajatec, a jinou voják, který už 4 týdny vykonává stejnou rutinní činnost). Dále zde hraje roli možnost intimity jako takové. Voják na zahraniční operaci obvykle bydlí s dalšími až třemi vojáky na pokoji, a ani na záchodě není sám. Pokud tedy cítí nutkání k sebeukájení, často vůbec nemá možnost tuto tužbu uspokojit a musí sáhnout po náhradním řešení (např. energii nasměrovat jinam, třeba do výkonu práce).

23) Prožití stresové situace

Kategorie stresoru: Intrapsychický, vnější vlivy (situační)

Popis:

V podstatě každá situace na zahraniční operaci zatěžuje organismus a psychiku vojáka více, než by tomu bylo u stejné činnosti v domácím prostředí. Může se tedy pro vojáka stát potenciálně stresovou ať už v důsledku působení různých vlivů prostředí, intrapsychických stresorů (např. obavy, nebo nejružnější negativní emoce), nebo kombinací obojího.

Záleží na vojákových osobnostních predispozicích a zejména pak na tom, jaká je jeho frustrační tolerance. Ta je v dané situaci ovlivňována právě vnějšími okolnostmi, které její míru mohou zásadně měnit. Zároveň platí, že každá stresová situace je jiná, originální a může se tedy stát, že i přes veškerý výcvik a zkušenosti z předešlých zahraničních operací voják nečekaně zareaguje neadekvátně situaci (například zpanikaří nebo ztuhne) a tím ohrozí nejen sebe ale i kolegy z jednotky a v konečném důsledku i úspěch celé zahraniční operace.

24) Expozice organismu vysoké prašnosti

Kategorie stresoru: vnější vlivy prostředí, fyzikální stresor

Popis:

Vzduch na zahraničních operacích je zpravidla suchý, plný prachu a nevábného zápachu např. splašků z ulic měst. To vojákům spolu s dalšími vnějšími okolnostmi vytváří diskomfort, zejména víření písečných a prachových částic pak může vojákům působit problém, pokud se jim dostanou do očí, nebo do dýchacích cest. Takové částice v těchto oblastech totiž obsahují i zaschlé částičky výkalů (v důsledku např. nevybudované kanalizace v okolních městech) a mohou tedy způsobit nejen zánět spojivek, ale třeba i průjemy nebo jiné infekce nejružnějšího druhu (Výborná, Švarcová, 2018).

Voják je pak v důsledku zdravotních obtíží indisponován, tedy neschopen stoprocentního výkonu služby, což má za následek potenciální ohrožení bojeschopnosti jednotky, zejména onemocní-li více vojáků najednou, a v konečném důsledku ohrožení úspěšnosti celé zahraniční operace.

25) Expozice organismu vlhkosti vzduchu

Kategorie stresoru: vnější vlivy prostředí, fyzikální stresor

Popis:

Zahraněční operace probíhají většinou v oblastech, jejichž klimatické podmínky jsou v mnoha aspektech diametrálně odlišné od podmínek domovské krajiny. Organismus vojáka je tak zpravidla vystavován, mimo jiné, extrémně nízké vlhkosti vzduchu v pouštních oblastech (až kolem 8 procent, přičemž optimální vlhkost vzduchu pro lidský organismus je okolo 55 procent) anebo extrémně vysoké vlhkosti vzduchu v tropických oblastech (v džungli i setrvale 100%),

kteřá vojákům spolu s dalšími vnějšími okolnostmi vytváří diskomfort. Organismus reaguje na jinou než optimální vlhkost vzduchu regulací celkové teploty (pocení, odpařování značného množství vody z povrchu těla). Pokud je vlhkost vzduchu nízká, pak naše tělo a především pak zdraví trpí. Dochází k vysychání sliznic horních cest dýchacích a z toho pramenících zánětů nosohltanu, onemocnění horních i dolních cest dýchacích. Nepříznivý vliv suchého vzduchu lze pocítit také na pokožce, ta se vysušuje, v oblasti obličeje praskají rty, postiženého pálí oči. Velmi častým projevem nízké vlhkosti vzduchu je také pocit únavy. V případě vysoké vzdušné vlhkosti naopak dochází k problémům s regulací tělesné teploty, pot se z pokožky optimálně neodpařuje a neplní tak chladivou funkci. Narůstá riziko přehřátí organismu.

26) Prožití hádek mezi kolegy

Kategorie stresoru: interpersonální, intrapsychický, vnější vlivy prostředí

Popis:

Kvalita interpersonálních vztahů na zahraniční operaci je klíčová pro udržení duševní pohody vojáků, neboť jsou spolu v podstatě 24 hodin denně. Hádky a neshody jsou přitom nejčastěji důsledkem nedorozumění, ponorkové nemoci, osobní frustrace anebo pracovního pochybení při výkonu služby, které ovlivní chod celé jednotky. V uzavřeném kolektivu vzniká napětí, dusno, na malém prostoru není žádné soukromí, není kam od sporu utéct. Koheze jednotky je narušena, hrozí bezprostřední ohrožení bojeschopnosti jednotky, potažmo ohrožení úspěšnosti zahraniční operace.

2.2.7.Reakce na stres

Z fyziologického hlediska reaguje organismus bez ohledu na původ stresoru zcela automatickým spuštěním složitého řetězce reakcí. Mezi tyto reakce patří:

- zrychlení metabolismu,
- zrychlení srdeční činnosti,
- rozšíření zornic,
- zvýšení krevního tlaku,
- zrychlené dýchání,
- svalové napětí,
- vylučování endorfinů a ACTH,
- a uvolňování cukru z jater (Nolen-Hoeksema, 2012, s. 590-595).

Výsledkem tohoto řetězce je pozorovatelné chování dvojího druhu – útok nebo útěk.

Z psychologického hlediska vykazuje organismus především následující reakce:

- úzkost,
- vztek a agrese,
- apatie a deprese,
- a oslabení kognitivních funkcí (Nolen-Hoeksema, 2012, s. 595).

2.2.7.1. Akutní reakce na stres

Za akutní reakci na stres je považována krátkodobá a okamžitá reakce na stres, trvající zpravidla do 48 hodin od vystavení jedince stresoru (Baštecká, 2005, s. 20). V rámci akutní reakce dochází k jistému druhu tělesného omráčení, zpomalení psychomotorických projevů až ke stuporu, anebo naopak k extrémní excitaci, často ve spojení s poruchou paměti (např. fuga). Dále dochází k poruše vědomí a emocí, (postižený může být dezorientaný v čase a prostoru), často se také dostávají somatické příznaky anxiety (např. pocení, tachykardie, zrudnutí v obličeji aj.) (Bouček, 2001, s. 203).

Mareš odkazuje na dělení podle M. Kořána, podle kterého prožívání stresu, resp. průběh reakce na stres lze pozorovat v pěti fázích:

1. „fáze omráčení a šoku (začíná bezprostředně po traumatické události a trvá 24–36 hodin);
2. fáze výkřiku „co se to stalo?“ s pocity přítomnosti mimo realitu, ochromení aktivity či naopak puzení k nadměrné aktivitě (trvá do 3 dnů od začátku traumatické události);
3. fáze hledání smyslu události – „proč mě to potkalo?“ (přibližně 3–14 dnů po traumatické události);
4. fáze popření a opětovného znovuprožívání události (přibližně 2–8 týdnů po traumatické události);
5. posttraumatická fáze (přibližně 1–3 měsíce po traumatické události)“ (Mareš, 2012, s. 18).

2.2.8. Posttraumatická stresová porucha

2.2.8.1. Historie pojmu

Jedno z prvních odborných pojednání, týkajících se psychických obtíží vzniklých v důsledku psychického traumatu pochází z USA, kdy byly roku 1879 zkoumány přeživší oběti několika železničních neštěstí (Vitoušová, 2007, s. 32). Další zájem o danou problematiku přinesly výzkumy přeživších vojáků první a druhé světové války, díky kterým se do povědomí psychologické obce dostal pojem *traumatická neuróza*, označující právě psychické obtíže vyskytující se v důsledku psychického traumatu.

Zlomovým v tomto ohledu se však stal konec 20. století, kdy se do popředí zájmu výzkumu odborníků dostaly obtíže přeživších vojáků války ve Vietnamu po roce 1975. Tehdy nejslavnější, a bezesporu nejpropracovanější (přibližně 3tisíce stran textu), ze studií na toto téma byla National Vietnam Readjustment Study (Kulka, Schlenger, Fairbank, Hough, Jordan, Marmar, & Weiss, 1988). Specifický soubor psychických a somatických obtíží byl Americkými psychiatry pojmenován jako *post vietnamský*

syndrom a pojem byl poprvé zařazen do klasifikace nemocí jako onemocnění. Později, v důsledku dalších výzkumů, které prokázaly, že podobné příznaky vykazují i oběti civilních (nevojenských) stresových situací (např. znásilnění), se začalo pro tento soubor používat nové označení posttraumatická stresová porucha a byla vytvořena celá samostatná diagnostická kategorie v rámci Diagnostického a statistického manuálu mentálních poruch (DSM) (Vitoušová, 2007, s. 33).

2.2.8.2. Definice

Posttraumatická stresová porucha se podle výkladu Světové zdravotnické organizace v publikaci klasifikace Mezinárodní klasifikace nemocí a souvisejících zdravotních problémů (MKN 10) řadí mezi neurotické, stresové a somatoformní poruchy (oddíl F40-F48, posttraumatickou stresovou poruchu zde konkrétně najdeme pod kódem F43.1.).

Dle tohoto výkladu lze posttraumatickou stresovou poruchu definovat jako „opožděnou nebo protahovanou odpověď na stresovou či traumatickou událost nebo situaci (krátkého nebo dlouhého trvání) mimořádně ohrožující nebo katastrofické povahy, která způsobuje téměř u každého člověka silné rozrušení. U malého počtu pacientů může nastat chronický průběh trvající několik let a následně propuknout trvalá změna osobnosti (v MKN10 pod F62.0)“ (Palčová, 1998, s. 76).

2.2.8.3. Diagnostická kritéria posttraumatické stresové poruchy

Při diagnostice posttraumatické stresové poruchy je doporučeno postupovat postupně podle kritérií, popsaných v Mezinárodní klasifikaci nemocí a souvisejících zdravotních problémů (MKN10):

„A. Postižený musel být vystaven stresové události nebo situaci, krátkého nebo dlouhého trvání, výjimečně nebezpečného nebo katastrofického charakteru, která by pravděpodobně způsobila hluboké rozrušení téměř u kohokoliv.

B. Je přítomno neodbytné znovuvybavování nebo znovuprožívání stresu v podobě rušivých flashbacků, živých vzpomínek či opakujících se snů, nebo prožívání úzkosti při expozici okolnostem připomínajícím nebo spojeným se stresorem.

C. Postižený se musí vyhýbat nebo dávat přednost vyhýbání se okolnostem, které připomínají nebo jsou spojené se stresorem, přičemž toto vyhýbání nebylo přítomno před expozicí stresoru.

D. Musí být přítomno některé z následujících kritérií:

(1) neschopnost vybavit si buď částečně, nebo kompletně některé důležité momenty z období traumatu,

(2) jsou přítomny kterékoli dva z následujících příznaků zvýšené psychické citlivosti a vzrušivosti, které nebyly přítomny před expozicí stresoru:

(a) obtíže s usínáním nebo udržením spánku,

(b) podrážděnost nebo návaly hněvu,

- (c) obtíže s koncentrací,
- (d) hypervigilita,
- (e) přehnané úlekové reakce.

E. Kritéria B, C a D musí být splněna v průběhu 6 měsíců od stresové události nebo od konce období stresu. Někdy může být účelné diagnostikovat i po delším období než 6 měsíců, ale důvody musí být zřetelně specifikovány“ (Praško, n.d.).

Na rozdíl od jiných poruch, čas v případě posttraumatické stresové poruchy není léčivým prvkem; obtíže s ubíhajícími roky nepolevují, ale naopak spíše zesilují. Také se často stává, že se obtíže objeví až po období latence, které může trvat od několika týdnů až po několik let (Belenky, Noy, & Solomon, 1985).

S jistotou lze říci, že člověk trpí posttraumatickou stresovou poruchou tehdy, pokud obtíže přetrvávají déle než 6 měsíců od stresové události (z okolností tak vyplývá, že se s prožitým stresem nevyrovnal v rámci běžných fází vyrovnávání se se stresem) (Zapletalová, 2012).

2.2.8.4. Symptomy posttraumatické stresové poruchy

Symptomy typické pro posttraumatickou stresovou poruchu jsou zejména neodbytné znovuvybavování nebo znovuprožívání traumatu ve vzpomínkách nebo snech; oploštění nebo naopak excitace emocí (zejména vysoká iritabilita, nadměrná lekavost, anhedonie); depresivní a úzkostné stavy; porucha koncentrace; snaha o vyhýbání se podnětům, které postiženému připomínají trauma; tendence izolovat se od okolí; extrémně zvýšená nebo naopak extrémně snížená reaktivita na podněty z okolí (Bouček, 2001, s. 204); nejčastější přidružené obtíže jsou: úzkosti, deprese, sebevražedné myšlenky, pocit viny z přežití, insomnie, přítomnost částečné či totální amnézie na některé momenty z období expozice stresoru (Hartl, Hartlová, 2015, s. 436-437).

2.2.8.5. Konkrétní příznaky PTSD u vojáků po příjezdu ze zahraniční operace

U veteránů se projevují čtyři hlavní typy příznaků posttraumatické stresové poruchy (U.S. Department of Veterans Affairs, 2015):

1. Znovuprožívání traumatické události

Vzpomínky na traumatickou událost se mohou kdykoli vrátit. Voják může cítit stejný strach a pocit zděšení a hrůzy, jako ve chvíli, kdy se událost odehrávala. Toto znovuprožívání mohou způsobit:

- a) **Noční můry**, které se projevují přítomností úzkostných snů, které jedinci připadají velmi reálné, po probuzení si pamatuje prakticky na všechny detaily, bývá zpocený a unavený jako by vůbec nespál (důsledek aktivovaného vegetativního nervového systému, především sympatiku); obsahem snů je ohrožení jedince. Tyto sny mají tendenci se často vracet.
- b) **Flashbacky** neboli zábleskové vzpomínky.

- c) **Další specifické spouštěče**, které způsobí znovuprožití události na základě informace přicházející do mozku skrze zrak, sluch nebo cítit něco (sledování zpráv o nějaké traumatické události nebo zaslechnutí výstražných signálů IZS).

2. Záměrné vyhýbání se situacím, které vojákovi připomínají traumatické události

Po návratu ze zahraniční operace voják obvykle vyvine snahu o vyhnutí se situacím nebo interakci s lidmi, o kterých se (často podvědomě) domnívá, že by v něm mohli vyvolat vzpomínky na dříve prožitou traumatickou událost. Může se tak dokonce snažit vyhnout i tomu, že by o dané události jen přemýšlel, natož o ní s někým hovořil. Jde například o toto volní úsilí:

- a) Vyhnout se davu lidí, protože se v něm necítí v bezpečí.
- b) Vyhýbání se jízdě autem, zejména pokud byl na zahraniční operaci obětí autonehody nebo byl členem vojenského konvoje, který byl bombardován nepřítelem.
- c) Vyhýbání se filmům, ve kterých se vyskytuje násilí, válečná tematika, nebo jiná tematika, která vojákovi připomíná prožité trauma ze zahraniční operace; (například pokud byl při jeho pobytu na zahraniční operaci zasažen zemětřesením, může se vyhýbat sledování filmů, kde je vyobrazeno zemětřesení).
- d) Může se snažit sám sebe činit velmi zaneprázdněným nejrůznějšími činnostmi, nebo se záměrně vyhýbat vyhledání si profesionální pomoci, protože mu to napomáhá v tom, aby nemusel přemýšlet nebo mluvit o dané události.

3. Negativní změny v přesvědčení a prožívání pocitů

Způsob, jakým voják smýšlí o sobě i ostatních lidech ve svém okolí, se z důvodu prožití traumatické události změní. Tento příznak má mnoho aspektů:

- a) Voják může prožívat neadekvátní pocity vůči jiným lidem nebo v situacích, při kterých ostatní lidé projevují city adekvátní (například se nezasměje, když mu někdo vypráví vtip, nebo nepláče či jinak neprojevuje smutek při ztrátě blízké osoby). Dále může být neschopen prožívat pozitivní nebo milující pocity vůči blízkým lidem a v důsledku toho se vzdát snahy o udržování vážných a blízkých vztahů, tzv. si nepouštět nikoho k tělu.
- b) Voják se může snažit zapomenout (vytěsnit) část nebo celou vzpomínku na traumatickou událost.
- c) Voják může nabýt přesvědčení, že svět je nebezpečné místo a že žádnému člověku se nedá důvěřovat.
- d) Někteří mají výčitky svědomí a pociťují vinu za to, že jsou to právě oni, kteří přežili traumatickou událost.

4. Pocit nepřiměřeně vysoké nabuzenosti, vzrušení a tenze, odborně nazývaný hyperarousal

Voják se může cítit excitovaný v nejrůznějších situacích, například:

- a) Může být nepřiměřeně nervózní dané situaci.
- b) Může být přehnaně ostražitý.
- c) Může záměrně vyhledávat nebezpečí.
- d) Může se náhle cítit podrážděně bez zjevné příčiny nebo se snadno rozzlobit kvůli maličkosti.
- e) Může pro něj být těžké usínat, plně se ve spánku uvolnit.
- f) Může mít potíže se soustředěním i při plnění triviálních úkolů.
- g) Snadno se vyplaší z neočekávaného (hluk, příchod na tajnou oslavu narozenin).
- h) Může se stát, že bude chtít ve veřejném prostoru, například v restauraci nebo v čekárně, zaujmout strategickou polohu, ze které bude mít přehled nad celým prostorem, především nad strategickými body daného prostoru (například vstupní dveře), které bude mít ze své pozice v případě potřeby lehce přístupné.

2.2.9. Krizová intervence, debriefing

Krizová intervence je specializovaná metoda práce s člověkem v situaci, kterou osobně prožívá jako stresovou. Jejím cílem je, pomocí technik, založených na poskytnutí okamžité podpory, bezpečí a redukci ohrožení (pomocí s konkrétními záležitostmi), stabilizovat psychiku postihnutého jedince a následná eliminace stresové situace (Špaténková et al., 2011).

Poudálostní debriefing (Historical Group Debriefing - HGD) je metoda kterou během druhé světové války vytvořil generál Samuel Lyman Atwood Marshall.

Díky této metodě mají vojáci možnost po těžké události (např. boj s mnoha ztrátami) sdílet svoji verzi události, své zážitky a pocity s ostatními vojáky, kteří byli události účastní.

Realizace této metody probíhá tak, že pouze ti vojáci, kteří prožili traumatickou událost, spolu sedí v místnosti. Hodnosti a funkce v takový moment nehrají žádnou roli – všichni vojáci jsou si stejně rovni. Každý voják dostane prostor hovořit o svých zážitcích do míry, kterou si sám reguluje. Poznámky jakéhokoliv druhu ze strany ostatních vojáků nejsou povoleny, nejsou vyvozovány žádné závěry, nejsou udělovány žádné lekce a žádná z verzí jednotlivých vojáků není prohlašována za jedinou pravdivou (Raphael, Wilson, 2000, s. 27). Svědectví jsou bezpodmínečně přijímána bez ohledu na faktické rozpory. Zkušenost ukázala, že sdílení zážitků vede k psychické úlevě (Hoskovcová, 2009, s. 134).

2.2.10. Psychologická péče o vojáky po návratu ze zahraniční operace

Návrat vojáků ze zahraniční operace zpět do civilního života často není tak idylickou záležitostí, jak by se civilní veřejnosti mohlo jevit. „Zejména rané fáze adaptace vojáků na civilní život bývají z hlediska sociálně-psychologického nejrizikovější“ (Dziaková, 2009, s. 376).

Vojákům je poskytováno personální volno pro řešení personálních problémů. Ze strany nadřízených je snaha udržet personál jednotky několik dní po návratu pohromadě, naplánovat alespoň půldenní směny, aby byl přechod do civilního života postupný. Na základně probíhají také vzpomínkové ceremonie a oslavy, které dávají prostor především pro ty, kteří potřebují pocítit blízkost kolegů, zejména pokud na zahraniční operaci došlo ke značným ztrátám (Dziaková, 2009, s. 265).

Ze strany profesionálů jako je psycholog, kaplan a další dochází k zajištění skupinových briefingů pro všechny navracející se vojáky a jednotky. Během těchto sezení jsou vojáci připravováni na možné obtíže, které mohou vzniknout v důsledku dlouhého odloučení (např. na reakci rodiny, přátel, a společnosti), zároveň jsou vojákům předkládány možnosti, jak obtíže řešit (Dziaková, 2009, s. 266).

Je třeba zdůraznit, že tyto briefingy jsou spíše informativního charakteru; nemohou být tedy pokládány za formu odborné psychologické péče ani terapie. Psychologická sezení v současné době nejsou nařízenou součástí. Pokud má voják obtíže, musí je chtít sám a z vlastní vůle řešit, tedy popud k psychologické péči musí vzejít od něj a nikoliv z rozkazu.

V praxi k tomu dochází málokdy, neboť konfrontace s psychologickou péčí znamená riziko stigmatizace vojáka mezi kolegy (*To je ten slaboch!*), které řada vojáků vnímá velice citlivě.

3. PRAKTICKÁ ČÁST

3.1. Vymezení výzkumného cíle a stanovení hypotéz

Empirická část této práce se zaměřuje na přímé zkoumání rizika vzniku posttraumatické stresové poruchy u vojáků přímo se účastnících zahraničních operací.

U vojáků nasazených v zahraničních operacích, v důsledku negativních faktorů válečného prostředí dochází k zásadním změnám v psychice a chování, které mnohdy přetrvávají i po návratu ze zahraniční operace. Vojáci jsou pak (zejména v důsledku vědomě odmítané psychologické péče) náchylní ke vzniku posttraumatické stresové poruchy, která má vliv na jejich profesní i soukromý život.

Smyslem empirické části této práce je v mantinelech stanovených hypotéz prozkoumat, jaké je v současné době u vojáků přímo se účastnících zahraničních operací riziko vzniku posttraumatické stresové poruchy. V rámci bakalářské práce proto byly stanoveny následující výzkumné otázky:

1. Pociťují vojáci symptomy posttraumatické stresové poruchy v souvislosti s pobytem na zahraničních operacích?
2. Je rozdíl mezi českými a zahraničními vojáky z hlediska míry vykazování symptomů posttraumatické stresové poruchy?
3. Vykazují vojáci v rozmezí 18-35 let věku více symptomů posttraumatické stresové poruchy než vojáci ve věkovém rozmezí 36 a více let?

Na základě výzkumných otázek byly dále formulovány následující pracovní hypotézy:

H1: Předpokládám, že většina respondentů v souvislosti se zahraničními operacemi pocítla příznaky PTSD.

Vzhledem k tomu, že výzkum se zaměřuje na riziko vzniku PTSD, příznaky se pro účely této práce rozumí:

- 1) prožití podmínek, které mohou ke vzniku PTSD objektivně vést, tedy vystavení odpovídajícím stresorům v průběhu zahraniční operace;
- 2) výskyt symptomů PTSD po skončení zahraniční operace.

H2: Předpokládám, že riziko vzniku PTSD bude vyšší u vojáků zahraničních armád oproti příslušníkům Armády České republiky.

Tato hypotéza je založena na statistickém předpokladu, že vojáci zahraničních armád se z hlediska řízení činností na současných zahraničních operacích účastní více konkrétních služebních činností, kde je poměr vystavení vojáka rizikovým faktorům teoreticky vyšší (přímá účast v boji vs. provoz polní nemocnice, inženýring staveb a rekonstrukcí, instruktáž lokálního personálu etc.). Tento statistický poměr je ovlivněn politickým rozhodnutím (které úkoly na společné zahraniční operaci více

spojeneckých armád přejímá a plní Armáda České republiky) a dále také velikostí armád – Armáda České republiky je v mezinárodním srovnání relativně malá, a tomu odpovídá množství vojáků na zahraniční operace vysílaných. S menším absolutním množstvím vojáků Armády České republiky na zahraniční operaci přirozeně klesá i pravděpodobnost, že se právě tito vojáci s konkrétními rizikovými faktory (stresory) setkají.

H3: Předpokládám, že účastníci zahraničních operací v rozmezí 18-35 let budou více náchylní k prožívání stresových faktorů, traumat a následným projevům PTSD, než účastníci ve věku 36 a více let.

Tato hypotéza je založena na předpokladu, že starší, resp. vyzrálejší a zkušenější osobnost odolává stresu lépe, a dále na předpokladu, že starší voják bude mít vlastní zkušenosti z minulých zahraničních operací, kterých se již účastnil. Je tak pravděpodobné, že stresory se pro něj již opakují a nejsou úplným překvapením, obdobně z hlediska účasti na další zahraniční operaci má konkrétnější očekávání než nováček před svou první zahraniční operací, který se tzv. vydává do neznáma.

3.2. Metoda zkoumání a struktura dotazníku

Výzkum byl proveden na základě písemného dotazníku, který je vzhledem ke kvantitativní formě výzkumu vhodnou formou. Písemný dotazník je snadné distribuovat ve více jazycích a vzhledem k citlivosti zkoumaného tématu umožňuje jednotlivým respondentům reagovat skutečně anonymně, např. prostřednictvím fiktivní emailové adresy.

Cílovou skupinu výzkumu tvoří primárně vojáci AČR, a dále vojáci z dalších oslovených armád napříč hodnostním sborem, funkcemi, věkem, pohlavím i rodinným statutem, kteří se během své profesionální vojenské praxe zúčastnili minimálně 1 a více zahraničních operací.

Dotazník byl sestaven tak, aby umožnil vyhodnocení informací zásadních ve vztahu ke zkoumaným hypotézám (zejména národnost, věk a zkušenost respondenta a dále jeho expozice stresovým faktorům podmiňujícím vznik posttraumatické stresové poruchy během ZO a jeho subjektivní hodnocení výskytu symptomů posttraumatické stresové poruchy po skončení ZO). Jednotlivé otázky byly vybrány na základě znalostí o příznacích PTSD. Některé jsou částečně inspirované nebo přímo přejaté z již osvědčených dotazníků zkoumající obdobný okruh problémů, které používá americké National Center for PTSD pracující pod záštitou U.S. Department of Veterans Affairs. Jednalo se konkrétně o dotazník *Mississippi Scale for Combat-Related PTSD (M-PTSD)* a sebehodnotící škálu *Dissociative Subtype of PTSD Scale (DSPTS)*.¹ Veškeré přejaté otázky byly použity se souhlasem U.S. Department of Veterans Affairs. Samostatně vypracované vlastní otázky se opírají o znalosti o příčinách a příznacích PTSD a

---

¹ Odkaz na online přístupný úplný text citovaných sebehodnotících dotazníků viz seznam použité a citované literatury

jejich základ je blíže osvětlen v kapitolách 2.2.6, 2.2.8.3, 2.2.8.4 a 2.2.8.5 teoretické části této práce. Vzor konečné podoby použitého dotazníku, včetně jeho distribuovaných jazykových verzí, tvoří přílohu č. 1 této práce.

3.3. Distribuce dotazníku mezi relevantní respondenty, sběr a zpracování dat

Co se formy dotazníků týče, respondentům byla k dispozici jak elektronická, tak tištěná forma dotazníku, aby měli možnost zvolit si jim bližší způsob zpracování. Pro zvýšení přístupnosti dotazníku byl zajištěn odborný překlad dotazníku do několika světových jazyků (angličtina, francouzština, němčina, řečtina, italština, polština, slovinština, finština) podle regionů, ze kterých oslovené skupiny pocházejí, a to proto, aby i zahraniční respondenti měli možnost vyjadřovat se ke svým pocitům a niterným zkušenostem přímo ve svém rodném jazyce. Tuto možnost považují pro zajištění autenticity poskytovaných odpovědí za zcela zásadní.

Za účelem zvýšení relevantnosti zkoumání nebyl dotazník zveřejněn (jako je tomu často např. formou internetových anket), ale s žádostí o spolupráci byli osloveni buď jednotliví veteráni a aktivní vojáci, anebo celé vojenské složky prostřednictvím jejich organizační struktury, a organizace zabývající se péčí a pomocí novodobým válečným veteránům (v ČR se jedná např. o spolek *Vlčí máky*, v zahraničí pak o renomovanou skupinu *Good Guys in Bad Lands*).

Z nejrůznějších důvodů je obtížné od vojáků získat potřebná data, ačkoliv je dotazník anonymní. Např. britští vojáci, ač o téma a diskusi projeví osobní zájem, se výzkumu nezúčastnili s odkazem na účinné právní předpisy, jimiž jsou vázáni, a podle kterých by poskytnutí informací o zdravotním stavu vojáků v činné službě osobám z jiného státu, resp. bez odpovídající bezpečnostní prověrky, mohlo být problematické z hlediska národní bezpečnosti a špionáže. Individuálně pak respondenti uváděli:

1. Málokdo z nich se chce znovu „babrat“ ve starých, často nepříjemných vzpomínkách.
2. I když je dotazník anonymní, bojí se úniku citlivých informací, které by mohly vést k jejich propuštění ze služby pro psychickou nezpůsobilost.
3. Přemíra dotazníků, které se jeví zbytečné, z hlediska vojáků se nedostavuje žádný pozitivní efekt zkoumání.
4. Nedůvěra v psychology, dělají z nich slabochy, péče je vlastně potupou.
5. Jsou skeptičtí („Válka člověka vždycky změní, nechci s tím nikoho otravovat.“).
6. Nechce být viděn jako slaboch.
7. Naopak k předešlým bodům ale také pozitivní zpětná vazba: někteří jsou rádi, že se tímto problémem někdo zabývá, protože psychologové, kteří je mají v péči k nim přistupují jako k subjektům, bez vlastní vojenské zkušenosti (nerozumí zkoumanému problému, vojáci si to uvědomují a je pro ně těžké s nimi o tom hovořit).

Dále je zde negativní přístup vojáků k samotným psychologickým šetřením. Dle vyjádření získaných během sběru dotazníků vojáci považují za časté situace, kdy jim je vyplnění takového dotazníku přímo nařízeno příkazem od velitele. Dalším z uváděných důvodů je také velká časová tíseň. Domnívám se, že základ odmítavého postoje vojáků k dobrovolnému zapojení se do výzkumů obecně leží právě v přemíře takových šetření, ze kterých voják osobně nic nezíská a naopak má pouze pocit, že vyplňování dotazníku mu krade drahocenný čas. Samozřejmě na výsledný počet dotazníků i otevřenost odpovědí má také zásadní vliv povaha každého jednotlivého vojáka, především jeho ochota sdělit o sobě takové citlivé informace.

I vzhledem k těmto skutečnostem je tedy výsledný počet účastníků výzkumu: 38

3.4. Vyhodnocení a konfrontace hypotéz se závěry z výzkumu

Celkem se výzkumu zúčastnilo 38 respondentů. Podrobné skóre odevzdaných dotazníků tvoří přílohu č. 3 této práce.

Demografické a národnostní složení respondentů bylo následující:

Pohlaví	Muž			Žena			
Absolutní hodnota	37			1			
Relativní hodnota	97,4%			2,6%			
Státní příslušnost	ČR	Francie	Slovensko	Itálie	Holandsko	Německo	Polsko
Absolutní hodnota	18	5	5	4	1	2	3
Relativní hodnota	47,3%	13,1%	13,1%	10,5%	2,6%	5,2%	7,9%

Věk	18 - 35	36 +
Absolutní hodnota	12	26
Relativní hodnota	31,5%	68,5%

Vzdělání	Základní	Střední bez maturity	Střední s maturitou	Absolutorium (VOŠ)	Vysokoškolské
Absolutní hodnota	0	3	16	1	8
Relativní hodnota	0%	7,8%	42,1%	2,6%	47,3%

Délka praxe v armádě	Do 5 let	6 – 10 let	11 – 15 let	16 – 20 let	21+ let
Absolutní hodnota	2	5	9	8	14
Relativní hodnota	5,2%	13,1%	23,7%	21%	36,8%

Absolvované ZO	1 - 3	4 - 6	7+
Absolutní hodnota	24	6	8
Relativní hodnota	63,2%	15,8%	21%

3.4.1.H1:

Většina respondentů v souvislosti se zahraničními operacemi pocítila příznaky PTSD

Teoretický základ testových otázek hodnotících příznaky PTSD je blíže osvětlen v kapitolách 2.2.6, 2.2.8.3, 2.2.8.4 a 2.2.8.5 teoretické části této práce. Pro konkrétní znění otázek viz text samotného dotazníku, který tvoří přílohu č. 1 této práce.

Expozice stresoru:

	Suma	% - míra expozice stresoru mezi respondenty
11a	33	86,84211
11b	5	13,15789
12a	24	63,15789
12b	15	39,47368
12c	15	39,47368
12d	15	2,631579
12e	4	10,52632
12f	3	7,894737
12g	6	15,78947
12h	5	13,15789

12i	2	5,263158
12j	9	23,68421
14a	18	47,36842
14b	20	52,63158
15a	11	28,94737
15b	14	36,84211
15c	8	21,05263
15d	5	13,15789
15e	13	34,21053
15f	4	10,52632
15g	5	13,15789
15h	5	13,15789
16a	19	50
16b	12	31,57895
16c	15	39,47368
16d	30	78,94737
16e	19	50
16f	18	47,36842
16g	28	73,68421
16h	30	78,94737
16i	13	34,21053
16j	14	36,84211
16k	14	36,84211

Výsledky zkoumání ukazují, že 100% respondentů bylo během zahraniční operace vystaveno alespoň některým stresorům objektivně způsobilým posttraumatickou stresovou poruchu přivodit.

50 a více % respondentů zažilo přímý kontakt s nepřítelem, bylo vystaveno stresovým situacím, situacím vymykajícím se běžné životní zkušenosti, vysoké prašnosti, hluku, extrémně vysokým teplotám a/nebo spánkové deprivaci.

Vykazované symptomy PTSD:

	Suma	% - míra pozorovaných symptomů mezi respondenty
9a	0	0
9b	3	0,789474
9c	4	10,52632
9d	4	10,52632
9e	4	10,52632
9f	5	13,15789
9g	7	18,42105
9h	17	44,73684
9i	10	26,31579
9j	3	7,894737
9k	8	21,05263
17a	11	28,94737
17b	12	31,57895
17c	10	26,31579
17d	7	18,42105
17e	2	5,263158
17f	13	34,21053
17g	1	2,631579

18a	4	10,52632
18b	2	5,263158
18c	6	15,78947
18d	2	5,263158
18e	1	2,631579
18f	3	7,894737
18g	13	34,21053
18h	20	52,63158
18i	3	7,894737
19a	5	13,15789
19b	4	10,52632
19c	5	13,15789
19d	11	28,94737
19e	2	5,263158
19f	7	18,42105

Výsledky zkoumání také ukazují, že 100% respondentů uvádí, že na sobě alespoň některé z diagnostických znaků posttraumatické stresové poruchy po návratu ze zahraniční operace mohli pozorovat.

Pouze 52,6% respondentů uvádí, že do jednoho roku po ZO v jejich životě nedošlo k žádné zásadní změně.

Dílčí závěr ohledně hypotézy č. 1: Hypotéza potvrzena.

3.4.2.H2:

Riziko vzniku PTSD bude vyšší u vojáků zahraničních armád oproti příslušníkům Armády České republiky.

	Suma celkem	%	Suma - jen ČR	% k sumě celkem	Suma - ostatní	% k sumě celkem
9a	0	0	0	0	0	0
9b	3	7,894736842	2	5,263157895	1	2,631578947
9c	4	10,52631579	2	5,263157895	2	5,263157895
9d	4	10,52631579	0	0	4	10,52631579
9e	4	10,52631579	1	2,631578947	3	7,894736842
9f	5	13,15789474	2	5,263157895	3	7,894736842
9g	7	18,42105263	3	7,894736842	4	10,52631579
9h	17	44,73684211	9	23,68421053	8	21,05263158
9i	10	26,31578947	3	7,894736842	7	18,42105263
9j	3	7,894736842	1	2,631578947	2	5,263157895
9k	8	21,05263158	2	5,263157895	6	15,78947368
11a	33	86,84210526	18	47,36842105	15	39,47368421
11b	5	13,15789474	0	0	5	13,15789474
12a	24	63,15789474	12	31,57894737	12	31,57894737
12b	15	39,47368421	8	21,05263158	7	18,42105263
12c	15	39,47368421	9	23,68421053	6	15,78947368
12d	15	2,631578947	7	18,42105263	8	2,631578947
12e	4	10,52631579	1	2,631578947	3	7,894736842
12f	3	7,894736842	1	2,631578947	2	5,263157895
12g	6	15,78947368	4	10,52631579	2	5,263157895
12h	5	13,15789474	3	7,894736842	2	5,263157895

12i	2	5,263157895	0	0	2	5,263157895
12j	9	23,68421053	7	18,42105263	2	5,263157895
14a	18	47,36842105	10	26,31578947	8	21,05263158
14b	20	52,63157895	8	21,05263158	12	31,57894737
15a	11	28,94736842	7	18,42105263	4	10,52631579
15b	14	36,84210526	8	21,05263158	6	15,78947368
15c	8	21,05263158	6	15,78947368	2	5,263157895
15d	5	13,15789474	4	10,52631579	1	2,631578947
15e	13	34,21052632	10	26,31578947	3	7,894736842
15f	4	10,52631579	3	7,894736842	1	2,631578947
15g	5	13,15789474	3	7,894736842	2	5,263157895
15h	5	13,15789474	2	5,263157895	3	7,894736842
16a	19	50	8	21,05263158	11	28,94736842
16b	12	31,57894737	7	18,42105263	5	13,15789474
16c	15	39,47368421	6	15,78947368	9	23,68421053
16d	30	78,94736842	14	36,84210526	16	42,10526316
16e	19	50	7	18,42105263	12	31,57894737
16f	18	47,36842105	7	18,42105263	11	28,94736842
16g	28	73,68421053	13	34,21052632	15	39,47368421
16h	30	78,94736842	15	39,47368421	15	39,47368421
16i	13	34,21052632	5	13,15789474	8	21,05263158
16j	14	36,84210526	10	26,31578947	4	10,52631579
16k	14	36,84210526	8	21,05263158	6	15,78947368
17a	11	28,94736842	6	15,78947368	5	13,15789474
17b	12	31,57894737	5	13,15789474	7	18,42105263

17c	10	26,31578947	2	5,263157895	8	21,05263158
17d	7	18,42105263	2	5,263157895	5	13,15789474
17e	2	5,263157895	2	5,263157895	0	0
17f	13	34,21052632	5	13,15789474	8	21,05263158
17g	1	2,631578947	1	2,631578947	0	0
18a	4	10,52631579	1	2,631578947	3	7,894736842
18b	2	5,263157895	0	0	2	5,263157895
18c	6	15,78947368	2	5,263157895	4	10,52631579
18d	2	5,263157895	0	0	2	5,263157895
18e	1	2,631578947	0	0	1	2,631578947
18f	3	7,894736842	1	2,631578947	2	5,263157895
18g	13	34,21052632	8	21,05263158	5	13,15789474
18h	20	52,63157895	9	23,68421053	11	28,94736842
18i	3	7,894736842	2	5,263157895	1	2,631578947
19a	5	13,15789474	2	5,263157895	3	7,894736842
19b	4	10,52631579	2	5,263157895	2	5,263157895
19c	5	13,15789474	2	5,263157895	3	7,894736842
19d	11	28,94736842	4	10,52631579	7	18,42105263
19e	2	5,263157895	0	0	2	5,263157895
19f	7	18,42105263	5	13,15789474	2	5,263157895

Míra expozice stresorům a míra uváděných pozorovaných symptomů se mezi respondenty s různou udanou státní příslušností jeví jako relativně vyrovnaná, což je patrné z tolika minimálních, z hlediska zkoumané množiny zanedbatelných rozdílů v relativních hodnotách výsledků uvedených výše, rozdělíme-li je podle respondenty uváděné státní příslušnosti a porovnáme navzájem.

Ani při porovnání detailních výsledků (viz. příloha č. 3 této práce) výzkumu podle respondentů z jednotlivých zemí nelze mezi respondenty se stejnou/rozdílnou uváděnou státní příslušností vypořádat žádný společný trend, který by podporoval závěry o tom.

Dílčí závěr ohledně hypotézy č. 2: Hypotéza vyvrácena.

Riziko vzniku PTSD u vojáků Armády České republiky se oproti příslušníkům zahraničních armád nijak neliší.

3.4.3.H3:

Účastníci zahraničních operací ve věku 18-35 let budou více náchylní k prožívání stresových faktorů, traumat a následným projevům PTSD, než účastníci ve věku 36 a více let.

	Suma	% - míra výskytu ve skupině do 35 let	Suma	% - míra výskytu ve skupině 36 let a více
9a	0	0	0	0
9b	0	0	3	7,894737
9c	0	0	4	10,52632
9d	0	0	4	10,52632
9e	0	0	4	10,52632
9f	0	0	5	13,15789
9g	0	0	7	18,42105
9h	5	13,15789	12	31,57895
9i	2	5,263158	8	21,05263
9j	1	2,631579	2	5,263158
9k	3	7,894737	5	13,15789
17a	4	10,52632	7	18,42105
17b	3	7,894737	9	23,68421
17c	1	2,631579	9	23,68421
17d	2	5,263158	5	13,15789

17e	1	2,631579	1	2,631579
17f	3	7,894737	10	26,31579
17g	0	0	1	2,631579
18a	0	0	4	10,52632
18b	1	2,631579	1	2,631579
18c	1	2,631579	5	13,15789
18d	0	0	2	5,263158
18e	0	0	1	2,631579
18f	1	2,631579	2	5,263158
18g	4	10,52632	9	23,68421
18h	8	21,05263	12	31,57895
18i	0	0	3	7,894737
19a	0	0	5	13,15789
19b	2	5,263158	2	5,263158
19c	1	2,631579	4	10,52632
19d	5	13,15789	6	15,78947
19e	1	2,631579	1	2,631579
19f	3	7,894737	4	10,52632

Dílčí závěr ohledně hypotézy č. 3: Hypotéza vyvrácena.

Mezi zkoumanými skupinami je minimální, avšak přesto pozorovatelný rozdíl ve vykázaných znacích (expozice stresoru a/nebo pozorování diagnostického znaku PTSD). Tento pozorovaný rozdíl se jeví jako relativně konzistentní ve prospěch vyšší míry výskytu zkoumaných znaků ve skupině 36 let a starší.

Zatímco exkluzivně statistický výsledek podporuje zjednodušený závěr o tom, že původní hypotéza je vyvrácena a vyšší míra výskytu PTSD příznaků se objevuje ve skupině 36+, tento výsledek nemusí nutně znamenat, že existuje jakýkoli rozdíl v citlivosti respondentů při jejich rozdělení do skupin podle věku.

Autorka této práce je si po přezkoumání podkladů vědoma, že zjednodušená statistika těchto výsledků nebere (a ani nemůže brát) v potaz další zásadní rozdíly, které se mezi věkově ohraničenými skupinami respondentů relativně konzistentně objevují, a to zejména (1) zkušenost s více ZO, tedy z psychologického hlediska déletrvající expozice stresorům ve skupině 36+, (2) odlišnou osobní perspektivu (pohled na život) v obou věkových skupinách, kdy ti starší mají již častěji rodiny a více si uvědomují rizika, a nakonec (3) z vyššího věku respondentů ve skupině 36+ vyplývající nasazení v odlišných konfliktech, kdy intenzita a skladba stresorů prožívaných v průběhu konkrétní ZO je velice odlišná.

4. ZÁVĚR:

100% respondentů účastnících se výzkumu potvrdilo, že byli během zahraniční operace vystaveni alespoň některým stresorům objektivně způsobilým posttraumatickou stresovou poruchu přivodit.

50 a více % respondentů mezi prožitými situacemi uvádí stresory vysoké intenzity, jako je přímý kontakt s nepřítelem, situace vymykající se běžné životní zkušenosti, dlouhodobá expozice vysoké prašnosti, hluku, extrémně vysokým teplotám a/nebo spánkové deprivaci.

100% respondentů uvedlo, že na sobě alespoň některé z diagnostických znaků posttraumatické stresové poruchy po návratu ze zahraniční operace mohli pozorovat. Pouze 52,6% respondentů výslovně uvedlo, že do jednoho roku po ZO v jejich životě nedošlo k žádné zásadní změně; to znamená, že celých 47,4% respondentů si zásadní životní změnu po návratu ze zahraniční operace uvědomuje.

Riziko vzniku PTSD u vojáků Armády České republiky se oproti příslušníkům zahraničních armád nijak neliší a lze ho označit za vysoké. Lze přímo konstatovat, že voják účastnící se zahraniční operace stresorům podmiňujícím PTSD vystaven téměř nepochybně bude a nejedná se tedy jen o jednu z více teoretických možností, ale o objektivní realitu, na kterou je potřeba se jednak prakticky připravovat, jednak dále rozvíjet systémová řešení důsledků, tj. posttraumatickou péči pro ty, kteří se vnitřně poznamenání stresujícími zážitky ze zahraničních operací vracejí.

Průběh výzkumu a přístup respondentů k němu ukazují, že není vůbec jednoduché příznaky posttraumatické stresové poruchy u vojáků navrátilých se ze zahraničních operací odhalit, protože - jak již bylo výše zmíněno - vojáci se z nejrůznějších důvodů neradi vracejí k prožitým událostem a nechtějí o nich hovořit. Tato zjištění vedou také k závěru, že problém nedostatečnosti posttraumatické péče tedy není jen na straně služby poskytující (konkrétně u nás vojenští psychologové hlavně z Ústřední vojenské nemocnice, která vyšetření po zahraničních operacích provádí), ale také na straně samotných vojáků – příjemců psychologické péče, bez jejichž vlastní součinnosti jim adekvátní pomoc nemůže být efektivně poskytována.

SEZNAM POUŽITÉ A CITOVANÉ LITERATURY

Knihy

- Baštecká, B. (2005). *Terénní krizová práce: psychosociální intervenční týmy*. Praha: Grada publishing.
- Bouček, J. (2001). *Obecná psychiatrie*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Dziaková, O. (2009). *Vojenská psychologie*. Praha: Triton.
- Hartl, P., Hartlová, H. (2015). *Psychologický slovník*. Praha: Portál.
- Hoskovicová, S. (2009). *Psychosociální intervence*. Praha: Karolinum.
- Koehler, L., Baumgartner, W., Stamm, J.J., & Richardson, M.E.J. (2001). *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*. Leiden: Brill.
- Kulka, R. A., Schlenger, W. E., Fairbank, J. A., Hough, R. L., Jordan, B. K., Marmar, C. R., & Weiss, D. S. (1988). *Contractual Report of Findings from the National Vietnam Veterans' Readjustment Study: Volumes 1-4*. North Carolina: Research Triangle Institute.
- Mareš, J. (2012). *Posttraumatický rozvoj člověka*. Praha: Grada publishing.
- Nakonečný, M. (2009). *Sociální psychologie*. Praha: Academia.
- Nolen-Hoeksema, S. (2012). *Psychologie Atkinsonové a Hilgarda*. Praha: Portál.
- Palčová, A. (1998). *Slovník psychiatrických termínů*. Praha: Psychiatrické centrum.
- Průcha, J., Walterová, E., Mareš, J. (2003). *Pedagogický slovník*. Praha: Portál.
- Raphael, B., Wilson, J. (2000). *Psychological debriefing: Theory, practice and evidence*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Roušar, J. (2006). *Česká republika a její profesionální armáda*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky.
- Špaténková, N. et al. (2011). *Krizová intervence pro praxi*. Praha: Grada publishing.
- Vašina, L., Strnadová, V. (2002). *Psychologie osobnosti I*. Hradec Králové: Gaudeamus.
- Vitoušová, P. (2007). *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů-Příručka pro pomáhající profese*. Praha: Grada publishing.
- Vodáčková, D. (2012). *Krizová intervence*. Praha: Portál.

Odborné články a periodika

- Belenky, G. L., Noy, S., & Solomon, Z. (1985). Battle stress: the Israeli experience. *Military Review*, 65(7), str. 28437.
- Čírtková, L., Spurný, J. (2001, prosinec). Péče o policisty po extrémních stresových situacích. *Policista-měsíčník MV*

Dement, W. (1960). The effect of dream deprivation. *Science*, 131(3415).

Van Dongen, H. P., Rogers, N. L., & Dinges, D. F. (2003). Sleep debt: Theoretical and empirical issues. *Sleep and Biological Rhythms*, 1(1).

Kinsvetrová, H., Králová, J. (2014). Základní faktory ovlivňující úzkost ze smrti. *Československá psychologie* 58(1).

Kulišek, J. (2011). Posttraumatická stresová porucha. *Vojenské rozhledy* 20(52).

Praško, J. (n.d.) *Diagnostika a léčba postraumatické stresové poruchy*. Dostupné online z: http://files.kbt-pesek.cz/200000038-856d385b7c/Posttraumaticka%20stres%20porucha_cl_Prasko.pdf

Výborná, L., Švarcová, A. (2018, 9. ledna). *Psychiatr: České vojáky na misích nejvíc trápí průjem a záněty spojivek, s psychikou bojují Američané*. Přepis rozhovoru. Praha: Český Rozhlas. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zivotni-styl/spolecnost/psychiatr-ceske-vojaky-na-misich-nejvic-trapi-prujem-a-zanety-spojivek-s_1801092115_haf

Nepublikované práce

Ježek, T. (2011). Využívání služeb psychologické péče policisty v přímém výkonu služby (nepublikovaná diplomová práce). Univerzita Karlova, Fakulta humanitních studií, Praha.

Osokin, P. (2011) Strategie zvládání stresu mezi příslušníky vojenské mise (nepublikovaná bakalářská práce). Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, Olomouc.

Zapletalová, D. (2012). Rizika působení zahraničních operací a jejich vliv na osobní život vojáků z povolání (nepublikovaná dizertační práce). Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, Brno.

Další zdroje

Duchoňová, K. (2012, 27. ledna). *Krizová centra v ČR, krizová intervence – informace*. Dostupné z <http://www.zbynekmlcoch.cz/informace/vztahy/psychologie-vztahy/krizova-centra-v-cr-krizova-intervence-informace>

Ministerstvo obrany České republiky. (2010, leden). Operace Enduring freedom. Dostupné z webových stránek Ministerstva obrany České republiky: <http://www.mise.army.cz/historie-misi/operace-enduring-freedom-trvala-svoboda-15628/>

Ministerstvo obrany České republiky. (2011) Bílá kniha o obraně. Dostupné z webových stránek Ministerstva obrany České republiky: http://www.mocr.army.cz/assets/informacni-servis/zpravodajstvi/bila-kniha-o-obrane-190511_1.pdf

Ministerstvo obrany České republiky. (2014, 3. září). Do mise musí voják odjet zdravý, s nemocí na místě si ale armáda poradí. Dostupné z webových stránek Ministerstva obrany České republiky: <http://www.acr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/do-mise-musi-vojak-odjet-zdravy--s-nemoci-na-miste-si-ale-armada-poradi--101446/>

Ministerstvo obrany České republiky. (2018a). Aktuální mise. Dostupné z webových stránek Ministerstva obrany České republiky: <http://www.mise.army.cz/aktualni-mise/default.htm>

Ministerstvo obrany České republiky. (2018b). Zahraniční mise AČR. Dostupné z webových stránek Ministerstva obrany České republiky: <http://www.armadaceskerekpubliky.cz/zahranicni-mise/>

Ministerstvo obrany České republiky. (2018c, 12. července). Další mise (pozorovatelé). Dostupné z webových stránek Ministerstva obrany České republiky: <http://www.mise.army.cz/aktualni-mise/pozorovatejske-mise/pozorovatejske-mise-6393/>

Ministerstvo obrany České republiky. (2018d, 17. července). Společné Operační Centrum. Dostupné z webových stránek Ministerstva obrany České republiky: <http://www.acr.army.cz/struktura/generalni-stab/spolecne-operacni-centrum/spolecne-operacni-centrum-mo-soc-mo-3755/>

Ministerstvo obrany České republiky. (2018e, 4. července). Historie zahraničních misí. Dostupné z webových stránek Ministerstva obrany České republiky: <http://www.mise.army.cz/historie-misi/historie-zahranicnich-misi-140768/>

Symptoms of PTSD. (2015, 13. srpna). Dostupné z webových stránek U.S. Department of Veterans Affairs: https://www.ptsd.va.gov/public/ptsd-overview/basics/symptoms_of_ptsd.asp

Úmluva o právech dítěte. Dostupné online z: <http://www.osn.cz/wp-content/uploads/2015/03/umluva-o-pravech-ditete.pdf>

What is PTSD? (2010, únor). Dostupné z webových stránek VA National Center for PTSD: https://www.mirecc.va.gov/cih-visn2/Documents/Patient_Education_Handouts/Handout_What_is_PTSD.pdf

Mississippi Scale for Combat-Related PTSD (M-PTSD). (2016, 23. února). Dostupné z webových stránek U.S. Department of Veterans Affairs: https://www.ptsd.va.gov/professional/assessment/documents/mississippi_scale_military.pdf

Dissociative Subtype of PTSD Scale (DSPS). (2016, 23. února). Dostupné z webových stránek U.S. Department of Veterans Affairs: <https://www.ptsd.va.gov/professional/assessment/documents/DSPS.pdf>

PŘÍLOHY

Následující přílohy jsou vzhledem k jejich rozsahu uvedeny v samostatné vazbě přiložené jako nedílná část této práce:

- Příloha č. 1: Výzkumný dotazník v distribuovaných jazykových verzích
- Příloha č. 2: Soubor zodpovězených dotazníků
- Příloha č. 3: Vyhodnocení odpovědí napříč souborem zodpovězených dotazníků
- Příloha č. 4: Seznam použitých zkratk

SEZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ÚDAJŮ

Jméno a příjmení autora: Vladimíra Říhová
Studijní program: Psychologie, prezenční, B7701
Název práce: Riziko vzniku posttraumatické stresové poruchy u vojáků přímo se účastnících zahraničních operací.
Vedoucí práce: mjr. PhDr. Zdeňka Sobarňa Košvancová
Rok dokončení práce: 2018

Počty znaků hlavního textu práce (včetně literatury, bez příloh)
Přímé citace: 2663
Ostatní text: 78350
Celkový počet znaků: 81013

Názvy souborů umístěných na doprovodném CD:
Text práce ve formátu PDF: VladimiraRihova_RizikoPTSD2018.pdf
Text práce ve formátu DOCX: VladimiraRihova_RizikoPTSD2018.docx
Další soubory: Priloha_1.pdf
Priloha_2.pdf
Priloha_3.pdf
Priloha_4.pdf

Vážené respondentky, vážení respondenti,

obracím se na Vás s žádostí o vyplnění anonymního dotazníku. Jeho vyplněním se zúčastníte výzkumu na téma „Riziko vzniku posttraumatické stresové poruchy u vojáků přímo se účastnících zahraničních operací“.

V případě jakýchkoliv dotazů nebo připomínek mě, prosím, kontaktujte na email vladimirarihova415@gmail.com

Vladimíra Říhová, studentka psychologie na Pražské vysoké škole psychosociálních studií v České republice.

Odpovědi prosím zaškrtnete křížkem.

---

1. Pohlaví:

- a) Muž
 b) Žena

2. Věk:

- a) 18-35 let
 b) 36 a více let

3. Státní příslušnost: _____

4. Nejvyšší dosažené vzdělání:

- a) Základní
 b) Vyšší odborní/ Střední bez maturity
 c) Střední s maturitou
 d) Absolutorium (VOŠ)
 e) Vysokoškolské

5. Délka praxe v armádě :

- a) Do 5 let
 b) 6 – 10 let
 c) 11 – 15 let
 d) 16 – 20 let
 e) 21 a více let

6. Kolik zahraničních operací jste absolvoval/a?

☐	a) 1-3
☐	b) 4-6
☐	c) 7 a více

7. Na Vaší poslední zahraniční operaci jste působil/a:

☐	a) Před méně než dvěma lety
☐	b) 2-4 let zpět
☐	c) 5-7 let zpět
☐	d) 8-10 let zpět
☐	e) 11-15 let zpět
☐	f) 16 a více let zpět

8. V jaké zemi jste sloužil/a?

☐	a) Kosovo
☐	b) Afghánistán
☐	c) Irák
☐	d) Bosna
☐	e) Súdán
☐	f) Libanon
☐	g) Jiné: .....

9. Stalo se Vám někdy, že jste pocíval/a následující symptomy po návratu ze zahraniční operace?

☐	a) Měl/a jste někdy pocit, jako byste necítil/a vlastní tělo; tedy například jakoby vaše tělo nebylo vaše, jako by nešlo ovládat?
☐	b) Cítil/a jste se někdy tak, že jste mimo tělo a díváte se na něj; tedy že se díváte na vlastní tělo například shora nebo z jiné strany?
☐	c) Zaznamenal/a jste někdy chvíli, kdy jste na sebe pohlédl/a do zrcadla a fyzicky se v odrazu nepoznával/a?
☐	d) Nastala někdy situace, kdy vám lidé, věci, nebo místa okolo Vás připadaly cizí, nereálná?
☐	e) Nastala někdy chvíle, kdy jste si připadal/a ztracený/á, dezorientovaný/á nebo zmatený/á na místě, které dobře znáte?
☐	f) Nastala někdy situace mimo stav po požití drog nebo alkoholu, kdy jste si připadal/a jako ve snu, nebo že hledíte skrze mlhu?
☐	g) Nastala někdy situace, kdy jste se díval/a na svět kolem sebe jako by to byl film, nebo Vám svět nepřípadal reálný?
☐	h) Míváte, nebo měl/a jste někdy v noci živé sny?
☐	i) Nesmíte se nebo neplánete v situacích, při kterých tyto city projevují ostatní lidé?

- j) Bojíte, nebo bál/a jste se někdy ve válečné situaci usnout?
 k) Vyjadřujete špatný vztah k lidem, ke kterým máte velice blízko?

10. Jakou funkci jste na zahraniční operaci vykonával/a?

- a) Základní funkce (idiota, stelec, průzkumník)
 b) Velitelská funkce (velitel skupiny, čety aj.)
 c) Logistické zabezpečování základny (celou dobu jsem byl pouze na základně, kuchař, zdravotník, psycholog aj.)

11. Zažil jste někdy v průběhu zahraniční operace situaci, která se vymyká běžné denní zkušenosti?

- a) ANO
 b) NE

12. Pokud jste na minulou otázku odpověděl/a ANO, zažil/a jste:

- a) Dostal/a jsem se do přímého kontaktu s nepřítelem.
 b) Bál/a jsem se o svůj život
 c) Musel/a jsem použít zbraň
 d) Bál/a jsem se o kamarády z jednotky
 e) Špatně jsem snášel/a dlouhodobé odloučení od rodiny
 f) V průběhu zahraniční operace se se mnou rozešel/a partner/ka, nebo manžel/ka
 g) Úmrtí někoho blízkého v rodině (když jsem byl/a na zahraniční operaci)
 h) Špatně jsem snášel/a klimatické podmínky
 i) Špatně jsem snášel/a hygienické zabezpečení
 j) Pociťoval/a jsem na sobě ponorkovou nemoc

13. Je něco, o čem si myslíte, že Vás dokázalo napravit před odjezdem na ZO na situaci, se kterou jste se potýkal/a na zahraniční operaci vyrovnával/a? (např. psychologická příprava, minulá zkušenost aj.)

.....
.....
.....
.....
.....

14. Viděl/a jste v rámci zahraniční operace věci, na které byste nejraději zapomněl/a?

- a) ANO
 b) NE

15. Pokud jste na minulou otázku odpověděl/a ANO, jednalo se o:

☐	a) Zohavená těla
☐	b) Mrtvá těla
☐	c) Mrtvé děti
☐	d) Masové hroby
☐	e) Chudobu
☐	f) Mrtvé kamarády
☐	g) Jiné: ....
☐	h) Viděl/a, ale nechci se konkrétně vyjadřovat

16. Na zahraniční operaci jsem zažil/a:

☐	a) Spánkovou deprivaci
☐	b) Hlad
☐	c) Extrémně nízké teploty
☐	d) Extrémně vysoké teploty
☐	e) Hluk
☐	f) Sexuální deprivaci
☐	g) Stresové situace
☐	h) Vysokou prašnost
☐	i) Vlhkost vzduchu
☐	j) Ponorkovou nemoc
☐	k) Hádky mezi kolegy

Pakliže jste zaškrtnul/a více možností, zvolte, prosím, jednu, která na Vás měla největší vliv a tuto odpověď podtrhněte.

17. Do půl roku po návratu ze zahraniční operace:

☐	a) Se mi opakovaly sny související s pobytem na zahraniční operaci.
☐	b) Nechtěl/a jsem se se svým okolím bavit o tom, co jsem prožil/a na zahraniční operaci.
☐	c) Měl/a jsem pocit, že mi nikdo z okolí nerozumí.
☐	d) Pro kontakt jsem vyhledával/a jenom lidi, kteří se mnou na zahraniční operaci podesobili a zažívali to co já.
☐	e) Raději jsem se vyhýbal/a lidem, se kterými jsem podesobil/a na zahraniční operaci
☐	f) Život doma (v míru) mi připadal nudný a fádní.
☐	g) řešil jsem své potíže po návratu ze zahraniční operace pomocí alkoholu nebo jiných návykových látek.

18. Do jednoho roku po ZO v mém životě došlo k zásadní změně :

☐	a) Rozvedl/a, nebo rozešel/a jsem se s dlouhodobým partnerem/kou.
☐	b) Opustil/a jsem armádu.
☐	c) Snažil/a jsem se odjet a následně jsem i odjel/a na další zahraniční operaci.
☐	d) Snažil/a jsem se odjet na další zahraniční operaci, ale nebylo mi to umožněno.
☐	e) Odvrátilo se ode mě několik přátel.
☐	f) Odvrátil/a jsem se od několika přátel.
☐	g) Přehodnotil jsem své životní priority.
☐	h) Nedošlo k žádné změně.
☐	i) Jiné..... ....

19. Jaký byl váš vztah před a po zahraniční operaci?

☐	a) Můj partnerský vztah byl před zahraniční operací narušen; myslím, že zahraniční operace měla na rozpad mého vztahu jasný vliv.
☐	b) Můj partnerský vztah byl před zahraniční operací narušen; myslím, že zahraniční operace měla zásadní vliv na utužení mého vztahu.
☐	c) Můj vztah byl před zahraniční operací perfektní; zahraniční operace měla zásadní vliv na narušení/rozpad mého vztahu.
☐	d) Můj vztah byl před zahraniční operací perfektní; zahraniční operace měla zásadní vliv na utužení mého vztahu.
☐	e) Neměl/a jsem partnerský vztah před zahraniční operací a ani v současné době nemám.
☐	f) Neměl/a jsem partnerský vztah před zahraniční operací; v současné době mám.

Děkujeme Vám za spolupráci.

Sehr geehrte Fragebogenteilnehmer,

ich wende mich an Sie mit der Bitte um das Ausfüllen dieses anonymen Fragebogens. Die Untersuchung, an der Sie durch das Ausfüllen dieses Fragebogens teilnehmen, beschäftigt sich mit dem Risiko der Posttraumatischen Belastungsstörung bei direkt an ausländischen Militäreinsätzen teilnehmenden Soldaten.

Bei jedweden Fragen oder Anmerkungen kontaktieren Sie mich bitte per E-Mail vladimirarihova415@gmail.com.

Vladimíra Říhová, Psychologiestudentin an der Prager Hochschule für psychosoziale Studien (Pražská vysoká škola psychosociálních studií), Tschechische Republik.

Antworten bitte ankreuzen

---

1. Geschlecht:

- a) Männlich
 b) Weiblich

2. V k:

- a) 18-35 Jahre
 b) 36 Jahre und älter

3. Staatsangehörigkeit: _____

4. Höchster Bildungsabschluss:

- a) Obligatorische Bildung (in Tschechien 9 Jahre – Anm. d. Übers.)
 b) Berufliche Bildung / Mittlere Bildung ohne Abitur
 c) Mittlere Bildung mit Abitur
 d) Absolutorium (sog. höhere Fachschule) (in Tschechien zwischen mittlerer Bildung und Hochschulbildung an einigen höheren Fachschulen und Konservatorien, mit dem nichtakademischen Grad DiS. – diplomierter Spezialist beendet – Anm. d. Übers.)
 e) Hochschulabschluss

5. Länge der Laufbahn beim Militär:

- a) Bis zu 5 Jahren
 b) 6 – 10 Jahre
 c) 11 – 15 Jahre
 d) 16 – 20 Jahre
 e) 21 Jahre und länger

6. An wie vielen ausländischen Militäreinsätzen haben Sie teilgenommen?

☐	a) 1-3
☐	b) 4-6
☐	c) 7 und mehr

7. Ihr letzter ausländischer Militäreinsatz war:

☐	a) Vor weniger als zwei Jahren
☐	b) Vor 2-4 let Jahren
☐	c) Vor 5-7 let Jahren
☐	d) Vor 8-10 let Jahren
☐	e) Vor 11-15 let Jahren
☐	f) Vor 16 und mehr Jahren

8. In welchem Land haben Sie gedient?

☐	a) Kosovo
☐	b) Afghanistan
☐	c) Irak
☐	d) Bosnien
☐	e) Sudan
☐	f) Libanon
☐	g) Sonstiges: .....

9. Ist Ihnen mal passiert, dass Sie nach der Rückkehr von einem ausländischen Militäreinsatz folgende Symptome gespürt haben?

☐	a) Hatten Sie mal das Gefühl, als spürten Sie den eigenen Körper nicht; also z. B. als gehörte Ihr Körper nicht Ihnen, als hätten Sie keine Kontrolle über Ihren Körper?
☐	b) Hatten Sie mal das Gefühl, dass Sie sich außerhalb Ihres Körpers befinden und diesen beobachten; also dass Sie den eigenen Körper beispielsweise von oben oder von einer anderen Seite beobachten?
☐	c) Ist Ihnen schon mal vorgekommen, dass Sie sich im Spiegel angesehen und sich im Spiegelbild physisch nicht erkannt haben?
☐	d) Ist Ihnen schon mal passiert, dass Ihnen Menschen, Sachen oder Orte in Ihrer Umgebung fremd oder unwirklich vorgekommen sind?
☐	e) Ist es mal vorgekommen, dass Sie sich an einem Ihnen gut bekannten Ort verloren, desorientiert oder verwirrt fühlten?
☐	f) Ist es schon mal passiert, den Zustand nachdem Sie Drogen genommen oder Alkohol getrunken haben ausgenommen, dass Sie sich wie im Traum vorgekommen sind oder so als würden Sie durch Nebel schauen?

☐	g) Ist es schon mal vorgekommen, dass Sie die Welt um sich wahrgenommen haben, als handelte es sich um einen Film, oder dass Ihnen die Welt unwirklich erschienen ist?
☐	h) Haben bzw. hatten Sie mal nachts lebhaftere Träume?
☐	i) Lachen oder weinen Sie nicht in Situationen, in denen andere Menschen diese Gefühle empfinden?
☐	j) Haben bzw. hatten Sie mal abends Angst, die Augen zu schließen und einzuschlafen?
☐	k) Haben Sie Probleme, Gefühle gegenüber Menschen zu zeigen, die Ihnen sehr nahestehen?

10. Welche Funktion übten Sie bei dem ausländischen Militäreinsatz aus?

☐	a) Grundfunktion (Fahrer, Schütze, Aufklärer)
☐	b) Kommandeur (einer Gruppe, eines Zuges usw.)
☐	c) Logistische Unterstützung der Militärbasis (die ganze Zeit hielt ich mich ausschließlich auf der Militärbasis auf, als Koch, Sanitäter, Psychologe usw.)

11. Haben Sie im Laufe des ausländischen Militäreinsatzes eine Situation erlebt, die sich einer üblichen Alltagserfahrung entzieht?

☐	a) JA
☐	b) NEIN

12. Falls Sie die vorige Frage mit JA beantwortet haben, was von der folgenden Auswahl haben Sie erlebt:

☐	a) Ich bin in direkten Kontakt mit dem Feind gekommen.
☐	b) Ich habe um mein Leben gefürchtet.
☐	c) Ich habe meine Waffe benutzen müssen.
☐	d) Ich habe um meine Truppenkameraden gefürchtet.
☐	e) Ich habe die langfristige Trennung von der Familie schlecht ertragen.
☐	f) Im Laufe des ausländischen Militäreinsatzes hat sich mein Partner/meine Partnerin oder mein Ehemann/meine Ehefrau von mir getrennt.
☐	g) Den Tod eines Familienangehörigen (im Laufe meines ausländischen Militäreinsatzes).
☐	h) Ich habe das Klima schlecht vertragen.
☐	i) Ich habe die hygienischen Bedingungen schlecht vertragen.
☐	j) Ich habe bei mir Lagerkoller verspürt.

13. Gibt es etwas, wovon Sie glauben, dass es Sie vor dem ausländischen Militäreinsatz auf die Situationen vorbereitet hat, mit denen Sie sich später bei diesem Einsatz haben auseinandersetzen müssen? (beispielsweise psychologische Vorbereitung, Erfahrungen aus der Vergangenheit usw.)

.....
.....
.....
.....

14. Falls Sie die vorige Frage mit JA beantwortet haben, handelte es sich um?

- a) JA
- b) NEIN

15. Falls Sie die vorige Frage mit JA beantwortet haben, handelte es sich um:

- a) Verstümmelte Körper
- b) Tote Körper
- c) Tote Kinder
- d) Massengräber
- e) Armut
- f) Tote Kameraden
- g) Sonstiges:
.....
.....
.....
.....
.....
- h) Ich habe solche Dinge gesehen, möchte mich jedoch nicht konkret äußern

16. Bei dem ausländischen Militäreinsatz habe ich Folgendes erlebt:

- a) Schlafentzug
- b) Hunger
- c) Extrem niedrige Temperaturen
- d) Extrem hohe Temperaturen
- e) Lärm
- f) Sexuelle Deprivation
- g) Stresssituationen
- h) Hohe Staubigkeit
- i) Luftfeuchtigkeit
- j) Lagerkoller
- k) Streite unter Kollegen

Falls Sie mehrere Möglichkeiten angekreuzt haben, wählen Sie bitte diejenige aus, die auf Sie den größten Einfluss hatte, und unterstreichen Sie diese Antwort.

17. Innerhalb eines Halbjahres nach der Rückkehr vom ausländischen Militäreinsatz:

☐	a) Hatte ich mit dem ausländischen Militäreinsatz zusammenhängende Träume.
☐	b) Wollte ich mit anderen Menschen nicht darüber sprechen, was ich beim ausländischen Militäreinsatz erlebt habe.
☐	c) Hatte ich das Gefühl von keinem meiner Mitmenschen verstanden zu werden.
☐	d) Habe ich ausschließlich den Kontakt zu Menschen gesucht, die mit mir bei dem ausländischen Militäreinsatz waren und dasselbe erlebt haben.
☐	e) Habe ich Menschen, mit denen ich bei dem ausländischen Militäreinsatz war, lieber gemieden.
☐	f) Fand ich das Leben zu Hause (im Frieden) langweilig und eintönig.
☐	g) Habe ich meine Probleme nach der Rückkehr von dem ausländischen Militäreinsatz mithilfe von Alkohol oder anderen Suchtmitteln gelöst.

18. Innerhalb eines Jahres nach dem ausländischen Militäreinsatz kam in meinem Leben zu einer grundlegenden Änderung:

☐	a) Ich habe mich von meinem langjährigen Partner / meiner langjährigen Partnerin scheiden lassen / getrennt.
☐	b) Ich habe das Militär verlassen.
☐	c) Ich habe versucht, an einem weiteren ausländischen Militäreinsatz teilzunehmen und anschließend habe ich daran auch teilgenommen.
☐	d) Ich habe versucht, an einem weiteren ausländischen Militäreinsatz teilzunehmen, aber es wurde mir nicht ermöglicht.
☐	e) Mehrere Freunde haben sich von mir abgewandt.
☐	f) Ich habe mich von mehreren Freunden abgewandt.
☐	g) Ich habe meine Lebensprioritäten überdacht.
☐	h) Es hat sich nichts geändert.
☐	i) Sonstiges
	.....
	.....
	.....

19. Wie sah Ihre Partnerbeziehung vor und nach dem ausländischen Militäreinsatz aus?

☐	a) Meine Partnerbeziehung war vor dem ausländischen Militäreinsatz gestört; ich glaube, der ausländische Militäreinsatz hatte einen deutlichen Einfluss auf das Ende meiner Beziehung.

- b) Meine Partnerbeziehung war vor dem ausländischen Militäreinsatz gestört; ich glaube, der ausländische Militäreinsatz hatte einen wesentlichen Einfluss auf die Festigung meiner Partnerschaft.
- c) Meine Partnerbeziehung war vor dem ausländischen Militäreinsatz perfekt; der ausländische Militäreinsatz hatte einen wesentlichen Einfluss auf die Störung / das Ende meiner Partnerschaft.
- d) Meine Partnerbeziehung war vor dem ausländischen Militäreinsatz perfekt; der ausländische Militäreinsatz hatte einen wesentlichen Einfluss auf die Festigung meiner Partnerschaft.
- e) Ich hatte vor dem ausländischen Militäreinsatz keine Partnerbeziehung und habe auch derzeit keine.
- f) Ich hatte vor dem ausländischen Militäreinsatz keine Partnerbeziehung; derzeit habe ich eine.

Vielen Dank für Ihre Zusammenarbeit.

Dear respondents,

I would like to kindly ask you to fill in this anonymous questionnaire. By filling in this questionnaire, you will participate in a survey on the risk of post-traumatic stress disorder among military personnel directly participating in military operations abroad.

Should you have any questions or comments, please do not hesitate to contact me at vladimirarihova415@gmail.com.

Vladimíra Říhová, psychology student at the Prague College of Psychosocial Studies in the Czech Republic.

Please, mark your answers with a cross.

---

1. Sex:

- a) Male
- b) Female

2. Age:

- a) 18 to 35
- b) 36 or older

3. Nationality: _____

4. Highest degree of education obtained:

- a) Elementary
- b) Vocational training / Secondary school without graduation examination (maturita exam)
- c) Secondary school with graduation examination (maturita exam)
- d) Absolutorium (Higher vocational school)
- e) University degree

5. Length of your service in the army:

- a) Less than 5 years
- b) 6 – 10 years
- c) 11 – 15 years
- d) 16 – 20 years
- e) 21 years or more

6. How many military operations abroad have you participated in?

- a) 1 to 3
- b) 4 to 6
- c) 7 and more

7. The last time you served in an operation abroad was:

- a) Less than two years ago
- b) 2 to 4 years ago
- c) 5 to 7 years ago
- d) 8 to 10 years ago
- e) 11 to 15 years ago
- f) 16 or more years ago

8. Which country/countries have you served in?

- a) Kosovo
- b) Afghanistan
- c) Iraq
- d) Bosnia
- e) Sudan
- f) Lebanon
- g) Other:
.....

9. Have you experienced any of the following symptoms since your return from the operation?

- a) Have you ever experienced not being able to feel your own body; i.e. as if your body was not yours, and you were unable to control it?
- b) Have you ever had an out-of-body experience; i.e. you were as if observing your own body from above or from afar?
- c) Have you ever looked in the mirror and didn't recognise your own reflection?
- d) Have you ever felt like the people, things, and places around you were unfamiliar and felt unreal?
- e) Have you ever felt lost, disoriented, or confused in a place you know well?
- f) Have you ever felt like you were in a dream or that you looked at everything through a fog (NOT as a result of alcohol/drug use)?
- g) Have you ever had an episode where you looked at the world around you as if it was a film, or in which the world felt unreal to you?
- h) Do you have or have you ever had vivid dreams at night?
- i) Are you unable to laugh or cry in situations that make other people laugh or cry?
- j) Are you or have you ever been afraid to close your eyes and go to sleep at night?
- k) Do you have trouble expressing your feelings towards people who are close to you?

10. What was your role during the operation abroad?

- a) Basic (driver, rifleman, scout)
- b) Command (group / platoon leader etc.)
- c) Base logistics (I spent the whole time at the base as a cook, medic, psychologist etc.)

11. During your service abroad, did you experience a situation significantly deviating from your regular day-to-day life?

- a) YES
- b) NO

12. If you answered YES to the question above, please mark all that applies to you:

- a) I have come into direct contact with the enemy.
- b) I was scared that I was going to die.
- c) I had to use a weapon.
- d) I was worried about my comrades from the unit.
- e) It was difficult for me to cope with being separated from my family.
- f) My partner / spouse left me while I was serving abroad.
- g) Someone close to me / a relative died (while I was serving abroad).
- h) I had trouble tolerating the climate conditions.
- i) I had trouble tolerating the hygienic conditions.
- j) I experienced cabin fever.

13. Is there anything that you believe helped you prepare for the situations you had to deal with during your service abroad (e.g. psychological training, prior experience) prior to your deployment?

.....

.....

.....

.....

.....

14. During your service abroad, did you see things that you would rather forget?

- a) YES
- b) NO

15. If you answered YES to the question above, please mark all that this applies to:

☐	a) Mutilated bodies
☐	b) Dead bodies
☐	c) Dead children
☐	d) Mass graves
☐	e) Poverty
☐	f) Dead friends
☐	g) Other: ....
☐	h) I did, but I prefer not to answer

16. During my service abroad, I experienced:

☐	a) Sleep deprivation
☐	b) Hunger
☐	c) Extremely low temperatures
☐	d) Extremely high temperatures
☐	e) Noise
☐	f) Sexual deprivation
☐	g) Stressful situations
☐	h) High dust levels
☐	i) Air humidity
☐	j) Cabin fever
☐	k) Conflicts between my colleagues

If you marked more than one of the above options, please choose one that has affected you the most and underline it.

17. Within six months after I returned from my service abroad:

☐	a) I had recurring dreams relating to my service abroad.
☐	b) I didn't want to talk about what I experienced during my service abroad with the people around me.
☐	c) I felt like people around me did not understand me.
☐	d) I would only stay in contact with people who served abroad with me and had the same experience.
☐	e) I avoided contact with people with whom I served abroad.
☐	f) I found domestic life boring and dull.
☐	g) After I returned from my service abroad, I started solving my problems with alcohol or other dependency producing substances.

18. Within a year after I returned from my service abroad, I experienced a significant change in my life:

- a) I divorced or broke up with my spouse or long-term partner.
- b) I left the army.
- c) I tried to be deployed and later was deployed to another operation abroad.
- d) I tried to be deployed to another operation abroad, but I was not successful.
- e) Several of my friends turned their backs to me.
- f) I turned my back to several of my friends.
- g) I reconsidered my priorities in life.
- h) I experienced no such significant change.
- i) Other.....
.....
.....

19. How would you describe the relationship with your partner before and after the service abroad?

- a) My relationship was not working before I left for the operation abroad; I believe my service abroad played a clear role in the breakdown of my relationship.
- b) My relationship was not working before I left for the operation abroad; I believe my service abroad played a clear role in improving my relationship.
- c) My relationship was perfect before I left for the operation abroad; I believe my service abroad played a clear role in damaging/breaking up my relationship.
- d) My relationship was perfect before I left for the operation abroad; I believe my service abroad played a clear role in improving my relationship.
- e) I was not in a relationship when I left for the operation abroad and I am still single.
- f) I was not in a relationship when I left for the operation abroad and I am currently in a relationship.

Thank you for your co-operation.

Hyvät vastaajat,

Käännyn puoleenne pyytääkseni täyttämään nimettömän kyselyn. Tutkimus, johon osallistutte täyttämällä kyselyn, on kohdistettu ulkomaan komennuksissa suoraan toimivien sotilaiden post-traumaattisen stressireaktion riskiin,

Mikäli sinulla on mitä tahansa kysyttävää tai kommentoitavaa, otathan minuun yhteyttä sähköpostitse vladimirarihova415@gmail.com

Vladimíra íhova, psykologian opiskelija Prahan Psykososiaalisessa Lukiossa Tsekin tasavallassa.

Merkitse vastauksesi rastittamalla.

---

1. Sukupuoli:

☐	a) Mies
☐	b) Nainen

2. Ikä:

☐	a) 18-35 let
☐	b) 36 tai enemmän

3. Kansalaisuus: _____

4. Korkein koulutustasosi:

☐	a) Perus
☐	b) Oppisopimus/ Lukio ilman loppukoetta
☐	c) Toisen asteen koulutus, loppukoe
☐	d) Loppututkinto (Korkeakoulu)
☐	e) Korkeakoulu

5. Armeijapalveluksen pituus:

☐	a) alle tai 5 vuotta
☐	b) 6 – 10 vuotta
☐	c) 11 – 15 vuotta
☐	d) 16 – 20 vuotta
☐	e) yli tai 21 vuotta

6. Kuinka moneen ulkomaan komennukseen osallistuitte?

☐	a) 1-3
☐	b) 4-6
☐	c) 7 tai yli

7. Suoritit viimeisimmän ulkomaan komennuksesi:

☐	a) Alle tai kaksi vuotta sitten
☐	b) 2-4 vuotta sitten
☐	c) 5-7 vuotta sitten
☐	d) 8-10 vuotta sitten
☐	e) 11-15 vuotta sitten
☐	f) Yli tai 16 vuotta sitten

8. Missä maassa suoritit palveluksesi?

☐	a) Kosovo
☐	b) Afghanistan
☐	c) Irak
☐	d) Bosnia
☐	e) Sudan
☐	f) Libanon
☐	g) Muu: .....

9. Oletko koskaan kokenut seuraavia oireita palattuasi ulkomaan komennukselta

☐	a) Onko Sinulla koskaan ollut tunnetta, että et tunne kehoasi; kehoasi ei olisi sinun tai et voi hallita sitä?
☐	b) Onko Sinulla koskaan ollut tunnetta, että olisit kehoasi ulkopuolella katsellen sitä; katsellen kehoasi esimerkiksi sen yläpuolelta tai toiselta puolelta?
☐	c) Oletko Sinä kokenut, että katsot peiliin, etkä tunnista peilikuvaasi?
☐	d) Onko koskaan ollut tilannetta, jolloin ihmiset tai ympäröivät paikat olisivat tuntuneet Sinusta vierailta tai epätodellisilta?
☐	e) Oletko koskaan kokenut tilannetta, että olet tuntenut itsesi eksyneeksi, sekavaksi ja hämmentyneeksi sinulle hyvin tutussa paikassa?
☐	f) Onko koskaan ollut tilannetta, poislukien päihteiden tai alkoholin väärinkäyttö, että tunsit olevasi kuin unessa tai katsovasi sumun läpi?
☐	g) Onko koskaan ollut tilannetta, että katselet maailmaa kuin se olisi elokuvaa tai että maailma olisi vaikuttanut epätodelliselta?
☐	h) Onko Sinulla tai onko Sinulla ollut valveunia, yöllä?
☐	i) Oletko nauramatta tai itkemättä tilanteissa, joissa muut ihmiset ilmaisevat kyseisiä tunteita?
☐	j) Pelkäätkö tai oletko Sinä koskaan pelännyt sulkea illalla silmiäsi alkaaksesi nukkumaan?

k) Ilmaisetko tunteesi heikosti Sinulle läheisimmille henkilöille?

10. Mitä tehtävää Sinä suoritit ulkomaan komennuksella?

- a) Perustehtävä (kuljettaja, asemies, tiedustelija)
 b) Komentajan tehtävä (ryhmänjohtaja, joukkue ja muut)
 c) Tukikohdan logistinen varmistaja (Olin koko ajan tukikohdassa, kokki, lääkäri, psykologi ja muut)

11. Koitko ulkomaan komennuksen aikana tilannetta, joka ei kuulu normaaleihin päivittäisiin kokemuksiisi?

- a) KYLLÄ
 b) EI

12. Mikäli vastasit edelliseen kysymykseen KYLLÄ, mitä koit:

- a) Olin suorassa kontaktissa vihollisen kanssa.
 b) Olin huolissani hengestäni.
 c) Minun täytyi käyttää asetta.
 d) Olin huolestunut ystävästäni ryhmässä.
 e) Kestin perheeni luota pitkän poissaolemisen heikosti.
 f) Ulkomaan komennuksen aikana, kumppanini tai aviomieheni/-vaimoni erosi minusta.
 g) Läheisen sukulaisen kuolema (ollessani ulkomaan komennuksella).
 h) Kestin heikosti ilmasto-olosuhteista.
 i) Kestin heikosti hygienisen turvallisuuden.
 j) Tunsin itseni mökkihöperöksi.

13. Ennen ulkomaan komennukselle lähtemistä, oliko minkään mahdollista valmistaa Sinua tuleviin ulkomaan komennuksen haasteisiin? (esim. psykologinen valmistautuminen, aiempi kokemus ja muut)

.....
.....
.....
.....
.....

14. Oletko Sinä nähnyt ulkomaan komennuksen aikana asioita, jotka Sinä haluaisit unohtaa?

- a) KYLLÄ
 b) EI

15. Mikäli vastasit edelliseen kysymykseen KYLLÄ, kyseessä oli:

☐	a) Turmeltuneet ruumiit
☐	b) Ruumiit
☐	c) Kuolleet lapset
☐	d) Joukkohaudat
☐	e) Köyhyys
☐	f) Kuolleet ystävät
☐	g) Muut:
	.....
	.....
	.....
	.....
	.....
	.....
☐	h) Näin, mutta en halua kertoa

16. Ulkomaan komennuenaikana koin:

☐	a) Unenpuutetta
☐	b) Nälkää
☐	c) Erittäin alhaisia lämpötiloja
☐	d) Erittäin korkeita lämpötiloja
☐	e) Melua
☐	f) Seksuaalista puutetta
☐	g) Stressitilanteita
☐	h) Korkeita pölypitoisuuksia
☐	i) Ilmankosteutta
☐	j) Mökkihöperyttä
☐	k) Kollegojen välisiä riitoja

Mikäli merkitsit enemmän kuin yhden vastauksen, valitse suurimman vaikutuksen aiheuttanut ja alleviivaa tämä vastaus.

17. Puolen vuoden sisällä ulkomaan komennukselta palaamisen jälkeen:

☐	a) Näin toistuvasti unia ulkomaan komennuksella oloon liittyen.
☐	b) En halunnut puhua ympärilläni olevien kanssa ulkomaan komennuksen aikana kokemistani asioista.
☐	c) Tunsin, ettei kukaan ymmärrä minua.
☐	d) Kommunikaatiota varten hakeudun kanssani ulkomaan komennuksella olevien ihmisten puoleen ja jotka olivat kokeneet saman kuin minä.
☐	e) Välttelin henkilöitä, joiden kanssa olin ulkomaan komennuksella.
☐	f) Elämä kotona (rauhassa) tuntui tylsältä ja yksitoikkoiselta.
☐	g) Ulkomaan komennukselta palaamisen jälkeen ratkaisin ongelmiani alkoholin tai muun riippuvuutta aiheuttavan aineen avulla.

18. Yhden vuoden sisällä ulkomaan komennuksesta palaamisen jälkeen, merkittävä tapahtuma tapahtui elämässäni:

☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐

- a) Koin avioeron tai erosin pitkäaikaisesta kumppanistani.
- b) Lähdin armeijasta.
- c) Yritin lähteä, mutta sitten lähdin toiselle ulkomaan komennukselle.
- d) Pyrin pääsemään seuraavalle ulkomaan komennukselle, mutta en päässyt sinne.
- e) Useampi ystävä on etäännytynyt minusta.
- f) Olen etäännytynyt useasta ystävästäni.
- g) Olen arvioinut elämän prioriteettini uudelleen.
- h) Ei tapahtunut muutoksia.
- i) Muu

.....
.....
.....

19. Millainen oli suhteesi kumppaniisi ennen ja jälkeen ulkomaan komennusta?

☐
☐
☐
☐
☐
☐

- a) Suhteeni keskeytyi ennen ulkomaan komennusta; ulkomaan komennuksella oli mielestäni selvä vaikutus suhteeni keskeytymiseen.
- b) Suhteeni keskeytyi ennen ulkomaan komennusta; ulkomaan komennuksella oli mielestäni selvä suhdettani vahvistava vaikutus.
- c) Suhteeni oli kunnossa ennen ulkomaan komennusta; ulkomaan komennuksella oli selvä vaikutus suhteeni keskeytymiseen/loppumiseen.
- d) Suhteeni oli kunnossa ennen ulkomaan komennusta; ulkomaan komennuksella oli tärkeä suhdettani vahvistava vaikutus.
- e) Minulla ei ollut suhdetta ennen ulkomaan komennusta, eikä ole nytkään.
- f) Minulla ei ollut suhdetta ennen ulkomaan komennusta, mutta nyt minulla on sellainen.

Kiitos yhteistyöstänne.

Chères répondantes, chers répondants,

je me permets de vous contacter en vous priant de remplir un questionnaire anonyme.
L'enquête à laquelle vous participez en remplissant le questionnaire se consacre au risque de naissance d'un trouble de stress post-traumatique chez les militaires prenant directement part à des opérations à l'étranger.

Si vous avez quelque question ou remarque que ce soit, veuillez me contacter à l'adresse mail vladimirarihova415@gmail.com.

Vladimíra íhová, étudiante en psychologie à l'Ecole supérieure d'études psychosociales de Prague en République tchèque.

Veuillez cocher les réponses avec une croix.

---

1. Sexe:

- a) Homme
 b) Femme

2. Age:

- a) 18-35 ans
 b) 36 ans et plus

3. Nationalité: _____

4. Niveau d'études maximal atteint:

- a) Elémentaire
 b) Apprenti/ Secondaire sans baccalauréat
 c) Secondaire avec baccalauréat
 d) Certificat de fin d'études (Ecole supérieure professionnelle)
 e) Universitaire

5. Durée de pratique dans l'armée:

- a) Moins de 5 ans
 b) 6 – 10 ans
 c) 11 – 15 ans
 d) 16 – 20 ans
 e) 21 ans et plus

6. Combien d'opérations à l'étranger avez-vous effectuées?

☐	a) 1-3
☐	b) 4-6
☐	c) 7 et plus

7. Vous avez été dans votre dernière opération à l'étranger:

☐	a) Il y a moins de 2 ans
☐	b) Il y a 2-4 let ans
☐	c) Il y a 5-7 let ans
☐	d) Il y a 8-10 let ans
☐	e) Il y a 11-15 let ans
☐	f) Il y a 16 ans et plus

8. Dans quel pays avez-vous servi?

☐	a) Kosovo
☐	b) Afghanistan
☐	c) Irak
☐	d) Bosnie
☐	e) Soudan
☐	f) Liban
☐	g) Autre: .....

9. Avez-vous déjà ressenti les symptômes suivants après votre retour d'opération à l'étranger?

☐	a) Avez-vous déjà eu la sensation de ne pas sentir votre propre corps ; donc, par exemple, comme si votre corps n'était pas le vôtre, comme si vous ne pouviez pas le maîtriser?
☐	b) Avez-vous déjà ressenti que vous êtes en dehors de votre corps et que vous le regardez ; donc que vous regardez votre propre corps par exemple d'en haut ou d'un autre côté?
☐	c) Avez-vous déjà noté des moments où vous vous êtes regardé/e dans un miroir sans vous reconnaître physiquement dans son reflet?
☐	d) Est-il déjà arrivé que des gens, des objets ou des lieux autour de vous vous aient semblé étrangers, irréels?
☐	e) Y a-t-il déjà eu des moments où vous vous êtes senti/e perdu/e, désorienté/e ou déconcerté/e dans un endroit que vous connaissez bien?
☐	f) Y a-t-il déjà eu une situation, hormis une situation après ingestion de drogues ou d'alcool, où vous vous êtes senti/e comme dans un rêve ou comme si vous regardiez à travers du brouillard?
☐	g) Est-il déjà arrivé que vous regardiez le monde qui vous entoure comme si c'était un film ou que le monde ne vous ait pas semblé réel?

- h) Avez-vous ou avez-vous eu parfois des rêves trop réels la nuit?
- i) Vous ne riez pas ou ne pleurez pas dans des situations au cours desquelles les autres gens ressentent ces sensations?
- j) Avez-vous peur ou avez-vous eu peur parfois de fermer les yeux et de vous endormir le soir?
- k) Vous exprimez mal vos sentiments même envers des gens qui vous sont très proches?

10. Quelle fonction avez-vous occupée lors de votre opération à l'étranger?

- a) Fonction de base (conducteur, tireur, éclaireur)
- b) Fonction de commandement (chef de groupe, d'équipe, etc.)
- c) Prise en charge logistique d'une base (je n'ai été que dans une base pendant toute cette période, cuisinier, personnel de santé, psychologue, etc.)

11. Avez-vous déjà vécu au cours d'une opération à l'étranger une situation échappant à une expérience quotidienne normale?

- a) OUI
- b) NON

12. Si vous avez répondu OUI à la question précédente, vous avez vécu:

- a) Je me suis retrouvé/e en contact direct avec l'ennemi.
- b) J'ai eu peur pour ma vie.
- c) J'ai dû utiliser une arme.
- d) J'ai eu peur pour les camarades de mon unité.
- e) J'ai mal supporté la longue séparation d'avec ma famille.
- f) Mon/ma partenaire ou époux/épouse m'a quitté/e au cours de l'opération à l'étranger.
- g) Mort d'un proche dans ma famille (quand j'étais en opération à l'étranger).
- h) J'ai mal supporté les conditions climatiques.
- i) J'ai mal supporté les mesures de sécurité hygiénique.
- j) J'ai ressenti en moi de la claustrophobie.

13. Pensez-vous qu'il y a quelque chose qui a pu vous préparer avant votre départ pour une opération à l'étranger à des situations que vous avez affrontées plus tard lors d'une opération à l'étranger (par ex. préparation psychologique, expérience passée, etc.) ?

.....

.....

.....

.....

.....

14. Avez-vous vu dans le cadre d'une opération à l'étranger des choses que vous préféreriez oublier?

- a) OUI
- b) NON

15. Si vous avez répondu OUI à la question précédente, il s'agissait de:

- a) Corps mutilés
- b) Cadavres
- c) Enfants morts
- d) Fosses communes
- e) Pauvreté
- f) Camarades morts
- g) Autre:
.....
.....
.....
.....
.....
- h) J'en ai vu mais ne veux pas m'exprimer concrètement

16. J'ai vécu lors d'une opération à l'étranger:

- a) Privation de sommeil
- b) Faim
- c) Températures extrêmement basses
- d) Températures extrêmement élevées
- e) Bruit
- f) Abstinence sexuelle
- g) Situations de stress
- h) Niveau de poussière élevé
- i) Humidité de l'air
- j) Claustrophobie
- k) Disputes entre collègues

Si vous avez coché plusieurs possibilités, veuillez choisir celle qui a eu la plus grande influence sur vous et soulignez cette réponse.

17. Dans les six mois après retour d'une opération à l'étranger:

- a) J'ai eu des rêves répétés liés à mon séjour en opération à l'étranger.
- b) Je n'ai pas voulu parler avec mon entourage de ce que j'avais vécu en opération à l'étranger.
- c) J'ai eu l'impression que personne de mon entourage ne me comprenait.

- d) Pour les contacts je n'ai recherché que des gens qui avaient été avec moi en opération à l'étranger et avaient vécu la même chose que moi.
- e) J'ai préféré éviter les gens avec lesquels j'avais été en opération à l'étranger.
- f) La vie à la maison (en paix) m'a semblé ennuyeuse et fade.
- g) J'ai résolu mes problèmes après mon retour d'opération à l'étranger à l'aide de l'alcool ou d'autres substances d'accoutumance.

18. Dans un délai d'un an après l'opération à l'étranger il y a eu un changement essentiel dans ma vie:

- a) J'ai divorcé ou quitté un/une partenaire que j'avais depuis longtemps.
- b) J'ai quitté l'armée.
- c) J'ai essayé de partir et suis ensuite aussi parti/e pour une autre opération à l'étranger.
- d) J'ai essayé de partir pour une autre opération à l'étranger mais cela m'a été empêché.
- e) Plusieurs amis se sont éloignés de moi.
- f) Je me suis éloigné/e de plusieurs amis.
- g) J'ai réévalué mes priorités dans la vie.
- h) Il n'y a eu aucun changement.
- i) Autre

.....
.....
.....

19. Quelle était la relation avec votre partenaire avant et après l'opération à l'étranger?

- a) La relation avec mon partenaire était perturbée avant l'opération à l'étranger ; je pense que l'opération à l'étranger a eu une influence essentielle sur la dissolution de ma relation.
- b) La relation avec mon partenaire était perturbée avant l'opération à l'étranger ; je pense que l'opération à l'étranger a eu une influence essentielle sur le renforcement de ma relation.
- c) Ma relation était parfaite avant l'opération à l'étranger ; l'opération à l'étranger a eu une influence essentielle sur la perturbation/dissolution de ma relation.
- d) Ma relation était parfaite avant l'opération à l'étranger ; l'opération à l'étranger a eu une influence essentielle sur le renforcement de ma relation.
- e) Je n'avais pas de relation avec un/une partenaire avant l'opération à l'étranger et n'en ai toujours pas actuellement.
- f) Je n'avais pas de relation avec un/une partenaire avant l'opération à l'étranger ; j'en ai une actuellement.

Je vous remercie de votre collaboration.

6. $\mu\mu$?

- a) 1-3
- b) 4-6
- c) 7

7. $\mu\mu$:

- a)
- b) 2-4
- c) 5-7
- d) 8-10
- e) 11-15
- f) 16

8. ?

- a)
- b)
- c)
- d)
- e)
- f)
- g) :

9. $\mu \mu$? ( )

$\mu \mu$?

- a) $\mu \mu$, ? , μ
- b) $\mu \mu$? , .
- c) μ , μ , ?
- d) μ , μ ? , μ μ
- e) $\mu \mu$ / $\mu \mu$ / μ / , ?
- f) , μ μ
- g) μ ? , μ μ ?
- h) μ , μ ? μ μ ?

- i) μ ? μ
j) μ μ ?
k) ? μ , μ

10.

?

- a) (, , μ)
b) (μ , μ , . .)
c) μ , μ , (μ μ μ , , . .)

11.

μ

μ μ ?

- a) NAI
b) OXI

12.

μ , μ :

- a) μ μ μ .
b) μ μ .
c) μ .
d) μ μ μ .
e) μ μ μ .
f) μ / μ . μ / μ .
g) (μ) .
h) μ .
i) μ .
j) μ μ .

13.

μ , μ ; (. .)?
 μ , μ . .)?

.....
.....
.....

14.

? μ μ μ

- a) NAI
b) OXI

15.

μ , :

- a) μ μ μ
- b) μ
- c)
- d)
- e)
- f)
- g) :

.....

.....

.....

- h) , μ

16.

μ :

- a)
- b)
- c) μ μ
- d) μ
- e)
- f)
- g)
- h) μ
- i)
- j) μ μ
- k) μ

, $\mu\mu$, μ μ

17.

μ : μ

- a) $\mu\mu$ $\mu\mu$ μ
- b) μ μ .
- c) μ μ μ .
- d) μ μ μ μ μ .
- e) , μ μ .
- f) μ . ( ) μ .
- g) μ μ μ μ .

18.

- a)
- b)
- c)
- d)
- e)
- f)
- g)
- h)
- i)

$\mu \mu \quad \mu \quad \mu$

$\mu \quad \mu \quad \mu \quad :$

$\mu \quad \mu \quad .$

$\mu \quad . \quad \mu$

$\mu \quad . \quad \mu \quad ,$

$\mu \quad . \quad \mu \quad .$

$\mu \quad \mu \quad . \quad \mu \quad .$

$\mu \quad \mu \quad . \quad \mu \quad .$

$\mu \quad \mu \quad . \quad \mu \quad .$

$\mu \quad . \quad \mu \quad .$

.....

.....

.....

19.

- a)
- b)
- c)
- d)
- e)
- f)

$? \quad \mu \quad \mu$

$\mu \quad \mu \quad \mu \quad \mu \quad \mu \quad .$

$\mu \quad \mu \quad \mu \quad \mu \quad \mu \quad .$

$\mu \quad \mu \quad \mu \quad \mu \quad \mu \quad .$

$\mu \mu \quad \mu \quad \mu \quad \mu \quad \mu \quad .$

$\mu \mu \quad \mu \quad \mu \quad \mu \quad \mu \quad .$

$\mu \quad \mu \quad \mu \quad \mu \quad \mu \quad .$

$\mu \quad \mu \quad \mu \quad \mu \quad \mu \quad .$

$\mu \quad \mu \quad \mu \quad \mu \quad \mu \quad .$

Spettabile rispondente,
mi rivolgo a lei chiedendo la compilazione di questo questionario anonimo. L'indagine alla quale parteciperà compilando il questionario riguarda il rischio di insorgenza di sindromi posttraumatiche da stress nei militari che hanno partecipato a missioni all'estero.

Nel caso di qualsiasi domanda o osservazione in merito, mi contatti per piacere alla e-mail vladimirarihova415@gmail.com

Vladimíra íhová, studentessa di psicologia presso l'Università di Praga di studi psicosociali in Repubblica Ceca.

Per piacere barri le risposte con una crocetta.

---

1. Sesso:

☐	a) Uomo
☐	b) Donna

2. V k:

☐	a) 18-35 anni
☐	b) 36 e più

3. Nazionalità: _____

4. Istruzione raggiunta:

☐	a) Scuola dell'obbligo
☐	b) Scuola professionale / senza maturità
☐	c) Scuola superiore con maturità
☐	d) Laurea breve
☐	e) Laurea Universitaria

5. Délka praxe v armád :

☐	a) 5 anni o meno
☐	b) 6 – 10 anni
☐	c) 11 – 15 anni
☐	d) 16 – 20 anni
☐	e) 21 e oltre

6. A quante missioni all'estero ha partecipato?

☐	a) 1-3
☐	b) 4-6
☐	c) 7 e oltre

7. Ha partecipato alla sua ultima missione all'estero:

☐	a) Meno di due anni fa
☐	b) 2-4 anni fa
☐	c) 5-7 anni fa
☐	d) 8-10 anni fa
☐	e) 11-15 anni fa
☐	f) 16 e più anni fa

8. In che nazione ha prestato servizio?

☐	a) Kosovo
☐	b) Afghanistan
☐	c) Iraq
☐	d) Bosnia
☐	e) Sudan
☐	f) Libano
☐	g) Altre: .....

9. Le è mai capitato di avvertire uno o più dei seguenti sintomi dopo il ritorno dalle missioni all'estero?

☐	a) Ha mai avvertito la sensazione di non sentire il proprio corpo, come se il corpo non fosse il suo, come se non fosse possibile comandarlo?
☐	b) Ha mai avvertito la sensazione di essere come fuori dal corpo, guardandolo, come se lo vedesse dall'alto, per esempio, o da un'altra angolazione?
☐	c) Ha mai avuto la sensazione, guardandosi allo specchio, di non riconoscersi fisicamente nell'immagine riflessa?
☐	d) Le è mai capitato che le persone, gli oggetti e i luoghi attorno a lei, le siano sembrati sconosciuti, irreali?
☐	e) Le sono mai capitati dei momenti in cui ha avvertito smarrimento, disorientamento o confusione in luoghi che altrimenti le dovrebbero essere stati familiari?
☐	f) Le è mai capitato, al di fuori di situazioni in cui ci sia stato un uso di alcol o droghe, di avvertire la sensazione di essere in un sogno o di guardare attraverso la nebbia?
☐	g) Le è mai capitato di vedere il mondo attorno a lei come in un film o come una situazione irreali?
☐	h) Ha spesso, o ha avuto, nel sonno dei sogni reali?

- i) Non ride o non piange in situazioni nelle quali questi sentimenti sono espressi dagli altri presenti?
- j) Teme, qualche volta, la sera, di chiudere gli occhi ed addormentarsi?
- k) Esprime con difficoltà i propri sentimenti anche nei confronti delle persone più vicine?

10. Quale incarico ha ricoperto nelle operazioni all'estero?

- a) Incarichi di base (autista, tiratore scelto, ricognitore)
- b) Funzione di comando (comandante di plotone, squadra, eccetera)
- c) Servizi logistici alla base (per tutto il periodo è rimasta solamente nella base, cuoco, personale sanitario, psicologo eccetera)

11. Nel corso della sua missione all'estero si è trovata/o in situazioni che esulano dalla normale esperienza quotidiana?

- a) Sì
- b) NO

12. Nel caso l'ultima sua risposta sia stata Sì le è capitato:

- a) Di essere in contatto diretto con il nemico.
- b) Di aver temuto per la propria vita.
- c) Di aver dovuto usare l'arma.
- d) Di temere per i compagni della sua unità.
- e) Di mal sopportare la distanza dalla famiglia per un lungo periodo.
- f) Che nel corso della missione all'estero il partner, il marito o la moglie, la abbiano abbandonata.
- g) La morte di un parente prossimo (nel momento in cui si trovava all'estero per l'operazione).
- h) Di mal sopportare le condizioni climatiche.
- i) Di mal sopportare le condizioni igieniche.
- j) Di mal sopportare la lunga permanenza in un gruppo chiuso.

13. Cosa ritiene sia riuscito a prepararla, prima della partenza per l'operazione all'estero, ad affrontare situazioni che è riuscita/o poi a fronteggiare nel corso della missione? (Per esempio preparazione psicologica, esperienze passate ecc.)

.....

.....

.....

14.) È stato testimone nell'ambito della missione all'estero cose che preferirebbe dimenticare?

- a) Sì
- b) NO

15. Nel caso l'ultima sua risposta sia stata SÌ, si è trattato:

☐	a) Di corpi sfigurati
☐	b) Di cadaveri
☐	c) Di cadaveri di bambini
☐	d) Di fosse comuni
☐	e) Di povertà
☐	f) Di amici morti
☐	g) Di altro: ....
☐	h) Sono stato testimone, ma non voglio esprimermi concretamente

16. Nella missione all'estero ha sofferto di:

☐	a) Carenza di sonno
☐	b) Fame
☐	c) Temperature estremamente rigide
☐	d) Temperature estremamente alte
☐	e) Rumore
☐	f) Privazione sessuale
☐	g) Situazioni di stress
☐	h) Estrema polverosità
☐	i) Estrema umidità
☐	j) Insofferenza alla lunga permanenza in gruppo chiuso
☐	k) Litigiosità tra colleghi

Nel caso in cui abbia segnato più risposte, sottolinei quella che la ha maggiormente influenzata.

17. Entro sei mesi dal ritorno dalla missione all'estero:

☐	a) Ha avuto ripetuti sogni legati alla missione.
☐	b) Non ha voluto parlare con le persone vicine di quello che ha vissuto nel corso della missione all'estero.
☐	c) Le sembrava che nessuno tra le persone vicine la capisse.
☐	d) Ha ricercato solamente persone che hanno partecipato con lei alla missione all'estero e che hanno avuto le stesse sue esperienze.
☐	e) Ha cercato di evitare le persone con le quali è stata/o nella missione all'estero.
☐	f) La vita a casa (in pace) le è sembrata noiosa e monotona.
☐	g) Alcol o altre droghe la hanno aiutata ad affrontare i problemi al ritorno.

18. Entro un anno dal ritorno dalla missione all'estero la sua vita è cambiata radicalmente:

☐	a) Ha divorziato o si è separata/o dal/la partner.
☐	b) Ha abbandonato l'esercito.
☐	c) Si è impegnata/o per partire per un'altra missione estera ed è partita/o.
☐	d) Si è impegnata/o per partire per un'altra missione estera, ma non le è stato permesso.
☐	e) Ha perso diversi amici.
☐	f) Ha abbandonato diversi amici.
☐	g) Ha rivalutato le priorità nella vita.
☐	h) Non si è verificato alcun cambiamento.
☐	i) Altro..... ....

19. Quale è stata la sua vita di coppia prima e dopo la missione?

☐	a) La mia vita di coppia era compromessa prima della missione all'estero; ritengo che la missione all'estero abbia avuto una chiara influenza sulla rottura della mia vita di coppia.
☐	b) La mia vita di coppia era compromessa prima della missione all'estero; ritengo che la missione all'estero abbia contribuito a rafforzare la mia vita di coppia.
☐	c) La mia vita di coppia prima della missione all'estero era perfetta; la missione all'estero ha avuto una chiara influenza sull'incrinatura/rottura della mia vita di coppia.
☐	d) La mia vita di coppia prima della missione all'estero era perfetta; la missione all'estero ha contribuito a rafforzare la mia vita di coppia.
☐	e) Non avevo una vita di coppia prima della missione all'estero e non la ho neppure ora.
☐	f) Non avevo una vita di coppia prima della missione all'estero; ora la ho.

La ringrazio per la collaborazione.

Szanowne respondentki, szanowni respondenci,

zwracam się do Pana/Pani z prośbą o wypełnienie anonimowej ankiety. Ankieta jest częścią badania dotyczącego ryzyka wystąpienia zespołu stresu pourazowego u żołnierzy biorących bezpośredni udział w misjach zagranicznych.

W przypadku pytań lub uwag prosimy o kontakt pod adresem e-mail vladimirarihova415@gmail.com.

Vladimíra Říhová, studentka psychologii w Praskiej Wyższej Szkole Studiów Psychosocjalnych (Pražská vysoká škola psychosociálních studií) w Republice Czeskiej.

Wybrane odpowiedzi proszę zaznaczyć krzyżykiem.

---

1. Płeć :

- a) Mężczyzna
 b) Kobieta

2. Wiek:

- a) 18-35 lat
 b) 36 lat lub więcej

3. Obywatelstwo: _____

4. Wykształcenie:

- a) Podstawowe
 b) Zawodowe (bez matury)
 c) Średnie (z maturą)
 d) Policealne
 e) Wyższe

5. Staż w wojsku:

- a) Do 5 lat
 b) 6 – 10 lat
 c) 11 – 15 lat
 d) 16 – 20 lat
 e) 21 lat lub więcej

6. Ile absolwował/a Pan/Pani misji zagranicznych?

☐	a) 1-3
☐	b) 4-6
☐	c) 7 lub więcej

7. Na ostatniej misji zagranicznej był/a Pan/Pani:

☐	a) Mniej niż 2 lata temu
☐	b) 2-4 lat temu
☐	c) 5-7 lat temu
☐	d) 8-10 lat temu
☐	e) 11-15 lat temu
☐	f) 16 lat temu lub dłużej

8. W którym kraju Pan/Pani służył/a?

☐	a) Kosowo
☐	b) Afganistan
☐	c) Irak
☐	d) Bośnia
☐	e) Sudan
☐	f) Liban
☐	g) Inne: .....

9. Czy po powrocie z misji zagranicznej odczuwał/a Pan/Pani następujące symptomy?

☐	a) Czy miał/a Pan/Pani wrażenie, że nie czuje swojego ciała, tak jakby ciało nie należało do Pana/Pani, nie dało się nim kierować?
☐	b) Czy miał/a Pan/Pani wrażenie, że jest poza swoim ciałem, patrzy na ciało np. z góry lub z innej strony?
☐	c) Czy spoglądał/a Pan/Pani w lustro i nie rozpoznawał/a odbijającego się w nim postaci?
☐	d) Czy ludzie lub miejsca w bliskim otoczeniu wydawały się Panu/Pani obce, odrealnione?
☐	e) Czy w którymś momencie czuł/a się Pan/Pani zagubiony/a lub dezorientowany/a w dobrze znanym miejscu?
☐	f) Czy w stanie trzeźwym czuł/a się Pan/Pani jak we śnie lub miał/a Pan/Pani wrażenie patrzenia przez mgłę?
☐	g) Czy miał/a Pan/Pani wrażenie, że patrzy Pan/Pani na otaczający świat jak na film lub otaczający świat wydawał się nierzeczywisty?
☐	h) Czy miewa lub miał/a Pan/Pani w nocy żywe sny?
☐	i) Czy nie śmieje się Pan/Pani lub nie płacze w sytuacjach, kiedy inne osoby reagują w ten sposób?
☐	j) Czy czasami boi się Pan/Pani zamknięć i zasnąć?

k) Czy ma Pan/Pani problem z wyrażaniem swoich uczuć, również w stosunku do osób najbliższych?

10. Jak funkcję pełnił/a Pan/Pani podczas misji zagranicznej?

- a) Funkcje podstawowe (kierowca, strzelec, zwiadowca)
 b) Funkcje dowódcze (dowódca zespołu, jednostki itd.)
 c) W bazie logistycznej (przez cały czas byłem/am tylko w bazie, jako kucharz, medyk, psycholog itd.)

11. Czy przeżył/a Pan/Pani podczas misji zagranicznej sytuację, która była inna niż zwykle codzienne doświadczenia?

- a) TAK
 b) NIE

12. Jeżeli na poprzednie pytanie odpowiedział/a Pan/Pani TAK, chodziło o sytuację:

- a) Znalazłem/am się w bezpośrednim kontakcie z wrogiem.
 b) Bałem/am się o własne życie.
 c) Musiałem/am użyć broni.
 d) Bałem/am się o życie kolegów z jednostki.
 e) Nie znosiłem/am długie przebywanie z dala od rodziny.
 f) Kiedy przebywałem/am na misji zagranicznej, partner/ka lub matka / ona postanowił/a się ze mną rozstać.
 g) Śmierć bliskiego członka rodziny (w czasie, kiedy byłem/am na misji zagranicznej).
 h) Nie znosiłem/am warunki klimatyczne.
 i) Nie znosiłem/am warunki higieniczne.
 j) Odczuwałem/am niechęć do przebywania z kolegami w wyniku kontaktu cięgieł z tymi samymi osobami.

13. Czy uważa Pan/Pani, że jest coś, co pomogło Panu/Pani przygotować się przed wyjazdem na misję zagraniczną na sytuację, z którą usiłował/a Pan/Pani sobie poradzić po powrocie? (Np. przygotowanie psychologiczne, wcześniejsze doświadczenia?)

.....
.....
.....
.....
.....

14. Czy widział/a Pan/Pani podczas misji zagranicznej rzeczy, o których chciałby/chciałaby Pan/Pani wspomnieć?

- a) TAK
- b) NIE

15. Je eli na poprzednie pytanie odpowiedział/a Pan/Pani TAK, były to:

- a) Okaleczone ciała
- b) Zwłoki
- c) Martwe dzieci
- d) Masowe groby
- e) Bieda
- f) Martwe ciała kolegów
- g) Inne:
.....
.....
.....
.....
.....
.....
- h) Nie chc udziela konkretnej odpowiedzi

16. Na misji zagranicznej prze ył/a Pan/Pani:

- a) Deprywacj snu
- b) Głód
- c) Ekstremalnie niskie temperatury
- d) Ekstremalnie wysokie temperatury
- e) Hałas
- f) Deprywacj seksualn
- g) Stres
- h) Intensywne zakurzenie
- i) Wilgotno powietrza
- j) Niech do przebywania z kolegami w wyniku kontaktu cały czas z tymi samymi osobami
- k) Kłótnie z kolegami

Je eli zaznaczył/a Pan/Pani wi cej mo liwo ci, prosz wybra i podkre li t odpowied , która miała na Pana/Pani najwi kszy wpływ.

17. W okresie pół roku po powrocie z misji zagranicznej:

- a) Powracały sny zwi zane z przebywaniem na misji zagranicznej.
- b) Nie chciałem/am rozmawia z otoczeniem o tym, co prze yłem/am na misji zagranicznej.
- c) Miałem/am wra enie, e nikt z otoczenia mnie nie rozumie.

- d) Chciałem/am rozmawiać tylko z osobami, które były ze mną na misji zagranicznej i przeżyły to samo, co ja.
  - e) Wolałem/am unikać osób, z którymi byłem/am na misji zagranicznej.
  - f) Życie w kraju wydawało się nudne i jednostajne.
  - g) Swoje dolegliwości po powrocie z misji zagranicznej rozwiżywałem/am przy pomocy alkoholu lub innych substancji uzależniających.

18. W ciągu roku po misji zagranicznej w moim życiu doszło do zasadniczej zmiany:

- a) Rozwiódłem/am się lub rozstałem/am z wieloletnim partnerem/wieloletnią partnerką.
  - b) Odszedłem/odeszłam z wojska.
  - c) Starłem/am się wyjechać na kolejną misję zagraniczną i wyjechałem/am na nią.
  - d) Starłem/am się wyjechać na kolejną misję zagraniczną, jednak nie udało mi się to.
  - e) Opuściło mnie kilku przyjaciół.
  - f) Odwrócił/a jsem se od narkotyków.
  - g) Zmieniłem/am priorytety w swoim życiu.
  - h) Nie wystąpiły żadne zmiany.
  - i) Inne.....
.....
.....
.....

19. Jaki był Pana/Pani związek z partnerem/partnerką przed i po misji zagranicznej?

- a) Mój związek przed misją był niestabilny. Uważam, że misja zagraniczna miała wyraźny wpływ na jego rozpad.
  - b) Mój związek przed misją był niestabilny. Uważam, że misja zagraniczna miała zasadniczy wpływ na jego wzmocnienie.
  - c) Mój związek przed misją był bardzo dobry. Uważam, że misja zagraniczna miała zasadniczy wpływ na jego rozpad.
  - d) Mój związek przed misją był bardzo dobry. Uważam, że misja zagraniczna miała zasadniczy wpływ na jego wzmocnienie.
  - e) Przed wyjazdem na misję nie byłem/am w związku. Obecnie dalej nie jestem w związku.
  - f) Przed wyjazdem na misję nie byłem/am w związku. Obecnie jestem w związku.

Dziękuję za współpracę.

Spoštovane anketiranke, spoštovani anketiranci,

obram se na vas s prošnjo, da izpolnite anonimni vprašalnik. Raziskava, katere se boste udeležili z izpolnitvijo vprašalnika, se posveča tveganju za nastanek posttravmatske stresne motnje pri vojaki, ki se neposredno udeležujejo operacij v tujini.

Če imate kakršna koli vprašanja ali pripombe, mi, prosim, pišite na e-poštni naslov vladimirarihova415@gmail.com.

Vladimíra Ríhová, študentka psihologije na Praški visoki šoli za psihosocialne študije v Češki republiki.

Prosim, označite odgovore s križcem.

---

1. Spol:

- a) Moški
 b) Ženska

2. Starost:

- a) 18-35 let
 b) 36 let in več

3. Državljanstvo: _____

4. Najvišja pridobljena stopnja izobrazbe:

- a) Osnovnošolska
 b) Nižja / Srednja poklicna izobrazba brez poklicne mature
 c) Srednja strokovna in splošna izobrazba
 d) Višješolska (VŠŠ)
 e) Visokošolska

5. Dolžina staža v vojski:

- a) Do 5 let
 b) 6 – 10 let
 c) 11 – 15 let
 d) 16 – 20 let
 e) 21 let in več

6. Koliko operacij v tujini ste se udeležili?

☐	a) 1-3
☐	b) 3-6
☐	c) 6 in ve

7. V vaši zadnji operaciji v tujini ste sodelovali:

☐	a) Manj kot pred dvema letoma
☐	b) 2-5 let nazaj
☐	c) 5-7 let nazaj
☐	d) 7-10 let nazaj
☐	e) 10-15 let nazaj
☐	f) 15 in ve let nazaj

8. V kateri državi ste služili?

☐	a) Kosovo
☐	b) Afghánistan
☐	c) Irak
☐	d) Bosna in Hercegovina
☐	e) Sudan
☐	f) Libanon
☐	g) Drugo: .....

9. Ali se vam je kdaj zgodilo, da ste ob utili naslednje simptome po vrnitvi iz operacije v tujini?

☐	a) Ali ste kdaj imeli ob utek, kot da ne bi po utili lastnega telesa; torej npr. kot da vaše telo ne bi bilo vaše, kot da ga ne bi bilo mogo e obvladovati?
☐	b) Ali ste se kdaj po utili tako, da ste zunaj telesa in ga gledate; torej da gledate lastno telo na primer od zgoraj ali z druge strani?
☐	c) Ali ste kdaj opazili trenutek, ko ste se pogledali v ogledalo in se fizi no niste prepoznavali v odsevu?
☐	d) Ali je kdaj nastala situacija, ko so se vam ljudje, stvari ali kraji okoli vas zdeli neznani, neresni ni?
☐	e) Ali je kdaj nastal trenutek, ko ste se po utili izgubljeni, dezorientirani ali zmedeni na mestu, ki ga dobro poznate?
☐	f) Ali je kdaj nastala situacija, razen stanja po zaužitju drog ali alkohola, ko ste se po utili kot v sanjah, ali da gledate skozi meglo?
☐	g) Ali je kdaj nastala situacija, ko ste gledali svet okoli sebe, kot da bi bil film, ali pa se vam svet ni zdel resni en?
☐	h) Ali v asih imate, ali ste kdaj imeli pono i žive sanje?

- i) Ali se morda smejete ali jokate v situacijah, v katerih ostali ljudje izražajo ta ustva?
- j) Ali se bojite, ali ste se kdaj bali zvečer zapreti oči in zaspati?
- k) Ali izražate slabo ustva do ljudi, ki so vam zelo blizu?

10. Kakšno funkcijo ste opravljali v operaciji v tujini?

- a) Osnovna funkcija (voznik, strelec, izvidnik)
- b) Funkcija poveljnika (poveljnik skupine, voda idr.)
- c) Logistična oskrba baze (vesela sem bil samo v bazi, kuhar, bolničar, psiholog idr.)

11. Ali ste kdaj doživeli med potekom operacije v tujini situacijo, ki presega navadne vsakodnevne izkušnje?

- a) DA
- b) NE

12. Če ste odgovorili DA na prejšnje vprašanje, ste doživeli:

- a) Prišel sem do neposrednega stika s sovražnikom.
- b) Bal/a sem se za svoje življenje.
- c) Moral/a sem uporabiti orožje.
- d) Bal/a sem se za prijatelje iz enote.
- e) Slabo sem prenašal/a dolgotrajno ločitev od družine.
- f) Med potekom operacije v tujini se je razšel/a partner/ica ali soproga/z mano.
- g) Smrt bližnje osebe v družini (medtem, ko sem bil/a v operaciji v tujini).
- h) Slabo sem prenašal/a vremenske razmere.
- i) Slabo sem prenašal/a higieno sanitarnih prostorov.
- j) Obutil sem na sebi kabinsko vročico.

13. Ali obstaja kaj, o čemer mislite, da vas je zmoglo pripraviti pred odhodom na operacijo v tujini na situacije, s katerimi ste se kasneje spopadali v operaciji v tujini? (npr. psihološka priprava, izkušnje iz preteklosti idr.)

.....

.....

.....

.....

.....

14. Ali ste videli v okviru operacije v tujini stvari, ki bi jih najraje pozabili?

- a) DA
- b) NE

15. Če ste odgovorili DA na prejšnje vprašanje, je šlo za:

☐	a) Iz mali ena telesa
☐	b) Mrtva telesa
☐	c) Mrtve otroke
☐	d) Množi na grobiš a
☐	e) Revš ino
☐	f) Mrtve prijatelje
☐	g) Drugo: ....
☐	h) Sem, vendar se o tem ne želim konkretno izjasniti

16. V operaciji v tujini sem doživel/a:

☐	a) Deprivacijo spanja
☐	b) Lakoto
☐	c) Skrajno nizke temperature
☐	d) Skrajno visoke temperature
☐	e) Hrup
☐	f) Seksualno deprivacijo
☐	g) Stresne situacije
☐	h) Visoko prašnost
☐	i) Vlažnost zraka
☐	j) Kabinsko vro ico
☐	k) Prepire med kolegami

Če ste ozna ili ve možnosti, izberite, prosim, eno, ki je najve vplivala na vas, ta odgovor pa pod rtajte.

17. V šestih mesecih po vrnitvi iz operacije v tujini:

☐	a) So mi se ponavljale sanje, povezane z udeležbo na operaciji v tujini.
☐	b) Se nisem želel pogovarjati z ljudmi v svoji okolici o tem, kaj sem doživel/a v operaciji v tujini.
☐	c) Sem imel ob utek, da me nih e iz okolice ne razume.
☐	d) Sem iskal stik samo z ljudmi, ki so sodelovali v operaciji v tujini z mano in doživljali tisto, kar jaz.
☐	e) Sem se raje izogibal ljudem, s katerimi sem sodeloval/a v operaciji v tujini.
☐	f) Se mi je življenje doma (v miru) zdelo dolgo asno in enoli no.
☐	g) Sem reševal svoje težave po vrnitvi iz operacije v tujini s pomo jo alkohola ali drugih omamnih snovi.

18. V enem letu po operaciji v tujini je v mojem življenju prišlo do bistvene spremembe:

☐	a) Lo il/a ali razšel/a sem se z dolgoro nim partnerjem/ico.
☐	b) Zapustil/a sem vojsko.
☐	c) Poskušal /a sem oditi, pa sem nato tudi odšel/a na novo operacijo v tujini.
☐	d) Poskušal/a sem oditi na novo vojaško operacijo v tujini, vendar mi tega niso omogo ili.
☐	e) Zapustilo me je ve prijateljev.
☐	f) Zapustil/a sem ve prijateljev.
☐	g) Ponovno sem ovrednotil svoje prioritete v življenju.
☐	h) Ni prišlo do nobene spremembe.
☐	i) Drugo..... ....

19. Kakšen je bil vaš partnerski odnos pred operacijo v tujini in po njej?

☐	a) Moj partnerski odnos je bil moten pred operacijo v tujini; mislim, da je operacija v tujini jasno vplivala na razpad mojega odnosa.
☐	b) Moj partnerski odnos je bil moten pred operacijo v tujini; mislim, da je operacija v tujini bistveno vplivala na krepitev mojega odnosa.
☐	c) Moj odnos je bil brezhiben pred operacijo v tujini; operacija v tujini je bistveno vplivala na razdor / razpad mojega odnosa.
☐	d) Moj odnos je bil brezhiben pred operacijo v tujini; operacija v tujini je bistveno vplivala na krepitev mojega odnosa.
☐	e) Nisem imel/a partnerskega odnosa pred operacijo v tujini, pa niti trenutno nimam.
☐	f) Nisem imel/a partnerskega odnosa pred operacijo v tujini; trenutno imam.

Zahvaljujem se vam za sodelovanje.

Vážené respondentky, vážení respondenti,

obracím se na Vás s žádostí o vyplnění anonymního dotazníku. Jeho vyplněním se zúčastníte výzkumu na téma „Riziko vzniku posttraumatické stresové poruchy u vojáků přímo se účastnících zahraničních operací“.

V případě jakýchkoliv dotazů nebo připomínek mě, prosím, kontaktujte na email vladimirarihova415@gmail.com

Vladimíra Říhová, studentka psychologie na Pražské vysoké škole psychosociálních studií v České republice.

Odpovědi prosím zaškrtnete křížkem.

---

1. Pohlaví:

☒	a) Muž
☐	b) Žena

2. Věk:

☐	a) 18-35 let
☒	b) 36 a více let

3. Státní příslušnost: _____

4. Nejvyšší dosažené vzdělání:

☐	a) Základní
☐	b) Vyšší/ Střední bez maturity
☒	c) Střední s maturitou
☐	d) Absolutorium (VOŠ)
☐	e) Vysokoškolské

5. Délka praxe v armádě :

☐	a) Do 5 let
☐	b) 6 – 10 let
☐	c) 11 – 15 let
☐	d) 16 – 20 let
☒	e) 21 a více let

6. Kolik zahraničních operací jste absolvoval/a?

☐	a) 1-3
☐	b) 4-6
☒	c) 7 a více

7. Na Vaší poslední zahraniční operaci jste působil/a:

☐	a) Před méně než dvěma lety
☒	b) 2-4 let zpět
☐	c) 5-7 let zpět
☐	d) 8-10 let zpět
☐	e) 11-15 let zpět
☐	f) 16 a více let zpět

8. V jaké zemi jste sloužil/a?

☒	a) Kosovo
☒	b) Afghánistán
☒	c) Irák
☒	d) Bosna
☐	e) Súdán
☐	f) Libanon
☒	g) Jiné: .....

9. Stalo se Vám někdy, že jste pocíval/a následující symptomy po návratu ze zahraniční operace?

☐	a) Měl/a jste někdy pocit, jako byste necítil/a vlastní tělo; tedy například jakoby vaše tělo nebylo vaše, jako by nešlo ovládat?
☐	b) Cítil/a jste se někdy tak, že jste mimo tělo a díváte se na něj; tedy že se díváte na vlastní tělo například shora nebo z jiné strany?
☐	c) Zaznamenal/a jste někdy chvíli, kdy jste na sebe pohlédl/a do zrcadla a fyzicky se v odrazu nepoznával/a?
☐	d) Nastala někdy situace, kdy vám lidé, věci, nebo místa okolo Vás připadaly cizí, nereálná?
☐	e) Nastala někdy chvíle, kdy jste si připadal/a ztracený/á, dezorientovaný/á nebo zmatený/á na místě, které dobře znáte?
☐	f) Nastala někdy situace mimo stav po požití drog nebo alkoholu, kdy jste si připadal/a jako ve snu, nebo že hledíte skrze mlhu?
☐	g) Nastala někdy situace, kdy jste se díval/a na svět kolem sebe jako by to byl film, nebo Vám svět nepřípadal reálný?
☐	h) Míváte, nebo měl/a jste někdy v noci živé sny?
☐	i) Nesmíte se nebo neplánete v situacích, při kterých tyto city projevují ostatní lidé?

- j) Bojíte, nebo bál/a jste se někdy ve válečné situaci usnout?
k) Vyjadřujete špatný vztah k lidem, ke kterým máte velice blízko?

10. Jakou funkci jste na zahraniční operaci vykonával/a?

- a) Základní funkce (idiota, stálec, průzkumník)
b) Velitelská funkce (velitel skupiny, četař aj.)
c) Logistické zabezpečování základny (celou dobu jsem byl pouze na základně, kuchař, zdravotník, psycholog aj.)

11. Zažil jste někdy v průběhu zahraniční operace situaci, která se vymyká běžné denní zkušenosti?

- a) ANO
b) NE

12. Pokud jste na minulou otázku odpověděl/a ANO, zažil/a jste:

- a) Dostal/a jsem se do přímého kontaktu s nepřítelem.
b) Bál/a jsem se o svůj život
c) Musel/a jsem použít zbraň
d) Bál/a jsem se o kamarády z jednotky
e) Špatně jsem snášel/a dlouhodobé odloučení od rodiny
f) V průběhu zahraniční operace se se mnou rozešel/a partner/ka, nebo manžel/ka
g) Úmrtí někoho blízkého v rodině (když jsem byl/a na zahraniční operaci)
h) Špatně jsem snášel/a klimatické podmínky
i) Špatně jsem snášel/a hygienické zabezpečení
j) Pociťoval/a jsem na sobě ponorkovou nemoc

13. Je něco, o čem si myslíte, že Vás dokázalo přežít před odjezdem na ZOI na situaci, se kterou jste se později na zahraniční operaci vyrovnával/a? (např. psychologická příprava, minulá zkušenost aj.)

Psychologická příprava spojená s tvrdým výcvikem, práce psychologa s rodinou, minulá zkušenost, kvalitní výstroj a výzbroj, zabezpečení, tvrdý nekompromisní výcvik, výcvik v samostatném rozhodování, ... kamarádský přístup kolegů ....

.....
.....
.....
.....
.....

14. Viděl/a jste v rámci zahraniční operace věci, na které byste nejrady zapomněl/a?

- a) ANO - nedá se na to zapomenout, musí se s tím žít!!!!
b) NE

15. Pokud jste na minulou otázku odpověděl/a ANO, jednalo se o:

☒	a) Zohavená těla
☒	b) Mrtvá těla
☒	c) Mrtvé děti
☒	d) Masové hroby
☒	e) Chudobu
☒	f) Mrtvé kamarády
☐	g) Jiné: ....
☒	h) Viděl/a, ale nechci se konkrétně vyjádřit

16. Na zahraniční operaci jsem zažil/a:

☒	a) Spánkovou deprivaci
☒	b) Hlad
☒	c) Extrémně nízké teploty
☒	d) Extrémně vysoké teploty
☒	e) Hluk
☒	f) Sexuální deprivaci
☒	g) Stresové situace
☒	h) Vysokou prašnost
☒	i) Vlhkost vzduchu
☒	j) Ponorkovou nemoc
☐	k) Hádky mezi kolegy

Pakliže jste zaškrtl/a více možností, zvolte, prosím, jednu, která na Vás měla největší vliv a tuto odpověď podtrhněte.

17. Do půl roku po návratu ze zahraniční operace:

☐	a) Se mi opakovaly sny související s pobytem na zahraniční operaci.
☐	b) Nechtěl/a jsem se se svým okolím bavit o tom, co jsem prožil/a na zahraniční operaci.
☐	c) Měl/a jsem pocit, že mi nikdo z okolí nerozumí.
☐	d) Pro kontakt jsem vyhledával/a jenom lidi, kteří se mnou na zahraniční operaci pšobili a zažívali to co já.
☐	e) Raději jsem se vyhýbal/a lidem, se kterými jsem pšobil/a na zahraniční operaci
☐	f) Život doma (v míru) mi pšipadal nudný a fádní.
☐	g) řešil jsem své potíže po návratu ze zahraniční operace pomocí alkoholu nebo jiných návykových látek.

18. Do jednoho roku po ZO v mém životě došlo k zásadní změně :

☐	a) Rozvedl/a, nebo rozešel/a jsem se s dlouhodobým partnerem/kou.
☐	b) Opustil/a jsem armádu.
☐	c) Snažil/a jsem se odjet a následně jsem i odjel/a na další zahraniční operaci.
☐	d) Snažil/a jsem se odjet na další zahraniční operaci, ale nebylo mi to umožněno.
☐	e) Odvrátilo se ode mě několik přátel.
☐	f) Odvrátil/a jsem se od několika přátel.
☒	g) Přehodnotil jsem své životní priority.
☒	h) Nedošlo k žádné změně.
☐	i) Jiné..... ....

19. Jaký byl váš vztah před a po zahraniční operaci?

☐	a) Můj partnerský vztah byl před zahraniční operací narušen; myslím, že zahraniční operace měla na rozpad mého vztahu jasný vliv.
☐	b) Můj partnerský vztah byl před zahraniční operací narušen; myslím, že zahraniční operace měla zásadní vliv na utužení mého vztahu.
☐	c) Můj vztah byl před zahraniční operací perfektní; zahraniční operace měla zásadní vliv na narušení/rozpad mého vztahu.
☒	d) Můj vztah byl před zahraniční operací perfektní; zahraniční operace měla zásadní vliv na utužení mého vztahu.
☐	e) Neměl/a jsem partnerský vztah před zahraniční operací a ani v současné době nemám.
☐	f) Neměl/a jsem partnerský vztah před zahraniční operací; v současné době mám.

Děkujeme Vám za spolupráci.

Vážené respondentky, vážení respondenti,

obracím se na Vás s žádostí o vyplnění anonymního dotazníku. Jeho vyplněním se zúčastníte výzkumu na téma „Riziko vzniku posttraumatické stresové poruchy u vojáků přímo se účastnících zahraničních operací“.

V případě jakýchkoliv dotazů nebo připomínek mě, prosím, kontaktujte na email vladimirarihova415@gmail.com

Vladimíra Řihová, studentka psychologie na Pražské vysoké škole psychosociálních studií v České republice.

Odpovědi prosím zaškrtnete křížkem.

---

1. Pohlaví:

☒	a) Muž
☐	b) Žena

2. Věk:

☐	a) 18-35 let
☒	b) 36 a více let

3. Státní příslušnost: _____

4. Nejvyšší dosažené vzdělání:

☐	a) Základní
☐	b) Vyšší odborní/ Střední bez maturity
☒	c) Střední s maturitou
☐	d) Absolutorium (VOŠ)
☐	e) Vysokoškolské

5. Délka praxe v armádě :

☐	a) Do 5 let
☐	b) 6 – 10 let
☒	c) 11 – 15 let
☐	d) 16 – 20 let
☐	e) 21 a více let

6. Kolik zahraničních operací jste absolvoval/a?

☐	a) 1-3
☒	b) 4-6
☐	c) 7 a více

7. Na Vaší poslední zahraniční operaci jste působil/a:

☐	a) Před méně než dvěma lety
☐	b) 2-4 let zpět
☐	c) 5-7 let zpět
☒	d) 8-10 let zpět
☐	e) 11-15 let zpět
☐	f) 16 a více let zpět

8. V jaké zemi jste sloužil/a?

☒	a) Kosovo
☐	b) Afghánistán
☒	c) Irák
☒	d) Bosna
☐	e) Súdán
☐	f) Libanon
☐	g) Jiné: .....

9. Stalo se Vám někdy, že jste pocíval/a následující symptomy po návratu ze zahraniční operace?

☐	a) Měl/a jste někdy pocit, jako byste necítil/a vlastní tělo; tedy například jakoby vaše tělo nebylo vaše, jako by nešlo ovládat?
☐	b) Cítil/a jste se někdy tak, že jste mimo tělo a díváte se na něj; tedy že se díváte na vlastní tělo například shora nebo z jiné strany?
☒	c) Zaznamenal/a jste někdy chvíli, kdy jste na sebe pohlédl/a do zrcadla a fyzicky se v odrazu nepoznával/a?
☐	d) Nastala někdy situace, kdy vám lidé, věci, nebo místa okolo Vás připadaly cizí, nereálná?
☒	e) Nastala někdy chvíle, kdy jste si připadal/a ztracený/á, dezorientovaný/á nebo zmatený/á na místě, které dobře znáte?
☐	f) Nastala někdy situace mimo stav po požití drog nebo alkoholu, kdy jste si připadal/a jako ve snu, nebo že hledíte skrze mlhu?
☐	g) Nastala někdy situace, kdy jste se díval/a na svět kolem sebe jako by to byl film, nebo Vám svět nepřípadal reálný?
☒	h) Míváte, nebo měl/a jste někdy v noci živé sny?
☒	i) Nesmíte se nebo neplánete v situacích, při kterých tyto city projevují ostatní lidé?

- j) Bojíte, nebo bál/a jste se někdy ve válečné situaci usnout?
 k) Vyjadřujete špatný vztah k lidem, ke kterým máte velice blízko?

10. Jakou funkci jste na zahraniční operaci vykonával/a?

- a) Základní funkce (idiota, stelec, průzkumník)
 b) Velitelská funkce (velitel skupiny, četař aj.)
 c) Logistické zabezpečování základny (celou dobu jsem byl pouze na základně, kuchař, zdravotník, psycholog aj.)

11. Zažil jste někdy v průběhu zahraniční operace situaci, která se vymyká běžné denní zkušenosti?

- a) ANO
 b) NE

12. Pokud jste na minulou otázku odpověděl/a ANO, zažil/a jste:

- a) Dostal/a jsem se do přímého kontaktu s nepřítelem.
 b) Bál/a jsem se o svůj život
 c) Musel/a jsem použít zbraň
 d) Bál/a jsem se o kamarády z jednotky
 e) Špatně jsem snášel/a dlouhodobé odloučení od rodiny
 f) V průběhu zahraniční operace se se mnou rozešel/a partner/ka, nebo manžel/ka
 g) Úmrtí někoho blízkého v rodině (když jsem byl/a na zahraniční operaci)
 h) Špatně jsem snášel/a klimatické podmínky
 i) Špatně jsem snášel/a hygienické zabezpečení
 j) Pociťoval/a jsem na sobě ponorkovou nemoc

13. Je něco, o čem si myslíte, že Vás dokázalo napravit před odjezdem na ZO na situaci, se kterou jste se potýkal/a na zahraniční operaci vyrovnával/a? (např. psychologická příprava, minulá zkušenost aj.)

Není-na to se nedá moc
 napravit.....
 .....
 .....
 .....

14. Viděl/a jste v rámci zahraniční operace věci, na které byste nejraději zapomněl/a?

- a) ANO
 b) NE

15. Pokud jste na minulou otázku odpověděl I/a ANO, jednalo se o:

☒	a) Zohavená těla
☒	b) Mrtvá těla
☒	c) Mrtvé děti
☒	
☒	d) Masové hroby
☒	e) Chudobu
☐	f) Mrtvé kamarády
☐	g) Jiné:
	.....
	.....
	.....
	.....
	.....
☐	h) Viděl/a, ale nechci se konkrétně vyjadřovat

16. Na zahraniční operaci jsem zažil/a:

☒	a) Spánkovou deprivaci
☒	b) Hlad
☒	c) Extrémně nízké teploty
☒	d) Extrémně vysoké teploty
☐	e) Hluk
☐	f) Sexuální deprivaci
☒	g) Stresové situace
☒	h) Vysokou prašnost
☐	i) Vlhkost vzduchu
☒	j) Ponorkovou nemoc
☐	k) Hádky mezi kolegy

Pakliže jste zaškrtnul/a více možností, zvolte, prosím, jednu, která na Vás měla nejvíce vliv a tuto odpověď podtrhněte.

17. Do půl roku po návratu ze zahraniční operace:

☒	a) Se mi opakovaly sny související s pobytem na zahraniční operaci.
☒	b) Nechtěl/a jsem se se svým okolím bavit o tom, co jsem prožil/a na zahraniční operaci.
☒	c) Měl/a jsem pocit, že mi nikdo z okolí nerozumí.
☐	d) Pro kontakt jsem vyhledával/a jenom lidi, kteří se mnou na zahraniční operaci přebývali a zažívali to co já.
☐	e) Raději jsem se vyhýbal/a lidem, se kterými jsem přebýval/a na zahraniční operaci
☐	f) Život doma (v míru) mi připadal nudný a fádní.
☐	g) řešil jsem své potíže po návratu ze zahraniční operace pomocí alkoholu nebo jiných návykových látek.

18. Do jednoho roku po ZO v mém životě došlo k zásadní změně :

☐	a) Rozvedl/a, nebo rozešel/a jsem se s dlouhodobým partnerem/kou.
☐	b) Opustil/a jsem armádu.
☐	c) Snažil/a jsem se odjet a následně jsem i odjel/a na další zahraniční operaci.
☐	d) Snažil/a jsem se odjet na další zahraniční operaci, ale nebylo mi to umožněno.
☐	e) Odvrátilo se ode mě několik přátel.
☒	f) Odvrátil/a jsem se od několika přátel.
☒	g) Přehodnotil jsem své životní priority.
☐	h) Nedošlo k žádné změně.
☐	i) Jiné..... ....

19. Jaký byl váš vztah před a po zahraniční operaci?

☒	a) Můj partnerský vztah byl před zahraniční operací narušen; myslím, že zahraniční operace měla na rozpad mého vztahu jasný vliv.
☐	b) Můj partnerský vztah byl před zahraniční operací narušen; myslím, že zahraniční operace měla zásadní vliv na utužení mého vztahu.
☐	c) Můj vztah byl před zahraniční operací perfektní; zahraniční operace měla zásadní vliv na narušení/rozpad mého vztahu.
☐	d) Můj vztah byl před zahraniční operací perfektní; zahraniční operace měla zásadní vliv na utužení mého vztahu.
☐	e) Neměl/a jsem partnerský vztah před zahraniční operací a ani v současné době nemám.
☐	f) Neměl/a jsem partnerský vztah před zahraniční operací; v současné době mám.

Děkujeme Vám za spolupráci.

Vážené respondentky, vážení respondenti,

obracím se na Vás s žádostí o vyplnění anonymního dotazníku. Jeho vyplněním se zúčastníte výzkumu na téma „Riziko vzniku posttraumatické stresové poruchy u vojáků přímo se účastnících zahraničních operací“.

V případě jakýchkoliv dotazů nebo připomínek, prosím, kontaktujte na email vladimirarihova415@gmail.com

Vladimíra Řihová, studentka psychologie na Pražské vysoké škole psychosociálních studií v České republice.

Odpovědi prosím zaškrtnete křížkem.

---

1. Pohlaví:

☒	a) Muž
☐	b) Žena

2. Věk:

☐	a) 18-35 let
☒	b) 36 a více let

3. Státní příslušnost: _____CR_____

4. Nejvyšší dosažené vzdělání:

☐	a) Základní
☐	b) Vyšší/ Střední bez maturity
☐	c) Střední s maturitou
☐	d) Absolutorium (VOŠ)
☒	e) Vysokoškolské

5. Délka praxe v armádě :

☐	a) Do 5 let
☐	b) 6 – 10 let
☐	c) 11 – 15 let
☒	d) 16 – 20 let
☐	e) 21 a více let

6. Kolik zahraničních operací jste absolvoval/a?

☐	a) 1-3
☐	b) 4-6
☒	c) 7 a více

7. Na Vaší poslední zahraniční operaci jste pobil/a:

☒	a) Před mén než dva lety
☐	b) 2-4 let zp t
☐	c) 5-7 let zp t
☐	d) 8-10 let zp t
☐	e) 11-15 let zp t
☐	f) 16 a více let zp t

8. V jaké zemi jste sloužil/a?

☒	a) Kosovo
☒	b) Afghánistán
☒	c) Irák
☒	d) Bosna
☐	e) Súdán
☐	f) Libanon
☒	g) Jiné: BALI..... .....

9. Stalo se Vám někdy, že jste poci oval/a následující symptomy po návratu ze zahraniční operace?

☐	a) M l/a jste někdy pocit, jako byste necítíl/a vlastní t lo; tedy nap . jakoby vaše t lo nebylo vaše, jako by nešlo ovládat?
☒	b) Cítíl/a jste se někdy tak, že jste mimo t lo a díváte se na něj; tedy že se díváte na vlastní t lo nap íklad shora nebo z jiné stany?
☒	c) Zaznamenal/a jste někdy chvíli, kdy jste na sebe pohlédl/a do zrcadla a fyzicky se v odrazu nepoznával/a?
☐	d) Nastala někdy situace, kdy vám lidé, v ci, nebo místa okolo Vás p ipadaly cizí, nereálná?
☐	e) Nastala někdy chvíle, kdy jste si p ipadal/a ztracený/á, dezorientovaný/á nebo zmatený/á na míst , které dobře znáte?
☒	f) Nastala někdy situace mimo stav po požití drog nebo alkoholu, kdy jste si p ipadal/a jako ve snu, nebo že hledíte skrze mlhu?
☐	g) Nastala někdy situace, kdy jste se díval/a na sv t kolem sebe jako by to byl film, nebo Vám sv t nep ipadal reálný?
☒	h) Míváte, nebo m l/a jste někdy v noci živé sny?

x	i) Nesmíte se nebo neplánete v situacích, při kterých tyto city projevují ostatní lidé?
x	j) Bojíte, nebo bál/a jste se někdy ve věr zavítat o i a usnout?
x	k) Vyjadřujete špatný city i k lidem, ke kterým máte velice blízko?

10. Jakou funkci jste na zahraniční operaci vykonával/a?

	a) Základní funkce (idiota, stelec, průzkumník)
x	b) Velitelská funkce (velitel skupiny, čety aj.)
	c) Logistické zabezpečování základny (celou dobu jsem byl pouze na základně, kuchař, zdravotník, psycholog aj.)

11. Zažil jste někdy v průběhu zahraniční operace situaci, která se vymyká běžné denní zkušenosti?

x	a) ANO
	b) NE

12. Pokud jste na minulou otázku odpověděl/a ANO, zažil/a jste:

x	a) Dostal/a jsem se do přímého kontaktu s nepřítelem.
x	b) Bál/a jsem se o svůj život
x	c) Musel/a jsem použít zbraň
x	d) Bál/a jsem se o kamarády z jednotky
	e) Špatně jsem snášel/a dlouhodobé odloučení od rodiny
	f) V průběhu zahraniční operace se se mnou rozešel/a partner/ka, nebo manžel/ka
	g) Úmrtí někoho blízkého v rodině (když jsem byl/a na zahraniční operaci)
	h) Špatně jsem snášel/a klimatické podmínky
	i) Špatně jsem snášel/a hygienické zabezpečení
x	j) Pociťoval/a jsem na sobě ponorkovou nemoc

13. Je něco, o čem si myslíte, že Vás dokázalo napravit před odjezdem na ZO na situace, se kterými jste se potýkal/a na zahraniční operaci vyrovnával/a? (např. psychologická příprava, minulá zkušenost aj.)

Psychologická stránka v čí osobnostního charakteru se neeší, pouze se eší fakta, setkání s otázkami v bodě 15, ale to se eší okrajově prostě je to jen schránka nikoliv, lidská bytost. Zkušenosti z předchozích misí člověka napraví na to co už jednou viděl, ale nikdo otom nehovoří, mluvit s psychologem ve stavu služby u ozbrojených složek = ukončení kariéry a ohrožení životní situace, takže každý to eší po svém, chlást, fět, žvýkáci tabák, uzavřenost, nekomunikace s okolím jenž viděl jen pár amatérských filmů, bez dopadu tvrdé reality lidského bsní,...

14. Viděl/a jste v rámci zahraniční operace věci, na které byste nejraději zapomněl/a?

x	a) ANO masové hroby dětí v Jugoslávii
	b) NE

15. Pokud jste na minulou otázku odpověděli/ano, jednalo se o:

☒	a) Zohavená těla
☒	b) Mrtvá těla
☒	c) Mrtvé děti
☒	d) Masové hroby
☒	e) Chudobu
☒	f) Mrtvé kamarády
☐	g) Jiné: ....
☐	h) Viděl/ano, ale nechci se konkrétně vyjadřovat

16. Na zahraniční operaci jsem zažil/a:

☒	a) Spánkovou deprivaci
☐	b) Hlad
☐	c) Extrémně nízké teploty
☒	d) Extrémně vysoké teploty
☒	e) Hluk
☐	f) Sexuální deprivaci
☒	g) Stresové situace
☒	h) Vysokou prašnost
☐	i) Vlhkost vzduchu
☒	j) Ponorkovou nemoc
☒	k) Hádky mezi kolegy spíše ale pracovního charakteru, které by mohli ohrozit jednotku

Pakliže jste zaškrtnul/a více možností, zvolte, prosím, jednu, která na Vás měla největší vliv a tuto odpověď podtrhněte.

17. Do půl roku po návratu ze zahraniční operace:

☒	a) Se mi opakovaly sny související s pobytem na zahraniční operaci.
☒	b) Nechtěl/ano jsem se se svým okolím bavit o tom, co jsem prožil/a na zahraniční operaci.
☐	c) Měl/ano jsem pocit, že mi nikdo z okolí nerozumí.
☒	d) Pro kontakt jsem vyhledával/a jenom lidi, kteří se mnou na zahraniční operaci přišli a zažívali to co já.
☐	e) Raději jsem se vyhýbal/a lidem, se kterými jsem přišel/a na zahraniční operaci
☐	f) Život doma (v míru) mi připadal nudný a fádní.
☒	g) řešil jsem své potíže po návratu ze zahraniční operace pomocí alkoholu nebo jiných návykových látek.

18. Do jednoho roku po ZO v mém životě došlo k zásadní změně :

☐	a) Rozvedl/a, nebo rozešel/a jsem se s dlouhodobým partnerem/kou.
☐	b) Opustil/a jsem armádu.
☒	c) Snažil/a jsem se odjet a následně jsem i odjel/a na další zahraniční operaci.
☐	d) Snažil/a jsem se odjet na další zahraniční operaci, ale nebylo mi to umožněno.
☐	e) Odvrátilo se ode mě několikrát.
☐	f) Odvrátil/a jsem se od několikarát.
☒	g) Přehodnotil jsem své životní priority.
☐	h) Nedošlo k žádné změně.
☐	i) Jiné..... ....

19. Jaký byl váš vztah před a po zahraniční operaci?

☐	a) Můj partnerský vztah byl před zahraniční operací narušen; myslím, že zahraniční operace měla na rozpad mého vztahu jasný vliv.
☐	b) Můj partnerský vztah byl před zahraniční operací narušen; myslím, že zahraniční operace měla zásadní vliv na utužení mého vztahu.
☐	c) Můj vztah byl před zahraniční operací perfektní; zahraniční operace měla zásadní vliv na narušení/rozpad mého vztahu.
☐	d) Můj vztah byl před zahraniční operací perfektní; zahraniční operace měla zásadní vliv na utužení mého vztahu.
☐	e) Neměl/a jsem partnerský vztah před zahraniční operací a ani v současné době nemám.
☐	f) Neměl/a jsem partnerský vztah před zahraniční operací; v současné době mám.
☐	g)

Práce nesmí ovlivnit vztah, takže se žije jako by se nic nedělo..

Děkujeme Vám za spolupráci.

Spoštovane anketiranke, spoštovani anketiranci,

obram se na vas s prošnjo, da izpolnite anonimni vprašalnik. Raziskava, katere se boste udeležili z izpolnitvijo vprašalnika, se posveća tveganju za nastanek posttravmatske stresne motnje pri vojaki, ki se neposredno udeležeje operacij v tujini.

Če imate kakršna koli vprašanja ali pripombe, mi, prosim, pišite na e-poštni naslov vladimirarihova415@gmail.com.

Vladimíra írhová, študentka psihologije na Praški visoki šoli za psihosocialne študije v Češki republiki.

Prosim, označite odgovore s križcem.

1. Spol:

☒	☐	Moški
☐	☒	Ženska

2. Starost:

☐	☒	18-35 let
☒	☐	36 let in ve

3. Državljanstvo: _____ SLO _____

4. Najvišja pridobljena stopnja izobrazbe:

☐	☒	Osnovnošolska
☐	☒	Nižja / Srednja poklicna izobrazba brez poklicne mature
☐	☒	Srednja strokovna in splošna izobrazba
☐	☒	Višješolska (VSS)
☒	☐	Visokošolska

5. Dolžina staža v vojski:

☒	☐	Do 5 let
☐	☒	6 – 10 let
☐	☒	11 – 15 let
☐	☒	16 – 20 let
☐	☒	21 let in ve

6. Koliko operacij v tujini ste se udeležili?

x	• 1-3
	• 3-6
	• 6 in ve

7. V vaši zadnji operaciji v tujini ste sodelovali:

x	• Manj kot pred dvema letoma
	• 2-5 let nazaj
	• 5-7 let nazaj
	• 7-10 let nazaj
	• 10-15 let nazaj
	• 15 in ve let nazaj

8. V jaké zemi jste sloužil/a?

	• Kosovo
	• Afghánistan
	• Irak
	• Bosna in Hercegovina
	• Sudan
	• Libanon
x	• Drugo: .....

9. Ali se vam je kdaj zgodilo, da ste obutili naslednje simptome po vrnitvi iz operacije v tujini?

	• Ali ste kdaj imeli občutek, kot da ne bi poutili lastnega telesa; torej npr. kot da vaše telo ne bi bilo vaše, kot da ga ne bi bilo mogoče obvladovati?
x	• Ali ste se kdaj poutili tako, da ste zunaj telesa in ga gledate; torej da gledate lastno telo na primer od zgoraj ali z druge strani?
x	• Ali ste kdaj opazili trenutek, ko ste se pogledali v ogledalo in se fizično niste prepoznavali v odsevu?
x	• Ali je kdaj nastala situacija, ko so se vam ljudje, stvari ali kraji okoli vas zdeli neznani, neresni ni?
x	• Ali je kdaj nastal trenutek, ko ste se poutili izgubljeni, dezorientirani ali zmedeni na mestu, ki ga dobro poznate?
x	• Ali je kdaj nastala situacija, razen stanja po zaužitju drog ali alkohola, ko ste se poutili kot v sanjah, ali da gledate skozi meglo?
	• Ali je kdaj nastala situacija, ko ste gledali svet okoli sebe, kot da bi bil film, ali pa se vam svet ni zdel resničen?
x	• Ali v sanjah imate, ali ste kdaj imeli ponovno živane sanje?
	• Ali se morda smežete ali jokate v situacijah, v katerih ostali ljudje izražajo tugo?

	<ul style="list-style-type: none"> • Ali se bojite, ali ste se kdaj bali zvečer zapreti oči in zaspati?
	<ul style="list-style-type: none"> • Ali izražate slabo občustva do ljudi, ki so vam zelo blizu?

10. Kakšno funkcijo ste opravljali v operaciji v tujini?

x	<ul style="list-style-type: none"> • Osnovna funkcija (voznik, strelec, izvidnik)
	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcija poveljnika (poveljnik skupine, voda idr.)
	<ul style="list-style-type: none"> • Logistična oskrba baze (vesela sem bil samo v bazi, kuhar, bolničar, psiholog idr.)

11. Ali ste kdaj doživeli med potekom operacije v tujini situacijo, ki presega navadne vsakodnevne izkušnje?

	<ul style="list-style-type: none"> • DA
x	<ul style="list-style-type: none"> • NE

12. Če ste odgovorili DA na prejšnje vprašanje, ste doživeli:

	<ul style="list-style-type: none"> • Prišel sem do neposrednega stika s sovražnikom.
	<ul style="list-style-type: none"> • Bal/a sem se za svoje življenje.
	<ul style="list-style-type: none"> • Moral/a sem uporabiti orožje.
	<ul style="list-style-type: none"> • Bal/a sem se za prijatelje iz enote.
	<ul style="list-style-type: none"> • Slabo sem prenašal/a dolgotrajno ločitev od družine.
	<ul style="list-style-type: none"> • Med potekom operacije v tujini se je razšel/a partner/ica ali soprog/a z mano.
	<ul style="list-style-type: none"> • Smrt bližnje osebe v družini (medtem, ko sem bil/a v operaciji v tujini).
	<ul style="list-style-type: none"> • Slabo sem prenašal/a vremenske razmere.
	<ul style="list-style-type: none"> • Slabo sem prenašal/a higieno sanitarnih prostorov.
	<ul style="list-style-type: none"> • Obutil sem na sebi kabinsko vročico.

13. Ali obstaja kaj, o čemer mislite, da vas je zmoglo pripraviti pred odhodom na operacijo v tujini na situacije, s katerimi ste se kasneje spopadali v operaciji v tujini? (npr. psihološka priprava, izkušnje iz preteklosti idr.)

.....Pogovor o situacijah z ljudmi ki so to preživeli.....Ogled realnih posnetkov,...

Pogovor s psihologom.....

14. Ali ste videli v okviru operacije v tujini stvari, ki bi jih najraje pozabili?

	<ul style="list-style-type: none"> • DA
x	<ul style="list-style-type: none"> • NE

15. Če ste odgovorili DA na prejšnje vprašanje, je šlo za:

	• Izgubili ena telesa
	• Mrtva telesa
	• Mrtve otroke
	• Množice na grobiščih
	• Revščine
	• Mrtve prijatelje
	• Drugo: ....
	• Sem, vendar se o tem ne želim konkretno izjasniti

16. V operaciji v tujini sem doživel/a:

x	• Deprivacijo spanja
x	• Lakoto
x	• Skrajno nizke temperature
x	• Skrajno visoke temperature
x	• Hrup
	• Seksualno deprivacijo
x	• Stresne situacije
x	• Visoko prašnost
	• Vlažnost zraka
	• Kabinsko vročino
	• Prepire med kolegi

Če ste označili več možnosti, izberite, prosim, eno, ki je največ vplivala na vas, ta odgovor pa podrtajte.

17. V šestih mesecih po vrnitvi iz operacije v tujini:

	• So mi se ponavljale sanje, povezane z udeležbo na operaciji v tujini.
	• Se nisem želel pogovarjati z ljudmi v svoji okolici o tem, kaj sem doživel/a v operaciji v tujini.
x	• Sem imel občutek, da me nihče iz okolice ne razume.
x	• Sem iskal stik samo z ljudmi, ki so sodelovali v operaciji v tujini z mano in doživljali tisto, kar jaz.
	• Sem se raje izogibal ljudem, s katerimi sem sodeloval/a v operaciji v tujini.
x	• Se mi je življenje doma (v miru) zdelo dolgočasno in enolično.
	• Sem reševal svoje težave po vrnitvi iz operacije v tujini s pomočjo alkohola ali drugih omamnih snovi.

18. V enem letu po operaciji v tujini je v mojem življenju prišlo do bistvene spremembe:

	<ul style="list-style-type: none"> Lo il/a ali razšel/a sem se z dolgoro nim partnerjem/ico.
	<ul style="list-style-type: none"> Zapustil/a sem vojsko.
	<ul style="list-style-type: none"> Poskušal /a sem oditi, pa sem nato tudi odšel/a na novo operacijo v tujini.
	<ul style="list-style-type: none"> Poskušal/a sem oditi na novo vojaško operacijo v tujini, vendar mi tega niso omogo ili.
	<ul style="list-style-type: none"> Zapustilo me je ve prijateljev.
	<ul style="list-style-type: none"> Zapustil/a sem ve prijateljev.
	<ul style="list-style-type: none"> Ponovno sem ovrednotil svoje prioritete v življenju.
x	<ul style="list-style-type: none"> Ni prišlo do nobene spremembe.
	<ul style="list-style-type: none"> Drugo..... ....

19. Kakšen je bil vaš partnerski odnos pred operacijo v tujini in po njej?

	<ul style="list-style-type: none"> Moj partnerski odnos je bil moten pred operacijo v tujini; mislim, da je operacija v tujini jasno vplivala na razpad mojega odnosa.
	<ul style="list-style-type: none"> Moj partnerski odnos je bil moten pred operacijo v tujini; mislim, da je operacija v tujini bistveno vplivala na krepitev mojega odnosa.
x	<ul style="list-style-type: none"> Moj odnos je bil brezhiben pred operacijo v tujini; operacija v tujini je bistveno vplivala na razdor / razpad mojega odnosa.
	<ul style="list-style-type: none"> Moj odnos je bil brezhiben pred operacijo v tujini; operacija v tujini je bistveno vplivala na krepitev mojega odnosa.
	<ul style="list-style-type: none"> Nisem imel/a partnerskega odnosa pred operacijo v tujini, pa niti trenutno nimam.
	<ul style="list-style-type: none"> Nisem imel/a partnerskega odnosa pred operacijo v tujini; trenutno imam.

Zahvaljujem se vam za sodelovanje.

Chères répondantes, chers répondants,

je me permets de vous contacter en vous priant de remplir un questionnaire anonyme.
L'enquête à laquelle vous participez en remplissant le questionnaire se consacre au risque de naissance d'un trouble de stress post-traumatique chez les militaires prenant directement part à des opérations à l'étranger.

Si vous avez quelque question ou remarque que ce soit, veuillez me contacter à l'adresse mail vladimirarihova415@gmail.com.

Vladimíra íhová, étudiante en psychologie à l'Ecole supérieure d'études psychosociales de Prague en République tchèque.

Veuillez cocher les réponses avec une croix.

---

1. Sexe:

☒	a) Homme
☐	b) Femme

2. Age:

☐	a) 18-35 ans
☒	b) 36 ans et plus

3. Nationalité: ___Française_____

4. Niveau d'études maximal atteint:

☐	a) Elémentaire
☐	b) Apprenti/ Secondaire sans baccalauréat
☐	c) Secondaire avec baccalauréat
☐	d) Certificat de fin d'études (Ecole supérieure professionnelle)
☒	e) Universitaire

5. Durée de pratique dans l'armée:

☐	a) Moins de 5 ans
☐	b) 6 – 10 ans
☐	c) 11 – 15 ans
☒	d) 16 – 20 ans
☐	e) 21 ans et plus

6. Combien d'opérations à l'étranger avez-vous effectuées?

☐	a) 1-3
☒	b) 4-6
☐	c) 7 et plus

7. Vous avez été dans votre dernière opération à l'étranger:

☐	a) Il y a moins de 2 ans
☒	b) Il y a 2-4 let ans
☐	c) Il y a 5-7 let ans
☐	d) Il y a 8-10 let ans
☐	e) Il y a 11-15 let ans
☐	f) Il y a 16 ans et plus

8. Dans quel pays avez-vous servi?

☒	a) Kosovo
☒	b) Afghanistan
☒	c) Irak
☒	d) Bosnie
☐	e) Soudan
☐	f) Liban
☒	g) Autre: EMIRATS ARABES UNIS, JORDANIE, CROATIE

9. Avez-vous déjà ressenti les symptômes suivants après votre retour d'opération à l'étranger?

☐	a) Avez-vous déjà eu la sensation de ne pas sentir votre propre corps ; donc, par exemple, comme si votre corps n'était pas le vôtre, comme si vous ne pouviez pas le maîtriser?
☐	b) Avez-vous déjà ressenti que vous êtes en dehors de votre corps et que vous le regardez ; donc que vous regardez votre propre corps par exemple d'en haut ou d'un autre côté?
☒	c) Avez-vous déjà noté des moments où vous vous êtes regardé/e dans un miroir sans vous reconnaître physiquement dans son reflet?
☒	d) Est-il déjà arrivé que des gens, des objets ou des lieux autour de vous vous aient semblé étrangers, irréels?
☒	e) Y a-t-il déjà eu des moments où vous vous êtes senti/e perdu/e, désorienté/e ou déconcerté/e dans un endroit que vous connaissez bien?
☒	f) Y a-t-il déjà eu une situation, hormis une situation après ingestion de drogues ou d'alcool, où vous vous êtes senti/e comme dans un rêve ou comme si vous regardiez à travers du brouillard?
☒	g) Est-il déjà arrivé que vous regardiez le monde qui vous entoure comme si c'était un film ou que le monde ne vous ait pas semblé réel?
☒	h) Avez-vous ou avez-vous eu parfois des rêves trop réels la nuit?

- i) Vous ne riez pas ou ne pleurez pas dans des situations au cours desquelles les autres gens ressentent ces sensations?
- j) Avez-vous peur ou avez-vous eu peur parfois de fermer les yeux et de vous endormir le soir?
- k) Vous exprimez mal vos sentiments même envers des gens qui vous sont très proches?

10. Quelle fonction avez-vous occupée lors de votre opération à l'étranger?

- a) Fonction de base (conducteur, tireur, éclaireur)
- b) Fonction de commandement (chef de groupe, d'équipe, etc.)
- c) Prise en charge logistique d'une base (je n'ai été que dans une base pendant toute cette période, cuisinier, personnel de santé, psychologue, etc.)

11. Avez-vous déjà vécu au cours d'une opération à l'étranger une situation échappant à une expérience quotidienne normale?

- a) OUI
- b) NON

12. Si vous avez répondu OUI à la question précédente, vous avez vécu:

- a) Je me suis retrouvé/e en contact direct avec l'ennemi.
- b) J'ai eu peur pour ma vie.
- c) J'ai dû utiliser une arme.
- d) J'ai eu peur pour les camarades de mon unité.
- e) J'ai mal supporté la longue séparation d'avec ma famille.
- f) Mon/ma partenaire ou époux/épouse m'a quitté/e au cours de l'opération à l'étranger.
- g) Mort d'un proche dans ma famille (quand j'étais en opération à l'étranger).
- h) J'ai mal supporté les conditions climatiques.
- i) J'ai mal supporté les mesures de sécurité hygiénique.
- j) J'ai ressenti en moi de la claustrophobie.

13. Pensez-vous qu'il y a quelque chose qui a pu vous préparer avant votre départ pour une opération à l'étranger à des situations que vous avez affrontées plus tard lors d'une opération à l'étranger (par ex. préparation psychologique, expérience passée, etc.) ?

NON.....
 .....
 .....
 .....
 .....

14. Avez-vous vu dans le cadre d'une opération à l'étranger des choses que vous préféreriez oublier?

X	a) OUI
	b) NON

15. Si vous avez répondu OUI à la question précédente, il s'agissait de:

X	a) Corps mutilés
X	b) Cadavres
X	c) Enfants morts
	d) Fosses communes
	e) Pauvreté
	f) Camarades morts
X	g) Autre: FIN DE MISSION AVANT D'AVOIR REMPLI LA MISSION, OU SENTIMENT DE AVOIR DE TRAVAIL INACHEVE, OU DE LAISSER UN TRES GROS RISQUE POUR CEUX QUI ME REMPLACAIENT.....
	h) J'en ai vu mais ne veux pas m'exprimer concrètement

16. J'ai vécu lors d'une opération à l'étranger:

X	a) Privation de sommeil
X	b) Faim
X	c) Températures extrêmement basses
X	d) Températures extrêmement élevées
X	e) Bruit
X	f) Abstinence sexuelle
X	g) <u>Situations de stress</u>
X	h) Niveau de poussière élevé
X	i) Humidité de l'air
X	j) Claustrophobie
X	k) Disputes entre collègues

Si vous avez coché plusieurs possibilités, veuillez choisir celle qui a eu la plus grande influence sur vous et soulignez cette réponse.

17. Dans les six mois après retour d'une opération à l'étranger:

	a) J'ai eu des rêves répétés liés à mon séjour en opération à l'étranger.
X	b) Je n'ai pas voulu parler avec mon entourage de ce que j'avais vécu en opération à l'étranger.
X	c) J'ai eu l'impression que personne de mon entourage ne me comprenait.
X	d) Pour les contacts je n'ai recherché que des gens qui avaient été avec moi en opération à l'étranger et avaient vécu la même chose que moi.

	e) J'ai préféré éviter les gens avec lesquels j'avais été en opération à l'étranger.
X	f) La vie à la maison (en paix) m'a semblé ennuyeuse et fade.
	g) J'ai résolu mes problèmes après mon retour d'opération à l'étranger à l'aide de l'alcool ou d'autres substances d'accoutumance.

18. Dans un délai d'un an après l'opération à l'étranger il y a eu un changement essentiel dans ma vie:

X	a) J'ai divorcé ou quitté un/une partenaire que j'avais depuis longtemps.
	b) J'ai quitté l'armée.
X	c) J'ai essayé de partir et suis ensuite aussi parti/e pour une autre opération à l'étranger.
X	d) J'ai essayé de partir pour une autre opération à l'étranger mais cela m'a été empêché.
X	e) Plusieurs amis se sont éloignés de moi.
X	f) Je me suis éloigné/e de plusieurs amis.
	g) J'ai réévalué mes priorités dans la vie.
	h) Il n'y a eu aucun changement.
X	i) Autre JE ME SUIS DETOURNE DE MES ENFANTS ET DE MA FAMILLE POUR ESSAYER DE RESTER SEUL LE PLUS POSSIBLE OU AVEC DES GENS QUI AVAIENT VECU LES MEMES CHOSES QUE MOI OU SOUS MON COMMANDEMENT. JE SUIS DEVENU VIOLENT ET IMPATIENT AVEC MON FILS.....

19. Quelle était la relation avec votre partenaire avant et après l'opération à l'étranger?

	a) La relation avec mon partenaire était perturbée avant l'opération à l'étranger ; je pense que l'opération à l'étranger a eu une influence essentielle sur la dissolution de ma relation.
	b) La relation avec mon partenaire était perturbée avant l'opération à l'étranger ; je pense que l'opération à l'étranger a eu une influence essentielle sur le renforcement de ma relation.
X	c) Ma relation était parfaite avant l'opération à l'étranger ; l'opération à l'étranger a eu une influence essentielle sur la perturbation/dissolution de ma relation.
	d) Ma relation était parfaite avant l'opération à l'étranger ; l'opération à l'étranger a eu une influence essentielle sur le renforcement de ma relation.
	e) Je n'avais pas de relation avec un/une partenaire avant l'opération à l'étranger et n'en ai toujours pas actuellement.
	f) Je n'avais pas de relation avec un/une partenaire avant l'opération à l'étranger ; j'en ai une actuellement.

Je vous remercie de votre collaboration.

Vážené respondentky, vážení respondenti,

obracím se na Vás s žádostí o vyplnění anonymního dotazníku. Jeho vyplněním se zúčastníte výzkumu na téma „Riziko vzniku posttraumatické stresové poruchy u vojáků přímo se účastnících zahraničních operací“.

V případě jakýchkoliv dotazů nebo připomínek, prosím, kontaktujte na email vladimirarihova415@gmail.com

Vladimíra Řihová, studentka psychologie na Pražské vysoké škole psychosociálních studií v České republice.

Odpovědi prosím zaškrtnete křížkem.

---

1. Pohlaví:

☐	a) Muž
☒	b) Žena

2. Věk:

☐	a) 18-35 let
☒	b) 36 a více let

3. Státní příslušnost: _____ eská _____

4. Nejvyšší dosažené vzdělání:

☐	a) Základní
☐	b) Vyšší/ Střední bez maturity
☐	c) Střední s maturitou
☐	d) Absolutorium (VOŠ)
☒	e) Vysokoškolské

5. Délka praxe v armádě :

☐	a) Do 5 let
☐	b) 6 – 10 let
☒	c) 11 – 15 let
☐	d) 16 – 20 let
☐	e) 21 a více let

6. Kolik zahraničních operací jste absolvoval/a?

X	a) 1-3
	b) 4-6
	c) 7 a více

7. Na Vaší poslední zahraniční operaci jste působil/a:

	a) Před méně než dvěma lety
	b) 2-4 let zpět
X	c) 5-7 let zpět
	d) 8-10 let zpět
	e) 11-15 let zpět
	f) 16 a více let zpět

8. V jaké zemi jste sloužil/a?

X	a) Kosovo
X	b) Afghánistán
	c) Irák
	d) Bosna
	e) Súdán
	f) Libanon
	g) Jiné: .....

9. Stalo se Vám někdy, že jste pociťoval/a následující symptomy po návratu ze zahraniční operace?

	a) Měl/a jste někdy pocit, jako byste necítil/a vlastní tělo; tedy například jakoby vaše tělo nebylo vaše, jako by nešlo ovládat?
X	b) Cítil/a jste se někdy tak, že jste mimo tělo a díváte se na něj; tedy že se díváte na vlastní tělo například shora nebo z jiné stany?
	c) Zaznamenal/a jste někdy chvíli, kdy jste na sebe pohlédl/a do zrcadla a fyzicky se v odrazu nepoznával/a?
	d) Nastala někdy situace, kdy vám lidé, věci, nebo místa okolo Vás připadaly cizí, nereálná?
	e) Nastala někdy chvíle, kdy jste si připadal/a ztracený/á, dezorientovaný/á nebo zmatený/á na místě, které dobře znáte?
	f) Nastala někdy situace mimo stav po požití drog nebo alkoholu, kdy jste si připadal/a jako ve snu, nebo že hledíte skrze mlhu?
	g) Nastala někdy situace, kdy jste se díval/a na svět kolem sebe jako by to byl film, nebo Vám svět nepřípadal reálný?
X	h) Míváte, nebo měl/a jste někdy v noci živé sny?
	i) Nesmíte se nebo neplánete v situacích, při kterých tyto city projevují ostatní lidé?
	j) Bojíte, nebo bál/a jste se někdy ve spánku usnout?
	k) Vyjadřujete špatné city i k lidem, ke kterým máte velice blízko?

10. Jakou funkci jste na zahraniční operaci vykonával/a?

☐	a) Základní funkce (idiota, stelec, průzkumník)
☐	b) Velitelská funkce (velitel skupiny, čety aj.)
☒	c) Logistické zabezpečování základny (celou dobu jsem byl pouze na základně, kuchař, zdravotník, psycholog aj.)

11. Zažil jste někdy v průběhu zahraniční operace situaci, která se vymyká běžné denní zkušenosti?

☒	a) ANO
☐	b) NE

12. Pokud jste na minulou otázku odpověděl/a ANO, zažil/a jste:

☐	a) Dostal/a jsem se do přímého kontaktu s nepřítelem.
☐	b) Báł/a jsem se o svůj život
☐	c) Musel/a jsem použít zbraň
☒	d) Báł/a jsem se o kamarády z jednotky
☐	e) Špatně jsem snášel/a dlouhodobé odloučení od rodiny
☐	f) V průběhu zahraniční operace se se mnou rozešel/a partner/ka, nebo manžel/ka
☐	g) Úmrtí někoho blízkého v rodině (když jsem byl/a na zahraniční operaci)
☒	h) Špatně jsem snášel/a klimatické podmínky
☐	i) Špatně jsem snášel/a hygienické zabezpečení
☒	j) Pociťoval/a jsem na sobě ponorkovou nemoc

13. Je něco, o čem si myslíte, že Vás dokázalo připravit před odjezdem na ZO na situace, se kterými jste se později na zahraniční operaci vyrovnával/a? (např. psychologická příprava, minulá zkušenost aj.)

...Možná vyprávění reálných účastníků, kteří přišli na stejném místě...I když, na to se nedá připravit. Zkušenost je nepřenositelná. Psychologická příprava je super, ale realita je jiná...Chtěl bych to zažít více připravených stresových situací, aby bych alespoň trochu zjistil, jak by mohl reagovat. Myslím, že v současné době je i tato stránka uchopena lépe, než před lety.

.....
.....
.....
.....
.....

14. Viděl/a jste v rámci zahraniční operace věci, na které byste nejraději zapomněl/a?

☒	a) ANO
☐	b) NE

15. Pokud jste na minulou otázku odpověděl/a ANO, jednalo se o:

☐	a) Zohavená těla
☐	b) Mrtvá těla
☐	c) Mrtvé děti
☐	d) Masové hroby
☒	e) Chudobu
☐	f) Mrtvé kamarády
☐	g) Jiné: Rakve. Plašící muže-vojáky u rakví. Byla jsem u vyšetřování sebevraždy jednoho vojáka v misi,...
	.....
	.....
	.....
	.....
☐	h) Viděl/a, ale nechci se konkrétně vyjádřit

16. Na zahraniční operaci jsem zažil/a:

☒	a) Spánkovou deprivaci
☒	b) Hlad
☒	c) Extrémně nízké teploty
☒	d) Extrémně vysoké teploty
☐	e) Hluk
☐	f) Sexuální deprivaci
☒	g) Stresové situace
☒	h) Vysokou prašnost
☐	i) Vlhkost vzduchu
☒	j) <u>Ponorkovou nemoc</u>
☒	k) Hádky mezi kolegy

Pakliže jste zaškrtnul/a více možností, zvolte, prosím, jednu, která na Vás měla největší vliv a tuto odpověď podtrhněte.

17. Do půl roku po návratu ze zahraniční operace:

☒	a) Se mi opakovaly sny související s pobytem na zahraniční operaci.
☒	b) Nechtěl/a jsem se se svým okolím bavit o tom, co jsem prožil/a na zahraniční operaci.
☐	c) Měl/a jsem pocit, že mi nikdo z okolí nerozumí.
☐	d) Pro kontakt jsem vyhledával/a jenom lidi, kteří se mnou na zahraniční operaci pšobili a zažívali to co já.
☒	e) Raději jsem se vyhýbal/a lidem, se kterými jsem pšobil/a na zahraniční operaci
☒	f) Život doma (v míru) mi připadal nudný a fádní.
☐	g) řešil jsem své potíže po návratu ze zahraniční operace pomocí alkoholu nebo jiných návykových látek.

18. Do jednoho roku po ZO v mém životě došlo k zásadní změně :

☐	a) Rozvedl/a, nebo rozešel/a jsem se s dlouhodobým partnerem/kou.
☐	b) Opustil/a jsem armádu.
☐	c) Snažil/a jsem se odjet a následně jsem i odjel/a na další zahraniční operaci.
☐	d) Snažil/a jsem se odjet na další zahraniční operaci, ale nebylo mi to umožněno.
☐	e) Odvrátilo se ode mě několik přátel.
☐	f) Odvrátil/a jsem se od několika přátel.
☒	g) Přehodnotil jsem své životní priority.
☐	h) Nedošlo k žádné změně.
☐	i) Jiné..... ....

19. Jaký byl váš vztah před a po zahraniční operaci?

☒	a) Můj partnerský vztah byl před zahraniční operací narušen; myslím, že zahraniční operace měla na rozpad mého vztahu jasný vliv.
☐	b) Můj partnerský vztah byl před zahraniční operací narušen; myslím, že zahraniční operace měla zásadní vliv na utužení mého vztahu.
☐	c) Můj vztah byl před zahraniční operací perfektní; zahraniční operace měla zásadní vliv na narušení/rozpad mého vztahu.
☐	d) Můj vztah byl před zahraniční operací perfektní; zahraniční operace měla zásadní vliv na utužení mého vztahu.
☐	e) Neměl/a jsem partnerský vztah před zahraniční operací a ani v současné době nemám.
☐	f) Neměl/a jsem partnerský vztah před zahraniční operací; v současné době mám.

Děkujeme Vám za spolupráci.

Vážené respondentky, vážení respondenti,

obracím se na Vás s žádostí o vyplnění anonymního dotazníku. Jeho vyplněním se zúčastníte výzkumu na téma „Riziko vzniku posttraumatické stresové poruchy u vojáků přímo se účastnících zahraničních operací“.

V případě jakýchkoliv dotazů nebo připomínek mě, prosím, kontaktujte na email vladimirarihova415@gmail.com

Vladimíra Říhová, studentka psychologie na Pražské vysoké škole psychosociálních studií v České republice.

Odpovědi prosím zaškrtnete křížkem.

---

1. Pohlaví:

☒	a) Muž
☐	b) Žena

2. Věk:

☐	a) 18-35 let
☒	b) 36 a více let

3. Státní příslušnost: _____ R_____

4. Nejvyšší dosažené vzdělání:

☐	a) Základní
☐	b) Vyšší/ Střední bez maturity
☒	c) Střední s maturitou
☐	d) Absolutorium (VOŠ)
☐	e) Vysokoškolské

5. Délka praxe v armádě :

☐	a) Do 5 let
☐	b) 6 – 10 let
☒	c) 11 – 15 let
☐	d) 16 – 20 let
☐	e) 21 a více let

6. Kolik zahraničních operací jste absolvoval/a?

X	a) 1-3
	b) 4-6
	c) 7 a více

7. Na Vaší poslední zahraniční operaci jste působil/a:

	a) Před méně než dvěma lety
X	b) 2-4 let zpět
	c) 5-7 let zpět
	d) 8-10 let zpět
	e) 11-15 let zpět
	f) 16 a více let zpět

8. V jaké zemi jste sloužil/a?

	a) Kosovo
X	b) Afghánistán
X	c) Irák
	d) Bosna
	e) Súdán
	f) Libanon
	g) Jiné: .....

9. Stalo se Vám někdy, že jste pocíval/a následující symptomy po návratu ze zahraniční operace?

	a) Měl/a jste někdy pocit, jako byste necítil/a vlastní tělo; tedy například jakoby vaše tělo nebylo vaše, jako by nešlo ovládat?
	b) Cítil/a jste se někdy tak, že jste mimo tělo a díváte se na něj; tedy že se díváte na vlastní tělo například shora nebo z jiné strany?
	c) Zaznamenal/a jste někdy chvíli, kdy jste na sebe pohlédl/a do zrcadla a fyzicky se v odrazu nepoznával/a?
	d) Nastala někdy situace, kdy vám lidé, věci, nebo místa okolo Vás připadaly cizí, nereálná?
	e) Nastala někdy chvíle, kdy jste si připadal/a ztracený/á, dezorientovaný/á nebo zmatený/á na místě, které dobře znáte?
	f) Nastala někdy situace mimo stav po požití drog nebo alkoholu, kdy jste si připadal/a jako ve snu, nebo že hledíte skrze mlhu?
	g) Nastala někdy situace, kdy jste se díval/a na svět kolem sebe jako by to byl film, nebo Vám svět nepřípadal reálný?
	h) Míváte, nebo měl/a jste někdy v noci živé sny?
	i) Nesmíte se nebo neplánete v situacích, při kterých tyto city projevují ostatní lidé?

- j) Bojíte, nebo bál/a jste se někdy ve válečné situaci usnout?
 k) Vyjadřujete špatný vztah k lidem, ke kterým máte velice blízko?

10. Jakou funkci jste na zahraniční operaci vykonával/a?

- a) Základní funkce (idiota, stelec, průzkumník)
 b) Velitelská funkce (velitel skupiny, čety aj.)
 c) Logistické zabezpečování základny (celou dobu jsem byl pouze na základně, kuchař, zdravotník, psycholog aj.)

11. Zažil jste někdy v průběhu zahraniční operace situaci, která se vymyká běžné denní zkušenosti?

- a) ANO
 b) NE

12. Pokud jste na minulou otázku odpověděl/a ANO, zažil/a jste:

- a) Dostal/a jsem se do přímého kontaktu s nepřítelem.
 b) Bál/a jsem se o svůj život
 c) Musel/a jsem použít zbraň
 d) Bál/a jsem se o kamarády z jednotky
 e) Špatně jsem snášel/a dlouhodobé odloučení od rodiny
 f) V průběhu zahraniční operace se se mnou rozešel/a partner/ka, nebo manžel/ka
 g) Úmrtí někoho blízkého v rodině (když jsem byl/a na zahraniční operaci)
 h) Špatně jsem snášel/a klimatické podmínky
 i) Špatně jsem snášel/a hygienické zabezpečení
 j) Pociťoval/a jsem na sobě ponorkovou nemoc

13. Je něco, o čem si myslíte, že Vás dokázalo napravit před odjezdem na ZO na situaci, se kterými jste se později na zahraniční operaci vyrovnával/a? (např. psychologická příprava, minulá zkušenost aj.).
Výcvik, předchozí zkušenost.

14. Viděl/a jste v rámci zahraniční operace věci, na které byste nejraději zapomněl/a?

- a) ANO
 b) NE

15. Pokud jste na minulou otázku odpověděl/a ANO, jednalo se o:

☒	a) Zohavená těla
☒	b) Mrtvá těla
☐	c) Mrtvé děti
☐	d) Masové hroby
☒	e) Chudobu
☐	f) Mrtvé kamarády
☐	g) Jiné: ....
☐	h) Viděl/a, ale nechci se konkrétně vyjadřovat

16. Na zahraniční operaci jsem zažil/a:

☐	a) Spánkovou deprivaci
☐	b) Hlad
☐	c) Extrémně nízké teploty
☒	d) Extrémně vysoké teploty
☐	e) Hluk
☒	f) Sexuální deprivaci
☐	g) Stresové situace
☒	h) Vysokou prašnost
☐	i) Vlhkost vzduchu
☐	j) Ponorkovou nemoc
☐	k) Hádky mezi kolegy

Pakliže jste zaškrtl/a více možností, zvolte, prosím, jednu, která na Vás měla největší vliv a tuto odpověď podtrhněte.

17. Do půl roku po návratu ze zahraniční operace:

☐	a) Se mi opakovaly sny související s pobytem na zahraniční operaci.
☐	b) Nechtěl/a jsem se se svým okolím bavit o tom, co jsem prožil/a na zahraniční operaci.
☐	c) Měl/a jsem pocit, že mi nikdo z okolí nerozumí.
☐	d) Pro kontakt jsem vyhledával/a jenom lidi, kteří se mnou na zahraniční operaci pšobili a zažívali to co já.
☐	e) Raději jsem se vyhýbal/a lidem, se kterými jsem pšobil/a na zahraniční operaci
☒	f) Život doma (v míru) mi připadal nudný a fádní.
☐	g) řešil jsem své potíže po návratu ze zahraniční operace pomocí alkoholu nebo jiných návykových látek.

18. Do jednoho roku po ZO v mém životě došlo k zásadní změně :

☐	a) Rozvedl/a, nebo rozešel/a jsem se s dlouhodobým partnerem/kou.
☐	b) Opustil/a jsem armádu.
☐	c) Snažil/a jsem se odjet a následně jsem i odjel/a na další zahraniční operaci.
☐	d) Snažil/a jsem se odjet na další zahraniční operaci, ale nebylo mi to umožněno.
☐	e) Odvrátilo se ode mě několik přátel.
☐	f) Odvrátil/a jsem se od několika přátel.
☐	g) Přehodnotil jsem své životní priority.
☒	h) Nedošlo k žádné změně.
☐	i) Jiné..... ....

19. Jaký byl váš vztah před a po zahraniční operaci?

☐	a) Můj partnerský vztah byl před zahraniční operací narušen; myslím, že zahraniční operace měla na rozpad mého vztahu jasný vliv.
☐	b) Můj partnerský vztah byl před zahraniční operací narušen; myslím, že zahraniční operace měla zásadní vliv na utužení mého vztahu.
☐	c) Můj vztah byl před zahraniční operací perfektní; zahraniční operace měla zásadní vliv na narušení/rozpad mého vztahu.
☐	d) Můj vztah byl před zahraniční operací perfektní; zahraniční operace měla zásadní vliv na utužení mého vztahu.
☐	e) Neměl/a jsem partnerský vztah před zahraniční operací a ani v současné době nemám.
☒	f) Neměl/a jsem partnerský vztah před zahraniční operací; v současné době mám.

Děkujeme Vám za spolupráci.

Spoštovane anketiranke, spoštovani anketiranci,

obram se na vas s prošnjo, da izpolnite anonimni vprašalnik. Raziskava, katere se boste udeležili z izpolnitvijo vprašalnika, se posveča tveganju za nastanek posttravmatske stresne motnje pri vojaki, ki se neposredno udeležujejo operacij v tujini.

Če imate kakršna koli vprašanja ali pripombe, mi, prosim, pišite na e-poštni naslov vladimirarihova415@gmail.com.

Vladimíra Rihová, študentka psihologije na Praški visoki šoli za psihosocialne študije v Češki republiki.

Prosim, označite odgovore s križcem.

---

1. Spol:

☒	a) Moški
☐	b) Ženska

2. Starost:

☒	a) 18-35 let
☐	b) 36 let in več

3. Državljanstvo: Slovensko

4. Najvišja pridobljena stopnja izobrazbe:

☐	a) Osnovnošolska
☐	b) Nižja / Srednja poklicna izobrazba brez poklicne mature
☒	c) Srednja strokovna in splošna izobrazba
☐	d) Višješolska (VSS)
☐	e) Visokošolska

5. Dolžina staža v vojski:

☐	a) Do 5 let
☒	b) 6 – 10 let
☐	c) 11 – 15 let
☐	d) 16 – 20 let
☐	e) 21 let in več

6. Koliko operacij v tujini ste se udeležili?

☒	a) 1-3
☐	b) 3-6
☐	c) 6 in ve

7. V vaši zadnji operaciji v tujini ste sodelovali:

☐	a) Manj kot pred dvema letoma
☒	b) 2-5 let nazaj
☐	c) 5-7 let nazaj
☐	d) 7-10 let nazaj
☐	e) 10-15 let nazaj
☐	f) 15 in ve let nazaj

8. V jaké zemi jste sloužil/a?

☒	a) Kosovo
☒	b) Afghánistan
☐	c) Irak
☐	d) Bosna in Hercegovina
☐	e) Sudan
☐	f) Libanon
☐	g) Drugo:
	.....
	..

9. Ali se vam je kdaj zgodilo, da ste ob utili naslednje simptome po vrnitvi iz operacije v tujini?

☐	a) Ali ste kdaj imeli ob utek, kot da ne bi po utili lastnega telesa; torej npr. kot da vaše telo ne bi bilo vaše, kot da ga ne bi bilo mogo e obvladovati?
☐	b) Ali ste se kdaj po utili tako, da ste zunaj telesa in ga gledate; torej da gledate lastno telo na primer od zgoraj ali z druge strani?
☐	c) Ali ste kdaj opazili trenutek, ko ste se pogledali v ogledalo in se fizi no niste prepoznavali v odsevu?
☐	d) Ali je kdaj nastala situacija, ko so se vam ljudje, stvari ali kraji okoli vas zdeli neznani, neresni ni?
☐	e) Ali je kdaj nastal trenutek, ko ste se po utili izgubljeni, dezorientirani ali zmedeni na mestu, ki ga dobro poznate?
☐	f) Ali je kdaj nastala situacija, razen stanja po zaužitju drog ali alkohola, ko ste se po utili kot v sanjah, ali da gledate skozi meglo?
☐	g) Ali je kdaj nastala situacija, ko ste gledali svet okoli sebe, kot da bi bil film, ali pa se vam svet ni zdel resni en?
☒	h) Ali v asih imate, ali ste kdaj imeli pono i žive sanje?

x	i) Ali se morda smejete ali jokate v situacijah, v katerih ostali ljudje izražajo ta ustva?
	j) Ali se bojite, ali ste se kdaj bali zvečer zapreti oči in zaspati?
x	k) Ali izražate slabo ustva do ljudi, ki so vam zelo blizu?

10. Kakšno funkcijo ste opravljali v operaciji v tujini?

x	a) Osnovna funkcija (voznik, strelec, izvidnik)
	b) Funkcija poveljnika (poveljnik skupine, voda idr.)
	c) Logistična oskrba baze (vesela sem bil samo v bazi, kuhar, bolnišničar, psiholog idr.)

11. Ali ste kdaj doživeli med potekom operacije v tujini situacijo, ki presega navadne vsakodnevne izkušnje?

x	a) DA
	b) NE

12. Če ste odgovorili DA na prejšnje vprašanje, ste doživeli:

x	a) Prišel sem do neposrednega stika s sovražnikom.
x	b) Bal/a sem se za svoje življenje.
	c) Moral/a sem uporabiti orožje.
x	d) Bal/a sem se za prijatelje iz enote.
	e) Slabo sem prenašal/a dolgočasnost ločitve od družine.
	f) Med potekom operacije v tujini se je razšel/a partner/ica ali soproga/z mano.
	g) Smrt bližnje osebe v družini (medtem, ko sem bil/a v operaciji v tujini).
	h) Slabo sem prenašal/a vremenske razmere.
	i) Slabo sem prenašal/a higieno sanitarnih prostorov.
	j) Obutil sem na sebi kabinsko vročico.

13. Ali obstaja kaj, o čemer mislite, da vas je zmoglo pripraviti pred odhodom na operacijo v tujini na situacije, s katerimi ste se kasneje spopadali v operaciji v tujini? (npr. psihološka priprava, izkušnje iz preteklosti idr.)

Primerno (realno) usposabljanje pred odhodom na misijo ter ustrezna psihološka priprava, lastne izkušnje iz prejšnjih misij oz. pogovor s sodelavci, ki so se take misije že udeležili.....
 .....
 .....
 .....
 .....

14. Ali ste videli v okviru operacije v tujini stvari, ki bi jih najraje pozabili?

x	a) DA
	b) NE

15. Če ste odgovorili DA na prejšnje vprašanje, je šlo za:

☒	a) Iz mali ena telesa
☒	b) Mrtva telesa
☐	c) Mrtve otroke
☐	d) Množi na grobiš a
☒	e) Revš ino
☐	f) Mrtve prijatelje
☒	g) Drugo: Smrt pripadnika iz enote ene od vojska s katero smo sodelovali..... ....
☐	h) Sem, vendar se o tem ne želim konkretno izjasniti

16. V operaciji v tujini sem doživel/a:

☒	a) Deprivacijo spanja
☐	b) Lakoto
☐	c) Skrajno nizke temperature
☒	d) Skrajno visoke temperature
☒	e) <u>Hrup</u>
☒	f) Seksualno deprivacijo
☒	g) Stresne situacije
☒	h) Visoko prašnost
☐	i) Vlažnost zraka
☒	j) Kabinsko vro ico
☒	k) Prepire med kolegami

Če ste označili več možnosti, izberite, prosim, eno, ki je največ vplivala na vas, ta odgovor pa podrtajte.

17. V šestih mesecih po vrnitvi iz operacije v tujini:

☐	a) So mi se ponavljale sanje, povezane z udeležbo na operaciji v tujini.
☒	b) Se nisem želel pogovarjati z ljudmi v svoji okolici o tem, kaj sem doživel/a v operaciji v tujini.
☒	c) Sem imel občutek, da me nihče iz okolice ne razume.
☒	d) Sem iskal stik samo z ljudmi, ki so sodelovali v operaciji v tujini z mano in doživljali tisto, kar jaz.
☐	e) Sem se raje izogibal ljudem, s katerimi sem sodeloval/a v operaciji v tujini.
☒	f) Se mi je življenje doma (v miru) zdelo dolgočasno in enolično.
☐	g) Sem reševal svoje težave po vrnitvi iz operacije v tujini s pomočjo alkohola ali drugih omamnih snovi.

18. V enem letu po operaciji v tujini je v mojem življenju prišlo do bistvene spremembe:

☐	a) Lo il/a ali razšel/a sem se z dolgoro nim partnerjem/ico.
☒	b) Zapustil/a sem vojsko.
☒	c) Poskušal /a sem oditi, pa sem nato tudi odšel/a na novo operacijo v tujini.
☐	d) Poskušal/a sem oditi na novo vojaško operacijo v tujini, vendar mi tega niso omogo ili.
☐	e) Zapustilo me je ve prijateljev.
☐	f) Zapustil/a sem ve prijateljev.
☒	g) Ponovno sem ovrednotil svoje prioritete v življenju.
☐	h) Ni prišlo do nobene spremembe.
☐	i) Drugo..... ....

19. Kakšen je bil vaš partnerski odnos pred operacijo v tujini in po njej?

☐	a) Moj partnerski odnos je bil moten pred operacijo v tujini; mislim, da je operacija v tujini jasno vplivala na razpad mojega odnosa.
☐	b) Moj partnerski odnos je bil moten pred operacijo v tujini; mislim, da je operacija v tujini bistveno vplivala na krepitev mojega odnosa.
☒	c) Moj odnos je bil brezhiben pred operacijo v tujini; operacija v tujini je bistveno vplivala na razdor / razpad mojega odnosa.
☐	d) Moj odnos je bil brezhiben pred operacijo v tujini; operacija v tujini je bistveno vplivala na krepitev mojega odnosa.
☐	e) Nisem imel/a partnerskega odnosa pred operacijo v tujini, pa niti trenutno nimam.
☐	f) Nisem imel/a partnerskega odnosa pred operacijo v tujini; trenutno imam.

Zahvaljujem se vam za sodelovanje.

Vážené respondentky, vážení respondenti,

obracím se na Vás s žádostí o vyplnění anonymního dotazníku. Jeho vyplněním se zúčastníte výzkumu na téma „Riziko vzniku posttraumatické stresové poruchy u vojáků přímo se účastnících zahraničních operací“.

V případě jakýchkoliv dotazů nebo připomínek, prosím, kontaktujte na email vladimirarihova415@gmail.com

Vladimíra Říhová, studentka psychologie na Pražské vysoké škole psychosociálních studií v České republice.

Odpovědi prosím zaškrtnete křížkem.

---

1. Pohlaví:

☒	a) Muž
☐	b) Žena

2. Věk:

☐	a) 18-35 let
☒	b) 36 a více let

3. Státní příslušnost: R

4. Nejvyšší dosažené vzdělání:

☐	a) Základní
☐	b) Vyšší odborní/ Střední bez maturity
☐	c) Střední s maturitou
☐	d) Absolutorium (VOŠ)
☒	e) Vysokoškolské

5. Délka praxe v armádě :

	a) Do 5 let
	b) 6 – 10 let
	c) 11 – 15 let
	d) 16 – 20 let
x	e) 21 a více let

6. Kolik zahraničních operací jste absolvoval/a?

☒	a) 1-3
☐	b) 4-6
☐	c) 7 a více

7. Na Vaší poslední zahraniční operaci jste působil/a:

☐	a) Před méně než dvěma lety
☐	b) 2-4 let zpět
☒	c) 5-7 let zpět
☐	d) 8-10 let zpět
☐	e) 11-15 let zpět
☐	f) 16 a více let zpět

8. V jaké zemi jste sloužil/a?

☒	a) Kosovo
☐	b) Afghánistán
☐	c) Irák
☐	d) Bosna
☐	e) Súdán
☐	f) Libanon
☐	g) Jiné: .....

9. Stalo se Vám někdy, že jste pocíval/a následující symptomy po návratu ze zahraniční operace?

☐	a) Měl/a jste někdy pocit, jako byste necítil/a vlastní tělo; tedy například jakoby vaše tělo nebylo vaše, jako by nešlo ovládat?
☐	b) Cítil/a jste se někdy tak, že jste mimo tělo a díváte se na něj; tedy že se díváte na vlastní tělo například shora nebo z jiné strany?
☐	c) Zaznamenal/a jste někdy chvíli, kdy jste na sebe pohlédl/a do zrcadla a fyzicky se v odrazu nepoznával/a?
☐	d) Nastala někdy situace, kdy vám lidé, věci, nebo místa okolo Vás připadaly cizí, nereálná?
☐	e) Nastala někdy chvíle, kdy jste si připadal/a ztracený/á, dezorientovaný/á nebo zmatený/á na místě, které dobře znáte?
☒	f) Nastala někdy situace mimo stav po požití drog nebo alkoholu, kdy jste si připadal/a jako ve snu, nebo že hledíte skrze mlhu?
☒	g) Nastala někdy situace, kdy jste se díval/a na svět kolem sebe jako by to byl film, nebo Vám svět nepřipadal reálný?
☐	h) Míváte, nebo měl/a jste někdy v noci živé sny?
☐	i) Nesmíte se nebo neplánete v situacích, při kterých tyto city projevují ostatní lidé?
☐	j) Bojíte, nebo bál/a jste se někdy ve věr zavítat a usnout?
☐	k) Vyjadřujete špatné city i k lidem, ke kterým máte velice blízko?

10. Jakou funkci jste na zahraniční operaci vykonával/a?

☒	a) Základní funkce (idiota, stelec, průzkumník)
☐	b) Velitelská funkce (velitel skupiny, čety aj.)
☐	c) Logistické zabezpečování základny (celou dobu jsem byl pouze na základně, kuchař, zdravotník, psycholog aj.)

11. Zažil jste někdy v průběhu zahraniční operace situaci, která se vymyká běžné denní zkušenosti?

☒	a) ANO
-------------------------------------	--------

b) NE

12. Pokud jste na minulou otázku odpověděl/a ANO, zažil/a jste:

a) Dostal/a jsem se do přímého kontaktu s nepřítelem.

b) Báł/a jsem se o svůj život

c) Musel/a jsem použít zbraň

d) Báł/a jsem se o kamarády z jednotky

e) Špatně jsem snášel/a dlouhodobé odloučení od rodiny

f) V průběhu zahraniční operace se se mnou rozešel/a partner/ka, nebo manžel/ka

g) Úmrtí někoho blízkého v rodině (když jsem byl/a na zahraniční operaci)

h) Špatně jsem snášel/a klimatické podmínky

i) Špatně jsem snášel/a hygienické zabezpečení

j) Pociťoval/a jsem na sobě ponorkovou nemoc

13. Je něco, o čem si myslíte, že Vás dokázalo napravit před odjezdem na ZO na situace, se kterými jste se potýkal/a na zahraniční operaci vyrovnával/a? (např. psychologická příprava, minulá zkušenost aj.)

.....
.....
.....
.....
.....

14. Viděl/a jste v rámci zahraniční operace věci, na které byste nejraději zapomněl/a?

a) ANO

b) NE

15. Pokud jste na minulou otázku odpověděl/a ANO, jednalo se o:

☒	a) Zohavená těla
☒	b) Mrtvá těla
☒	c) Mrtvé děti
☒	d) Masové hroby
☒	e) Chudobu
☐	f) Mrtvé kamarády
☐	g) Jiné: ....
☐	h) Viděl/a, ale nechci se konkrétně vyjadřovat

16. Na zahraniční operaci jsem zažil/a:

☒	a) <u>Spánkovou deprivaci</u>
☒	b) Hlad
☐	c) Extrémně nízké teploty
☐	d) Extrémně vysoké teploty
☐	e) Hluk
☒	f) Sexuální deprivaci
☒	g) Stresové situace
☐	h) Vysokou prašnost
☐	i) Vlhkost vzduchu
☐	j) Ponorkovou nemoc
☐	k) Hádky mezi kolegy

Pakliže jste zaškrtl/a více možností, zvolte, prosím, jednu, která na Vás měla největší vliv a tuto odpověď podtrhněte.

17. Do prvních 12 měsíců po návratu ze zahraniční operace:

☐	a) Se mi opakovaly sny související s pobytem na zahraniční operaci.
☒	b) Nechtěl/a jsem se se svým okolím bavit o tom, co jsem prožil/a na zahraniční operaci.
☐	c) Měl/a jsem pocit, že mi nikdo z okolí nerozumí.
☐	d) Pro kontakt jsem vyhledával/a jenom lidi, kteří se mnou na zahraniční operaci pociťovali a zažívali to co já.
☐	e) Raději jsem se vyhýbal/a lidem, se kterými jsem pociťoval/a na zahraniční operaci.
☐	f) Život doma (v míru) mi připadal nudný a fádní.
☐	g) řešil jsem své potíže po návratu ze zahraniční operace pomocí alkoholu nebo jiných návykových látek.

18. Do jednoho roku po ZO v mém životě došlo k zásadní změně :

☐	a) Rozvedl/a, nebo rozešel/a jsem se s dlouhodobým partnerem/kou.
☐	b) Opustil/a jsem armádu.
☐	c) Snažil/a jsem se odjet a následně jsem i odjel/a na další zahraniční operaci.
☐	d) Snažil/a jsem se odjet na další zahraniční operaci, ale nebylo mi to umožněno.
☐	e) Odvrátilo se ode mě několikrát.
☐	f) Odvrátil/a jsem se od několikarát.
☐	g) Přehodnotil jsem své životní priority.
☒	h) Nedošlo k žádné změně.
☐	i) Jiné..... ....

19. Jaký byl váš vztah před a po zahraniční operaci?

☐	a) Můj partnerský vztah byl před zahraniční operací narušen; myslím, že zahraniční operace měla na rozpad mého vztahu jasný vliv.
☐	b) Můj partnerský vztah byl před zahraniční operací narušen; myslím, že zahraniční operace měla zásadní vliv na utužení mého vztahu.
☐	c) Můj vztah byl před zahraniční operací perfektní; zahraniční operace měla zásadní vliv na narušení/rozpad mého vztahu.
☐	d) Můj vztah byl před zahraniční operací perfektní; zahraniční operace měla zásadní vliv na utužení mého vztahu.
☐	e) Neměl/a jsem partnerský vztah před zahraniční operací a ani v současné době nemám.
☐	f) Neměl/a jsem partnerský vztah před zahraniční operací; v současné době mám.

Děkujeme Vám za spolupráci.

Spoštovane anketiranke, spoštovani anketiranci,

obram se na vas s prošnjo, da izpolnite anonimni vprašalnik. Raziskava, katere se boste udeležili z izpolnitvijo vprašalnika, se posveča tveganju za nastanek posttravmatske stresne motnje pri vojaki, ki se neposredno udeležujejo operacij v tujini.

Če imate kakršna koli vprašanja ali pripombe, mi, prosim, pišite na e-poštni naslov vladimirarihova415@gmail.com.

Vladimíra Rihová, študentka psihologije na Praški visoki šoli za psihosocialne študije v Češki republiki.

Prosim, označite odgovore s križcem.

---

1. Spol:

x	a) Moški
	b) Ženska

2. Starost:

	a) 18-35 let
x	b) 36let in več

3. Državljanstvo: _____

4. Najvišja pridobljena stopnja izobrazbe:

	a) Osnovnošolska
	b) Nižja / Srednja poklicna izobrazba brez poklicne mature
	c) Srednja strokovna in splošna izobrazba
	d) Višješolska (VŠŠ)
x	e) Visokošolska

5. Dolžina staža v vojski:

	a) Do 5 let
	b) 6 – 10 let
	c) 11 – 15 let
	d) 16 – 20 let
x	e) 21 let in več

6. Koliko operacij v tujini ste se udeležili?

x	a) 1-3
	b) 3-6
	c) 6 in ve

7. V vaši zadnji operaciji v tujini ste sodelovali:

x	a) Manj kot pred dvema letoma
	b) 2-5 let nazaj
	c) 5-7 let nazaj
	d) 7-10 let nazaj
	e) 10-15 let nazaj
	f) 15 in ve let nazaj

8. V jaké zemi jste sloužil/a?

x	a) Kosovo
	b) Afghánistan
	c) Irak
	d) Bosna in Hercegovina
	e) Sudan
	f) Libanon
	g) Drugo: .....

9. Ali se vam je kdaj zgodilo, da ste ob utili naslednje simptome po vrnitvi iz operacije v tujini?

	a) Ali ste kdaj imeli ob utek, kot da ne bi po utili lastnega telesa; torej npr. kot da vaše telo ne bi bilo vaše, kot da ga ne bi bilo mogoče obvladovati?
	b) Ali ste se kdaj po utili tako, da ste zunaj telesa in ga gledate; torej da gledate lastno telo na primer od zgoraj ali z druge strani?
	c) Ali ste kdaj opazili trenutek, ko ste se pogledali v ogledalo in se fizično niste prepoznavali v odsevu?
	d) Ali je kdaj nastala situacija, ko so se vam ljudje, stvari ali kraji okoli vas zdeli neznan, neresni ni?
	e) Ali je kdaj nastal trenutek, ko ste se po utili izgubljeni, dezorientirani ali zmedeni na mestu, ki ga dobro poznate?
	f) Ali je kdaj nastala situacija, razen stanja po zaužitju drog ali alkohola, ko ste se po utili kot v sanjah, ali da gledate skozi meglo?
	g) Ali je kdaj nastala situacija, ko ste gledali svet okoli sebe, kot da bi bil film, ali pa se vam svet ni zdel resničen?
	h) Ali v sanjih imate, ali ste kdaj imeli ponoči žive sanje?
	i) Ali se morda smejete ali jokate v situacijah, v katerih ostali ljudje izražajo ta

ustva?

- j) Ali se bojite, ali ste se kdaj bali zvečer zapreti oči in zaspati?
- k) Ali izražate slabo ustva do ljudi, ki so vam zelo blizu?

10. Kakšno funkcijo ste opravljali v operaciji v tujini?

- a) Osnovna funkcija (voznik, strelec, izvidnik)
- b) Funkcija poveljnika (poveljnik skupine, voda idr.)
- c) Logistična oskrba baze (vesela sem bil samo v bazi, kuhar, bolničar, psiholog idr.)

11. Ali ste kdaj doživeli med potekom operacije v tujini situacijo, ki presega navadne vsakodnevne izkušnje?

- a) DA
- b) NE

12. Če ste odgovorili DA na prejšnje vprašanje, ste doživeli:

- a) Prišel sem do neposrednega stika s sovražnikom.
- b) Bal/a sem se za svoje življenje.
- c) Moral/a sem uporabiti orožje.
- d) Bal/a sem se za prijatelje iz enote.
- e) Slabo sem prenašal/a dolgotrajno ločitev od družine.
- f) Med potekom operacije v tujini se je razšel/a partner/ica ali soprog/a z mano.
- g) Smrt bližnje osebe v družini (medtem, ko sem bil/a v operaciji v tujini).
- h) Slabo sem prenašal/a vremenske razmere.
- i) Slabo sem prenašal/a higieno sanitarnih prostorov.
- j) Obutil sem na sebi kabinsko vročico.

13. Ali obstaja kaj, o čemer mislite, da vas je zmoglo pripraviti pred odhodom na operacijo v tujini na situacije, s katerimi ste se kasneje spopadali v operaciji v tujini? (npr. psihološka priprava, izkušnje iz preteklosti idr.)

.....

.....

.....

.....

.....

14. Ali ste videli v okviru operacije v tujini stvari, ki bi jih najraje pozabili?

- a) DA
- b) NE

15. e ste odgovorili DA na prejšnje vprašanje, je šlo za:

☐	a) Izmali ena telesa
☐	b) Mrtva telesa
☐	c) Mrtveotroke
☐	d) Množi na grobiš a
☐	e) Revš ino
☐	f) Mrtve prijatelje
☐	g) Drugo: ....
☐	h) Sem, vendar se o tem ne želim konkretno izjasniti

16.V operaciji v tujini sem doživel/a:

☐	a) Deprivacijo spanja
☐	b) Lakoto
☐	c) Skrajno nizke temperature
☐	d) Skrajno visoke temperature
☐	e) Hrup
☒	f) Seksualno deprivacijo
☐	g) Stresne situacije
☐	h) Visoko prašnost
☐	i) Vlažnost zraka
☐	j) Kabinsko vro ico
☐	k) Prepire med kolegami

e ste ozna ili ve možnosti, izberite, prosim, eno, ki je najve vplivala na vas, ta odgovor pa pod rtajte.

17.V šestih mesecih po vrnitvi iz operacije v tujini:

☒	a) So mi se ponavljale sanje, povezane z udeležbo na operaciji v tujini.
☐	b) Se nisem želel pogovarjati z ljudmi v svoji okolici o tem, kaj sem doživel/a v operaciji v tujini.
☐	c) Sem imel ob utek, da me nih e iz okolice ne razume.
☐	d) Sem iskal stik samo z ljudmi, ki so sodelovali v operaciji v tujini z mano in doživljali tisto, kar jaz.
☐	e) Sem se raje izogibal ljudem, s katerimi sem sodeloval/a v operaciji v tujini.
☐	f) Se mi je življenje doma (v miru) zdelo dolgo asno in enoli no.
☐	g) Sem reševal svoje težave po vrnitvi iz operacije v tujini s pomo jo alkohola ali drugih omamnih snovi.

18.V enemletu po operaciji v tujini je v mojem življenju prišlo do bistvene spremembe:

☐	a) Lo il/a ali razšel/a sem se z dolgoro nim partnerjem/ico.
☐	b) Zapustil/a sem vojsko.
☐	c) Poskušal /a sem oditi, pa sem nato tudi odšel/a na novo operacijo v tujini.
☐	d) Poskušal/a sem oditi na novo vojaško operacijo v tujini, vendar mi tega niso omogo ili.
☐	e) Zapustilo me je ve prijateljev.
☐	f) Zapustil/a sem ve prijateljev.
☐	g) Ponovno sem ovrednotil svoje prioritete v življenju.
☐	h) Ni prišlo do nobene spremembe.
☐	i) Drugo..... ....

19. Kakšen je bil vaš partnerski odnos pred operacijo v tujini in po njej?

☐	a) Moj partnerski odnos je bil moten pred operacijo v tujini; mislim, da je operacija v tujini jasno vplivala na razpad mojega odnosa.
☒	b) Moj partnerski odnos je bil moten pred operacijo v tujini; mislim, da je operacija v tujini bistveno vplivala na krepitev mojega odnosa.
☐	c) Moj odnos je bil brezhiben pred operacijo v tujini; operacija v tujini je bistveno vplivala na razdor / razpad mojega odnosa.
☐	d) Moj odnos je bil brezhiben pred operacijo v tujini; operacija v tujini je bistveno vplivala na krepitev mojega odnosa.
☐	e) Nisem imel/a partnerskega odnosa pred operacijo v tujini, pa niti trenutno nimam.
☐	f) Nisem imel/a partnerskega odnosa pred operacijo v tujini; trenutno imam.

Zahvaljujem se vam za sodelovanje.

Dear respondents,

I would like to kindly ask you to fill in this anonymous questionnaire. By filling in this questionnaire, you will participate in a survey on the risk of post-traumatic stress disorder among military personnel directly participating in military operations abroad.

Should you have any questions or comments, please do not hesitate to contact me at vladimirarihova415@gmail.com.

Vladimíra Říhová, psychology student at the Prague College of Psychosocial Studies in the Czech Republic.

Please, mark your answers with a cross.

---

1. Sex:

☒	a) Male
☐	b) Female

2. Age:

☐	a) 18 to 35
☒	b) 36 or older

3. Nationality: _The Netherlands_

4. Highest degree of education obtained:

☐	a) Elementary
☐	b) Vocational training / Secondary school without graduation examination (maturita exam)
☒	c) Secondary school with graduation examination (maturita exam)
☐	d) Absolutorium (Higher vocational school)
☐	e) University degree

5. Length of your service in the army:

☐	a) Less than 5 years
☐	b) 6 – 10 years
☐	c) 11 – 15 years
☐	d) 16 – 20 years
☒	e) 21 years or more

6. How many military operations abroad have you participated in?

X	a) 1 to 3
	b) 4 to 6
	c) 7 and more

7. The last time you served in an operation abroad was:

	a) Less than two years ago
	b) 2 to 4 years ago
	c) 5 to 7 years ago
	d) 8 to 10 years ago
X	e) 11 to 15 years ago
	f) 16 or more years ago

8. Which country/countries have you served in?

	a) Kosovo
X	b) Afghanistan
	c) Iraq
X	d) Bosnia
	e) Sudan
	f) Lebanon
X	g) Other: Cyprus..... .....

9. Have you experienced any of the following symptoms since your return from the operation?

	a) Have you ever experienced not being able to feel your own body; i.e. as if your body was not yours, and you were unable to control it?
	b) Have you ever had an out-of-body experience; i.e. you were as if observing your own body from above or from afar?
	c) Have you ever looked in the mirror and didn't recognise your own reflection?
	d) Have you ever felt like the people, things, and places around you were unfamiliar and felt unreal?
	e) Have you ever felt lost, disoriented, or confused in a place you know well?
	f) Have you ever felt like you were in a dream or that you looked at everything through a fog (NOT as a result of alcohol/drug use)?
	g) Have you ever had an episode where you looked at the world around you as if it was a film, or in which the world felt unreal to you?
	h) Do you have or have you ever had vivid dreams at night?
	i) Are you unable to laugh or cry in situations that make other people laugh or cry?
	j) Are you or have you ever been afraid to close your eyes and go to sleep at night?

k) Do you have trouble expressing your feelings towards people who are close to you?

10. What was your role during the operation abroad?

a) Basic (driver, rifleman, scout)

b) Command (group / platoon leader etc.)

c) Base logistics (I spent the whole time at the base as a cook, medic, psychologist etc.)

11. During your service abroad, did you experience a situation significantly deviating from your regular day-to-day life?

a) YES

b) NO

12. If you answered YES to the question above, please mark all that applies to you:

a) I have come into direct contact with the enemy.

b) I was scared that I was going to die.

c) I had to use a weapon.

d) I was worried about my comrades from the unit.

e) It was difficult for me to cope with being separated from my family.

f) My partner / spouse left me while I was serving abroad.

g) Someone close to me / a relative died (while I was serving abroad).

h) I had trouble tolerating the climate conditions.

i) I had trouble tolerating the hygienic conditions.

j) I experienced cabin fever.

13. Is there anything that you believe helped you prepare for the situations you had to deal with during your service abroad (e.g. psychological training, prior experience) prior to your deployment?

Prior Training helped me. Also the buildup of intensity of my missions helped my build up the proper experience.

.....

.....

.....

.....

.....

...

14. During your service abroad, did you see things that you would rather forget?

a) YES

b) NO

15. If you answered YES to the question above, please mark all that this applies to:

☐	a) Mutilated bodies
☐	b) Dead bodies
☐	c) Dead children
☐	d) Mass graves
☐	e) Poverty
☐	f) Dead friends
☐	g) Other: ....
☐	h) I did, but I prefer not to answer

16. During my service abroad, I experienced:

X	a) Sleep deprivation
☐	b) Hunger
X	c) Extremely low temperatures
X	d) Extremely high temperatures
X	e) Noise
X	f) Sexual deprivation
X	g) Stressful situations
X	h) High dust levels
X	i) Air humidity
☐	j) Cabin fever
X	k) Conflicts between my colleagues

If you marked more than one of the above options, please choose one that has affected you the most and underline it. None that I am aware of.

17. Within six months after I returned from my service abroad:

☐	a) I had recurring dreams relating to my service abroad.
☐	b) I didn't want to talk about what I experienced during my service abroad with the people around me.
☐	c) I felt like people around me did not understand me.
☐	d) I would only stay in contact with people who served abroad with me and had the same experience.
☐	e) I avoided contact with people with whom I served abroad.
☐	f) I found domestic life boring and dull.
☐	g) After I returned from my service abroad, I started solving my problems with alcohol or other dependency producing substances.

18. Within a year after I returned from my service abroad, I experienced a significant change in my life:

☐	a) I divorced or broke up with my spouse or long-term partner.
☐	b) I left the army.
☐	c) I tried to be deployed and later was deployed to another operation abroad.
☐	d) I tried to be deployed to another operation abroad, but I was not successful.
☐	e) Several of my friends turned their backs to me.
☐	f) I turned my back to several of my friends.
☐	g) I reconsidered my priorities in life.
☒	h) I experienced no such significant change.
☐	i) Other..... ....

19. How would you describe the relationship with your partner before and after the service abroad?

☐	a) My relationship was not working before I left for the operation abroad; I believe my service abroad played a clear role in the breakdown of my relationship.
☐	b) My relationship was not working before I left for the operation abroad; I believe my service abroad played a clear role in improving my relationship.
☐	c) My relationship was perfect before I left for the operation abroad; I believe my service abroad played a clear role in damaging/breaking up my relationship.
☐	d) My relationship was perfect before I left for the operation abroad; I believe my service abroad played a clear role in improving my relationship.
☐	e) I was not in a relationship when I left for the operation abroad and I am still single.
☒	f) I was not in a relationship when I left for the operation abroad and I am currently in a relationship.

Thank you for your co-operation.

Dear respondents,

I would like to kindly ask you to fill in this anonymous questionnaire. By filling in this questionnaire, you will participate in a survey on the risk of post-traumatic stress disorder among military personnel directly participating in military operations abroad.

Should you have any questions or comments, please do not hesitate to contact me at vladimirarihova415@gmail.com.

Vladimíra Říhová, psychology student at the Prague College of Psychosocial Studies in the Czech Republic.

Please, mark your answers with a cross.

---

1. Sex:

☒	a) Male
☐	b) Female

2. Age:

☐	a) 18 to 35
☒	b) 36 or older

3. Nationality: polish

4. Highest degree of education obtained:

☐	a) Elementary
☐	b) Vocational training / Secondary school without graduation examination (maturita exam)
☐	c) Secondary school with graduation examination (maturita exam)
☐	d) Absolutorium (Higher vocational school)
☒	e) University degree

5. Length of your service in the army:

☐	a) Less than 5 years
☐	b) 6 – 10 years
☐	c) 11 – 15 years
☐	d) 16 – 20 years
☒	e) 21 years or more

6. How many military operations abroad have you participated in?

x	a) 1 to 3
	b) 4 to 6
	c) 7 and more

7. The last time you served in an operation abroad was:

	a) Less than two years ago
	b) 2 to 4 years ago
	c) 5 to 7 years ago
x	d) 8 to 10 years ago
	e) 11 to 15 years ago
	f) 16 or more years ago

8. Which country/countries have you served in?

	a) Kosovo
x	b) Afghanistan
x	c) Iraq
	d) Bosnia
	e) Sudan
	f) Lebanon
	g) Other: .....

9. Have you experienced any of the following symptoms since your return from the operation?

	a) Have you ever experienced not being able to feel your own body; i.e. as if your body was not yours, and you were unable to control it?
	b) Have you ever had an out-of-body experience; i.e. you were as if observing your own body from above or from afar?
	c) Have you ever looked in the mirror and didn't recognise your own reflection?
x	d) Have you ever felt like the people, things, and places around you were unfamiliar and felt unreal?
	e) Have you ever felt lost, disoriented, or confused in a place you know well?
x	f) Have you ever felt like you were in a dream or that you looked at everything through a fog (NOT as a result of alcohol/drug use)?
	g) Have you ever had an episode where you looked at the world around you as if it was a film, or in which the world felt unreal to you?
	h) Do you have or have you ever had vivid dreams at night?
	i) Are you unable to laugh or cry in situations that make other people laugh or cry?
	j) Are you or have you ever been afraid to close your eyes and go to sleep at night?
	k) Do you have trouble expressing your feelings towards people who are close to

you?

10. What was your role during the operation abroad?

- a) Basic (driver, rifleman, scout)
- b) Command (group / platoon leader etc.)
- c) Base logistics (I spent the whole time at the base as a cook, medic, psychologist etc.)

11. During your service abroad, did you experience a situation significantly deviating from your regular day-to-day life?

- a) YES
- b) NO

12. If you answered YES to the question above, please mark all that applies to you:

- a) I have come into direct contact with the enemy.
- b) I was scared that I was going to die.
- c) I had to use a weapon.
- d) I was worried about my comrades from the unit.
- e) It was difficult for me to cope with being separated from my family.
- f) My partner / spouse left me while I was serving abroad.
- g) Someone close to me / a relative died (while I was serving abroad).
- h) I had trouble tolerating the climate conditions.
- i) I had trouble tolerating the hygienic conditions.
- j) I experienced cabin fever.

13. Is there anything that you believe helped you prepare for the situations you had to deal with during your service abroad (e.g. psychological training, prior experience) prior to your deployment?

...I dont' think so. Nothing can prepare for unexpected.
.....
.....
.....
.....
.....

14. During your service abroad, did you see things that you would rather forget?

- a) YES
- b) NO

15. If you answered YES to the question above, please mark all that this applies to:

☐	a) Mutilated bodies
☒	b) Dead bodies
☐	c) Dead children
☐	d) Mass graves
☐	e) Poverty
☒	f) Dead friends
☐	g) Other: ....
☐	h) I did, but I prefer not to answer

16. During my service abroad, I experienced:

☐	a) Sleep deprivation
☐	b) Hunger
☒	c) Extremely low temperatures
☒	d) Extremely high temperatures
☒	e) Noise
☐	f) Sexual deprivation
☒	g) Stressful situations
☒	h) High dust levels
☐	i) Air humidity
☐	j) Cabin fever
☒	k) Conflicts between my colleagues

If you marked more than one of the above options, please choose one that has affected you the most and underline it.

17. Within six months after I returned from my service abroad:

☐	a) I had recurring dreams relating to my service abroad.
☐	b) I didn't want to talk about what I experienced during my service abroad with the people around me.
☒	c) I felt like people around me did not understand me.
☐	d) I would only stay in contact with people who served abroad with me and had the same experience.
☐	e) I avoided contact with people with whom I served abroad.
☒	f) I found domestic life boring and dull.
☐	g) After I returned from my service abroad, I started solving my problems with alcohol or other dependency producing substances.

18. Within a year after I returned from my service abroad, I experienced a significant change in my life:

☒	a) I divorced or broke up with my spouse or long-term partner.
☐	b) I left the army.
☒	c) I tried to be deployed and later was deployed to another operation abroad.
☐	d) I tried to be deployed to another operation abroad, but I was not successful.
☐	e) Several of my friends turned their backs to me.
☐	f) I turned my back to several of my friends.
☐	g) I reconsidered my priorities in life.
☐	h) I experienced no such significant change.
☐	i) Other..... ....

19. How would you describe the relationship with your partner before and after the service abroad?

☒	a) My relationship was not working before I left for the operation abroad; I believe my service abroad played a clear role in the breakdown of my relationship.
☐	b) My relationship was not working before I left for the operation abroad; I believe my service abroad played a clear role in improving my relationship.
☐	c) My relationship was perfect before I left for the operation abroad; I believe my service abroad played a clear role in damaging/breaking up my relationship.
☐	d) My relationship was perfect before I left for the operation abroad; I believe my service abroad played a clear role in improving my relationship.
☐	e) I was not in a relationship when I left for the operation abroad and I am still single.
☐	f) I was not in a relationship when I left for the operation abroad and I am currently in a relationship.

Thank you for your co-operation.

Sehr geehrte Fragebogenteilnehmer,

ich wende mich an Sie mit der Bitte um das Ausfüllen dieses anonymen Fragebogens. Die Untersuchung, an der Sie durch das Ausfüllen dieses Fragebogens teilnehmen, beschäftigt sich mit dem Risiko der Posttraumatischen Belastungsstörung bei direkt an ausländischen Militäreinsätzen teilnehmenden Soldaten.

Bei jedweden Fragen oder Anmerkungen kontaktieren Sie mich bitte per E-Mail vladimirarihova415@gmail.com.

Vladimíra Říhová, Psychologiestudentin an der Prager Hochschule für psychosoziale Studien (*Pražská vysoká škola psychosociálních studií*), Tschechische Republik.

Antworten bitte ankreuzen

---

1. Geschlecht:

X	a) Männlich
	b) Weiblich

2. Věk:

X	a) 18-35 Jahre
	b) 36 Jahre und älter

3. Staatsangehörigkeit: _____Deutsch_____

4. Höchster Bildungsabschluss:

	a) Obligatorische Bildung (<i>in Tschechien 9 Jahre – Anm. d. Übers.</i>)
	b) Berufliche Bildung / Mittlere Bildung ohne Abitur
X	c) Mittlere Bildung mit Abitur
	d) Absolutorium (sog. höhere Fachschule) (<i>in Tschechien zwischen mittlerer Bildung und Hochschulbildung an einigen höheren Fachschulen und Konservatorien, mit dem nichtakademischen Grad DiS. – diplomierter Spezialist beendet – Anm. d. Übers.</i>)
	e) Hochschulabschluss

5. Länge der Laufbahn beim Militär:

	a) Bis zu 5 Jahren
	b) 6 – 10 Jahre
X	c) 11 – 15 Jahre
	d) 16 – 20 Jahre
	e) 21 Jahre und länger

6. An wie vielen ausländischen Militäreinsätzen haben Sie teilgenommen?

X	a) 1-3
	b) 4-6
	c) 7 und mehr

7. Ihr letzter ausländischer Militäreinsatz war:

X	a) Vor weniger als zwei Jahren
	b) Vor 2-4 let Jahren
	c) Vor 5-7 let Jahren
	d) Vor 8-10 let Jahren
	e) Vor 11-15 let Jahren
	f) Vor 16 und mehr Jahren

8. In welchem Land haben Sie gedient?

	a) Kosovo
	b) Afghanistan
	c) Irak
	d) Bosnien
	e) Sudan
	f) Libanon
X	g) Sonstiges: .....Mali..... .....

9. Ist Ihnen mal passiert, dass Sie nach der Rückkehr von einem ausländischen Militäreinsatz folgende Symptome gespürt haben?

	a) Hatten Sie mal das Gefühl, als spürten Sie den eigenen Körper nicht; also z. B. als gehörte Ihr Körper nicht Ihnen, als hätten Sie keine Kontrolle über Ihren Körper?
	b) Hatten Sie mal das Gefühl, dass Sie sich außerhalb Ihres Körpers befinden und diesen beobachten; also dass Sie den eigenen Körper beispielsweise von oben oder von einer anderen Seite beobachten?
	c) Ist Ihnen schon mal vorgekommen, dass Sie sich im Spiegel angesehen und sich im Spiegelbild physisch nicht erkannt haben?
	d) Ist Ihnen schon mal passiert, dass Ihnen Menschen, Sachen oder Orte in Ihrer Umgebung fremd oder unwirklich vorgekommen sind?
	e) Ist es mal vorgekommen, dass Sie sich an einem Ihnen gut bekannten Ort verloren, desorientiert oder verwirrt fühlten?
	f) Ist es schon mal passiert, den Zustand nachdem Sie Drogen genommen oder Alkohol getrunken haben ausgenommen, dass Sie sich wie im Traum vorgekommen sind oder so als würden Sie durch Nebel schauen?

	g) Ist es schon mal vorgekommen, dass Sie die Welt um sich wahrgenommen haben, als handelte es sich um einen Film, oder dass Ihnen die Welt unwirklich erschienen ist?
	h) Haben bzw. hatten Sie mal nachts lebhaftere Träume?
X	i) Lachen oder weinen Sie nicht in Situationen, in denen andere Menschen diese Gefühle empfinden?
	j) Haben bzw. hatten Sie mal abends Angst, die Augen zu schließen und einzuschlafen?
	k) Haben Sie Probleme, Gefühle gegenüber Menschen zu zeigen, die Ihnen sehr nahestehen?

10. Welche Funktion übten Sie bei dem ausländischen Militäreinsatz aus?

X	a) Grundfunktion (Fahrer, Schütze, Aufklärer)
	b) Kommandeur (einer Gruppe, eines Zuges usw.)
	c) Logistische Unterstützung der Militärbasis (die ganze Zeit hielt ich mich ausschließlich auf der Militärbasis auf, als Koch, Sanitäter, Psychologe usw.)

11. Haben Sie im Laufe des ausländischen Militäreinsatzes eine Situation erlebt, die sich einer üblichen Alltagserfahrung entzieht?

X	a) JA
	b) NEIN

12. Falls Sie die vorige Frage mit JA beantwortet haben, was von der folgenden Auswahl haben Sie erlebt:

X	a) Ich bin in direkten Kontakt mit dem Feind gekommen.
	b) Ich habe um mein Leben gefürchtet.
	c) Ich habe meine Waffe benutzen müssen.
	d) Ich habe um meine Truppenkameraden gefürchtet.
	e) Ich habe die langfristige Trennung von der Familie schlecht ertragen.
	f) Im Laufe des ausländischen Militäreinsatzes hat sich mein Partner/meine Partnerin oder mein Ehemann/meine Ehefrau von mir getrennt.
	g) Den Tod eines Familienangehörigen (im Laufe meines ausländischen Militäreinsatzes).
	h) Ich habe das Klima schlecht vertragen.
	i) Ich habe die hygienischen Bedingungen schlecht vertragen.
X	j) Ich habe bei mir Lagerkoller verspürt.

13. Gibt es etwas, wovon Sie glauben, dass es Sie vor dem ausländischen Militäreinsatz auf die Situationen vorbereitet hat, mit denen Sie sich später bei diesem Einsatz haben auseinandersetzen müssen? (beispielsweise psychologische Vorbereitung, Erfahrungen aus der Vergangenheit usw.)

situations und szenarien training erweiterte Medizinische Ausbildung

14. Falls Sie die vorige Frage mit JA beantwortet haben, handelte es sich um?

X	a) JA
	b) NEIN

15. Falls Sie die vorige Frage mit JA beantwortet haben, handelte es sich um:

	a) Verstümmelte Körper
	b) Tote Körper
	c) Tote Kinder
	d) Massengräber
	e) Armut
	f) Tote Kameraden
	g) Sonstiges:
	.....
	.....
	.....
	.....
	.....
	.....
X	h) Ich habe solche Dinge gesehen, möchte mich jedoch nicht konkret äußern

16. Bei dem ausländischen Militäreinsatz habe ich Folgendes erlebt:

X	a) Schlafentzug
	b) Hunger
	c) Extrem niedrige Temperaturen
X	d) Extrem hohe Temperaturen
	e) Lärm
	f) Sexuelle Deprivation
X	g) Stresssituationen
X	h) Hohe Staubigkeit
	i) Luftfeuchtigkeit
X	j) Lagerkoller
	k) Streite unter Kollegen

Falls Sie mehrere Möglichkeiten angekreuzt haben, wählen Sie bitte diejenige aus, die auf Sie den größten Einfluss hatte, und unterstreichen Sie diese Antwort.

17. Innerhalb eines Halbjahres nach der Rückkehr vom ausländischen Militäreinsatz:

☐	a) Hatte ich mit dem ausländischen Militäreinsatz zusammenhängende Träume.
☒	b) Wollte ich mit anderen Menschen nicht darüber sprechen, was ich beim ausländischen Militäreinsatz erlebt habe.
☐	c) Hatte ich das Gefühl von keinem meiner Mitmenschen verstanden zu werden.
☐	d) Habe ich ausschließlich den Kontakt zu Menschen gesucht, die mit mir bei dem ausländischen Militäreinsatz waren und dasselbe erlebt haben.
☐	e) Habe ich Menschen, mit denen ich bei dem ausländischen Militäreinsatz war, lieber gemieden.
☐	f) Fand ich das Leben zu Hause (im Frieden) langweilig und eintönig.
☐	g) Habe ich meine Probleme nach der Rückkehr von dem ausländischen Militäreinsatz mithilfe von Alkohol oder anderen Suchtmitteln gelöst.

18. Innerhalb eines Jahres nach dem ausländischen Militäreinsatz kam in meinem Leben zu einer grundlegenden Änderung:

☐	a) Ich habe mich von meinem langjährigen Partner / meiner langjährigen Partnerin scheiden lassen / getrennt.
☐	b) Ich habe das Militär verlassen.
☐	c) Ich habe versucht, an einem weiteren ausländischen Militäreinsatz teilzunehmen und anschließend habe ich daran auch teilgenommen.
☐	d) Ich habe versucht, an einem weiteren ausländischen Militäreinsatz teilzunehmen, aber es wurde mir nicht ermöglicht.
☐	e) Mehrere Freunde haben sich von mir abgewandt.
☐	f) Ich habe mich von mehreren Freunden abgewandt.
☐	g) Ich habe meine Lebensprioritäten überdacht.
☒	h) Es hat sich nichts geändert.
☐	i) Sonstiges
	.....
	.....
	.....

19. Wie sah Ihre Partnerbeziehung vor und nach dem ausländischen Militäreinsatz aus?

☐	a) Meine Partnerbeziehung war vor dem ausländischen Militäreinsatz gestört; ich glaube, der ausländische Militäreinsatz hatte einen deutlichen Einfluss auf das Ende meiner Beziehung.
☐	b) Meine Partnerbeziehung war vor dem ausländischen Militäreinsatz gestört; ich glaube, der ausländische Militäreinsatz hatte einen wesentlichen Einfluss auf die Festigung meiner Partnerschaft.
☐	c) Meine Partnerbeziehung war vor dem ausländischen Militäreinsatz perfekt; der ausländische Militäreinsatz hatte einen wesentlichen Einfluss auf die Störung / das Ende meiner Partnerschaft.

X

- d) Meine Partnerbeziehung war vor dem ausländischen Militäreinsatz perfekt; der ausländische Militäreinsatz hatte einen wesentlichen Einfluss auf die Festigung meiner Partnerschaft.
- e) Ich hatte vor dem ausländischen Militäreinsatz keine Partnerbeziehung und habe auch derzeit keine.
- f) Ich hatte vor dem ausländischen Militäreinsatz keine Partnerbeziehung; derzeit habe ich eine.

Vielen Dank für Ihre Zusammenarbeit.

Spettabile rispondente,
mi rivolgo a lei chiedendo la compilazione di questo questionario anonimo. L'indagine alla quale parteciperà compilando il questionario riguarda il rischio di insorgenza di sindromi posttraumatiche da stress nei militari che hanno partecipato a missioni all'estero.

Nel caso di qualsiasi domanda o osservazione in merito, mi contatti per piacere alla e-mail vladimirarihova415@gmail.com

Vladimíra íhová, studentessa di psicologia presso l'Università di Praga di studi psicosociali in Repubblica Ceca.

Per piacere barri le risposte con una crocetta.

---

1. Sesso:

☒	a) Uomo
☐	b) Donna

2. V k:

☐	a) 18-35 anni
☒	b) 36 e più

3. Nazionalità: _____italian_____

4. Istruzione raggiunta:

☐	a) Scuola dell'obbligo
☐	b) Scuola professionale / senza maturità
☒	c) Scuola superiore con maturità
☐	d) Laurea breve
☐	e) Laurea Universitaria

5. Délka praxe v armád :

☐	a) 5 anni o meno
☐	b) 6 – 10 anni
☐	c) 11 – 15 anni
☒	d) 16 – 20 anni
☐	e) 21 e oltre

6. A quante missioni all'estero ha partecipato?

☐	a) 1-3
☒	b) 4-6
☐	c) 7 e oltre

7. Ha partecipato alla sua ultima missione all'estero:

☒	a) Meno di due anni fa
☐	b) 2-4 anni fa
☐	c) 5-7 anni fa
☐	d) 8-10 anni fa
☐	e) 11-15 anni fa
☐	f) 16 e più anni fa

8. In che nazione ha prestato servizio?

☒	a) Kosovo
☒	b) Afghanistan
☐	c) Iraq
☐	d) Bosnia
☐	e) Sudan
☐	f) Libano
☒	g) Altre: .....Libia..... .....

9. Le è mai capitato di avvertire uno o più dei seguenti sintomi dopo il ritorno dalle missioni all'estero?

☐	a) Ha mai avvertito la sensazione di non sentire il proprio corpo, come se il corpo non fosse il suo, come se non fosse possibile comandarlo?
☐	b) Ha mai avvertito la sensazione di essere come fuori dal corpo, guardandolo, come se lo vedesse dall'alto, per esempio, o da un'altra angolazione?
☐	c) Ha mai avuto la sensazione, guardandosi allo specchio, di non riconoscersi fisicamente nell'immagine riflessa?
☐	d) Le è mai capitato che le persone, gli oggetti e i luoghi attorno a lei, le siano sembrati sconosciuti, irreali?
☒	e) Le sono mai capitati dei momenti in cui ha avvertito smarrimento, disorientamento o confusione in luoghi che altrimenti le dovrebbero essere stati familiari?
☐	f) Le è mai capitato, al di fuori di situazioni in cui ci sia stato un uso di alcol o droghe, di avvertire la sensazione di essere in un sogno o di guardare attraverso la nebbia?
☐	g) Le è mai capitato di vedere il mondo attorno a lei come in un film o come una situazione irrealistica?

- h) Ha spesso, o ha avuto, nel sonno dei sogni reali?
- i) Non ride o non piange in situazioni nelle quali questi sentimenti sono espressi dagli altri presenti?
- j) Teme, qualche volta, la sera, di chiudere gli occhi ed addormentarsi?
- k) Esprime con difficoltà i propri sentimenti anche nei confronti delle persone più vicine?

10. Quale incarico ha ricoperto nelle operazioni all'estero?

- a) Incarichi di base (autista, tiratore scelto, ricognitore)
- b) Funzione di comando (comandante di plotone, squadra, eccetera)
- c) Servizi logistici alla base (per tutto il periodo è rimasta solamente nella base, cuoco, personale sanitario, psicologo eccetera)

11. Nel corso della sua missione all'estero si è trovata/o in situazioni che esulano dalla normale esperienza quotidiana?

- a) Sì
- b) NO

12. Nel caso l'ultima sua risposta sia stata Sì le è capitato:

- a) Di essere in contatto diretto con il nemico.
- b) Di aver temuto per la propria vita.
- c) Di aver dovuto usare l'arma.
- d) Di temere per i compagni della sua unità.
- e) Di mal sopportare la distanza dalla famiglia per un lungo periodo.
- f) Che nel corso della missione all'estero il partner, il marito o la moglie, la abbiano abbandonata.
- g) La morte di un parente prossimo (nel momento in cui si trovava all'estero per l'operazione).
- h) Di mal sopportare le condizioni climatiche.
- i) Di mal sopportare le condizioni igieniche.
- j) Di mal sopportare la lunga permanenza in un gruppo chiuso.

13. Cosa ritiene sia riuscito a prepararla, prima della partenza per l'operazione all'estero, ad affrontare situazioni che è riuscita/o poi a fronteggiare nel corso della missione? (Per esempio preparazione psicologica, esperienze passate ecc.)

...L'addestramento.....
 .....
 .....
 .....

14.) È stato testimone nell'ambito della missione all'estero cose che preferirebbe dimenticare?

☐	a) Sì
☒	b) NO

15. Nel caso l'ultima sua risposta sia stata SÌ, si è trattato:

☐	a) Di corpi sfigurati
☐	b) Di cadaveri
☐	c) Di cadaveri di bambini
☐	d) Di fosse comuni
☐	e) Di povertà
☐	f) Di amici morti
☐	g) Di altro:
	.....
	.....
	.....
	.....
☐	h) Sono stato testimone, ma non voglio esprimermi concretamente

16. Nella missione all'estero ha sofferto di:

☒	a) Carezza di sonno
☐	b) Fame
☐	c) Temperature estremamente rigide
☒	d) Temperature estremamente alte
☐	e) Rumore
☐	f) Privazione sessuale
☒	g) Situazioni di stress
☒	h) Estrema polverosità
☐	i) Estrema umidità
☐	j) Insofferenza alla lunga permanenza in gruppo chiuso
☐	k) Litigiosità tra colleghi

Nel caso in cui abbia segnato più risposte, sottolinei quella che la ha maggiormente influenzata.

17. Entro sei mesi dal ritorno dalla missione all'estero:

☒	a) Ha avuto ripetuti sogni legati alla missione.
☒	b) Non ha voluto parlare con le persone vicine di quello che ha vissuto nel corso della missione all'estero.
☒	c) Le sembrava che nessuno tra le persone vicine la capisse.
☐	d) Ha ricercato solamente persone che hanno partecipato con lei alla missione all'estero e che hanno avuto le stesse sue esperienze.
☐	e) Ha cercato di evitare le persone con le quali è stata/o nella missione all'estero.
☒	f) La vita a casa (in pace) le è sembrata noiosa e monotona.

g) Alcol o altre droghe la hanno aiutata ad affrontare i problemi al ritorno.

18. Entro un anno dal ritorno dalla missione all'estero la sua vita è cambiata radicalmente:

- a) Ha divorziato o si è separata/o dal/la partner.
- b) Ha abbandonato l'esercito.
- c) Si è impegnata/o per partire per un'altra missione estera ed è partita/o.
- d) Si è impegnata/o per partire per un'altra missione estera, ma non le è stato permesso.
- e) Ha perso diversi amici.
- f) Ha abbandonato diversi amici.
- g) Ha rivalutato le priorità nella vita.
- h) Non si è verificato alcun cambiamento.
- i) Altro.....
.....
.....

19. Quale è stata la sua vita di coppia prima e dopo la missione?

- a) La mia vita di coppia era compromessa prima della missione all'estero; ritengo che la missione all'estero abbia avuto una chiara influenza sulla rottura della mia vita di coppia.
- b) La mia vita di coppia era compromessa prima della missione all'estero; ritengo che la missione all'estero abbia contribuito a rafforzare la mia vita di coppia.
- c) La mia vita di coppia prima della missione all'estero era perfetta; la missione all'estero ha avuto una chiara influenza sull'incrinatura/rottura della mia vita di coppia.
- d) La mia vita di coppia prima della missione all'estero era perfetta; la missione all'estero ha contribuito a rafforzare la mia vita di coppia.
- e) Non avevo una vita di coppia prima della missione all'estero e non la ho neppure ora.
- f) Non avevo una vita di coppia prima della missione all'estero; ora la ho.

La ringrazio per la collaborazione.

Spoštovane anketiranke, spoštovani anketiranci,

obram se na vas s prošnjo, da izpolnite anonimni vprašalnik. Raziskava, katere se boste udeležili z izpolnitvijo vprašalnika, se posveća tveganju za nastanek posttravmatske stresne motnje pri vojaki, ki se neposredno udeležujejo operacij v tujini.

Če imate kakršna koli vprašanja ali pripombe, mi, prosim, pišite na e-poštni naslov vladimirarihova415@gmail.com.

Vladimíra írhová, študentka psihologije na Praški visoki šoli za psihosocialne študije v eški republiki.

Prosim, označite odgovore s križcem.

---

1. Spol:

☒	a) Moški
☐	b) Ženska

2. Starost:

☒	a) 18-35 let
☐	b) 36let in ve

3. Državljanstvo: Slovensko

4. Najvišja pridobljena stopnja izobrazbe:

☐	a) Osnovnošolska
☐	b) Nižja / Srednja poklicna izobrazba brez poklicne mature
☒	c) Srednja strokovna in splošna izobrazba
☐	d) Višješolska (VŠŠ)
☐	e) Visokošolska

5. Dolžina staža v vojski:

☐	a) Do 5 let
☒	b) 6 – 10 let
☐	c) 11 – 15 let
☐	d) 16 – 20 let
☐	e) 21 let in ve

6. Koliko operacij v tujini ste se udeležili?

x	a) 1-3
	b) 3-6
	c) 6 in ve

7. V vaši zadnji operaciji v tujini ste sodelovali:

x	a) Manj kot pred dvema letoma
	b) 2-5 let nazaj
	c) 5-7 let nazaj
	d) 7-10 let nazaj
	e) 10-15 let nazaj
	f) 15 in ve let nazaj

8. V jaké zemi jste sloužil/a?

	a) Kosovo
	b) Afghánistan
	c) Irak
	d) Bosna in Hercegovina
	e) Sudan
x	f) Libanon
	g) Drugo: .....

9. Ali se vam je kdaj zgodilo, da ste ob utili naslednje simptome po vrnitvi iz operacije v tujini?

	a) Ali ste kdaj imeli ob utek, kot da ne bi po utili lastnega telesa; torej npr. kot da vaše telo ne bi bilo vaše, kot da ga ne bi bilo mogoče obvladovati?
	b) Ali ste se kdaj po utili tako, da ste zunaj telesa in ga gledate; torej da gledate lastno telo na primer od zgoraj ali z druge strani?
	c) Ali ste kdaj opazili trenutek, ko ste se pogledali v ogledalo in se fizično niste prepoznavali v odsevu?
	d) Ali je kdaj nastala situacija, ko so se vam ljudje, stvari ali kraji okoli vas zdeli neznan, neresni ni?
	e) Ali je kdaj nastal trenutek, ko ste se po utili izgubljeni, dezorientirani ali zmedeni na mestu, ki ga dobro poznate?
	f) Ali je kdaj nastala situacija, razen stanja po zaužitju drog ali alkohola, ko ste se po utili kot v sanjah, ali da gledate skozi meglo?
	g) Ali je kdaj nastala situacija, ko ste gledali svet okoli sebe, kot da bi bil film, ali pa se vam svet ni zdel resničen?
x	h) Ali v sanjih imate, ali ste kdaj imeli ponoči žive sanje?
	i) Ali se morda smejete ali jokate v situacijah, v katerih ostali ljudje izražajo ta

☐
☐
☒

ustva?

- j) Ali se bojite, ali ste se kdaj bali zvečer zapreti oči in zaspati?
- k) Ali izražate slabo ustva do ljudi, ki so vam zelo blizu?

10. Kakšno funkcijo ste opravljali v operaciji v tujini?

☒
☐
☐

- a) Osnovna funkcija (voznik, strelec, izvidnik)
- b) Funkcija poveljnika (poveljnik skupine, voda idr.)
- c) Logistična oskrba baze (vesela sem bil samo v bazi, kuhar, bolničar, psiholog idr.)

11. Ali ste kdaj doživeli med potekom operacije v tujini situacijo, ki presega navadne vsakodnevne izkušnje?

☐
☒

- a) DA
- b) NE

12. Če ste odgovorili DA na prejšnje vprašanje, ste doživeli:

☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐

- a) Prišel sem do neposrednega stika s sovražnikom.
- b) Bal/a sem se za svoje življenje.
- c) Moral/a sem uporabiti orožje.
- d) Bal/a sem se za prijatelje iz enote.
- e) Slabo sem prenašal/a dolgotrajno ločitev od družine.
- f) Med potekom operacije v tujini se je razšel/a partner/ica ali soprog/a z mano.
- g) Smrt bližnje osebe v družini (medtem, ko sem bil/a v operaciji v tujini).
- h) Slabo sem prenašal/a vremenske razmere.
- i) Slabo sem prenašal/a higieno sanitarnih prostorov.
- j) Obutil sem na sebi kabinsko vročico.

13. Ali obstaja kaj, o čemer mislite, da vas je zmoglo pripraviti pred odhodom na operacijo v tujini na situacije, s katerimi ste se kasneje spopadali v operaciji v tujini? (npr. psihološka priprava, izkušnje iz preteklosti idr.)

.....

.....

.....

.....

.....

14. Ali ste videli v okviru operacije v tujini stvari, ki bi jih najraje pozabili?

☐
☒

- a) DA
- b) NE

15. e ste odgovorili DA na prejšnje vprašanje, je šlo za:

☐	a) Iz mali ena telesa
☐	b) Mrtva telesa
☐	c) Mrtveotroke
☐	d) Množi na grobiš a
☐	e) Revš ino
☐	f) Mrtve prijatelje
☐	g) Drugo: ....
☐	h) Sem, vendar se o tem ne želim konkretno izjasniti

16.V operaciji v tujini sem doživel/a:

☐	a) Deprivacijo spanja
☐	b) Lakoto
☐	c) Skrajno nizke temperature
☐	d) Skrajno visoke temperature
☒	e) Hrup
☒	f) Seksualno deprivacijo
☐	g) Stresne situacije
☐	h) Visoko prašnost
☐	i) Vlažnost zraka
☐	j) Kabinsko vro ico
☐	k) Prepire med kolegami

e ste ozna ili ve možnosti, izberite, prosim, eno, ki je najve vplivala na vas, ta odgovor pa pod rtajte.

17.V šestih mesecih po vrnitvi iz operacije v tujini:

☒	a) So mi se ponavljale sanje, povezane z udeležbo na operaciji v tujini.
☐	b) Se nisem želel pogovarjati z ljudmi v svoji okolici o tem, kaj sem doživel/a v operaciji v tujini.
☐	c) Sem imel ob utek, da me nih e iz okolice ne razume.
☐	d) Sem iskal stik samo z ljudmi, ki so sodelovali v operaciji v tujini z mano in doživljali tisto, kar jaz.
☐	e) Sem se raje izogibal ljudem, s katerimi sem sodeloval/a v operaciji v tujini.
☐	f) Se mi je življenje doma (v miru) zdelo dolgo asno in enoli no.
☐	g) Sem reševal svoje težave po vrnitvi iz operacije v tujini s pomo jo alkohola ali drugih omamnih snovi.

18.V enemletu po operaciji v tujini je v mojem življenju prišlo do bistvene spremembe:

☐	a) Lo il/a ali razšel/a sem se z dolgoro nim partnerjem/ico.
☐	b) Zapustil/a sem vojsko.
☐	c) Poskušal /a sem oditi, pa sem nato tudi odšel/a na novo operacijo v tujini.
☐	d) Poskušal/a sem oditi na novo vojaško operacijo v tujini, vendar mi tega niso omogo ili.
☐	e) Zapustilo me je ve prijateljev.
☐	f) Zapustil/a sem ve prijateljev.
☐	g) Ponovno sem ovrednotil svoje prioritete v življenju.
☐	h) Ni prišlo do nobene spremembe.
☐	i) Drugo..... ....

19. Kakšen je bil vaš partnerski odnos pred operacijo v tujini in po njej?

☐	a) Moj partnerski odnos je bil moten pred operacijo v tujini; mislim, da je operacija v tujini jasno vplivala na razpad mojega odnosa.
☒	b) Moj partnerski odnos je bil moten pred operacijo v tujini; mislim, da je operacija v tujini bistveno vplivala na krepitev mojega odnosa.
☐	c) Moj odnos je bil brezhiben pred operacijo v tujini; operacija v tujini je bistveno vplivala na razdor / razpad mojega odnosa.
☐	d) Moj odnos je bil brezhiben pred operacijo v tujini; operacija v tujini je bistveno vplivala na krepitev mojega odnosa.
☐	e) Nisem imel/a partnerskega odnosa pred operacijo v tujini, pa niti trenutno nimam.
☐	f) Nisem imel/a partnerskega odnosa pred operacijo v tujini; trenutno imam.

Zahvaljujem se vam za sodelovanje.

Spettabile rispondente,
mi rivolgo a lei chiedendo la compilazione di questo questionario anonimo. L'indagine alla quale parteciperà compilando il questionario riguarda il rischio di insorgenza di sindromi posttraumatiche da stress nei militari che hanno partecipato a missioni all'estero.

Nel caso di qualsiasi domanda o osservazione in merito, mi contatti per piacere alla e-mail vladimirarihova415@gmail.com

Vladimíra íhová, studentessa di psicologia presso l'Università di Praga di studi psicosociali in Repubblica Ceca.

Per piacere barri le risposte con una crocetta.

---

1. Sesso:

☒	a) Uomo
☐	b) Donna

2. V k:

☒	a) 18-35 anni
☐	b) 36 e più

3. Nazionalità: _____Italiana_____

4. Istruzione raggiunta:

☐	a) Scuola dell'obbligo
☐	b) Scuola professionale / senza maturità
☒	c) Scuola superiore con maturità
☐	d) Laurea breve
☐	e) Laurea Universitaria

5. Délka praxe v armád :

☐	a) 5 anni o meno
☐	b) 6 – 10 anni
☒	c) 11 – 15 anni
☐	d) 16 – 20 anni
☐	e) 21 e oltre

6. A quante missioni all'estero ha partecipato?

X	a) 1-3
	b) 4-6
	c) 7 e oltre

7. Ha partecipato alla sua ultima missione all'estero:

X	a) Meno di due anni fa
	b) 2-4 anni fa
	c) 5-7 anni fa
	d) 8-10 anni fa
	e) 11-15 anni fa
	f) 16 e più anni fa

8. In che nazione ha prestato servizio?

	a) Kosovo
	b) Afghanistan
X	c) Iraq
	d) Bosnia
	e) Sudan
	f) Libano
	g) Altre: .....Libia, arabia saudita ,barhein , Kurdistan .....

9. Le è mai capitato di avvertire uno o più dei seguenti sintomi dopo il ritorno dalle missioni all'estero?

	a) Ha mai avvertito la sensazione di non sentire il proprio corpo, come se il corpo non fosse il suo, come se non fosse possibile comandarlo?
	b) Ha mai avvertito la sensazione di essere come fuori dal corpo, guardandolo, come se lo vedesse dall'alto, per esempio, o da un'altra angolazione?
	c) Ha mai avuto la sensazione, guardandosi allo specchio, di non riconoscersi fisicamente nell'immagine riflessa?
	d) Le è mai capitato che le persone, gli oggetti e i luoghi attorno a lei, le siano sembrati sconosciuti, irreali?
	e) Le sono mai capitati dei momenti in cui ha avvertito smarrimento, disorientamento o confusione in luoghi che altrimenti le dovrebbero essere stati familiari?
	f) Le è mai capitato, al di fuori di situazioni in cui ci sia stato un uso di alcol o droghe, di avvertire la sensazione di essere in un sogno o di guardare attraverso la nebbia?
	g) Le è mai capitato di vedere il mondo attorno a lei come in un film o come una situazione irreali?
	h) Ha spesso, o ha avuto, nel sonno dei sogni reali?

- i) Non ride o non piange in situazioni nelle quali questi sentimenti sono espressi dagli altri presenti?
- j) Teme, qualche volta, la sera, di chiudere gli occhi ed addormentarsi?
- k) Esprime con difficoltà i propri sentimenti anche nei confronti delle persone più vicine?

10. Quale incarico ha ricoperto nelle operazioni all'estero?

- a) Incarichi di base (autista, tiratore scelto, ricognitore)
- b) Funzione di comando (comandante di plotone, squadra, eccetera)
- c) Servizi logistici alla base (per tutto il periodo è rimasta solamente nella base, cuoco, personale sanitario, psicologo eccetera)

11. Nel corso della sua missione all'estero si è trovata/o in situazioni che esulano dalla normale esperienza quotidiana?

- a) Sì
- b) NO

12. Nel caso l'ultima sua risposta sia stata Sì le è capitato:

- a) Di essere in contatto diretto con il nemico.
- b) Di aver temuto per la propria vita.
- c) Di aver dovuto usare l'arma.
- d) Di temere per i compagni della sua unità.
- e) Di mal sopportare la distanza dalla famiglia per un lungo periodo.
- f) Che nel corso della missione all'estero il partner, il marito o la moglie, la abbiano abbandonata.
- g) La morte di un parente prossimo (nel momento in cui si trovava all'estero per l'operazione).
- h) Di mal sopportare le condizioni climatiche.
- i) Di mal sopportare le condizioni igieniche.
- j) Di mal sopportare la lunga permanenza in un gruppo chiuso.

13. Cosa ritiene sia riuscito a prepararla, prima della partenza per l'operazione all'estero, ad affrontare situazioni che è riuscita/o poi a fronteggiare nel corso della missione? (Per esempio preparazione psicologica, esperienze passate ecc.)

.....Esperienze passate, l'avvicinanza della propria famiglia.....
 .....
 .....
 ...

14.) È stato testimone nell'ambito della missione all'estero cose che preferirebbe dimenticare?

X	a) Sì
	b) NO

15. Nel caso l'ultima sua risposta sia stata SÌ, si è trattato:

	a) Di corpi sfigurati
X	b) Di cadaveri
	c) Di cadaveri di bambini
	d) Di fosse comuni
	e) Di povertà
	f) Di amici morti
	g) Di altro:
	.....
	.....
	.....
	.....
X	h) Sono stato testimone, ma non voglio esprimermi concretamente

16. Nella missione all'estero ha sofferto di:

	a) Carezza di sonno
	b) Fame
	c) Temperature estremamente rigide
X	d) Temperature estremamente alte
	e) Rumore
X	f) Privazione sessuale
X	g) Situazioni di stress
X	h) Estrema polverosità
	i) Estrema umidità
	j) Insofferenza alla lunga permanenza in gruppo chiuso
	k) Litigiosità tra colleghi

Nel caso in cui abbia segnato più risposte, sottolinei quella che la ha maggiormente influenzata.

17. Entro sei mesi dal ritorno dalla missione all'estero:

	a) Ha avuto ripetuti sogni legati alla missione.
	b) Non ha voluto parlare con le persone vicine di quello che ha vissuto nel corso della missione all'estero.
	c) Le sembrava che nessuno tra le persone vicine la capisse.
	d) Ha ricercato solamente persone che hanno partecipato con lei alla missione all'estero e che hanno avuto le stesse sue esperienze.
	e) Ha cercato di evitare le persone con le quali è stata/o nella missione all'estero.
	f) La vita a casa (in pace) le è sembrata noiosa e monotona.

g) Alcol o altre droghe la hanno aiutata ad affrontare i problemi al ritorno.

18. Entro un anno dal ritorno dalla missione all'estero la sua vita è cambiata radicalmente:

☐	a) Ha divorziato o si è separata/o dal/la partner.
☐	b) Ha abbandonato l'esercito.
☐	c) Si è impegnata/o per partire per un'altra missione estera ed è partita/o.
☐	d) Si è impegnata/o per partire per un'altra missione estera, ma non le è stato permesso.
☐	e) Ha perso diversi amici.
☐	f) Ha abbandonato diversi amici.
☐	g) Ha rivalutato le priorità nella vita.
☒	h) Non si è verificato alcun cambiamento.
☐	i) Altro..... ....

19. Quale è stata la sua vita di coppia prima e dopo la missione?

☐	a) La mia vita di coppia era compromessa prima della missione all'estero; ritengo che la missione all'estero abbia avuto una chiara influenza sulla rottura della mia vita di coppia.
☐	b) La mia vita di coppia era compromessa prima della missione all'estero; ritengo che la missione all'estero abbia contribuito a rafforzare la mia vita di coppia.
☐	c) La mia vita di coppia prima della missione all'estero era perfetta; la missione all'estero ha avuto una chiara influenza sull'incrinatura/rottura della mia vita di coppia.
☒	d) La mia vita di coppia prima della missione all'estero era perfetta; la missione all'estero ha contribuito a rafforzare la mia vita di coppia.
☐	e) Non avevo una vita di coppia prima della missione all'estero e non la ho neppure ora.
☐	f) Non avevo una vita di coppia prima della missione all'estero; ora la ho.

La ringrazio per la collaborazione.

Spettabile rispondente,
mi rivolgo a lei chiedendo la compilazione di questo questionario anonimo. L'indagine alla quale parteciperà compilando il questionario riguarda il rischio di insorgenza di sindromi posttraumatiche da stress nei militari che hanno partecipato a missioni all'estero.

Nel caso di qualsiasi domanda o osservazione in merito, mi contatti per piacere alla e-mail vladimirarihova415@gmail.com

Vladimíra Říhová, studentessa di psicologia presso l'Università di Praga di studi psicosociali in Repubblica Ceca.

Per piacere barri le risposte con una crocetta.

---

1. Sesso:

- a) Uomo
 b) Donna

2. Věk:

- a) 18-35 anni
 b) 36 e più

3. Nazionalità: ITALIANA

4. Istruzione raggiunta:

- a) Scuola dell'obbligo
 b) Scuola professionale / senza maturità
 c) Scuola superiore con maturità
 d) Laurea breve
 e) Laurea Universitaria

5. Délka praxe v armádě:

- a) 5 anni o meno
 b) 6 – 10 anni
 c) 11 – 15 anni
 d) 16 – 20 anni
 e) 21 e oltre

6. A quante missioni all'estero ha partecipato?

☐	a) 1-3
☐	b) 4-6
☒	c) 7 e oltre

7. Ha partecipato alla sua ultima missione all'estero:

☐	a) Meno di due anni fa
☒	b) 2-4 anni fa
☐	c) 5-7 anni fa
☐	d) 8-10 anni fa
☐	e) 11-15 anni fa
☐	f) 16 e più anni fa

8. In che nazione ha prestato servizio?

☒	a) Kosovo
☒	b) Afghanistan
☐	c) Iraq
☐	d) Bosnia
☐	e) Sudan
☒	f) Libano
☐	g) Altre: <u>ALBANIA</u>

9. Le è mai capitato di avvertire uno o più dei seguenti sintomi dopo il ritorno dalle missioni all'estero?

☐	a) Ha mai avvertito la sensazione di non sentire il proprio corpo, come se il corpo non fosse il suo, come se non fosse possibile comandarlo?
☐	b) Ha mai avvertito la sensazione di essere come fuori dal corpo, guardandolo, come se lo vedesse dall'alto, per esempio, o da un'altra angolazione?
☐	c) Ha mai avuto la sensazione, guardandosi allo specchio, di non riconoscersi fisicamente nell'immagine riflessa?
☐	d) Le è mai capitato che le persone, gli oggetti e i luoghi attorno a lei, le siano sembrati sconosciuti, irreali?
☐	e) Le sono mai capitati dei momenti in cui ha avvertito smarrimento, disorientamento o confusione in luoghi che altrimenti le dovrebbero essere stati familiari?
☐	f) Le è mai capitato, al di fuori di situazioni in cui ci sia stato un uso di alcol o droghe, di avvertire la sensazione di essere in un sogno o di guardare attraverso la nebbia?
☒	g) Le è mai capitato di vedere il mondo attorno a lei come in un film o come una

X
X
X

- situazione irreali?
- h) Ha spesso, o ha avuto, nel sonno dei sogni reali?
  - i) Non ride o non piange in situazioni nelle quali questi sentimenti sono espressi dagli altri presenti?
  - j) Teme, qualche volta, la sera, di chiudere gli occhi ed addormentarsi?
  - k) Esprime con difficoltà i propri sentimenti anche nei confronti delle persone più vicine?

10. Quale incarico ha ricoperto nelle operazioni all'estero?

X
X

- a) Incarichi di base (autista, tiratore scelto, ricognitore)
- b) Funzione di comando (comandante di plotone, squadra, eccetera)
- c) Servizi logistici alla base (per tutto il periodo è rimasta solamente nella base, cuoco, personale sanitario, psicologo eccetera)

11. Nel corso della sua missione all'estero si è trovata/o in situazioni che esulano dalla normale esperienza quotidiana?

X

- a) Sì
- b) NO

12. Nel caso l'ultima sua risposta sia stata Sì le è capitato:

X
X
X
X
X

- a) Di essere in contatto diretto con il nemico.
- b) Di aver temuto per la propria vita.
- c) Di aver dovuto usare l'arma.
- d) Di temere per i compagni della sua unità.
- e) Di mal sopportare la distanza dalla famiglia per un lungo periodo.
- f) Che nel corso della missione all'estero il partner, il marito o la moglie, la abbiano abbandonata.
- g) La morte di un parente prossimo (nel momento in cui si trovava all'estero per l'operazione).
- h) Di mal sopportare le condizioni climatiche.
- i) Di mal sopportare le condizioni igieniche.
- j) Di mal sopportare la lunga permanenza in un gruppo chiuso.

13. Cosa ritiene sia riuscito a prepararla, prima della partenza per l'operazione all'estero, ad affrontare situazioni che è riuscita/o poi a fronteggiare nel corso della missione? (Per esempio preparazione psicologica, esperienze passate ecc.)

preparazione psicologica, esperienze passate

.....

.....

14.) È stato testimone nell'ambito della missione all'estero cose che preferirebbe dimenticare?

- a) Sì
b) NO

15. Nel caso l'ultima sua risposta sia stata Sì, si è trattato:

- a) Di corpi sfigurati
b) Di cadaveri
c) Di cadaveri di bambini
d) Di fosse comuni
e) Di povertà
f) Di amici morti
g) Di altro:

.....
.....
.....
.....

- h) Sono stato testimone, ma non voglio esprimermi concretamente

16. Nella missione all'estero ha sofferto di:

- a) Carezza di sonno
b) Fame
c) Temperature estremamente rigide
d) Temperature estremamente alte
e) Rumore
f) Privazione sessuale
g) Situazioni di stress
h) Estrema polverosità
i) Estrema umidità
j) Insofferenza alla lunga permanenza in gruppo chiuso
k) Litigiosità tra colleghi

Nel caso in cui abbia segnato più risposte, sottolinei quella che la ha maggiormente influenzata.

17. Entro sei mesi dal ritorno dalla missione all'estero:

- a) Ha avuto ripetuti sogni legati alla missione.
b) Non ha voluto parlare con le persone vicine di quello che ha vissuto nel corso della missione all'estero.
c) Le sembrava che nessuno tra le persone vicine la capisse.
d) Ha ricercato solamente persone che hanno partecipato con lei alla missione all'estero e che hanno avuto le stesse sue esperienze.
e) Ha cercato di evitare le persone con le quali è stata/o nella missione all'estero.
f) La vita a casa (in pace) le è sembrata noiosa e monotona.

- g) Alcol o altre droghe la hanno aiutata ad affrontare i problemi al ritorno.

18. Entro un anno dal ritorno dalla missione all'estero la sua vita è cambiata radicalmente:

☐	a) Ha divorziato o si è separata/o dal/la partner.
☐	b) Ha abbandonato l'esercito.
☐	c) Si è impegnata/o per partire per un'altra missione estera ed è partita/o.
☐	d) Si è impegnata/o per partire per un'altra missione estera, ma non le è stato permesso.
☐	e) Ha perso diversi amici.
☐	f) Ha abbandonato diversi amici.
☒	g) Ha rivalutato le priorità nella vita.
☐	h) Non si è verificato alcun cambiamento.
☐	i) Altro..... ....

19. Quale è stata la sua vita di coppia prima e dopo la missione?

☐	a) La mia vita di coppia era compromessa prima della missione all'estero; ritengo che la missione all'estero abbia avuto una chiara influenza sulla rottura della mia vita di coppia.
☐	b) La mia vita di coppia era compromessa prima della missione all'estero; ritengo che la missione all'estero abbia contribuito a rafforzare la mia vita di coppia.
☐	c) La mia vita di coppia prima della missione all'estero era perfetta; la missione all'estero ha avuto una chiara influenza sull'incrinatura/rottura della mia vita di coppia.
☒	d) La mia vita di coppia prima della missione all'estero era perfetta; la missione all'estero ha contribuito a rafforzare la mia vita di coppia.
☐	e) Non avevo una vita di coppia prima della missione all'estero e non la ho neppure ora.
☐	f) Non avevo una vita di coppia prima della missione all'estero; ora la ho.

La ringrazio per la collaborazione.

Spettabile rispondente,
mi rivolgo a lei chiedendo la compilazione di questo questionario anonimo. L'indagine alla quale parteciperà compilando il questionario riguarda il rischio di insorgenza di sindromi posttraumatiche da stress nei militari che hanno partecipato a missioni all'estero.

Nel caso di qualsiasi domanda o osservazione in merito, mi contatti per piacere alla e-mail vladimirarihova415@gmail.com

Vladimíra íhová, studentessa di psicologia presso l'Università di Praga di studi psicosociali in Repubblica Ceca.

Per piacere barri le risposte con una crocetta.

---

1. Sesso:

☒	a) Uomo
☐	b) Donna

2. V k:

☒	a) 18-35 anni
☐	b) 36 e più

3. Nazionalità: _____

4. Istruzione raggiunta:

☐	a) Scuola dell'obbligo
☐	b) Scuola professionale / senza maturità
☒	c) Scuola superiore con maturità
☐	d) Laurea breve
☐	e) Laurea Universitaria

5. Délka praxe v armád :

☐	a) 5 anni o meno
☒	b) 6 – 10 anni
☐	c) 11 – 15 anni
☐	d) 16 – 20 anni
☐	e) 21 e oltre

6. A quante missioni all'estero ha partecipato?

x	a) 1-3
	b) 4-6
	c) 7 e oltre

7. Ha partecipato alla sua ultima missione all'estero:

x	a) Meno di due anni fa
	b) 2-4 anni fa
	c) 5-7 anni fa
	d) 8-10 anni fa
	e) 11-15 anni fa
	f) 16 e più anni fa

8. In che nazione ha prestato servizio?

	a) Kosovo
	b) Afghanistan
	c) Iraq
	d) Bosnia
	e) Sudan
	f) Libano
x	g) Altre: .....

9. Le è mai capitato di avvertire uno o più dei seguenti sintomi dopo il ritorno dalle missioni all'estero?

	a) Ha mai avvertito la sensazione di non sentire il proprio corpo, come se il corpo non fosse il suo, come se non fosse possibile comandarlo?
	b) Ha mai avvertito la sensazione di essere come fuori dal corpo, guardandolo, come se lo vedesse dall'alto, per esempio, o da un'altra angolazione?
	c) Ha mai avuto la sensazione, guardandosi allo specchio, di non riconoscersi fisicamente nell'immagine riflessa?
	d) Le è mai capitato che le persone, gli oggetti e i luoghi attorno a lei, le siano sembrati sconosciuti, irreali?
	e) Le sono mai capitati dei momenti in cui ha avvertito smarrimento, disorientamento o confusione in luoghi che altrimenti le dovrebbero essere stati familiari?
	f) Le è mai capitato, al di fuori di situazioni in cui ci sia stato un uso di alcol o droghe, di avvertire la sensazione di essere in un sogno o di guardare attraverso la nebbia?
	g) Le è mai capitato di vedere il mondo attorno a lei come in un film o come una situazione irreali?
	h) Ha spesso, o ha avuto, nel sonno dei sogni reali?
	i) Non ride o non piange in situazioni nelle quali questi sentimenti sono espressi dagli altri presenti?
	j) Teme, qualche volta, la sera, di chiudere gli occhi ed addormentarsi?

k) Esprime con difficoltà i propri sentimenti anche nei confronti delle persone più vicine?

10. Quale incarico ha ricoperto nelle operazioni all'estero?

a) Incarichi di base (autista, tiratore scelto, ricognitore)

b) Funzione di comando (comandante di plotone, squadra, eccetera)

c) Servizi logistici alla base (per tutto il periodo è rimasta solamente nella base, cuoco, personale sanitario, psicologo eccetera)

11. Nel corso della sua missione all'estero si è trovata/o in situazioni che esulano dalla normale esperienza quotidiana?

a) Sì

b) NO

12. Nel caso l'ultima sua risposta sia stata SÌ le è capitato:

a) Di essere in contatto diretto con il nemico.

b) Di aver temuto per la propria vita.

c) Di aver dovuto usare l'arma.

d) Di temere per i compagni della sua unità.

e) Di mal sopportare la distanza dalla famiglia per un lungo periodo.

f) Che nel corso della missione all'estero il partner, il marito o la moglie, la abbiano abbandonata.

g) La morte di un parente prossimo (nel momento in cui si trovava all'estero per l'operazione).

h) Di mal sopportare le condizioni climatiche.

i) Di mal sopportare le condizioni igieniche.

j) Di mal sopportare la lunga permanenza in un gruppo chiuso.

13. Cosa ritiene sia riuscito a prepararla, prima della partenza per l'operazione all'estero, ad affrontare situazioni che è riuscita/o poi a fronteggiare nel corso della missione? (Per esempio preparazione psicologica, esperienze passate ecc.)

l'addestramento e l'affiatamento coi commilitoni.....
.....
.....
.....

14.) È stato testimone nell'ambito della missione all'estero cose che preferirebbe dimenticare?

a) Sì

b) NO

15. Nel caso l'ultima sua risposta sia stata SÌ, si è trattato:

☐	a) Di corpi sfigurati
☐	b) Di cadaveri
☐	c) Di cadaveri di bambini
☐	d) Di fosse comuni
☐	e) Di povertà
☐	f) Di amici morti
☐	g) Di altro:
	.....
	.....
	.....
	.....
☐	h) Sono stato testimone, ma non voglio esprimermi concretamente

16. Nella missione all'estero ha sofferto di:

☒	a) Carenza di sonno
☐	b) Fame
☐	c) Temperature estremamente rigide
☒	d) Temperature estremamente alte
☐	e) Rumore
☒	f) Privazione sessuale
☐	g) Situazioni di stress
☐	h) Estrema polverosità
☐	i) Estrema umidità
☐	j) Insofferenza alla lunga permanenza in gruppo chiuso
☐	k) Litigiosità tra colleghi

Nel caso in cui abbia segnato più risposte, sottolinei quella che la ha maggiormente influenzata.

17. Entro sei mesi dal ritorno dalla missione all'estero:

☐	a) Ha avuto ripetuti sogni legati alla missione.
☐	b) Non ha voluto parlare con le persone vicine di quello che ha vissuto nel corso della missione all'estero.
☐	c) Le sembrava che nessuno tra le persone vicine la capisse.
☐	d) Ha ricercato solamente persone che hanno partecipato con lei alla missione all'estero e che hanno avuto le stesse sue esperienze.
☐	e) Ha cercato di evitare le persone con le quali è stata/o nella missione all'estero.
☐	f) La vita a casa (in pace) le è sembrata noiosa e monotona.
☐	g) Alcol o altre droghe la hanno aiutata ad affrontare i problemi al ritorno.

18. Entro un anno dal ritorno dalla missione all'estero la sua vita è cambiata radicalmente:

☐	a) Ha divorziato o si è separata/o dal/la partner.
☐	b) Ha abbandonato l'esercito.
☐	c) Si è impegnata/o per partire per un'altra missione estera ed è partita/o.

x
x
- d) Si è impegnata/o per partire per un'altra missione estera, ma non le è stato permesso.
  - e) Ha perso diversi amici.
  - f) Ha abbandonato diversi amici.
  - g) Ha rivalutato le priorità nella vita.
  - h) Non si è verificato alcun cambiamento.
  - i) Altro.....
.....
.....

19. Quale è stata la sua vita di coppia prima e dopo la missione?

x
- a) La mia vita di coppia era compromessa prima della missione all'estero; ritengo che la missione all'estero abbia avuto una chiara influenza sulla rottura della mia vita di coppia.
  - b) La mia vita di coppia era compromessa prima della missione all'estero; ritengo che la missione all'estero abbia contribuito a rafforzare la mia vita di coppia.
  - c) La mia vita di coppia prima della missione all'estero era perfetta; la missione all'estero ha avuto una chiara influenza sull'incrinatura/rottura della mia vita di coppia.
  - d) La mia vita di coppia prima della missione all'estero era perfetta; la missione all'estero ha contribuito a rafforzare la mia vita di coppia.
  - e) Non avevo una vita di coppia prima della missione all'estero e non la ho neppure ora.
  - f) Non avevo una vita di coppia prima della missione all'estero; ora la ho.

La ringrazio per la collaborazione.

Dear respondents,

I would like to kindly ask you to fill in this anonymous questionnaire. By filling in this questionnaire, you will participate in a survey on the risk of post-traumatic stress disorder among military personnel directly participating in military operations abroad.

Should you have any questions or comments, please do not hesitate to contact me at vladimirarihova415@gmail.com.

Vladimíra Říhová, psychology student at the Prague College of Psychosocial Studies in the Czech Republic.

Please, mark your answers with a cross.

---

1. Sex:

☒	a) Male
☐	b) Female

2. Age:

☐	a) 18 to 35
☒	b) 36 or older

3. Nationality: _____ German _____

4. Highest degree of education obtained:

☐	a) Elementary
☐	b) Vocational training / Secondary school without graduation examination (maturita exam)
☐	c) Secondary school with graduation examination (maturita exam)
☐	d) Absolutorium (Higher vocational school)
☒	e) University degree

5. Length of your service in the army:

☐	a) Less than 5 years
☐	b) 6 – 10 years
☒	c) 11 – 15 years
☐	d) 16 – 20 years
☐	e) 21 years or more

6. How many military operations abroad have you participated in?

X	a) 1 to 3
	b) 4 to 6
	c) 7 and more

7. The last time you served in an operation abroad was:

	a) Less than two years ago
	b) 2 to 4 years ago
	c) 5 to 7 years ago
X	d) 8 to 10 years ago
	e) 11 to 15 years ago
	f) 16 or more years ago

8. Which country/countries have you served in?

	a) Kosovo
X	b) Afghanistan
	c) Iraq
	d) Bosnia
	e) Sudan
	f) Lebanon
	g) Other: .....

9. Have you experienced any of the following symptoms since your return from the operation?

	a) Have you ever experienced not being able to feel your own body; i.e. as if your body was not yours, and you were unable to control it?
	b) Have you ever had an out-of-body experience; i.e. you were as if observing your own body from above or from afar?
	c) Have you ever looked in the mirror and didn't recognise your own reflection?
	d) Have you ever felt like the people, things, and places around you were unfamiliar and felt unreal?
	e) Have you ever felt lost, disoriented, or confused in a place you know well?
	f) Have you ever felt like you were in a dream or that you looked at everything through a fog (NOT as a result of alcohol/drug use)?
X	g) Have you ever had an episode where you looked at the world around you as if it was a film, or in which the world felt unreal to you?
X	h) Do you have or have you ever had vivid dreams at night?
X	i) Are you unable to laugh or cry in situations that make other people laugh or cry?
	j) Are you or have you ever been afraid to close your eyes and go to sleep at night?
	k) Do you have trouble expressing your feelings towards people who are close to

you?

10. What was your role during the operation abroad?

- a) Basic (driver, rifleman, scout)
- b) Command (group / platoon leader etc.)
- c) Base logistics (I spent the whole time at the base as a cook, medic, psychologist etc.)

11. During your service abroad, did you experience a situation significantly deviating from your regular day-to-day life?

- a) YES
- b) NO

12. If you answered YES to the question above, please mark all that applies to you:

- a) I have come into direct contact with the enemy.
- b) I was scared that I was going to die.
- c) I had to use a weapon.
- d) I was worried about my comrades from the unit.
- e) It was difficult for me to cope with being separated from my family.
- f) My partner / spouse left me while I was serving abroad.
- g) Someone close to me / a relative died (while I was serving abroad).
- h) I had trouble tolerating the climate conditions.
- i) I had trouble tolerating the hygienic conditions.
- j) I experienced cabin fever.

13. Is there anything that you believe helped you prepare for the situations you had to deal with during your service abroad (e.g. psychological training, prior experience) prior to your deployment?

I don't think there is anything that can prepare you for what is going on over there. You can be prepared training and tactics wise but not mentally.....
.....
.....
.....
.....
.....

14. During your service abroad, did you see things that you would rather forget?

- a) YES
- b) NO

15. If you answered YES to the question above, please mark all that this applies to:

☒	a) Mutilated bodies
☒	b) Dead bodies
☐	c) Dead children
☐	d) Mass graves
☒	e) Poverty
☐	f) Dead friends
☐	g) Other: ....
☐	h) I did, but I prefer not to answer

16. During my service abroad, I experienced:

☐	a) Sleep deprivation
☒	b) Hunger
☒	c) Extremely low temperatures
☒	d) Extremely high temperatures
☒	e) <u>Noise</u>
☐	f) Sexual deprivation
☒	g) Stressful situations
☒	h) High dust levels
☐	i) Air humidity
☐	j) Cabin fever
☐	k) Conflicts between my colleagues

If you marked more than one of the above options, please choose one that has affected you the most and underline it.

17. Within six months after I returned from my service abroad:

☐	a) I had recurring dreams relating to my service abroad.
☒	b) I didn't want to talk about what I experienced during my service abroad with the people around me.
☒	c) I felt like people around me did not understand me.
☐	d) I would only stay in contact with people who served abroad with me and had the same experience.
☐	e) I avoided contact with people with whom I served abroad.
☒	f) I found domestic life boring and dull.
☐	g) After I returned from my service abroad, I started solving my problems with alcohol or other dependency producing substances.

18. Within a year after I returned from my service abroad, I experienced a significant change in my life:

☒	a) I divorced or broke up with my spouse or long-term partner.
☐	b) I left the army.
☐	c) I tried to be deployed and later was deployed to another operation abroad.
☒	d) I tried to be deployed to another operation abroad, but I was not successful.
☐	e) Several of my friends turned their backs to me.
☐	f) I turned my back to several of my friends.
☒	g) I reconsidered my priorities in life.
☐	h) I experienced no such significant change.
☐	i) Other..... ....

19. How would you describe the relationship with your partner before and after the service abroad?

☒	a) My relationship was not working before I left for the operation abroad; I believe my service abroad played a clear role in the breakdown of my relationship.
☐	b) My relationship was not working before I left for the operation abroad; I believe my service abroad played a clear role in improving my relationship.
☐	c) My relationship was perfect before I left for the operation abroad; I believe my service abroad played a clear role in damaging/breaking up my relationship.
☐	d) My relationship was perfect before I left for the operation abroad; I believe my service abroad played a clear role in improving my relationship.
☐	e) I was not in a relationship when I left for the operation abroad and I am still single.
☐	f) I was not in a relationship when I left for the operation abroad and I am currently in a relationship.

Thank you for your co-operation.

Spoštovane anketiranke, spoštovani anketiranci,

obram se na vas s prošnjo, da izpolnite anonimni vprašalnik. Raziskava, katere se boste udeležili z izpolnitvijo vprašalnika, se posveča tveganju za nastanek posttravmatske stresne motnje pri vojaki, ki se neposredno udeležujejo operacij v tujini.

Če imate kakršna koli vprašanja ali pripombe, mi, prosim, pišite na e-poštni naslov vladimirarihova415@gmail.com.

Vladimíra Rihová, študentka psihologije na Praški visoki šoli za psihosocialne študije v Češki republiki.

Prosim, označite odgovore s križcem.

---

1. Spol:

☒	a) Moški
☐	b) Ženska

2. Starost:

☒	a) 18-35 let
☐	b) 36 let in več

3. Državljanstvo: _____slovensko_____

4. Najvišja pridobljena stopnja izobrazbe:

☐	a) Osnovnošolska
☐	b) Nižja / Srednja poklicna izobrazba brez poklicne mature
☒	c) Srednja strokovna in splošna izobrazba
☐	d) Višješolska (VŠŠ)
☐	e) Visokošolska

5. Dolžina staža v vojski:

☒	a) Do 5 let
☐	b) 6 – 10 let
☐	c) 11 – 15 let
☐	d) 16 – 20 let
☐	e) 21 let in več

6. Koliko operacij v tujini ste se udeležili?

x	a) 1-3
	b) 3-6
	c) 6 in ve

7. V vaši zadnji operaciji v tujini ste sodelovali:

x	a) Manj kot pred dvema letoma
	b) 2-5 let nazaj
	c) 5-7 let nazaj
	d) 7-10 let nazaj
	e) 10-15 let nazaj
	f) 15 in ve let nazaj

8. V jaké zemi jste sloužil/a?

	a) Kosovo
	b) Afghánistan
	c) Irak
	d) Bosna in Hercegovina
	e) Sudan
x	f) Libanon
	g) Drugo: .....

9. Ali se vam je kdaj zgodilo, da ste ob utili naslednje simptome po vrnitvi iz operacije v tujini?

	a) Ali ste kdaj imeli ob utek, kot da ne bi po utili lastnega telesa; torej npr. kot da vaše telo ne bi bilo vaše, kot da ga ne bi bilo mogo e obvladovati?
	b) Ali ste se kdaj po utili tako, da ste zunaj telesa in ga gledate; torej da gledate lastno telo na primer od zgoraj ali z druge strani?
	c) Ali ste kdaj opazili trenutek, ko ste se pogledali v ogledalo in se fizi no niste prepoznavali v odsevu?
	d) Ali je kdaj nastala situacija, ko so se vam ljudje, stvari ali kraji okoli vas zdeli neznan, neresni ni?
	e) Ali je kdaj nastal trenutek, ko ste se po utili izgubljeni, dezorientirani ali zmedeni na mestu, ki ga dobro poznate?
	f) Ali je kdaj nastala situacija, razen stanja po zaužitju drog ali alkohola, ko ste se po utili kot v sanjah, ali da gledate skozi meglo?
	g) Ali je kdaj nastala situacija, ko ste gledali svet okoli sebe, kot da bi bil film, ali pa se vam svet ni zdel resni en?
	h) Ali v asih imate, ali ste kdaj imeli pono i žive sanje?
	i) Ali se morda smejete ali jokate v situacijah, v katerih ostali ljudje izražajo ta

ustva?

- j) Ali se bojite, ali ste se kdaj bali zvečer zapreti oči in zaspati?
- k) Ali izražate slabo ustva do ljudi, ki so vam zelo blizu?

10. Kakšno funkcijo ste opravljali v operaciji v tujini?

- a) Osnovna funkcija (voznik, strelec, izvidnik)
- b) Funkcija poveljnika (poveljnik skupine, voda idr.)
- c) Logistična oskrba baze (vesela sem bil samo v bazi, kuhar, bolničar, psiholog idr.)

11. Ali ste kdaj doživeli med potekom operacije v tujini situacijo, ki presega navadne vsakodnevne izkušnje?

- a) DA
- b) NE

12. Če ste odgovorili DA na prejšnje vprašanje, ste doživeli:

- a) Prišel sem do neposrednega stika s sovražnikom.
- b) Bal/a sem se za svoje življenje.
- c) Moral/a sem uporabiti orožje.
- d) Bal/a sem se za prijatelje iz enote.
- e) Slabo sem prenašal/a dolgotrajno ločitev od družine.
- f) Med potekom operacije v tujini se je razšel/a partner/ica ali soprog/a z mano.
- g) Smrt bližnje osebe v družini (medtem, ko sem bil/a v operaciji v tujini).
- h) Slabo sem prenašal/a vremenske razmere.
- i) Slabo sem prenašal/a higieno sanitarnih prostorov.
- j) Obutil sem na sebi kabinsko vročico.

13. Ali obstaja kaj, o čemer mislite, da vas je zmoglo pripraviti pred odhodom na operacijo v tujini na situacije, s katerimi ste se kasneje spopadali v operaciji v tujini? (npr. psihološka priprava, izkušnje iz preteklosti idr.)

.....Psihološka.....priprava.....
.....
.....
.....
.....
.....

14. Ali ste videli v okviru operacije v tujini stvari, ki bi jih najraje pozabili?

- a) DA
- b) NE

15. e ste odgovorili DA na prejšnje vprašanje, je šlo za:

☐	a) Iz mali ena telesa
☐	b) Mrtva telesa
☐	c) Mrtve otroke
☐	d) Množi na grobiš a
☐	e) Revš ino
☐	f) Mrtve prijatelje
☐	g) Drugo: ....
☐	h) Sem, vendar se o tem ne želim konkretno izjasniti

16. V operaciji v tujini sem doživel/a:

☐	a) Deprivacijo spanja
☐	b) Lakoto
☐	c) Skrajno nizke temperature
☒	d) Skrajno visoke temperature
☐	e) Hrup
☐	f) Seksualno deprivacijo
☐	g) Stresne situacije
☒	h) Visoko prašnost
☒	i) <u>Vlažnost zraka</u>
☐	j) Kabinsko vro ico
☐	k) Prepire med kolegami

e ste ozna ili ve možnosti, izberite, prosim, eno, ki je najve vplivala na vas, ta odgovor pa pod rtajte.

17. V šestih mesecih po vrnitvi iz operacije v tujini:

☐	a) So mi se ponavljale sanje, povezane z udeležbo na operaciji v tujini.
☐	b) Se nisem želel pogovarjati z ljudmi v svoji okolici o tem, kaj sem doživel/a v operaciji v tujini.
☐	c) Sem imel ob utek, da me nih e iz okolice ne razume.
☐	d) Sem iskal stik samo z ljudmi, ki so sodelovali v operaciji v tujini z mano in doživljali tisto, kar jaz.
☐	e) Sem se raje izogibal ljudem, s katerimi sem sodeloval/a v operaciji v tujini.
☐	f) Se mi je življenje doma (v miru) zdelo dolgo asno in enoli no.
☐	g) Sem reševal svoje težave po vrnitvi iz operacije v tujini s pomo jo alkohola ali drugih omamnih snovi.

18. V enem letu po operaciji v tujini je v mojem življenju prišlo do bistvene spremembe:

☐	a) Lo il/a ali razšel/a sem se z dolgoro nim partnerjem/ico.
☐	b) Zapustil/a sem vojsko.
☐	c) Poskušal /a sem oditi, pa sem nato tudi odšel/a na novo operacijo v tujini.
☐	d) Poskušal/a sem oditi na novo vojaško operacijo v tujini, vendar mi tega niso omogo ili.
☐	e) Zapustilo me je ve prijateljev.
☐	f) Zapustil/a sem ve prijateljev.
☐	g) Ponovno sem ovrednotil svoje prioritete v življenju.
☒	h) Ni prišlo do nobene spremembe.
☐	i) Drugo..... ....

19. Kakšen je bil vaš partnerski odnos pred operacijo v tujini in po njej?

☐	a) Moj partnerski odnos je bil moten pred operacijo v tujini; mislim, da je operacija v tujini jasno vplivala na razpad mojega odnosa.
☐	b) Moj partnerski odnos je bil moten pred operacijo v tujini; mislim, da je operacija v tujini bistveno vplivala na krepitev mojega odnosa.
☐	c) Moj odnos je bil brezhiben pred operacijo v tujini; operacija v tujini je bistveno vplivala na razdor / razpad mojega odnosa.
☒	d) Moj odnos je bil brezhiben pred operacijo v tujini; operacija v tujini je bistveno vplivala na krepitev mojega odnosa.
☐	e) Nisem imel/a partnerskega odnosa pred operacijo v tujini, pa niti trenutno nimam.
☐	f) Nisem imel/a partnerskega odnosa pred operacijo v tujini; trenutno imam.

Zahvaljujem se vam za sodelovanje.

Vážené respondentky, vážení respondenti,

obracím se na Vás s žádostí o vyplnění anonymního dotazníku. Jeho vyplněním se zúčastníte výzkumu na téma „Riziko vzniku posttraumatické stresové poruchy u vojáků přímo se účastnících zahraničních operací“.

V případě jakýchkoliv dotazů nebo připomínek mě, prosím, kontaktujte na email vladimirarihova415@gmail.com

Vladimíra Říhová, studentka psychologie na Pražské vysoké škole psychosociálních studií v České republice.

Odpovědi prosím zaškrtněte křížkem.

---

1. Pohlaví:

☒	a) Muž
☐	b) Žena

2. Věk:

☐	a) 18-35 let
☒	b) 36 a více let

3. Státní příslušnost: _____ česká _____

4. Nejvyšší dosažené vzdělání:

☐	a) Základní
☐	b) Vyučen/ Střední bez maturity
☒	c) Střední s maturitou
☐	d) Absolutorium (VOŠ)
☐	e) Vysokoškolské

5. Délka praxe v armádě:

☐	a) Do 5 let
☐	b) 6 – 10 let
☐	c) 11 – 15 let
☐	d) 16 – 20 let
☒	e) 21 a více let

6. Kolik zahraničních operací jste absolvoval/a?

☐	a) 1-3
☒	b) 4-6
☐	c) 7 a více

7. Na Vaší poslední zahraniční operaci jste působil/a:

☐	a) Před méně než dvěma lety
☐	b) 2-4 let zpět
☐	c) 5-7 let zpět
☒	d) 8-10 let zpět
☐	e) 11-15 let zpět
☐	f) 16 a více let zpět

!

8. V jaké zemi jste sloužil/a?

☒	a) Kosovo
☒	b) Afghánistán
☐	c) Irák
☒	d) Bosna
☐	e) Súdán
☐	f) Libanon
☐	g) Jiné: ....

9. Stalo se Vám někdy, že jste pociťoval/a následující symptomy po návratu ze zahraniční operace?

☐	a) Měl/a jste někdy pocit, jako byste necítil/a vlastní tělo; tedy např. jakoby vaše tělo nebylo vaše, jako by nešlo ovládat?
☐	b) Cítil/a jste se někdy tak, že jste mimo tělo a díváte se na něj; tedy že se díváte na vlastní tělo například shora nebo z jiné stany?
☐	c) Zaznamenal/a jste někdy chvíli, kdy jste na sebe pohlédl/a do zrcadla a fyzicky se v odrazu nepoznával/a?
☐	d) Nastala někdy situace, kdy vám lidé, věci, nebo místa okolo Vás připadaly cizí, nereálná?

	e) Nastala někdy chvíle, kdy jste si připadal/a ztracený/á, dezorientovaný/á nebo zmatený/á na místě, které dobře znáte?
	f) Nastala někdy situace mimo stav po požití drog nebo alkoholu, kdy jste si připadal/a jako ve snu, nebo že hledíte skrze mlhu?
	g) Nastala někdy situace, kdy jste se díval/a na svět kolem sebe jako by to byl film, nebo Vám svět nepřípadal reálný?
x	h) Míváte, nebo měl/a jste někdy v noci živé sny?
	i) Nesmějete se nebo nepláčete v situacích, při kterých tyto city projevují ostatní lidé?
	j) Bojíte, nebo bál/a jste se někdy večer zavřít oči a usnout?
	k) Vyjadřujete špatně city i k lidem, ke kterým máte velice blízko?

10. Jakou funkci jste na zahraniční operaci vykonával/a? !

	a) Základní funkce (řidič, střelec, průzkumník)
x	b) Velitelská funkce (velitel skupiny, čety aj.)
	c) Logistické zabezpečování základny (celou dobu jsem byl pouze na základně, kuchař, zdravotník, psycholog aj.)

11. Zažil jste někdy v průběhu zahraniční operace situaci, která se vymyká běžné denní zkušenosti?

x	a) ANO
	b) NE

!

12. Pokud jste na minulou otázku odpověděl/a ANO, zažil/a jste:

x	a) Dostal/a jsem se do přímého kontaktu s nepřítelem.
x	b) Bál/a jsem se o svůj život
x	c) Musel/a jsem použít zbraň
x	d) Bál/a jsem se o kamarády z jednotky
	e) Špatně jsem snášel/a dlouhodobé odloučení od rodiny
	f) V průběhu zahraniční operace se se mnou rozešel/a partner/ka, nebo manžel/ka
	g) Úmrtí někoho blízkého v rodině (když jsem byl/a na zahraniční operaci)
	h) Špatně jsem snášel/a klimatické podmínky
	i) Špatně jsem snášel/a hygienické zabezpečení
	j) Pociťoval/a jsem na sobě ponorkovou nemoc

13. Je něco, o čem si myslíte, že Vás dokázalo připravit před odjezdem na ZO na situace, se kterými jste se později na zahraniční operaci vyrovnával/a? (např. psychologická příprava, minulá zkušenost aj.)

.....
.....
.....
.....
.....!

14. Viděl/a jste v rámci zahraniční operace věci, na které byste nejraději zapomněl/a?!

☐	a) ANO
☒	b) NE

15. Pokud jste na minulou otázku odpověděl/a ANO, jednalo se o:

☐	a) Zohavená těla
☐	b) Mrtvá těla
☐	c) Mrtvé děti
☐	d) Masové hroby
☐	e) Chudobu
☐	f) Mrtvé kamarády
☐	g) Jiné: ....
☐	h) Viděl/a, ale nechci se konkrétně vyjadřovat

16. Na zahraniční operaci jsem zažil/a:

☐	a) Spánkovou deprivaci
☐	b) Hlad
☐	c) Extrémně nízké teploty
☒	d) <u>Extrémně vysoké teploty</u>
☒	e) Hluk
☐	f) Sexuální deprivaci
☒	g) Stresové situace
☒	h) Vysokou prašnost
☐	i) Vlhkost vzduchu
☐	j) Ponorkovou nemoc
☐	k) Hádky mezi kolegy

Pakliže jste zaškrtl/a více možností, zvolte, prosím, jednu, která na Vás měla největší vliv a tuto odpověď podtrhněte.

17. Do půl roku po návratu ze zahraniční operace:

☐	a) Se mi opakovaly sny související s pobytem na zahraniční operaci.
☐	b) Nechtěl/a jsem se se svým okolím bavit o tom, co jsem prožil/a na zahraniční operaci.
☐	c) Měl/a jsem pocit, že mi nikdo z okolí nerozumí.

- d) Pro kontakt jsem vyhledával/a jenom lidi, kteří se mnou na zahraniční operaci působili a zažívali to co já.
- e) Raději jsem se vyhýbal/a lidem, se kterými jsem působil/a na zahraniční operaci
- f) Život doma (v míru) mi připadal nudný a fádní.
- g) Řešil jsem své potíže po návratu ze zahraniční operace pomocí alkoholu nebo jiných návykových látek.

18. Do jednoho roku po ZO v mém životě došlo k zásadní změně:

☐	a) Rozvedl/a, nebo rozešel/a jsem se s dlouhodobým partnerem/kou.
☐	b) Opustil/a jsem armádu.
☐	c) Snažil/a jsem se odjet a následně jsem i odjel/a na další zahraniční operaci.
☐	d) Snažil/a jsem se odjet na další zahraniční operaci, ale nebylo mi to umožněno.
☐	e) Odvrátilo se ode mě několik přátel.
☐	f) Odvrátil/a jsem se od několika přátel.
☐	g) Přehodnotil jsem své životní priority.
☒	h) Nedošlo k žádné změně.
☐	i) Jiné..... ....

19. Jaký byl váš vztah před a po zahraniční operaci?

☐	a) Můj partnerský vztah byl před zahraniční operací narušen; myslím, že zahraniční operace měla na rozpad mého vztahu jasný vliv.
☐	b) Můj partnerský vztah byl před zahraniční operací narušen; myslím, že zahraniční operace měla zásadní vliv na utužení mého vztahu.
☐	c) Můj vztah byl před zahraniční operací perfektní; zahraniční operace měla zásadní vliv na narušení/rozpad mého vztahu.
☒	d) Můj vztah byl před zahraniční operací perfektní; zahraniční operace měla zásadní vliv na utužení mého vztahu.
☐	e) Neměl/a jsem partnerský vztah před zahraniční operací a ani v současné době nemám.
☐	f) Neměl/a jsem partnerský vztah před zahraniční operací; v současné době mám.

Děkuji Vám za spolupráci.

Vážené respondentky, vážení respondenti,

obracím se na Vás s žádostí o vyplnění anonymního dotazníku. Jeho vyplněním se zúčastníte výzkumu na téma „Riziko vzniku posttraumatické stresové poruchy u vojáků přímo se účastnících zahraničních operací“.

V případě jakýchkoliv dotazů nebo připomínek mě, prosím, kontaktujte na email vladimir.rihova15@gmail.com

Vladimíra Řihová, studentka psychologie na Pražské vysoké škole psychosociálních studií v České republice.

Odpovědi prosím zaškrtněte křížkem.

1. Pohlaví:

- a) Muž
 b) Žena

2. Věk:

- a) 18-35 let
 b) 36 a více let

3. Sídlní příslušnost:

zecká

4. Nejvyšší dosažené vzdělání:

- a) Základní
 b) Vyucený/ Střední bez maturity
 c) Střední s maturitou
 d) Absolutorium (VOŠ)
 e) Vysokoškolské

5. Délka praxe v armádě:

- a) Do 5 let
 b) 6 – 10 let
 c) 11 – 15 let
 d) 16 – 20 let
 e) 21 a více let

6. Kolik zahraničních operací jste absolvoval/a?

- a) 1-3
 b) 4-6
 c) 7 a více

7. Na Vaší poslední zahraniční operaci jste působil/a:

- a) Před méně než dvěma lety
 b) 2-4 let zpět
 c) 5-7 let zpět
 d) 8-10 let zpět
 e) 11-15 let zpět
 f) 16 a více let zpět

8. V jaké zemi jste sloužil/a?

- a) Kosovo
 b) Afghánistán
 c) Irák
 d) Bosna
 e) Súdán
 f) Libanon
 g) jiné: .....

9. Stalo se Vám někdy, že jste pocítoval/a následující symptomy po návratu ze zahraniční operace?

- a) Měl/a jste někdy pocit, jako byste necítil/a vlastní tělo; tedy např. jakoby vaše tělo nebylo vaše, jako by nešlo ovládat?
 b) Cítil/a jste se někdy tak, že jste mimo tělo a díváte se na něj; tedy že se díváte na vlastní tělo například shora nebo z jiné strany?
 c) Zaznamenal/a jste někdy chvíli, kdy jste na sebe pohlédla do zrcadla a fyzicky se v odrazu nepoznával/a?
 d) Nastala někdy situace, kdy vám lidé, věci, nebo místa okolo Vás připadaly cizí, nereálná?
 e) Nastala někdy chvíle, kdy jste si připadal/a ztracený/a, dezorientovaný/a nebo zmatený/a na místě, které dobře znáte?
 f) Nastala někdy situace mimo stav po požití drog nebo alkoholu, kdy jste si připadal/a jako ve snu, nebo že hledíte skrze mlhu?
 g) Nastala někdy situace, kdy jste se díval/a na svět kolem sebe jako by to byl film, nebo Vám svět nepřipadal reálný?
 h) Mluvte, nebo měl/a jste někdy v noci živé sny?
 i) Nesmějete se nebo nepláčete v situacích, při kterých tyto city projevují ostatní lidé?

Vážené respondentky, vážení respondenti,

obracím se na Vás s žádostí o vyplnění anonymního dotazníku. Jeho vyplněním se zúčastníte výzkumu na téma „Riziko vzniku posttraumatické stresové poruchy u vojáků přímo se účastnících zahraničních operací“.

V případě jakýchkoliv dotazů nebo připomínek mě, prosím, kontaktujte na email vladimir.rhova415@gmail.com

Vladimíra Řhová, studentka psychologie na Pražské vysoké škole psychosociálních studií v České republice.

Odpovědi prosím zaškrtněte křížkem.

1. Pohlaví:

- a) Muž
 b) Žena

2. Věk:

- a) 18-35 let
 b) 36 a více let

3. Státní příslušnost:

4. Nejvyšší dosažené vzdělání:

- a) Základní
 b) Vyučení/ Střední bez maturity
 c) Střední s maturitou
 d) Absolutorium (VOŠ)
 e) Vysokoškolské

5. Délka praxe v armádě:

- a) Do 5 let
 b) 6 – 10 let
 c) 11 – 15 let
 d) 16 – 20 let
 e) 21 a více let

6. Kolik zahraničních operací jste absolvoval/a?

- a) 1-3
 b) 4-6
 c) 7 a více

7. Na Vaši poslední zahraniční operaci jste působil/a:

- a) Před méně než dvěma lety
 b) 2-4 let zpět
 c) 5-7 let zpět
 d) 8-10 let zpět
 e) 11-15 let zpět
 f) 16 a více let zpět

8. V jaké zemi jste sloužil/a?

- a) Kosovo
 b) Afghánistán
 c) Irák
 d) Bosna
 e) Súdán
 f) Libanon
 g) Jiné: .....

9. Stalo se Vám někdy, že jste pocítoval/a následující symptomy po návratu ze zahraniční operace?

- a) Měla jste někdy pocit, jako byste necítil/a vlastní tělo; tedy např. jakoby vaše tělo nebylo vaše, jako by nešlo ovládat?
 b) Cítil/a jste se někdy tak, že jste mimo tělo a díváte se na něj; tedy že se díváte na vlastní tělo například shora nebo z jiné strany?
 c) Zaznamenál/a jste někdy chvíli, kdy jste na sebe pohlédl/a do zrcadla a fyzicky se v odrazu nepoznával/a?
 d) Nastala někdy situace, kdy vám lidé, věci, nebo místa okolo Vás připadaly cizí, nereálná?
 e) Nastala někdy chvíle, kdy jste si připadal/a ztracený/a, dezorientovaný/a nebo zmatený/a na místě, které dobře znáte?
 f) Nastala někdy situace mimo stav po požití drog nebo alkoholu, kdy jste si připadal/a jako ve snu, nebo že hledíte skrze mlhu?
 g) Nastala někdy situace, kdy jste se díval/a na svět kolem sebe jako by to byl film, nebo Vám svět nepřipadal reálný?
 h) Míval/a, nebo měla jste někdy v noci živé sny?
 i) Nesmějete se nebo nepláčete v situacích, při kterých tyto city projevují ostatní lidé?

18. Do jednoho roku po ZO v mém životě došlo k zásadní změně:

☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- a) Rozvedl/a, nebo rozešel/a jsem se s dlouhodobým partnerem/kou.
  - b) Opustil/a jsem armádu.
  - c) Snažil/a jsem se odjet a následně jsem i odjel/a na další zahraniční operaci.
  - d) Snažil/a jsem se odjet na další zahraniční operaci, ale nebylo mi to umožněno.
  - e) Odvrátilo se ode mě několik přátel.
  - f) Odvrátil/a jsem se od několika přátel.
  - g) Přehodnotil jsem své životní priority.
  - h) Nedošlo k žádné změně.
  - i) Jiné.....
  - j) Jiné.....

19. Jaký byl váš vztah před a po zahraniční operaci?

☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- a) Můj partnerský vztah byl před zahraniční operací narušen; myslím, že zahraniční operace měla na rozpad mého vztahu jasný vliv.
  - b) Můj partnerský vztah byl před zahraniční operací narušen; myslím, že zahraniční operace měla zásadní vliv na utužení mého vztahu.
  - c) Můj vztah byl před zahraniční operací perfektní; zahraniční operace měla zásadní vliv na narušení/rozpad mého vztahu.
  - d) Můj vztah byl před zahraniční operací perfektní; zahraniční operace měla zásadní vliv na utužení mého vztahu.
  - e) Neměl/a jsem partnerský vztah před zahraniční operací a ani v současné době nemám.
  - f) Neměl/a jsem partnerský vztah před zahraniční operací; v současné době mám.

Děkuji Vám za spolupráci.

Vážené respondentky, vážení respondenti,

obracím se na Vás s žádostí o vyplnění anonymního dotazníku. Jeho vyplněním se zúčastníte výzkumu na téma „Riziko vzniku posttraumatické stresové poruchy u vojáků přímo se účastnících zahraničních operací“.

V případě jakýchkoliv dotazů nebo připomínek mě, prosím, kontaktujte na email vladimir.rihova415@gmail.com

Vladimira Řihova, studentka psychologie na Pražské vysoké škole psychosociálních studií v České republice.

Odpovědi prosím zaškrtněte křížkem.

1. Pohlaví:

- a) Muž
 b) Žena

2. Věk:

- a) 18-35 let
 b) 36 a více let

3. Státní příslušnost: _____

4. Nejvyšší dosažené vzdělání:

☒	a) Základní
☐	b) Vyučení/ Střední bez maturity
☐	c) Střední s maturitou
☐	d) Absolutorium (VOŠ)
☐	e) Vysokoškolské

5. Délka praxe v armádě:

☒	a) Do 5 let
☐	b) 6 – 10 let
☐	c) 11 – 15 let
☐	d) 16 – 20 let
☐	e) 21 a více let

6. Kolik zahraničních operací jste absolvoval/a?

- a) 1-3
 b) 4-6
 c) 7 a více

7. Na Vaši poslední zahraniční operaci jste působil/a:

- a) Před méně než dvěma lety
 b) 2-4 let zpět
 c) 5-7 let zpět
 d) 8-10 let zpět
 e) 11-15 let zpět
 f) 16 a více let zpět

8. V jaké zemi jste sloužil/a?

- a) Kosovo
 b) Afghánistán
 c) Irák
 d) Bosna
 e) Súdán
 f) Libanon
 g) Jiné: _____

9. Stalo se Vám někdy, že jste pocítovala následující symptomy po návratu ze zahraniční operace?

☐	a) Měl/a jste někdy pocit, jako byste necítil/a vlastní tělo; tedy např. jakoby vaše tělo nebylo vaše, jako by nešlo ovládat?
☐	b) Cítil/a jste se někdy tak, že jste mimo tělo a díváte se na něj; tedy že se díváte na vlastní tělo například shora nebo z jiné strany?
☐	c) Zaznamenal/a jste někdy chvíli, kdy jste na sebe pohlédl/a do zrcadla a fyzicky se v odrazu nepoznával/a?
☐	d) Nastala někdy situace, kdy vám lidé, věci, nebo místa okolo Vás připadaly cizí, nereálná?
☐	e) Nastala někdy chvíle, kdy jste si připadal/a ztracený/a, dezorientovaný/a nebo zmatený/a na místě, které dobře znáte?
☐	f) Nastala někdy situace mimo stáv po požití drog nebo alkoholu, kdy jste si připadal/a jako ve snu, nebo že hledíte skrze mlhu?
☐	g) Nastala někdy situace, kdy jste se díval/a na svět kolem sebe jako by to byl film, nebo Vám svět nepřipadal reálný?
☐	h) Mlíváte, nebo měl/a jste někdy v noci živé sny?
☐	i) Nesmějete se nebo nepláčete v situacích, při kterých tyto city projevují ostatní lidé?

- l) Bojíte, nebo bála jste se někdy večer zavřít oči a usnout?
 k) Vyjadřujete špatně city i k lidem, ke kterým máte velice blízko?

10. Jakou funkci jste na zahraniční operaci vykonával/a?

- a) Základní funkce (řidič, střevec, průzkumník)
 b) Veletiská funkce (veletel skupiny, čety aj.)
 c) Logistické zabezpečování základny (celou dobu jsem byl pouze na základně, kuchař, zdravotník, psycholog aj.)

11. Zažil jste někdy v průběhu zahraniční operace situaci, která se vymyká běžné denní zkušenosti?

- a) ANO
 b) NE

12. Pokud jste na minulou otázku odpověděl/a ANO, zažil/a jste:

- a) Dostala jsem se do přímého kontaktu s nepřítelem.
 b) Bála jsem se o svůj život
 c) Musel/a jsem použít zbraň
 d) Bála jsem se o kamarády z jednotky
 e) Špatně jsem snášel/a dlouhodobé odloučení od rodiny
 f) V průběhu zahraniční operace se se mnou rozešel/a partner/ka, nebo manžel/ka
 g) Úmrtí někoho blízkého v rodině (když jsem byla na zahraniční operaci)
 h) Špatně jsem snášel/a klimatické podmínky
 i) Špatně jsem snášel/a hygienické zabezpečení
 j) Pociťoval/a jsem na sobě ponorkovou nemoc

13. Je něco, o čem si myslíte, že Vás dokázalo připravit před odjezdem na ZO na situaci, se kterými jste se později na zahraniční operaci vyrovnával/a? (např. psychologická příprava, minulá zkušenost aj.)

.....
 .....
 .....

14. Viděl/a jste v rámci zahraniční operace věci, na které byste nejraději zapomněl/a?

- a) ANO
 b) NE

15. Pokud jste na minulou otázku odpověděl/a ANO, jednalo se o:

- a) Zohavená těla
 b) Mrtvá těla
 c) Mrtvé děti
 d) Masové hroby
 e) Chudobu
 f) Mrtvé kamarády
 g) Jiné:
 .....
 .....

h) Viděl/a, ale nechci se konkrétně vyjadřovat

16. Na zahraniční operaci jsem zažil/a:

- a) Spánkovou deprivaci
 b) Hlad
 c) Extrémně nízké teploty
 d) Extrémně vysoké teploty
 e) Hluk
 f) Sexuální deprivaci
 g) Stresové situace
 h) Vysokou prašnost
 i) Vlhkost vzduchu
 j) Ponorkovou nemoc
 k) Hádky mezi kolegy

Pakliže jste zaškrtl/a více možností, zvolte, prosím, jednu, která na Vás měla největší vliv a tuto odpověď podtrhněte.

17. Do půl roku po návratu ze zahraniční operace:

- a) Se mi opakovaly sny související s pobytem na zahraniční operaci.
 b) Nechtěl/a jsem se se svým okolím bavit o tom, co jsem prožil/a na zahraniční operaci.
 c) Měl/a jsem pocit, že mi nikdo z okolí nerozumí.
 d) Pro kontakt jsem vyhledával/a jenom lidi, kteří se mnou na zahraniční operaci působili a zažívali to co já.
 e) Raději jsem se vyhýbal/a lidem, se kterými jsem působil/a na zahraniční operaci
 f) Život doma (v míru) mi připadal nudný a řádný.
 g) Rešil jsem své potíže po návratu ze zahraniční operace pomocí alkoholu nebo jiných návykových látek.

18. Do jednoho roku po ZO v mém životě došlo k zásadní změně:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- a) Rozvedl/a, nebo rozešel/a jsem se s dlouhodobým partnerem/kou.
- b) Opustil/a jsem armádu.
- c) Snažil/a jsem se odjet a následně jsem i odjel/a na další zahraniční operaci.
- d) Snažil/a jsem se odjet na další zahraniční operaci, ale nebylo mi to umožněno.
- e) Odvrátil/a jsem se ode mě několik přátel.
- f) Odvrátil/a jsem se od několika přátel.
- g) Přehodnotil jsem své životní priority.
- h) Nedošlo k žádné změně.
- i) Jiné... *rozvod* *divoké*

.....
.....

19. Jaký byl váš vztah před a po zahraniční operaci?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- a) Můj partnerský vztah byl před zahraniční operací narušen; myslím, že zahraniční operace měla na rozpad mého vztahu jasný vliv.
- b) Můj partnerský vztah byl před zahraniční operací narušen; myslím, že zahraniční operace měla zásadní vliv na utužení mého vztahu.
- c) Můj vztah byl před zahraniční operací perfektní; zahraniční operace měla zásadní vliv na narušení/rozpad mého vztahu.
- d) Můj vztah byl před zahraniční operací perfektní; zahraniční operace měla zásadní vliv na utužení mého vztahu.
- e) Neměl/a jsem partnerský vztah před zahraniční operací a ani v současné době nemám.
- f) Neměl/a jsem partnerský vztah před zahraniční operací; v současné době mám.

Děkuji Vám za spolupráci.

Vážené respondentky, vážení respondenti,

obracím se na Vás s žádostí o vyplnění anonymního dotazníku. Jeho vyplněním se zúčastníte výzkumu na téma „Riziko vzniku posttraumatické stresové poruchy u vojáků přímo se účastřících zahraničních operací“.

V případě jakýchkoliv dotazů nebo připomínek mě, prosím, kontaktujte na email vladimir.rihova415@gmail.com

Vladimíra Rihová, studentka psychologie na Pražské vysoké škole psychosociálních studií v České republice.

Odpovědi prosím zaškrtněte křížkem.

1. Pohlaví:

- a) Muž
 b) Žena

2. Věk:

- a) 18-35 let
 b) 36 a více let

3. Státní příslušnost:

ČESKA

4. Nejvyšší dosažené vzdělání:

- a) Základní
 b) Vyučení/ Střední bez maturit
 c) Střední s maturitou
 d) Absolutorium (VOŠ)
 e) Vysokoškolské

5. Délka praxe v armádě:

- a) Do 5 let
 b) 6 – 10 let
 c) 11 – 15 let
 d) 16 – 20 let
 e) 21 a více let

6. Kolik zahraničních operací jste absolvoval/a?

- a) 1-3
 b) 4-6
 c) 7 a více

7. Na Vaší poslední zahraniční operaci jste působil/a:

- a) Před méně než dvěma lety
 b) 2-4 let zpět
 c) 5-7 let zpět
 d) 8-10 let zpět
 e) 11-15 let zpět
 f) 16 a více let zpět

8. V jaké zemi jste sloužil/a?

- a) Kosovo
 b) Afghánistán
 c) Irák
 d) Bosna
 e) Súdán
 f) Libanon
 g) Jiné: .....

9. Stalo se Vám někdy, že jste pocítoval/a následující symptomy po návratu ze zahraniční operace?

- a) Měl/a jste někdy pociť, jako byste necítil/a vlastní tělo; tedy např. jakoby vaše tělo nebylo vaše, jako by nešlo ovládat?
b) Cítil/a jste se někdy tak, že jste mimo tělo a díváte se na něj; tedy že se díváte na vlastní tělo například shora nebo z jiné strany?
c) Zaznamenal/a jste někdy chvíli, kdy jste na sebe pohlédl/a do zrcadla a fyzicky se v odrazu nepoznával/a?
d) Nastala někdy situace, kdy vám lidé, věci, nebo místa okolo Vás připadaly cizí, nereálná?
e) Nastala někdy chvíle, kdy jste si připadal/a ztraceny/á, dezorientovaný/á nebo zmatený/á na místě, které dobře znáte?
f) Nastala někdy situace mimo stav po požití drog nebo alkoholu, kdy jste si připadal/a jako ve snu, nebo že hledíte skrze mlhu?
g) Nastala někdy situace, kdy jste se díval/a na svět kolem sebe jako by to byl film, nebo Vám svět nepřipadal reálný?
h) Míváte, nebo měl/a jste někdy v noci živé sny?
i) Nesmíte se nebo nepláčete v situacích, při kterých tyto city projevují ostatní lidé?

- j) Bojíte, nebo bála jste se někdy večer zavřít oči a usnout?
 k) Vyjadřujete špatné city i k lidem, ke kterým máte velice blízkost?

10. Jakou funkci jste na zahraniční operaci vykonával/a?

- a) Základní funkce (řidič, střelec, průzkumník)
 b) Vešlejší funkce (velitel skupiny, čety aj.)
 c) Logistické zabezpečování základny (celou dobu jsem byl pouze na základně, kuchář, zdravotník, psycholog aj.)

11. Zažil jste někdy v průběhu zahraniční operace situaci, která se vymyká běžné denní zkušenosti?

- a) ANO
 b) NE

12. Pokud jste na minulou otázku odpověděl/a ANO, zažil/a jste:

- a) Dostal/a jsem se do přímého kontaktu s nepřítelem.
 b) Bála jsem se o svůj život
 c) Musel/a jsem použít zbraň
 d) Bála jsem se o kamarády z jednotky
 e) Špatně jsem snášel/a dlouhodobé odloučení od rodiny
 f) V průběhu zahraniční operace se se mnou rozešel/a partner/ka, nebo manžel/ka
 g) Umrtí někoho blízkého v rodině (když jsem byl/a na zahraniční operaci)
 h) Špatně jsem snášel/a klimatické podmínky
 i) Špatně jsem snášel/a hygienické zabezpečení
 j) Pociťoval/a jsem na sobě ponorkovou nemoc

13. Je něco, o čem si myslíte, že Vás dokázalo připravit před odjezdem na ZO na situaci, se kterými jste se později na zahraniční operaci vyrovnával/a? (např. psychologická příprava, minulá zkušenost aj.)

Психологická 'п'рип'рава, 'м'о'д'н'е' 'п'ом'о'ч'ь

14. Viděl/a jste v rámci zahraniční operace věci, na které byste nejraději zapomněl/a?

- a) ANO
 b) NE

15. Pokud jste na minulou otázku odpověděl/a ANO, jednalo se o:

- a) Zohavená těla
 b) Mrtvá těla
 c) Mrtvé děti
 d) Masové hroby
 e) Chudobu
 f) Mrtvé kamarády
 g) Jiné:

- h) Viděl/a, ale nedělci se konkrétně vyjadřovat

16. Na zahraniční operaci jsem zažil/a:

- a) Spankovou deprivaci
 b) Hlad
 c) Extrémně nízké teploty
 d) Extrémně vysoké teploty
 e) Hluk
 f) Sexuální deprivaci
 g) Stresové situace
 h) Vysokou prašnost
 i) Vlhkost vzduchu
 j) Ponorkovou nemoc
 k) Hádky mezi kolegy

Pakliže jste zaškrtnl/a více možností, zvolte, prosím, jednu, která na Vás měla největší vliv a tuto odpověď podtrhněte.

17. Do půl roku po návratu ze zahraniční operace:

- a) Se mi opakovaly sny související s pobytem na zahraniční operaci.
 b) Nechtěl/a jsem se se svým okolím bavit o tom, co jsem prožil/a na zahraniční operaci.
 c) Měl/a jsem pocit, že mi nikdo z okolí nerozumí.
 d) Pro kontakt jsem vyhledával/a jenom lidi, kteří se mnou na zahraniční operaci působili a zažívali to co já.
 e) Raději jsem se vyhýbal/a lidem, se kterými jsem působil/a na zahraniční operaci
 f) Život doma (v míru) mi připadal nudný a fádní.
 g) Řešil jsem své potíže po návratu ze zahraniční operace pomocí alkoholu nebo jiných návykových látek.

18. Do jednoho roku po ZO v mém životě došlo k zásadní změně:

☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- a) Rozvedla, nebo rozešel/a jsem se s dlouhodobým partnerem/kou.
  - b) Opustila jsem armádu.
  - c) Snažila jsem se odjet a následně jsem i odjela na další zahraniční operaci.
  - d) Snažila jsem se odjet na další zahraniční operaci, ale nebylo mi to umožněno.
  - e) Odvrátilo se ode mě několik přátel.
  - f) Odvrátil/a jsem se od několika přátel.
  - g) Přehodnotil jsem své životní priority.
  - h) Nedošlo k žádné změně.
  - i) Jiné.....

19. Jaký byl váš vztah před a po zahraniční operaci?

☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- a) Můj partnerský vztah byl před zahraniční operací narušen; myslím, že zahraniční operace měla na rozpad mého vztahu jasný vliv.
  - b) Můj partnerský vztah byl před zahraniční operací narušen; myslím, že zahraniční operace měla zásadní vliv na utužení mého vztahu.
  - c) Můj vztah byl před zahraniční operací perfektní; zahraniční operace měla zásadní vliv na narušení/rozpad mého vztahu.
  - d) Můj vztah byl před zahraniční operací perfektní; zahraniční operace měla zásadní vliv na utužení mého vztahu.
  - e) Neměla jsem partnerský vztah před zahraniční operací a ani v současné době nemám.
  - f) Neměla jsem partnerský vztah před zahraniční operací; v současné době mám.

Děkuji Vám za spolupráci.

Vážené respondentky, vážení respondenti,

obracím se na Vás s žádostí o vyplnění anonymního dotazníku. Jeho vyplněním se zúčastníte výzkumu na téma „Riziko vzniku posttraumatické stresové poruchy u vojáků přímo se účastnících zahraničních operací“.

V případě jakýchkoliv dotazů nebo připomínek mě, prosím, kontaktujte na email viadimirahnova415@gmail.com

Vladimíra Říhová, studentka psychologie na Pražské vysoké škole psychosociálních studií v České republice.

Odpovědi prosím zaškrtněte křížkem.

1. Pohlaví:

- a) Muž
 b) Žena

2. Věk:

- a) 18-35 let
 b) 36 a více let

3. Státní příslušnost:

ČR

4. Nejvyšší dosažené vzdělání:

- a) Základní
 b) Vyučení/ Střední bez maturity
 c) Střední s maturitou
 d) Absolutorium (VOŠ)
 e) Vysokoškolské

5. Délka praxe v armádě:

- a) Do 5 let
 b) 6 – 10 let
 c) 11 – 15 let
 d) 16 – 20 let
 e) 21 a více let

6. Kolik zahraničních operací jste absolvoval/a?

- a) 1-3
 b) 4-6
 c) 7 a více

7. Na Vaší poslední zahraniční operaci jste působil/a:

- a) Před méně než dvěma lety
 b) 2-4 let zpět
 c) 5-7 let zpět
 d) 8-10 let zpět
 e) 11-15 let zpět
 f) 16 a více let zpět

8. V jaké zemi jste sloužil/a?

- a) Kosovo
 b) Afghánistán
 c) Irák
 d) Bosna
 e) Súdán
 f) Libanon
 g) Jiné:
.....

9. Stalo se Vám někdy, že jste pocítovala následující symptomy po návratu ze zahraniční operace?

- a) Měla jste někdy pocit, jako byste necítila vlastní tělo; tedy např. jakoby vaše tělo nebylo vaše, jako by nešlo ovládat?
 b) Cítil/a jste se někdy tak, že jste mimo tělo a díváte se na něj; tedy že se díváte na vlastní tělo například shora nebo z jiné strany?
 c) Zaznamenala jste někdy chvíli, kdy jste na sebe pohlédla do zrcadla a fyzicky se v odrazu nepoznával/a?
 d) Nastala někdy situace, kdy vám lidé, věci, nebo místa okolo Vás připadaly cizí, nereálná?
 e) Nastala někdy chvíle, kdy jste si připadala/ztracený/a, dezořentovaný/a nebo zmatený/a na místě, které dobře znáte?
 f) Nastala někdy situace mimo stav po požití drog nebo alkoholu, kdy jste si připadala/jako ve snu, nebo že hledíte skrze mlhu?
 g) Nastala někdy situace, kdy jste se díval/a na svět kolem sebe jako by to byl film, nebo Vám svět nepřipadal reálný?
 h) Míváte, nebo měla jste někdy v noci živé sny?
 i) Nesmíte se nebo nepláčete v situacích, při kterých tyto city projevují ostatní lidé?

- j) Bojíte, nebo bála jste se někdy večer zavřít oči a usnout?
 k) Vyjadřujete špatné city i k lidem, ke kterým máte velice blízko?

10. Jakou funkci jste na zahraniční operaci vykonával/a?

- a) Základní funkce (řidič, střelec, průzkumník)
 b) Velitelská funkce (velitel skupiny, čety aj.)
 c) Logistické zabezpečování základny (celou dobu jsem byl pouze na základně, kuchař, zdravotník, psycholog aj.)
 d) *inštruktor ANA*

11. Zažili jste někdy v průběhu zahraniční operace situaci, která se vymyká běžné denní zkušenosti?

- a) ANO
 b) NE

12. Pokud jste na minulou otázku odpověděla ANO, zažila jste:

☐	a) Dostala jsem se do přímého kontaktu s nepřítelům.
☐	b) Bála jsem se o svůj život
☐	c) Musela jsem použít zbraň
☐	d) Bála jsem se o kamarády z jednotky
☐	e) Špatně jsem snašela dlouhodobé odloučení od rodiny
☐	f) V průběhu zahraniční operace se se mnou rozešla partnerka, nebo manželka
☐	g) Úmrtí někoho blízkého v rodině (když jsem byla na zahraniční operaci)
☐	h) Špatně jsem snašela klimatické podmínky
☐	i) Špatně jsem snašela hygienické zabezpečení
☐	j) Pociťovala jsem na sobě ponorkovou nemoc

13. Je něco, o čem si myslíte, že Vás dokázalo připravit před odjezdem na ZO na situaci, se kterými jste se později na zahraniční operaci vyrovnával/a? (např. psychologická příprava, minulá zkušenost aj.)

NE

14. Viděla jste v rámci zahraniční operace věci, na které byste nejraději zapomněla?

- a) ANO
 b) NE

15. Pokud jste na minulou otázku odpověděla ANO, jednalo se o:

☐	a) Zohavená těla
☐	b) Mrtvá těla
☐	c) Mrtvé děti
☐	d) Masové hroby
☐	e) Chudobu
☐	f) Mrtvé kamarády
☐	g) Jiné:

- h) Viděla, ale nechci se konkrétně vyjadřovat

16. Na zahraniční operaci jsem zažila:

☐	a) Spánkovou deprivaci
☒	b) Hlad
☒	c) Extrémně nízké teploty
☒	d) Extrémně vysoké teploty
☐	e) Hluk
☒	f) Sexuální deprivaci
☐	g) Stresové situace
☐	h) Vysokou prašnost
☐	i) Vlhkost vzduchu
☐	j) Ponorkovou nemoc
☐	k) Hádky mezi kolegy

Pakliže jste zaškrtnla více možností, zvolte, prosím, jednu, která na Vás měla největší vliv a tuto odpověď podtrhněte.

17. Do půl roku po návratu ze zahraniční operace:

☐	a) Se mi opakovaly sny související s pobytem na zahraniční operaci.
☐	b) Nechtěla jsem se se svým okolím bavit o tom, co jsem prožila na zahraniční operaci.
☐	c) Měla jsem pocit, že mi nikdo z okolí nerozumí.
☐	d) Pro kontakt jsem vyhledávala jenom lidi, kteří se mnou na zahraniční operaci působili a zažívali to co já.
☐	e) Raději jsem se vyhýbala lidem, se kterými jsem působil/a na zahraniční operaci
☐	f) Život doma (v míru) mi připadal nudný a fádní.
☐	g) Řešil jsem své pocity po návratu ze zahraniční operace pomocí alkoholu nebo jiných návykových látek.

18. Do jednoho roku po ZO v mém životě došlo k zásadní změně:

☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
-------------------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

- a) Rozvedl/a, nebo rozešel/a jsem se s dlouhodobým partnerem/kou.
- b) Opuštil/a jsem amádu.
- c) Snažil/a jsem se odjet a následně jsem i odjel/a na další zahraniční operaci.
- d) Snažil/a jsem se odjet na další zahraniční operaci, ale nebylo mi to umožněno.
- e) Odvrátilo se ode mě několik přátel.
- f) Odvrátil/a jsem se od několika přátel.
- g) Přehodnotil jsem své životní priority.
- h) Nedošlo k žádné změně.
- i) Jiné.....

.....
.....

19. Jaký byl váš vztah před a po zahraniční operaci?

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

- a) Můj partnerský vztah byl před zahraniční operací narušen; myslím, že zahraniční operace měla na rozpad mého vztahu jasný vliv.
- b) Můj partnerský vztah byl před zahraniční operací narušen; myslím, že zahraniční operace měla zásadní vliv na utužení mého vztahu.
- c) Můj vztah byl před zahraniční operací perfektní; zahraniční operace měla zásadní vliv na narušení/rozpad mého vztahu.
- d) Můj vztah byl před zahraniční operací perfektní; zahraniční operace měla zásadní vliv na utužení mého vztahu.
- e) Neměla jsem partnerský vztah před zahraniční operací a ani v současné době nemám.
- f) Neměla jsem partnerský vztah před zahraniční operací; v současné době mám.

g) nic se nezměnilo

Děkuji Vám za spolupráci.

Vážené respondenty, vážení respondenti,

obracím se na Vás s žádostí o vyplnění anonymního dotazníku. Jeho vyplněním se zúčastníte výzkumu na téma „Riziko vzniku posttraumatické stresové poruchy u vojáků přímo se účastnících zahraničních operací“.

V případě jakýchkoli dotazů nebo připomínek mě, prosím, kontaktujte na email vladimir.rihova415@gmail.com

Vladimír Rihová, studentka psychologie na Pražské vysoké škole psychosociálních studií v České republice.

Odpovědi prosím zaškrtněte křížkem.

1. Pohlaví:

- a) Muž
 b) Žena

2. Věk:

- a) 18-35 let
 b) 36 a více let

3. Státní příslušnost:

ČR

4. Nejvyšší dosažené vzdělání:

- a) Základní
 b) Vyučen/ Střední bez maturity
 c) Střední s maturitou
 d) Absolutorium (VOŠ)
 e) Vysokoškolské

5. Délka praxe v armádě:

- a) Do 5 let
 b) 6 – 10 let
 c) 11 – 15 let
 d) 16 – 20 let
 e) 21 a více let

6. Kolik zahraničních operací jste absolvoval/a?

- a) 1-3
 b) 4-6
 c) 7 a více

7. Na Vaši poslední zahraniční operaci jste působil/a:

- a) Před méně než dvěma lety
 b) 2-4 let zpět
 c) 5-7 let zpět
 d) 8-10 let zpět
 e) 11-15 let zpět
 f) 16 a více let zpět

8. V jaké zemi jste sloužil/a?

- a) Kosovo
 b) Afghánistán
 c) Irák
 d) Bosna
 e) Súdán
 f) Libanon
 g) Jiné:

9. Stalo se Vám někdy, že jste pocítoval/a následující symptomy po návratu ze zahraniční operace?

- a) Měl/a jste někdy pocit, jako byste necítil/a vlastní tělo, tedy např. jakoby vaše tělo nebylo vaše, jako by nešlo ovládat?
b) Cítil/a jste se někdy tak, že jste mimo tělo a díváte se na něj, tedy že se díváte na vlastní tělo například shora nebo z jiné strany?
c) Zaznamenal/a jste někdy chvíli, kdy jste na sebe pohledil/a do zrcadla a fyzicky se v odrazu nepoznával/a?
d) Nastala někdy situace, kdy vám lidé, věci, nebo místa okolo Vás připadaly cizí, nereálná?
e) Nastala někdy chvíle, kdy jste si připadal/a ztracený/a, dezorientovaný/a nebo zmatený/a na místě, které dobře znáte?
f) Nastala někdy situace mimo slav po požití drog nebo alkoholu, kdy jste si připadal/a jako ve snu, nebo že hledíte skrze mlhu?
g) Nastala někdy situace, kdy jste se díval/a na svět kolem sebe jako by to byl film, nebo Vám svět nepřipadal reálný?
h) Míval/a, nebo měl/a jste někdy v noci živé sny?
i) Nesmíte se nebo nepřibíháte v situacích, při kterých tyto city projevují ostatní lidé?

18. Do jednoho roku po ZO v mém životě došlo k zásadní změně:

☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
-------------------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

- a) Rozvedl/a, nebo rozešel/a jsem se s dlouhodobým partnerem/kou.
- b) Opustil/a jsem armádu.
- c) Snažil/a jsem se odejít a následně jsem i odjel/a na další zahraniční operaci.
- d) Snažil/a jsem se odejít na další zahraniční operaci, ale nebylo mi to umožněno.
- e) Odvrátilo se ode mě několik přátel.
- f) Odvrátil/a jsem se od několika přátel.
- g) Přehodnotil jsem své životní priority.
- h) Nedošlo k žádné změně.
- i) Jiné.....

19. Jaký byl váš vztah před a po zahraniční operaci?

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

- a) Můj partnerský vztah byl před zahraniční operací narušen; myslím, že zahraniční operace měla na rozpad mého vztahu jasný vliv.
- b) Můj partnerský vztah byl před zahraniční operací narušen; myslím, že zahraniční operace měla zásadní vliv na utužení mého vztahu.
- c) Můj vztah byl před zahraniční operací perfektní; zahraniční operace měla zásadní vliv na narušení/rozpad mého vztahu.
- d) Můj vztah byl před zahraniční operací perfektní; zahraniční operace měla zásadní vliv na utužení mého vztahu.
- e) Neměla jsem partnerský vztah před zahraniční operací a ani v současné době nemám.
- f) Neměla jsem partnerský vztah před zahraniční operací; v současné době mám.

Můj vztah byl narušen, operace nevedla žádný vliv.

Děkuji Vám za spolupráci.

Vážené respondentky, vážení respondenti,

obracím se na Vás s žádostí o vyplnění anonymního dotazníku. Jeho vyplněním se zúčastníte výzkumu na téma „Riziko vzniku posttraumatické stresové poruchy u vojáků přímo se účastnících zahraničních operací“.

V případě jakýchkoliv dotazů nebo připomínek mě, prosím, kontaktujte na email vladimirarhova415@gmail.com

Vladimíra Řihová, studentka psychologie na Pražské vysoké škole psychosociálních studií v České republice.

Odpovědi prosím zaškrtněte křížkem.

1. Pohlaví:

- a) Muž
 b) Žena

2. Věk:

- a) 18-35 let
 b) 36 a více let

3. Státní příslušnost: _____

4. Nejvyšší dosažené vzdělání:

- a) Základní
 b) Vyučení/ Střední bez maturity
 c) Střední s maturitou
 d) Absolutorium (VOŠ)
 e) Vysokoškolské

5. Délka praxe v armádě:

- a) Do 5 let
 b) 6 – 10 let
 c) 11 – 15 let
 d) 16 – 20 let
 e) 21 a více let

6. Kolik zahraničních operací jste absolvoval/a?

- a) 1-3
 b) 4-6
 c) 7 a více

7. Na Vaši poslední zahraniční operaci jste působil/a:

- a) Před méně než dvěma lety
 b) 2-4 let zpět
 c) 5-7 let zpět
 d) 8-10 let zpět
 e) 11-15 let zpět
 f) 16 a více let zpět

8. V jaké zemi jste sloužil/a?

- a) Kosovo
 b) Afghánistán
 c) Irák
 d) Bosna
 e) Súdán
 f) Libanon
 g) Jiné: _____

9. Stalo se Vám někdy, že jste pocítovala následující symptomy po návratu ze zahraniční operace?

- a) Měl/a jste někdy pocit, jako byste necítil/a vlastní tělo; tedy např. jakoby vaše tělo nebylo vaše, jako by nešlo ovládat?
 b) Cítil/a jste se někdy tak, že jste mimo tělo a díváte se na něj; tedy že se díváte na vlastní tělo například shora nebo z jiné strany?
 c) Zaznamenal/a jste někdy chvíli, kdy jste na sebe pohlídl/a do zrcadla a fyzicky se v odrazu nepoznával/a?
 d) Nastala někdy situace, kdy vám lidé, věci, nebo místa okolo Vás připadaly cizí, nereálná?
 e) Nastala někdy chvíle, kdy jste si připadal/a ztracený/a, dezorientovaný/a nebo zmatený/a na místě, které dobře znáte?
 f) Nastala někdy situace mimo stav po požití drog nebo alkoholu, kdy jste si připadal/a jako ve snu, nebo že hledíte skrze mlhu?
 g) Nastala někdy situace, kdy jste se díval/a na svět kolem sebe jako by to byl film, nebo Vám svět nepřipadal reálný?
 h) Míval/a, nebo měl/a jste někdy v noci živé sny?
 i) Nesmějete se nebo nepláčete v situacích, při kterých tyto city projevují ostatní lidé?

- j) Bojíte, nebo bála jste se někdy večer zavřít oči a usnout?
 k) Vyjadřujete špatně city i k lidem, ke kterým máte velice blízkost?

10. Jakou funkci jste na zahraniční operaci vykonával/a?

- a) Základní funkce (řidič, střevec, průzkumník)
 b) Veličtiská funkce (velitel skupiny, čety aj.)
 c) Logistické zabezpečování základny (celou dobu jsem byl pouze na základně, kuchař, zdravotník, psycholog aj.)

11. Zažil jste někdy v průběhu zahraniční operace situaci, která se vymyká běžné denní zkušenosti?

- a) ANO
 b) NE

12. Pokud jste na minulou otázku odpověděl/a ANO, zažil/a jste:

- a) Dostal/a jsem se do přímého kontaktu s nepřitelem.
 b) Bála jsem se o svůj život
 c) Musel/a jsem použít zbraň
 d) Bála jsem se o kamarády z jednotky
 e) Špatně jsem snašel/a dlouhodobé odloučení od rodiny
 f) V průběhu zahraniční operace se se mnou rozšel/a partner/ka, nebo manžel/ka
 g) Úmrtí někoho blízkého v rodině (když jsem byl/a na zahraniční operaci)
 h) Špatně jsem snašel/a klimatické podmínky
 i) Špatně jsem snašel/a hygienické zabezpečení
 j) Pociťoval/a jsem na sobě ponorkovou nemoc

13. Je něco, o čem si myslíte, že Vás dokázalo připravit před odjezdem na ZO na situaci, se kterými jste se později na zahraniční operaci vyrovnával/a? (např. psychologická příprava, minulá zkušenost aj.)

*OPRŮBE Z BOU 12. ZEMĚNĚNÝ V NÁSLEDKOVÍ ČISTÉ
 DÍLY ZKUSOBŮ*

14. Viděl/a jste v rámci zahraniční operace věci, na které byste nejraději zapomněl/a?

- a) ANO
 b) NE

15. Pokud jste na minulou otázku odpověděl/a ANO, jednalo se o:

- a) Zohavená těla
 b) Mrtvá těla
 c) Mrtvé děti
 d) Masové hroby
 e) Chudobu
 f) Mrtvé kamarády
 g) Jiné:

- h) Viděl/a, ale nechci se konkrétně vyjadřovat

16. Na zahraniční operaci jsem zažil/a:

- a) Spánkovou deprivaci
 b) Hlad
 c) Extrémně nízké teploty
 d) Extrémně vysoké teploty
 e) Hluk
 f) Sexuální deprivaci
 g) Stresové situace
 h) Vysokou prašnost
 i) Vlhkost vzduchu
 j) Ponorkovou nemoc
 k) Hádky mezi kolegy

Pakliže jste zaškrtl/a více možností, zvolte, prosím, jednu, která na Vás měla největší vliv a tuto odpověď podtrhněte.

17. Do půl roku po návratu ze zahraniční operace:

- a) Se mi opakovaly sny související s pobytem na zahraniční operaci.
 b) Nechtěl/a jsem se se svým okolím bavit o tom, co jsem prožil/a na zahraniční operaci.
 c) Měl/a jsem pocit, že mi nikdo z okolí nerozumí.
 d) Pro kontakt jsem vyhledával/a jenom lidi, kteří se mnou na zahraniční operaci působili a zažívali to co já.
 e) Raději jsem se vyhýbal/a lidem, se kterými jsem působil/a na zahraniční operaci
 f) Život doma (v míru) mi připadal nudný a fádní.
 g) Řešil jsem své potíže po návratu ze zahraniční operace pomocí alkoholu nebo jiných návykových látek.

18. Do jednoho roku po ZO v mém životě došlo k zásadní změně:

☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
-------------------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

- a) Rozvedl/a, nebo rozešel/a jsem se s dlouhodobým partnerem/kou.
- b) Opustil/a jsem armádu.
- c) Snažil/a jsem se odjet a následně jsem i odjel/a na další zahraniční operaci.
- d) Snažil/a jsem se odjet a další zahraniční operaci, ale nebylo mi to umožněno.
- e) Odvrátilo se ode mě několik přátel.
- f) Odvrátil/a jsem se od několika přátel.
- g) Přehodnotil jsem své životní priority.
- h) Nedošlo k žádné změně.
- i) Jiné.....

.....

19. Jaký byl váš vztah před a po zahraniční operaci?

☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
-------------------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

- a) Můj partnerský vztah byl před zahraniční operací narušen; myslím, že zahraniční operace měla na rozpad mého vztahu jasný vliv.
- b) Můj partnerský vztah byl před zahraniční operací narušen; myslím, že zahraniční operace měla zásadní vliv na utužení mého vztahu.
- c) Můj vztah byl před zahraniční operací perfektní; zahraniční operace měla zásadní vliv na narušení/rozpad mého vztahu.
- d) Můj vztah byl před zahraniční operací perfektní; zahraniční operace měla zásadní vliv na utužení mého vztahu.
- e) Neměla jsem partnerský vztah před zahraniční operací a ani v současné době nemám.
- f) Neměla jsem partnerský vztah před zahraniční operací; v současné době mám.

Děkuji Vám za spolupráci.

Vážené respondentky, vážení respondenti,

obracím se na Vás s žádostí o vyplnění anonymního dotazníku. Jeho vyplněním se zúčastníte výzkumu na téma „Riziko vzniku posttraumatické stresové poruchy u vojáků přímo se účastnících zahraničních operací“.

V případě jakýchkoliv dotazů nebo připomínek mě, prosím, kontaktujte na email vladimirarhova415@gmail.com

Vladimíra Řihová, studentka psychologie na Pražské vysoké škole psychosociálních studií v České republice.

Odpovědi prosím zaškrtněte křížkem.

1. Pohlaví:

- a) Muž
 b) Žena

2. Věk:

- a) 18-35 let
 b) 36 a více let

3. Státní příslušnost:

ČR

4. Nejvyšší dosažené vzdělání:

- a) Základní
 b) Vyučení/ Střední bez maturity
 c) Střední s maturitou
 d) Absolutorium (VOŠ)
 e) Vysokoškolské

5. Délka praxe v armádě:

- a) Do 5 let
 b) 6 – 10 let
 c) 11 – 15 let
 d) 16 – 20 let
 e) 21 a více let

6. Kolik zahraničních operací jste absolvoval/a?

- a) 1-3
 b) 4-6
 c) 7 a více

7. Na Vaši poslední zahraniční operaci jste působil/a:

- a) Před méně než dvěma lety
 b) 2-4 let zpět
 c) 5-7 let zpět
 d) 8-10 let zpět
 e) 11-15 let zpět
 f) 16 a více let zpět

8. V jaké zemi jste sloužili/a?

- a) Kosovo
 b) Afghánistán
 c) Irák
 d) Bosna
 e) Súdán
 f) Libanon
 g) Jiné:

9. Stalo se Vám někdy, že jste pocítoval/a následující symptomy po návratu ze zahraniční operace?

- a) Měla jste někdy pocit, jako byste necítil/a vlastní tělo, tedy např. jakoby vaše tělo nebylo vaše, jako by mělo ovládat?
b) Cítil/a jste se někdy tak, že jste mimo tělo a díváte se na něj, tedy že se díváte na vlastní tělo například skrz zbraň nebo z jiné strany?
c) Zaznamenal/a jste někdy chvíli, kdy jste na sebe pohledil/a do zrcadla a fyzicky se v odrazu nepoznával/a?
d) Nastala někdy situace, kdy vám lidé, věci, nebo místa okolo Vás připadaly cizí, nereálná?
e) Nastala někdy chvíle, kdy jste si připadal/a ztracený/a, dezorientovaný/a nebo zmatený/a na místě, které dobře znáte?
f) Nastala někdy situace mimo sláv po požáru drog nebo alkoholu, kdy jste si připadal/a jako ve snu, nebo že hledíte skrz mlhu?
g) Nastala někdy situace, kdy jste se díval/a na svět kolem sebe jako by to byl film, nebo Vám svět nepřipadal reálný?
h) Mlval/a, nebo měla jste někdy v noci živé sny?
i) Nesmíte se nebo nepláčete v situacích, při kterých tyto city projevují ostatní lidé?

- l) Bojíte, nebo báli/a jste se někdy večer zavřít oči a usnout?
 k) Vyjadřujete špatně city i k lidem, ke kterým máte velice blízko?

10. Jakou funkci jste na zahraniční operaci vykonával/a?

- a) Základní funkce (řidič, střelec, průzkumník)
 b) Velitelská funkce (velitel skupiny, čety aj.)
 c) Logistické zabezpečování základny (celou dobu jsem byl pouze na základně, kuchař, zdravotník, psycholog aj.)

11. Zažil jste někdy v průběhu zahraniční operace situaci, která se vymyká běžné denní zkušenosti?

- a) ANO
 b) NE

12. Pokud jste na minulou otázku odpověděl/a ANO, zažil/a jste:

- a) Dostal/a jsem se do přímého kontaktu s nepřitelem.
 b) Báli/a jsem se o svůj život
 c) Musel/a jsem použít zbraň
 d) Báli/a jsem se o kamarády z jednotky
 e) Špatně jsem snášel/a dlouhodobé odloučení od rodiny
 f) V průběhu zahraniční operace se se mnou rozešel/a partner/ka, nebo manžel/ka
 g) Úmrtí někoho blízkého v rodině (když jsem byl/a na zahraniční operaci)
 h) Špatně jsem snášel/a klimatické podmínky
 i) Špatně jsem snášel/a hygienické zabezpečení
 j) Pociťoval/a jsem na sobě ponorkovou nemoc

13. Je něco, o čem si myslíte, že Vás dokázalo připravit před odjezdem na ZO na situaci, se kterými jste se později na zahraniční operaci vyrovnával/a? (např. psychologická příprava, minulá zkušenost aj.)

.....

.....

.....

.....

14. Viděl/a jste v rámci zahraniční operace věci, na které byste nejraději zapomněl/a?

- a) ANO
 b) NE

15. Pokud jste na minulou otázku odpověděl/a ANO, jednalo se o:

- a) Zohavená těla
 b) Mrtvá těla
 c) Mrtvé děti
 d) Masové hroby
 e) Chudobu
 f) Mrtvé kamarády
 g) Jiné:
- .....
- .....
- .....

h) Viděl/a, ale nechci se konkrétně vyjadřovat

.....

.....

.....

16. Na zahraniční operaci jsem zažil/a:

- a) Spánkovou deprivaci
 b) Hlad
 c) Extrémně nízké teploty
 d) Extrémně vysoké teploty
 e) Hluk
 f) Sexuální deprivaci
 g) Stresové situace
 h) Vysokou prašnost
 i) Vlhkost vzduchu
 j) Ponorkovou nemoc
 k) Hádky mezi kolegy

Pakliže jste zaškrtl/a více možností, zvolte, prosím, jednu, která na Vás měla největší vliv a tuto odpověď podtrhněte.

17. Do půl roku po návratu ze zahraniční operace:

- a) Se mi opakovaly sny související s pobytem na zahraniční operaci.
 b) Nechtěl/a jsem se se svým okolím bavit o tom, co jsem prožil/a na zahraniční operaci.
 c) Měl/a jsem pocit, že mi nikdo z okolí nerozumí.
 d) Pro kontakt jsem vyhledával/a jenom lidi, kteří se mnou na zahraniční operaci působili a zažívali to co já.
 e) Raději jsem se vyhýbal/a lidem, se kterými jsem působil/a na zahraniční operaci
 f) Život doma (v míru) mi připadal nudný a fádní.
 g) Řešil jsem své potíže po návratu ze zahraniční operace pomocí alkoholu nebo jiných návykových látek.

18. Do jednoho roku po ZO v mém životě došlo k zásadní změně:

☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
-------------------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

- a) Rozvedl/a, nebo rozešel/a jsem se s dlouhodobým partnerem/kou.
- b) Opustil/a jsem armádu.
- c) Snažil/a jsem se ojet a následně jsem i odjel/a na další zahraniční operaci.
- d) Snažil/a jsem se ojet na další zahraniční operaci, ale nebylo mi to umožněno.
- e) Odvratilo se ode mě několik přátel.
- f) Odvratil/a jsem se od několika přátel.
- g) Přehodnotil jsem své životní priority.
- h) Nedošlo k žádné změně.
- i) Jiné.....

19. Jaký byl váš vztah před a po zahraniční operaci?

☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	-------------------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

- a) Můj partnerský vztah byl před zahraniční operací narušen; myslím, že zahraniční operace měla na rozpad mého vztahu jasný vliv.
- b) Můj partnerský vztah byl před zahraniční operací narušen; myslím, že zahraniční operace měla zásadní vliv na utužení mého vztahu.
- c) Můj vztah byl před zahraniční operací perfektní; zahraniční operace měla zásadní vliv na narušení/rozpad mého vztahu.
- d) Můj vztah byl před zahraniční operací perfektní; zahraniční operace měla zásadní vliv na utužení mého vztahu.
- e) Neměl/a jsem partnerský vztah před zahraniční operací a ani v současné době nemám.
- f) Neměl/a jsem partnerský vztah před zahraniční operací; v současné době mám.

Děkuji Vám za spolupráci.

Spoštovane anketiranke, spoštovani anketiranci,

obram se na vas s prošnjo, da izpolnite anonimni vprašalnik. Raziskava, katere se boste udeležili z izpolnitvijo vprašalnika, se posveča tveganju za nastanek posttravmatske stresne motnje pri vojaki, ki se neposredno udeležujejo operacij v tujini.

Če imate kakršna koli vprašanja ali pripombe, mi, prosim, pišite na e-poštni naslov vladimirarihova415@gmail.com.

Vladimíra Rihová, študentka psihologije na Praški visoki šoli za psihosocialne študije v Češki republiki.

Prosim, označite odgovore s križcem.

1. Spol:

x	<ul style="list-style-type: none"> Moški
	<ul style="list-style-type: none"> Ženska

2. Starost:

x	<ul style="list-style-type: none"> 18-35 let
	<ul style="list-style-type: none"> 36 let in več

3. Državljanstvo: _____ slo_____

4. Najvišja pridobljena stopnja izobrazbe:

	<ul style="list-style-type: none"> Osnovnošolska
	<ul style="list-style-type: none"> Nižja / Srednja poklicna izobrazba brez poklicne mature
	<ul style="list-style-type: none"> Srednja strokovna in splošna izobrazba
x	<ul style="list-style-type: none"> Višješolska (VSS)
	<ul style="list-style-type: none"> Visokošolska

5. Dolžina staža v vojski:

	<ul style="list-style-type: none"> Do 5 let
x	<ul style="list-style-type: none"> 6 – 10 let
	<ul style="list-style-type: none"> 11 – 15 let
	<ul style="list-style-type: none"> 16 – 20 let
	<ul style="list-style-type: none"> 21 let in več

6. Koliko operacij v tujini ste se udeležili?

x	• 1-3
	• 3-6
	• 6 in ve

7. V vaši zadnji operaciji v tujini ste sodelovali:

	• Manj kot pred dvema letoma
x	• 2-5 let nazaj
	• 5-7 let nazaj
	• 7-10 let nazaj
	• 10-15 let nazaj
	• 15 in ve let nazaj

8. V jaké zemi jste sloužil/a?

x	• Kosovo
	• Afghánistan
	• Irak
	• Bosna in Hercegovina
	• Sudan
	• Libanon
	• Drugo: .....

9. Ali se vam je kdaj zgodilo, da ste obutili naslednje simptome po vrnitvi iz operacije v tujini?

	• Ali ste kdaj imeli občutek, kot da ne bi poutili lastnega telesa; torej npr. kot da vaše telo ne bi bilo vaše, kot da ga ne bi bilo mogoče obvladovati?
	• Ali ste se kdaj poutili tako, da ste zunaj telesa in ga gledate; torej da gledate lastno telo na primer od zgoraj ali z druge strani?
	• Ali ste kdaj opazili trenutek, ko ste se pogledali v ogledalo in se fizično niste prepoznavali v odsevu?
	• Ali je kdaj nastala situacija, ko so se vam ljudje, stvari ali kraji okoli vas zdeli neznani, neresni ni?
	• Ali je kdaj nastal trenutek, ko ste se poutili izgubljeni, dezorientirani ali zmedeni na mestu, ki ga dobro poznate?
	• Ali je kdaj nastala situacija, razen stanja po zaužitju drog ali alkohola, ko ste se poutili kot v sanjah, ali da gledate skozi meglo?
	• Ali je kdaj nastala situacija, ko ste gledali svet okoli sebe, kot da bi bil film, ali pa se vam svet ni zdel resničen?
x	• Ali v sanjah imate, ali ste kdaj imeli ponovno živane sanje?
	• Ali se morda smejete ali jokate v situacijah, v katerih ostali ljudje izražajo tugo?

x	<ul style="list-style-type: none"> • Ali se bojite, ali ste se kdaj bali zvečer zapreti oči in zaspati?
	<ul style="list-style-type: none"> • Ali izražate slabo občustva do ljudi, ki so vam zelo blizu?

10. Kakšno funkcijo ste opravljali v operaciji v tujini?

x	<ul style="list-style-type: none"> • Osnovna funkcija (voznik, strelec, izvidnik)
	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcija poveljnika (poveljnik skupine, voda idr.)
x	<ul style="list-style-type: none"> • Logistična oskrba baze (veselias sem bil samo v bazi, kuhar, bolničar, psiholog idr.)

11. Ali ste kdaj doživeli med potekom operacije v tujini situacijo, ki presega navadne vsakodnevne izkušnje?

x	<ul style="list-style-type: none"> • DA
	<ul style="list-style-type: none"> • NE

12. Če ste odgovorili DA na prejšnje vprašanje, ste doživeli:

x	<ul style="list-style-type: none"> • Prišel sem do neposrednega stika s sovražnikom.
x	<ul style="list-style-type: none"> • Bal/a sem se za svoje življenje.
	<ul style="list-style-type: none"> • Moral/a sem uporabiti orožje.
x	<ul style="list-style-type: none"> • Bal/a sem se za prijatelje iz enote.
	<ul style="list-style-type: none"> • Slabo sem prenašal/a dolgotrajno ločitev od družine.
	<ul style="list-style-type: none"> • Med potekom operacije v tujini se je razšel/a partner/ica ali soprog/a z mano.
	<ul style="list-style-type: none"> • Smrt bližnje osebe v družini (medtem, ko sem bil/a v operaciji v tujini).
x	<ul style="list-style-type: none"> • Slabo sem prenašal/a vremenske razmere.
	<ul style="list-style-type: none"> • Slabo sem prenašal/a higieno sanitarnih prostorov.
	<ul style="list-style-type: none"> • Obutil sem na sebi kabinsko vročico.

13. Ali obstaja kaj, o čemer mislite, da vas je zmoglo pripraviti pred odhodom na operacijo v tujini na situacije, s katerimi ste se kasneje spopadali v operaciji v tujini? (npr. psihološka priprava, izkušnje iz preteklosti idr.)

.....
.....
...../.....
.....
.....
.....

14. Ali ste videli v okviru operacije v tujini stvari, ki bi jih najraje pozabili?

x	<ul style="list-style-type: none"> • DA
	<ul style="list-style-type: none"> • NE

15. Če ste odgovorili DA na prejšnje vprašanje, je šlo za:

x	• Izmaleni telesa
x	• Mrtva telesa
x	• Mrtve otroke
x	• Množice na grobiščih
x	• Revščina
	• Mrtve prijatelje
	• Drugo: ....
x	• Sem, vendar se o tem ne želim konkretno izjasniti

16. V operaciji v tujini sem doživel/a:

	• Deprivacijo spanja
	• Lakoto
	• Skrajno nizke temperature
x	• Skrajno visoke temperature
x	• Hrup
	• Seksualno deprivacijo
x	• Stresne situacije
x	• Visoka prašnost
x	• Vlažnost zraka
	• Kabinsko vročino
x	• Prepire med kolegi

Če ste označili več možnosti, izberite, prosim, eno, ki je največ vplivala na vas, ta odgovor pa podrtajte.

17. V šestih mesecih po vrnitvi iz operacije v tujini:

x	• So mi se ponavljale sanje, povezane z udeležbo na operaciji v tujini.
x	• Se nisem želel pogovarjati z ljudmi v svoji okolici o tem, kaj sem doživel/a v operaciji v tujini.
	• Sem imel občutek, da me nihče iz okolice ne razume.
x	• Sem iskal stik samo z ljudmi, ki so sodelovali v operaciji v tujini z mano in doživljali tisto, kar jaz.
	• Sem se raje izogibal ljudem, s katerimi sem sodeloval/a v operaciji v tujini.
x	• Se mi je življenje doma (v miru) zdelo dolgočasno in enolično.
	• Sem reševal svoje težave po vrnitvi iz operacije v tujini s pomočjo alkohola ali

	drugih omamnih snovi.
--	-----------------------

18. V enem letu po operaciji v tujini je v mojem življenju prišlo do bistvene spremembe:

	<ul style="list-style-type: none"> Lo il/a ali razšel/a sem se z dolgoro nim partnerjem/ico.
	<ul style="list-style-type: none"> Zapustil/a sem vojsko.
	<ul style="list-style-type: none"> Poskušal /a sem oditi, pa sem nato tudi odšel/a na novo operacijo v tujini.
	<ul style="list-style-type: none"> Poskušal/a sem oditi na novo vojaško operacijo v tujini, vendar mi tega niso omogo ili.
	<ul style="list-style-type: none"> Zapustilo me je ve prijateljev.
	<ul style="list-style-type: none"> Zapustil/a sem ve prijateljev.
x	<ul style="list-style-type: none"> Ponovno sem ovrednotil svoje prioritete v življenju.
x	<ul style="list-style-type: none"> Ni prišlo do nobene spremembe.
	<ul style="list-style-type: none"> Drugo..... ....

19. Kakšen je bil vaš partnerski odnos pred operacijo v tujini in po njej?

	<ul style="list-style-type: none"> Moj partnerski odnos je bil moten pred operacijo v tujini; mislim, da je operacija v tujini jasno vplivala na razpad mojega odnosa.
	<ul style="list-style-type: none"> Moj partnerski odnos je bil moten pred operacijo v tujini; mislim, da je operacija v tujini bistveno vplivala na krepitev mojega odnosa.
	<ul style="list-style-type: none"> Moj odnos je bil brezhiben pred operacijo v tujini; operacija v tujini je bistveno vplivala na razdor / razpad mojega odnosa.
x	<ul style="list-style-type: none"> Moj odnos je bil brezhiben pred operacijo v tujini; operacija v tujini je bistveno vplivala na krepitev mojega odnosa.
	<ul style="list-style-type: none"> Nisem imel/a partnerskega odnosa pred operacijo v tujini, pa niti trenutno nimam.
	<ul style="list-style-type: none"> Nisem imel/a partnerskega odnosa pred operacijo v tujini; trenutno imam.

Zahvaljujem se vam za sodelovanje.

97%

22:44

Tekst w języku: Czeski nie jest sprawdz...

Szanowne respondentki, szanowni respondenci,

zwracam się do Pana/Panią z prośbą o wypełnienie anonimowej ankiety. Ankieta jest częścią badania dotyczącego ryzyka wystąpienia zespołu stresu pourazowego u żołnierzy biorących bezpośredni udział w misjach zagranicznych.

W przypadku pytań lub uwag prosimy o kontakt pod adresem e-mail

vladimirarihova415@gmail.com.

Vladimíra Řihová, studentka psychologii w Praskiej Wyższej Szkole Studiów Psychosocjalnych (Pražská vysoká škola psychosociálních studií) w Republice Czeskiej.

Wybrane odpowiedzi proszę zaznaczyć krzyżykiem.

1. Płeć:

- a) Mężczyzna
 b) Kobieta

2. Wiek:

- a) 18-35 lat
 b) 36 lat lub więcej

3. Obywatelstwo: _____

4. Wykształcenie:

- a) Podstawowe
 b) Zawodowe (bez matury)
 c) Średnie (z maturą)
 d) Policealne
 e) Wyższe

5. Staż w wojsku:

- a) Do 5 lat
 b) 6 – 10 lat
 c) 11 – 15 lat
 d) 16 – 20 lat
 e) 21 lat lub więcej

B*I*U

6. Ile absolwował/a Pan/Pani misji zagranicznych?

- a) 1-3
- b) 4-6
- c) 7 lub więcej

7. Na ostatniej misji zagranicznej był/a Pan/Pani:

- a) Mniej niż 2 lata temu
- b) 2-4 lat temu
- c) 5-7 lat temu
- d) 8-10 lat temu
- e) 11-15 lat temu
- f) 16 lat temu lub dawniej

8. W którym kraju Pan/Pani służył/a?

- a) Kosowo
- b) Afghanistan
- c) Irak
- d) Bośnia
- e) Sudan
- f) Liban
- g) Inne:
.....
..

9. Czy po powrocie z misji zagranicznej odczuwał/a Pan/Pani następujące symptomy?

- a) Czy miał/a Pan/Pani wrażenie, że nie czuje swojego ciała, tak jakby ciało nie należało do Pana/Pani, nie dało się nim kierować?
- b) Czy miał/a Pan/Pani wrażenie, że jest poza swoim ciałem, patrzy na ciało np. z góry lub z innej strony?
- c) Czy spoglądał/a Pan/Pani w lustro i nie rozpoznawał/a odbijającej się w nim postaci?
- d) Czy ludzie lub miejsca w bliskim otoczeniu wydawały się Panu/Pani obce, odrealnione?
- e) Czy w którymś momencie czuł/a się Pan/Pani zagubiony/a lub zdezorientowany/a w dobrze znanym miejscu?
- f) Czy w stanie trzeźwym czuł/a się Pan/Pani jak we śnie lub miał/a Pan/Pani wrażenie patrzenia przez mgłę?
- g) Czy miał/a Pan/Pani wrażenie, że patrzy Pan/Pani na otaczający świat jak na film lub otaczający świat wydawał się nierzeczywisty?
- h) Czy miewa lub miał/a Pan/Pani w nocy żywe sny?
- i) Czy nie śmieje się Pan/Pani lub nie płacze w sytuacjach, kiedy inne osoby reagują właśnie w ten sposób?

- j) Czy czasami boi się Pan/Pani zamknąć oczy i zasnąć?
- k) Czy ma Pan/Pani problem z wyrażaniem swoich uczuć, również w stosunku do osób najbliższych?

10. Jaką funkcję pełnił/a Pan/Pani podczas misji zagranicznej?

- a) Funkcje podstawowe (kierowca, strzelec, zwiadowca)
- b) Funkcje dowódcze (dowórca zespołu, jednostki itd.)
- c) W bazie logistycznej (przez cały czas byłem/am tylko w bazie, jako kucharz, medyk, psycholog itd.)

11. Czy przeżył/a Pan/Pani podczas misji szczególną sytuację, która była dla Pana/Pani

- g) Śmierć bliskiego członka rodziny (w czasie, kiedy byłem/am na misji zagranicznej).
- h) Źłe znośnię/am warunki klimatyczne.
- i) Źłe znośnię/am warunki higieniczne.
- j) Odczuwałem/am niechęć do przebywania z kolegami w wyniku kontaktu ciągłego z tymi samymi osobami.

13. Czy uważa Pan/Pani, że jest coś, co pomogło Panu/Pani przygotować się przed wyjazdem na misję zagraniczną na sytuacje, z którymi usiłował/a Pan/Pani sobie poradzić po powrocie? (Np. przygotowanie psychologiczne, wcześniejsze doświadczenia?)

Pomogły mi wcześniejsze zdobyte doświadczenia szkoleniowe i praktyczne w kwestii fizycznej i praktycznej że dotychczasowej służby.....
 .....
 .....
 .....
 .....

14. Czy widział/a Pan/Pani podczas misji zagranicznej rzeczy, o których wolałby/wolałaby Pan/Pani wspomnieć?

- a) TAK
- b) NIE

15. Jeżeli na poprzednie pytanie odpowiedział/a Pan/Pani TAK, były to:

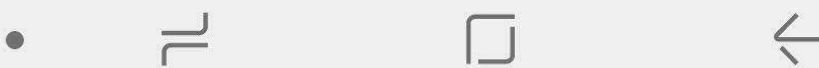
- a) Okaleczone ciała
- b) Zwłoki
- c) Martwe dzieci
- d) Masowe groby
- e) Bieda
- f) Martwe ciała kolegów
- g) Inne:
 .....
 .....
 .....
 .....
- h) Nie chcę udzielać konkretnej odpowiedzi

16. Na misji zagranicznej przeżył/a Pan/Pani:

- a) Deprywację snu
- b) Głód
- c) Ekstremalnie niskie temperatury
- d) Ekstremalnie wysokie temperatury
- e) Hałas
- f) Deprywację seksualną
- g) Stres
- h) Intensywne zakurzenie
- i) Wilgotność powietrza
- j) Niechęć do przebywania z kolegami w wyniku kontaktu cały czas z tymi samymi osobami
- k) Kłótnie z kolegami

Jeżeli zaznaczył/a Pan/Pani więcej możliwości, proszę wybrać i podkreślić tę odpowiedź, która miała na Pana/Panią największy wpływ.

17. W okresie pół roku po powrocie z misji zagranicznej:

- d) Ekstremalnie wysokie temperatury
- e) Halas
- f) Deprywację seksualną
- g) Stres
- h) Intensywne zakurzenie
- i) Wilgotność powietrza
- j) Niechęć do przebywania z kolegami w wyniku kontaktu cały czas z tymi samymi osobami
- k) Kłótnie z kolegami

Jeżeli zaznaczył/a Pan/Pani więcej możliwości, proszę wybrać i podkreślić tę odpowiedź, która miała na Pana/Panią największy wpływ.

17. W okresie pół roku po powrocie z misji zagranicznej:

- a) Powracały sny związane z przebywaniem na misji zagranicznej.

- b) Nie chciałem/am rozmawiać z otoczeniem o tym, co przeżyłem/am na misji zagranicznej.
- c) Miałem/am wrażenie, że nikt z otoczenia mnie nie rozumie.
- d) Chciałem/am rozmawiać tylko z osobami, które były ze mną na misji zagranicznej i przeżyły to samo, co ja.
- e) Woląłem/am unikać osób, z którymi byłem/am na misji zagranicznej.
- f) Życie w kraju wydawało się nudne i jednostajne.
- g) Swoje dolegliwości po powrocie z misji zagranicznej rozwiązywałem/am przy pomocy alkoholu lub innych substancji uzależniających.

18. W ciągu roku po misji zagranicznej w moim życiu doszło do zasadniczej zmiany:

- a) Rozwiodłem/am się lub rozstałem/am z wieloletnim partnerem/wieloletnią partnerką.
- b) Odszedłem/odeszłam z wojska.
- c) Starąłem/am się wyjechać na kolejną misję zagraniczną i wyjechałem/am na nią.
- d) Starąłem/am się wyjechać na kolejną misję zagraniczną, jednak nie udało mi się to.
- e) Opuściło mnie kilku przyjaciół.
- f) Odwrócił/a jsem se od několika přátel.
- g) Zmieniłem/am priority w swoim życiu.
- h) Nie wystąpiły żadne zmiany.
- i) Inne.....

- a) Mój związek przed misją był niestabilny. Uważam, że misja zagraniczna miała wyraźny wpływ na jego rozpad.
- b) Mój związek przed misją był niestabilny. Uważam, że misja zagraniczna miała zasadniczy wpływ na jego wzmocnienie.
- c) Mój związek przed misją był bardzo dobry. Uważam, że misja zagraniczna miała zasadniczy wpływ na jego rozpad.
- d) Mój związek przed misją był bardzo dobry. Uważam, że misja zagraniczna miała zasadniczy wpływ na jego wzmocnienie.
- e) Przed wyjazdem na misję nie byłem/am w związku. Obecnie dalej nie jestem w związku.
- f) Przed wyjazdem na misję nie byłem/am w związku. Obecnie jestem w związku.

Dziękuję za współpracę.

Vážené respondentky, vážení respondenti,

obracím se na Vás s žádostí o vyplnění anonymního dotazníku. Jeho vyplněním se zúčastníte výzkumu na téma „Riziko vzniku posttraumatické stresové poruchy u vojáků přímo se účastnících zahraničních operací“.

V případě jakýchkoliv dotazů nebo připomínek mě, prosím, kontaktujte na email vladimirarihova415@gmail.com

Vladimíra Říhová, studentka psychologie na Pražské vysoké škole psychosociálních studií v České republice.

Odpovědi prosím zaškrtnete křížkem.

---

1. Pohlaví:

☒	a) Muž
☐	b) Žena

2. Věk:

☒	a) 18-35 let
☐	b) 36 a více let

3. Státní příslušnost: R_____

4. Nejvyšší dosažené vzdělání:

☐	a) Základní
☒	b) Vyšší odborní/ Střední bez maturity
☐	c) Střední s maturitou
☐	d) Absolutorium (VOŠ)
☐	e) Vysokoškolské

5. Délka praxe v armádě :

☐	a) Do 5 let
☐	b) 6 – 10 let
☐	c) 11 – 15 let
☒	d) 16 – 20 let
☐	e) 21 a více let

6. Kolik zahraničních operací jste absolvoval/a?

☐	a) 1-3
☒	b) 4-6
☐	c) 7 a více

7. Na Vaší poslední zahraniční operaci jste působil/a:

☒	a) Před méně než dvěma lety
☐	b) 2-4 let zpět
☐	c) 5-7 let zpět
☐	d) 8-10 let zpět
☐	e) 11-15 let zpět
☐	f) 16 a více let zpět

8. V jaké zemi jste sloužil/a?

☐	a) Kosovo
☒	b) Afghánistán
☒	c) Irák
☐	d) Bosna
☐	e) Súdán
☐	f) Libanon
☐	g) Jiné: .....

9. Stalo se Vám někdy, že jste pocíval/a následující symptomy po návratu ze zahraniční operace?

☐	a) Měl/a jste někdy pocit, jako byste necítil/a vlastní tělo; tedy například jakoby vaše tělo nebylo vaše, jako by nešlo ovládat?
☐	b) Cítil/a jste se někdy tak, že jste mimo tělo a díváte se na něj; tedy že se díváte na vlastní tělo například shora nebo z jiné strany?
☐	c) Zaznamenal/a jste někdy chvíli, kdy jste na sebe pohlédl/a do zrcadla a fyzicky se v odrazu nepoznával/a?
☐	d) Nastala někdy situace, kdy vám lidé, věci, nebo místa okolo Vás připadaly cizí, nereálná?
☐	e) Nastala někdy chvíle, kdy jste si připadal/a ztracený/á, dezorientovaný/á nebo zmatený/á na místě, které dobře znáte?
☐	f) Nastala někdy situace mimo stav po požití drog nebo alkoholu, kdy jste si připadal/a jako ve snu, nebo že hledíte skrze mlhu?
☐	g) Nastala někdy situace, kdy jste se díval/a na svět kolem sebe jako by to byl film, nebo Vám svět nepřípadal reálný?
☐	h) Míváte, nebo měl/a jste někdy v noci živé sny?
☐	i) Nesmíte se nebo neplánete v situacích, při kterých tyto city projevují ostatní lidé?

- j) Bojíte, nebo bál/a jste se někdy ve válečné situaci usnout?
 k) Vyjadřujete špatný vztah k lidem, ke kterým máte velice blízko?

10. Jakou funkci jste na zahraniční operaci vykonával/a?

- a) Základní funkce (idiota, stelec, průzkumník)
 b) Velitelská funkce (velitel skupiny, četař aj.)
 c) Logistické zabezpečování základny (celou dobu jsem byl pouze na základně, kuchař, zdravotník, psycholog aj.)

11. Zažil jste někdy v průběhu zahraniční operace situaci, která se vymyká běžné denní zkušenosti?

- a) ANO
 b) NE

12. Pokud jste na minulou otázku odpověděl/a ANO, zažil/a jste:

- a) Dostal/a jsem se do přímého kontaktu s nepřítelem.
 b) Bál/a jsem se o svůj život
 c) Musel/a jsem použít zbraň
 d) Bál/a jsem se o kamarády z jednotky
 e) Špatně jsem snášel/a dlouhodobé odloučení od rodiny
 f) V průběhu zahraniční operace se se mnou rozešel/a partner/ka, nebo manžel/ka
 g) Úmrtí někoho blízkého v rodině (když jsem byl/a na zahraniční operaci)
 h) Špatně jsem snášel/a klimatické podmínky
 i) Špatně jsem snášel/a hygienické zabezpečení
 j) Pociťoval/a jsem na sobě ponorkovou nemoc

13. Je něco, o čem si myslíte, že Vás dokázalo napravit před odjezdem na ZO na situaci, se kterou jste se potýkal/a na zahraniční operaci vyrovnával/a? (např. psychologická příprava, minulá zkušenost aj.)

Předšlé zkušenosti

14. Viděl/a jste v rámci zahraniční operace věci, na které byste nejraději zapomněl/a?

- a) ANO
 b) NE

15. Pokud jste na minulou otázku odpověděli/ano, jednalo se o:

☒	a) Zohavená těla
☒	b) Mrtvá těla
☒	c) Mrtvé děti
☐	d) Masové hroby
☒	e) Chudobu
☐	f) Mrtvé kamarády
☐	g) Jiné: Všechny mnou označené body jsem viděl, ale nevidím jediný důvod k tomu, abych na ně měl chtít zapomenout. .....
☐	h) Viděl/ano, ale nechci se konkrétně vyjadřovat

16. Na zahraniční operaci jsem zažil/a:

☒	a) Spánkovou deprivaci
☒	b) Hlad
☒	c) Extrémně nízké teploty
☒	d) Extrémně vysoké teploty
☒	e) Hluk
☐	f) Sexuální deprivaci
☒	g) Stresové situace
☒	h) Vysokou prašnost
☒	i) Vlhkost vzduchu
☐	j) Ponorkovou nemoc
☐	k) Hádky mezi kolegy

Pakliže jste zaškrtnul/a více možností, zvolte, prosím, jednu, která na Vás měla největší vliv a tuto odpověď podtrhněte.

17. Do půl roku po návratu ze zahraniční operace:

☐	a) Se mi opakovaly sny související s pobytem na zahraniční operaci.
☐	b) Nechtěl/ano jsem se se svým okolím bavit o tom, co jsem prožil/a na zahraniční operaci.
☐	c) Měl/ano jsem pocit, že mi nikdo z okolí nerozumí.
☐	d) Pro kontakt jsem vyhledával/a jenom lidi, kteří se mnou na zahraniční operaci přebývali a zažívali to co já.
☐	e) Raději jsem se vyhýbal/a lidem, se kterými jsem přebýval/a na zahraniční operaci
☐	f) Život doma (v míru) mi připadal nudný a fádní.
☐	g) řešil jsem své potíže po návratu ze zahraniční operace pomocí alkoholu nebo jiných návykových látek.

18. Do jednoho roku po ZO v mém životě došlo k zásadní změně :

☐	a) Rozvedl/a, nebo rozešel/a jsem se s dlouhodobým partnerem/kou.
☐	b) Opustil/a jsem armádu.
☐	c) Snažil/a jsem se odjet a následně jsem i odjel/a na další zahraniční operaci.
☐	d) Snažil/a jsem se odjet na další zahraniční operaci, ale nebylo mi to umožněno.
☐	e) Odvrátilo se ode mě několik přátel.
☐	f) Odvrátil/a jsem se od několika přátel.
☐	g) Přehodnotil jsem své životní priority.
☒	h) Nedošlo k žádné změně.
☐	i) Jiné..... ....

19. Jaký byl váš vztah před a po zahraniční operaci?

☐	a) Můj partnerský vztah byl před zahraniční operací narušen; myslím, že zahraniční operace měla na rozpad mého vztahu jasný vliv.
☒	b) Můj partnerský vztah byl před zahraniční operací narušen; myslím, že zahraniční operace měla zásadní vliv na utužení mého vztahu.
☐	c) Můj vztah byl před zahraniční operací perfektní; zahraniční operace měla zásadní vliv na narušení/rozpad mého vztahu.
☐	d) Můj vztah byl před zahraniční operací perfektní; zahraniční operace měla zásadní vliv na utužení mého vztahu.
☐	e) Neměl/a jsem partnerský vztah před zahraniční operací a ani v současné době nemám.
☐	f) Neměl/a jsem partnerský vztah před zahraniční operací; v současné době mám.

Děkujeme Vám za spolupráci.

Vážené respondentky, vážení respondenti,

obracím se na Vás s žádostí o vyplnění anonymního dotazníku. Jeho vyplněním se zúčastníte výzkumu na téma „Riziko vzniku posttraumatické stresové poruchy u vojáků přímo se účastnících zahraničních operací“.

V případě jakýchkoliv dotazů nebo připomínek mě, prosím, kontaktujte na email vladimirarihova415@gmail.com

Vladimíra Řihová, studentka psychologie na Pražské vysoké škole psychosociálních studií v České republice.

Odpovědi prosím zaškrtnete křížkem.

---

1. Pohlaví:

☒	a) Muž
☐	b) Žena

2. Věk:

☐	a) 18-35 let
☒	b) 36 a více let

3. Státní příslušnost: _____ česká _____

4. Nejvyšší dosažené vzdělání:

☐	a) Základní
☐	b) Vyučen/ Střední bez maturity
☐	c) Střední s maturitou
☐	d) Absolutorium (VOŠ)
☒	e) Vysokoškolské

5. Délka praxe v armádě :

☐	a) Do 5 let
☐	b) 6 – 10 let
☐	c) 11 – 15 let
☐	d) 16 – 20 let
☒	e) 21 a více let

6. Kolik zahraničních operací jste absolvoval/a?

☐	a) 1-3
☐	b) 4-6
☒	c) 7 a více

7. Na Vaší poslední zahraniční operaci jste působil/a:

☒	a) Před méně než dvěma lety
☐	b) 2-4 let zpět
☐	c) 5-7 let zpět
☐	d) 8-10 let zpět
☐	e) 11-15 let zpět
☐	f) 16 a více let zpět

8. V jaké zemi jste sloužil/a?

☒	a) Kosovo
☒	b) Afghánistán
☒	c) Irák
☐	d) Bosna
☐	e) Súdán
☐	f) Libanon
☐	g) Jiné: .....

9. Stalo se Vám někdy, že jste pocíval/a následující symptomy po návratu ze zahraniční operace?

☐	a) Měl/a jste někdy pocit, jako byste necítil/a vlastní tělo; tedy například jakoby vaše tělo nebylo vaše, jako by nešlo ovládat?
☐	b) Cítil/a jste se někdy tak, že jste mimo tělo a díváte se na něj; tedy že se díváte na vlastní tělo například shora nebo z jiné strany?
☐	c) Zaznamenal/a jste někdy chvíli, kdy jste na sebe pohlédl/a do zrcadla a fyzicky se v odrazu nepoznával/a?
☐	d) Nastala někdy situace, kdy vám lidé, věci, nebo místa okolo Vás připadaly cizí, nereálná?
☐	e) Nastala někdy chvíle, kdy jste si připadal/a ztracený/á, dezorientovaný/á nebo zmatený/á na místě, které dobře znáte?
☐	f) Nastala někdy situace mimo stav po požití drog nebo alkoholu, kdy jste si připadal/a jako ve snu, nebo že hledíte skrze mlhu?
☒	g) Nastala někdy situace, kdy jste se díval/a na svět kolem sebe jako by to byl film, nebo Vám svět nepřípadal reálný?
☒	h) Míváte, nebo měl/a jste někdy v noci živé sny?
☐	i) Nesmíte se nebo neplánete v situacích, při kterých tyto city projevují ostatní lidé?

- j) Bojíte, nebo bál/a jste se někdy ve válečné situaci usnout?
k) Vyjadřujete špatný vztah k lidem, ke kterým máte velice blízko?

10. Jakou funkci jste na zahraniční operaci vykonával/a?

- a) Základní funkce (idiota, stelec, průzkumník)
b) Velitelská funkce (velitel skupiny, četař aj.)
c) Logistické zabezpečování základny (celou dobu jsem byl pouze na základně, kuchař, zdravotník, psycholog aj.)

11. Zažil jste někdy v průběhu zahraniční operace situaci, která se vymyká běžné denní zkušenosti?

- a) ANO
b) NE

12. Pokud jste na minulou otázku odpověděl/a ANO, zažil/a jste:

- a) Dostal/a jsem se do přímého kontaktu s nepřítelem.
b) Bál/a jsem se o svůj život
c) Musel/a jsem použít zbraň
d) Bál/a jsem se o kamarády z jednotky
e) Špatně jsem snášel/a dlouhodobé odloučení od rodiny
f) V průběhu zahraniční operace se se mnou rozešel/a partner/ka, nebo manžel/ka
g) Úmrtí někoho blízkého v rodině (když jsem byl/a na zahraniční operaci)
h) Špatně jsem snášel/a klimatické podmínky
i) Špatně jsem snášel/a hygienické zabezpečení
j) Pociťoval/a jsem na sobě ponorkovou nemoc

13. Je něco, o čem si myslíte, že Vás dokázalo napravit před odjezdem na ZO na situaci, se kterou jste se potýkal/a na zahraniční operaci vyrovnával/a? (např. psychologická příprava, minulá zkušenost aj.)

.....
.....
.....
.....
.....

14. Viděl/a jste v rámci zahraniční operace věci, na které byste nejraději zapomněl/a?

- a) ANO
b) NE

15. Pokud jste na minulou otázku odpověděl/a ANO, jednalo se o:

☒	a) Zohavená těla
☒	b) Mrtvá těla
☒	c) Mrtvé děti
☐	d) Masové hroby
☒	e) Chudobu
☒	f) Mrtvé kamarády
☐	g) Jiné: ....
☐	h) Viděl/a, ale nechci se konkrétně vyjádřit

16. Na zahraniční operaci jsem zažil/a:

☒	a) <u>Spánkovou deprivaci</u>
☒	b) Hlad
☒	c) Extrémně nízké teploty
☒	d) Extrémně vysoké teploty
☒	e) Hluk
☒	f) Sexuální deprivaci
☒	g) Stresové situace
☒	h) Vysokou prašnost
☒	i) Vlhkost vzduchu
☒	j) Ponorkovou nemoc
☐	k) Hádky mezi kolegy

Pakliže jste zaškrtl/a více možností, zvolte, prosím, jednu, která na Vás měla největší vliv a tuto odpověď podtrhněte.

17. Do půl roku po návratu ze zahraniční operace:

☒	a) Se mi opakovaly sny související s pobytem na zahraniční operaci.
☒	b) Nechtěl/a jsem se se svým okolím bavit o tom, co jsem prožil/a na zahraniční operaci.
☒	c) Měl/a jsem pocit, že mi nikdo z okolí nerozumí.
☒	d) Pro kontakt jsem vyhledával/a jenom lidi, kteří se mnou na zahraniční operaci pšobili a zažívali to co já.
☐	e) Raději jsem se vyhýbal/a lidem, se kterými jsem pšobil/a na zahraniční operaci
☒	f) Život doma (v míru) mi připadal nudný a fádní.
☐	g) řešil jsem své potíže po návratu ze zahraniční operace pomocí alkoholu nebo jiných návykových látek.

18. Do jednoho roku po ZO v mém životě došlo k zásadní změně :

☐	a) Rozvedl/a, nebo rozešel/a jsem se s dlouhodobým partnerem/kou.
☐	b) Opustil/a jsem armádu.
☐	c) Snažil/a jsem se odjet a následně jsem i odjel/a na další zahraniční operaci.
☐	d) Snažil/a jsem se odjet na další zahraniční operaci, ale nebylo mi to umožněno.
☐	e) Odvrátilo se ode mě několik přátel.
☐	f) Odvrátil/a jsem se od několika přátel.
☐	g) Přehodnotil jsem své životní priority.
☒	h) Nedošlo k žádné změně.
☐	i) Jiné..... ....

19. Jaký byl váš vztah před a po zahraniční operaci?

☐	a) Můj partnerský vztah byl před zahraniční operací narušen; myslím, že zahraniční operace měla na rozpad mého vztahu jasný vliv.
☐	b) Můj partnerský vztah byl před zahraniční operací narušen; myslím, že zahraniční operace měla zásadní vliv na utužení mého vztahu.
☒	c) Můj vztah byl před zahraniční operací perfektní; zahraniční operace měla zásadní vliv na narušení/rozpad mého vztahu.
☐	d) Můj vztah byl před zahraniční operací perfektní; zahraniční operace měla zásadní vliv na utužení mého vztahu.
☐	e) Neměl/a jsem partnerský vztah před zahraniční operací a ani v současné době nemám.
☒	f) Neměl/a jsem partnerský vztah před zahraniční operací; v současné době mám.

Děkujeme Vám za spolupráci.

Vážené respondentky, vážení respondenti,

obracím se na Vás s žádostí o vyplnění anonymního dotazníku. Jeho vyplněním se zúčastníte výzkumu na téma „Riziko vzniku posttraumatické stresové poruchy u vojáků přímo se účastnících zahraničních operací“.

V případě jakýchkoliv dotazů nebo připomínek mě, prosím, kontaktujte na email vladimirarihova415@gmail.com

Vladimíra Řihová, studentka psychologie na Pražské vysoké škole psychosociálních studií v České republice.

Odpovědi prosím zaškrtnete křížkem.

---

1. Pohlaví:

☒	a) Muž
☐	b) Žena

2. Věk:

☐	a) 18-35 let
☒	b) 36 a více let

3. Státní příslušnost: _____ R_____

4. Nejvyšší dosažené vzdělání:

☐	a) Základní
☐	b) Vyšší/ Střední bez maturity
☐	c) Střední s maturitou
☐	d) Absolutorium (VOŠ)
☒	e) Vysokoškolské

5. Délka praxe v armádě :

☐	a) Do 5 let
☐	b) 6 – 10 let
☐	c) 11 – 15 let
☐	d) 16 – 20 let
☒	e) 21 a více let

6. Kolik zahraničních operací jste absolvoval/a?

☐	a) 1-3
☐	b) 4-6
☒	c) 7 a více

7. Na Vaší poslední zahraniční operaci jste působil/a:

☒	a) Před méně než dvěma lety
☐	b) 2-4 let zpět
☐	c) 5-7 let zpět
☐	d) 8-10 let zpět
☐	e) 11-15 let zpět
☐	f) 16 a více let zpět

8. V jaké zemi jste sloužil/a?

☒	a) Kosovo
☒	b) Afghánistán
☐	c) Irák
☐	d) Bosna
☐	e) Súdán
☒	f) Libanon
☐	g) Jiné: .....+ Afrika, Latinská Amerika .....

9. Stalo se Vám někdy, že jste pocíval/a následující symptomy po návratu ze zahraniční operace?

☐	a) Měl/a jste někdy pocit, jako byste necítil/a vlastní tělo; tedy například jakoby vaše tělo nebylo vaše, jako by nešlo ovládat?
☐	b) Cítil/a jste se někdy tak, že jste mimo tělo a díváte se na něj; tedy že se díváte na vlastní tělo například shora nebo z jiné strany?
☐	c) Zaznamenal/a jste někdy chvíli, kdy jste na sebe pohlédl/a do zrcadla a fyzicky se v odrazu nepoznával/a?
☐	d) Nastala někdy situace, kdy vám lidé, věci, nebo místa okolo Vás připadaly cizí, nereálná?
☐	e) Nastala někdy chvíle, kdy jste si připadal/a ztracený/á, dezorientovaný/á nebo zmatený/á na místě, které dobře znáte?
☐	f) Nastala někdy situace mimo stav po požití drog nebo alkoholu, kdy jste si připadal/a jako ve snu, nebo že hledíte skrze mlhu?
☐	g) Nastala někdy situace, kdy jste se díval/a na svět kolem sebe jako by to byl film, nebo Vám svět nepřípadal reálný?
☒	h) Míváte, nebo měl/a jste někdy v noci živé sny?
☐	i) Nesmíte se nebo neplánete v situacích, při kterých tyto city projevují ostatní lidé?

- j) Bojíte, nebo bál/a jste se někdy ve válečné situaci usnout?
- k) Vyjadřujete špatný cit k lidem, ke kterým máte velice blízko?

10. Jakou funkci jste na zahraniční operaci vykonával/a?

- a) Základní funkce (idiota, stelec, průzkumník)
- b) Velitelská funkce (velitel skupiny, čety aj.)
- c) Logistické zabezpečování základny (celou dobu jsem byl pouze na základně, kuchař, zdravotník, psycholog aj.)

11. Zažil jste někdy v průběhu zahraniční operace situaci, která se vymyká běžné denní zkušenosti?

- a) ANO
- b) NE

12. Pokud jste na minulou otázku odpověděl/a ANO, zažil/a jste:

- a) Dostal/a jsem se do přímého kontaktu s nepřítelem.
- b) Bál/a jsem se o svůj život
- c) Musel/a jsem použít zbraň
- d) Bál/a jsem se o kamarády z jednotky
- e) Špatně jsem snášel/a dlouhodobé odloučení od rodiny
- f) V průběhu zahraniční operace se se mnou rozešel/a partner/ka, nebo manžel/ka
- g) Úmrtí někoho blízkého v rodině (když jsem byl/a na zahraniční operaci)
- h) Špatně jsem snášel/a klimatické podmínky
- i) Špatně jsem snášel/a hygienické zabezpečení
- j) Pociťoval/a jsem na sobě ponorkovou nemoc

13. Je něco, o čem si myslíte, že Vás dokázalo napravit před odjezdem na ZO na situaci, se kterou jste se potýkal/a na zahraniční operaci vyrovnával/a? (např. psychologická příprava, minulá zkušenost aj.)

.....

.....

.....

.....

.....

14. Viděl/a jste v rámci zahraniční operace věci, na které byste nejspíše zapomněl/a?

- a) ANO ---- viděl, ale necítím potřebu to zapomenout
- b) NE

15. Pokud jste na minulou otázku odpověděli ANO, jednalo se o:

☐	a) Zohavená těla
☒	b) Mrtvá těla
☐	c) Mrtvé děti
☐	d) Masové hroby
☒	e) Chudobu
☐	f) Mrtvé kamarády
☐	g) Jiné: násilí, nátlak, mučení..... ....
☐	h) Viděl/a, ale nechci se konkrétně vyjadřovat

16. Na zahraniční operaci jsem zažil/a:

☒	a) Spánkovou deprivaci
☒	b) Hlad
☒	c) Extrémně nízké teploty
☒	d) Extrémně vysoké teploty
☒	e) Hluk
☒	f) Sexuální deprivaci
☒	g) <u>Stresové situace</u>
☒	h) Vysokou prašnost
☐	i) Vlhkost vzduchu
☒	j) Ponorkovou nemoc
☒	k) Hádky mezi kolegy

Pakliže jste zaškrtnuli/a více možností, zvolte, prosím, jednu, která na Vás měla největší vliv a tuto odpověď podtrhněte.

17. Do půl roku po návratu ze zahraniční operace:

☐	a) Se mi opakovaly sny související s pobytem na zahraniční operaci.
☐	b) Nechtěl/a jsem se se svým okolím bavit o tom, co jsem prožil/a na zahraniční operaci.
☐	c) Měl/a jsem pocit, že mi nikdo z okolí nerozumí.
☐	d) Pro kontakt jsem vyhledával/a jenom lidi, kteří se mnou na zahraniční operaci potkali a zažívali to co já.
☐	e) Raději jsem se vyhýbal/a lidem, se kterými jsem potkal/a na zahraniční operaci
☐	f) Život doma (v míru) mi připadal nudný a fádní.
☐	g) řešil jsem své potíže po návratu ze zahraniční operace pomocí alkoholu nebo jiných návykových látek.

18. Do jednoho roku po ZO v mém životě došlo k zásadní změně :

☒	a) Rozvedl/a, nebo rozešel/a jsem se s dlouhodobým partnerem/kou.
☐	b) Opustil/a jsem armádu.
☒	c) Snažil/a jsem se odjet a následně jsem i odjel/a na další zahraniční operaci.
☐	d) Snažil/a jsem se odjet na další zahraniční operaci, ale nebylo mi to umožněno.
☐	e) Odvrátilo se ode mě několik přátel.
☐	f) Odvrátil/a jsem se od několika přátel.
☒	g) Přehodnotil jsem své životní priority.
☐	h) Nedošlo k žádné změně.
☐	i) Jiné..... ....

19. Jaký byl váš vztah před a po zahraniční operaci?

☐	a) Můj partnerský vztah byl před zahraniční operací narušen; myslím, že zahraniční operace měla na rozpad mého vztahu jasný vliv.
☐	b) Můj partnerský vztah byl před zahraniční operací narušen; myslím, že zahraniční operace měla zásadní vliv na utužení mého vztahu.
☒	c) Můj vztah byl před zahraniční operací perfektní; zahraniční operace měla zásadní vliv na narušení/rozpad mého vztahu.
☐	d) Můj vztah byl před zahraniční operací perfektní; zahraniční operace měla zásadní vliv na utužení mého vztahu.
☐	e) Neměl/a jsem partnerský vztah před zahraniční operací a ani v současné době nemám.
☐	f) Neměl/a jsem partnerský vztah před zahraniční operací; v současné době mám.

Děkujeme Vám za spolupráci.

Chères répondantes, chers répondants,

je me permets de vous contacter en vous priant de remplir un questionnaire anonyme.
L'enquête à laquelle vous participez en remplissant le questionnaire se consacre au risque de naissance d'un trouble de stress post-traumatique chez les militaires prenant directement part à des opérations à l'étranger.

Si vous avez quelque question ou remarque que ce soit, veuillez me contacter à l'adresse mail vladimirarihova415@gmail.com.

Vladimíra íhová, étudiante en psychologie à l'Ecole supérieure d'études psychosociales de Prague en République tchèque.

Veuillez cocher les réponses avec une croix.

---

1. Sexe:

☒	a) Homme
☐	b) Femme

2. Age:

☐	a) 18-35 ans
☒	b) 36 ans et plus

3. Nationalité: _____

4. Niveau d'études maximal atteint:

☐	a) Elémentaire
☐	b) Apprenti/ Secondaire sans baccalauréat
☐	c) Secondaire avec baccalauréat
☐	d) Certificat de fin d'études (Ecole supérieure professionnelle)
☒	e) Universitaire

5. Durée de pratique dans l'armée:

☐	a) Moins de 5 ans
☐	b) 6 – 10 ans
☐	c) 11 – 15 ans
☐	d) 16 – 20 ans
☒	e) 21 ans et plus

6. Combien d'opérations à l'étranger avez-vous effectuées?

☐	a) 1-3
☐	b) 4-6
☒	c) 7 et plus

7. Vous avez été dans votre dernière opération à l'étranger:

☐	a) Il y a moins de 2 ans
☐	b) Il y a 2-4 let ans
☒	c) Il y a 5-7 let ans
☐	d) Il y a 8-10 let ans
☐	e) Il y a 11-15 let ans
☐	f) Il y a 16 ans et plus

8. Dans quel pays avez-vous servi?

☒	a) Kosovo
☒	b) Afghanistan
☒	c) Irak
☒	d) Bosnie
☐	e) Soudan
☒	f) Liban
☐	g) Autre: Tchad, République centrafricaine, Sénégal, Sierra Léone, Timor Oriental...

9. Avez-vous déjà ressenti les symptômes suivants après votre retour d'opération à l'étranger?

☐	a) Avez-vous déjà eu la sensation de ne pas sentir votre propre corps ; donc, par exemple, comme si votre corps n'était pas le vôtre, comme si vous ne pouviez pas le maîtriser?
☐	b) Avez-vous déjà ressenti que vous êtes en dehors de votre corps et que vous le regardez ; donc que vous regardez votre propre corps par exemple d'en haut ou d'un autre côté?
☐	c) Avez-vous déjà noté des moments où vous vous êtes regardé/e dans un miroir sans vous reconnaître physiquement dans son reflet?
☐	d) Est-il déjà arrivé que des gens, des objets ou des lieux autour de vous vous aient semblé étrangers, irréels?
☐	e) Y a-t-il déjà eu des moments où vous vous êtes senti/e perdu/e, désorienté/e ou déconcerté/e dans un endroit que vous connaissez bien?
☐	f) Y a-t-il déjà eu une situation, hormis une situation après ingestion de drogues ou d'alcool, où vous vous êtes senti/e comme dans un rêve ou comme si vous regardiez à travers du brouillard?
☐	g) Est-il déjà arrivé que vous regardiez le monde qui vous entoure comme si c'était un film ou que le monde ne vous ait pas semblé réel?

- h) Avez-vous ou avez-vous eu parfois des rêves trop réels la nuit?
- i) Vous ne riez pas ou ne pleurez pas dans des situations au cours desquelles les autres gens ressentent ces sensations?
- j) Avez-vous peur ou avez-vous eu peur parfois de fermer les yeux et de vous endormir le soir?
- k) Vous exprimez mal vos sentiments même envers des gens qui vous sont très proches?

10. Quelle fonction avez-vous occupée lors de votre opération à l'étranger?

- a) Fonction de base (conducteur, tireur, éclaireur)
- b) Fonction de commandement (chef de groupe, d'équipe, etc.)
- c) Prise en charge logistique d'une base (je n'ai été que dans une base pendant toute cette période, cuisinier, personnel de santé, psychologue, etc.)

11. Avez-vous déjà vécu au cours d'une opération à l'étranger une situation échappant à une expérience quotidienne normale?

- a) OUI
- b) NON

12. Si vous avez répondu OUI à la question précédente, vous avez vécu:

- a) Je me suis retrouvé/e en contact direct avec l'ennemi.
- b) J'ai eu peur pour ma vie.
- c) J'ai dû utiliser une arme.
- d) J'ai eu peur pour les camarades de mon unité.
- e) J'ai mal supporté la longue séparation d'avec ma famille.
- f) Mon/ma partenaire ou époux/épouse m'a quitté/e au cours de l'opération à l'étranger.
- g) Mort d'un proche dans ma famille (quand j'étais en opération à l'étranger).
- h) J'ai mal supporté les conditions climatiques.
- i) J'ai mal supporté les mesures de sécurité hygiénique.
- j) J'ai ressenti en moi de la claustrophobie.

13. Pensez-vous qu'il y a quelque chose qui a pu vous préparer avant votre départ pour une opération à l'étranger à des situations que vous avez affrontées plus tard lors d'une opération à l'étranger (par ex. préparation psychologique, expérience passée, etc.) ?

L'entraînement reçu en école de formation et les passages répétés en centres d'entraînement commando, d'instruction et d'entraînement en montagne, de combat en forêt équatoriale m'a préparé physiquement et mentalement aux épreuves subies en OPEX

14. Avez-vous vu dans le cadre d'une opération à l'étranger des choses que vous préféreriez oublier?

- a) OUI

b) NON

15. Si vous avez répondu OUI à la question précédente, il s'agissait de:

☐	a) Corps mutilés
☐	b) Cadavres
☐	c) Enfants morts
☐	d) Fosses communes
☐	e) Pauvreté
☐	f) Camarades morts
☐	g) Autre:
	.....
	.....
	.....
	.....
	.....
☐	h) J'en ai vu mais ne veux pas m'exprimer concrètement

16. J'ai vécu lors d'une opération à l'étranger:

☒	a) Privation de sommeil
☒	b) Faim
☒	c) Températures extrêmement basses
☒	d) Températures extrêmement élevées
☒	e) Bruit
☒	f) Abstinence sexuelle
☒	g) Situations de stress
☒	h) <u>Niveau de poussière élevé</u>
☒	i) Humidité de l'air
☐	j) Claustrophobie
☐	k) Disputes entre collègues

Si vous avez coché plusieurs possibilités, veuillez choisir celle qui a eu la plus grande influence sur vous et soulignez cette réponse.

17. Dans les six mois après retour d'une opération à l'étranger:

☒	a) J'ai eu des rêves répétés liés à mon séjour en opération à l'étranger.
☐	b) Je n'ai pas voulu parler avec mon entourage de ce que j'avais vécu en opération à l'étranger.
☐	c) J'ai eu l'impression que personne de mon entourage ne me comprenait.
☐	d) Pour les contacts je n'ai recherché que des gens qui avaient été avec moi en opération à l'étranger et avaient vécu la même chose que moi.
☐	e) J'ai préféré éviter les gens avec lesquels j'avais été en opération à l'étranger.
☐	f) La vie à la maison (en paix) m'a semblé ennuyeuse et fade.

g) J'ai résolu mes problèmes après mon retour d'opération à l'étranger à l'aide de l'alcool ou d'autres substances d'accoutumance.

18. Dans un délai d'un an après l'opération à l'étranger il y a eu un changement essentiel dans ma vie:

☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☒
☐

- a) J'ai divorcé ou quitté un/une partenaire que j'avais depuis longtemps.
- b) J'ai quitté l'armée.
- c) J'ai essayé de partir et suis ensuite aussi parti/e pour une autre opération à l'étranger.
- d) J'ai essayé de partir pour une autre opération à l'étranger mais cela m'a été empêché.
- e) Plusieurs amis se sont éloignés de moi.
- f) Je me suis éloigné/e de plusieurs amis.
- g) J'ai réévalué mes priorités dans la vie.
- h) Il n'y a eu aucun changement.
- i) Autre

.....
 .....
 .....

19. Quelle était la relation avec votre partenaire avant et après l'opération à l'étranger?

☒
☐
☐
☐
☐
☐

- a) La relation avec mon partenaire était perturbée avant l'opération à l'étranger ; je pense que l'opération à l'étranger a eu une influence essentielle sur la dissolution de ma relation.
- b) La relation avec mon partenaire était perturbée avant l'opération à l'étranger ; je pense que l'opération à l'étranger a eu une influence essentielle sur le renforcement de ma relation.
- c) Ma relation était parfaite avant l'opération à l'étranger ; l'opération à l'étranger a eu une influence essentielle sur la perturbation/dissolution de ma relation.
- d) Ma relation était parfaite avant l'opération à l'étranger ; l'opération à l'étranger a eu une influence essentielle sur le renforcement de ma relation.
- e) Je n'avais pas de relation avec un/une partenaire avant l'opération à l'étranger et n'en ai toujours pas actuellement.
- f) Je n'avais pas de relation avec un/une partenaire avant l'opération à l'étranger ; j'en ai une actuellement.

Je vous remercie de votre collaboration.

Chères répondantes, chers répondants,

je me permets de vous contacter en vous priant de remplir un questionnaire anonyme.
L'enquête à laquelle vous participez en remplissant le questionnaire se consacre au risque de naissance d'un trouble de stress post-traumatique chez les militaires prenant directement part à des opérations à l'étranger.

Si vous avez quelque question ou remarque que ce soit, veuillez me contacter à l'adresse mail vladimirarihova415@gmail.com.

Vladimíra Říhová, étudiante en psychologie à l'Ecole supérieure d'études psychosociales de Prague en République tchèque.

Veuillez cocher les réponses avec une croix.

---

1. Sexe:

- a) Homme
 b) Femme

2. Age:

- a) 18-35 ans
 b) 36 ans et plus

3. Nationalité: FRANÇAISE

4. Niveau d'études maximal atteint:

- a) Élémentaire
 b) Apprenti/ Secondaire sans baccalauréat
 c) Secondaire avec baccalauréat
 d) Certificat de fin d'études (Ecole supérieure professionnelle)
 e) Universitaire

5. Durée de pratique dans l'armée:

- a) Moins de 5 ans
 b) 6 – 10 ans
 c) 11 – 15 ans
 d) 16 – 20 ans
 e) 21 ans et plus

6. Combien d'opérations à l'étranger avez-vous effectuées?

☒	a) 1-3
☐	b) 4-6
☐	c) 7 et plus

7. Vous avez été dans votre dernière opération à l'étranger:

☐	a) Il y a moins de 2 ans
☐	b) Il y a 2-4 let ans
☐	c) Il y a 5-7 let ans
☐	d) Il y a 8-10 let ans
☐	e) Il y a 11-15 let ans
☒	f) Il y a 16 ans et plus

8. Dans quel pays avez-vous servi?

☒	a) Kosovo
☐	b) Afghanistan
☐	c) Irak
☒	d) Bosnie
☐	e) Soudan
☐	f) Liban
☐	g) Autre: .....

9. Avez-vous déjà ressenti les symptômes suivants après votre retour d'opération à l'étranger?

☐	a) Avez-vous déjà eu la sensation de ne pas sentir votre propre corps ; donc, par exemple, comme si votre corps n'était pas le vôtre, comme si vous ne pouviez pas le maîtriser?
☐	b) Avez-vous déjà ressenti que vous êtes en dehors de votre corps et que vous le regardez ; donc que vous regardez votre propre corps par exemple d'en haut ou d'un autre côté?
☐	c) Avez-vous déjà noté des moments où vous vous êtes regardé/e dans un miroir sans vous reconnaître physiquement dans son reflet?
☐	d) Est-il déjà arrivé que des gens, des objets ou des lieux autour de vous vous aient semblé étrangers, irréels?
☐	e) Y a-t-il déjà eu des moments où vous vous êtes senti/e perdu/e, désorienté/e ou déconcerté/e dans un endroit que vous connaissez bien?
☐	f) Y a-t-il déjà eu une situation, hormis une situation après ingestion de drogues ou d'alcool, où vous vous êtes senti/e comme dans un rêve ou comme si vous regardiez à travers du brouillard?
☐	g) Est-il déjà arrivé que vous regardiez le monde qui vous entoure comme si c'était un film ou que le monde ne vous ait pas semblé réel?

- h) Avez-vous ou avez-vous eu parfois des rêves trop réels la nuit?
- i) Vous ne riez pas ou ne pleurez pas dans des situations au cours desquelles les autres gens ressentent ces sensations?
- j) Avez-vous peur ou avez-vous eu peur parfois de fermer les yeux et de vous endormir le soir?
- k) Vous exprimez mal vos sentiments même envers des gens qui vous sont très proches?

10. Quelle fonction avez-vous occupée lors de votre opération à l'étranger?

- a) Fonction de base (conducteur, tireur, éclaireur)
- b) Fonction de commandement (chef de groupe, d'équipe, etc.)
- c) Prise en charge logistique d'une base (je n'ai été que dans une base pendant toute cette période, cuisinier, personnel de santé, psychologue, etc.)

11. Avez-vous déjà vécu au cours d'une opération à l'étranger une situation échappant à une expérience quotidienne normale?

- a) OUI
- b) NON

12. Si vous avez répondu OUI à la question précédente, vous avez vécu:

- a) Je me suis retrouvé/e en contact direct avec l'ennemi.
- b) J'ai eu peur pour ma vie.
- c) J'ai dû utiliser une arme.
- d) J'ai eu peur pour les camarades de mon unité.
- e) J'ai mal supporté la longue séparation d'avec ma famille.
- f) Mon/ma partenaire ou époux/épouse m'a quitté/e au cours de l'opération à l'étranger.
- g) Mort d'un proche dans ma famille (quand j'étais en opération à l'étranger).
- h) J'ai mal supporté les conditions climatiques.
- i) J'ai mal supporté les mesures de sécurité hygiénique.
- j) J'ai ressenti en moi de la claustrophobie.

13. Pensez-vous qu'il y a quelque chose qui a pu vous préparer avant votre départ pour une opération à l'étranger à des situations que vous avez affrontées plus tard lors d'une opération à l'étranger (par ex. préparation psychologique, expérience passée, etc.) ?

NON

.....

.....

.....

.....

.....

- d) Pour les contacts je n'ai recherché que des gens qui avaient été avec moi en opération à l'étranger et avaient vécu la même chose que moi.
- e) J'ai préféré éviter les gens avec lesquels j'avais été en opération à l'étranger.
- f) La vie à la maison (en paix) m'a semblé ennuyeuse et fade.
- g) J'ai résolu mes problèmes après mon retour d'opération à l'étranger à l'aide de l'alcool ou d'autres substances d'accoutumance.

18. Dans un délai d'un an après l'opération à l'étranger il y a eu un changement essentiel dans ma vie:

☒

- a) J'ai divorcé ou quitté un/une partenaire que j'avais depuis longtemps.
- b) J'ai quitté l'armée.
- c) J'ai essayé de partir et suis ensuite aussi parti/e pour une autre opération à l'étranger.
- d) J'ai essayé de partir pour une autre opération à l'étranger mais cela m'a été empêché.
- e) Plusieurs amis se sont éloignés de moi.
- f) Je me suis éloigné/e de plusieurs amis.
- g) J'ai réévalué mes priorités dans la vie.
- h) Il n'y a eu aucun changement.
- i) Autre

.....
.....
.....

19. Quelle était la relation avec votre partenaire avant et après l'opération à l'étranger?

- a) La relation avec mon partenaire était perturbée avant l'opération à l'étranger ; je pense que l'opération à l'étranger a eu une influence essentielle sur la dissolution de ma relation.
- b) La relation avec mon partenaire était perturbée avant l'opération à l'étranger ; je pense que l'opération à l'étranger a eu une influence essentielle sur le renforcement de ma relation.
- c) Ma relation était parfaite avant l'opération à l'étranger ; l'opération à l'étranger a eu une influence essentielle sur la perturbation/dissolution de ma relation.
- d) Ma relation était parfaite avant l'opération à l'étranger ; l'opération à l'étranger a eu une influence essentielle sur le renforcement de ma relation.
- e) Je n'avais pas de relation avec un/une partenaire avant l'opération à l'étranger et n'en ai toujours pas actuellement.
- f) Je n'avais pas de relation avec un/une partenaire avant l'opération à l'étranger ; j'en ai une actuellement.

Je vous remercie de votre collaboration.

Chères répondantes, chers répondants,

je me permets de vous contacter en vous priant de remplir un questionnaire anonyme.
L'enquête à laquelle vous participez en remplissant le questionnaire se consacre au risque de naissance d'un trouble de stress post-traumatique chez les militaires prenant directement part à des opérations à l'étranger.

Si vous avez quelque question ou remarque que ce soit, veuillez me contacter à l'adresse mail vladimirarihova415@gmail.com.

Vladimíra íhová, étudiante en psychologie à l'Ecole supérieure d'études psychosociales de Prague en République tchèque.

Veuillez cocher les réponses avec une croix.

---

1. Sexe:

- a) Homme
 b) Femme

2. Age:

- a) 18-35 ans
 b) 36 ans et plus

3. Nationalité: _____

4. Niveau d'études maximal atteint:

- a) Elémentaire
 b) Apprenti/ Secondaire sans baccalauréat
 c) Secondaire avec baccalauréat
 d) Certificat de fin d'études (Ecole supérieure professionnelle)
 e) Universitaire

5. Durée de pratique dans l'armée:

- a) Moins de 5 ans
 b) 6 – 10 ans
 c) 11 – 15 ans
 d) 16 – 20 ans
 e) 21 ans et plus

6. Combien d'opérations à l'étranger avez-vous effectuées?

☐	a) 1-3
☐	b) 4-6
☒	c) 7 et plus

7. Vous avez été dans votre dernière opération à l'étranger:

☐	a) Il y a moins de 2 ans
☐	b) Il y a 2-4 let ans
☒	c) Il y a 5-7 let ans
☐	d) Il y a 8-10 let ans
☐	e) Il y a 11-15 let ans
☐	f) Il y a 16 ans et plus

8. Dans quel pays avez-vous servi?

☒	a) Kosovo
☒	b) Afghanistan
☐	c) Irak
☐	d) Bosnie
☐	e) Soudan
☒	f) Liban
☒	g) Autre: .....TCHAD.....

9. Avez-vous déjà ressenti les symptômes suivants après votre retour d'opération à l'étranger?

☐	a) Avez-vous déjà eu la sensation de ne pas sentir votre propre corps ; donc, par exemple, comme si votre corps n'était pas le vôtre, comme si vous ne pouviez pas le maîtriser?
☐	b) Avez-vous déjà ressenti que vous êtes en dehors de votre corps et que vous le regardez ; donc que vous regardez votre propre corps par exemple d'en haut ou d'un autre côté?
☐	c) Avez-vous déjà noté des moments où vous vous êtes regardé/e dans un miroir sans vous reconnaître physiquement dans son reflet?
☐	d) Est-il déjà arrivé que des gens, des objets ou des lieux autour de vous vous aient semblé étrangers, irréels?
☐	e) Y a-t-il déjà eu des moments où vous vous êtes senti/e perdu/e, désorienté/e ou déconcerté/e dans un endroit que vous connaissez bien?
☐	f) Y a-t-il déjà eu une situation, hormis une situation après ingestion de drogues ou d'alcool, où vous vous êtes senti/e comme dans un rêve ou comme si vous regardiez à travers du brouillard?
☐	g) Est-il déjà arrivé que vous regardiez le monde qui vous entoure comme si c'était un film ou que le monde ne vous ait pas semblé réel?

- h) Avez-vous ou avez-vous eu parfois des rêves trop réels la nuit?
- i) Vous ne riez pas ou ne pleurez pas dans des situations au cours desquelles les autres gens ressentent ces sensations?
- j) Avez-vous peur ou avez-vous eu peur parfois de fermer les yeux et de vous endormir le soir?
- k) Vous exprimez mal vos sentiments même envers des gens qui vous sont très proches?

10. Quelle fonction avez-vous occupée lors de votre opération à l'étranger?

- a) Fonction de base (conducteur, tireur, éclaireur)
- b) Fonction de commandement (chef de groupe, d'équipe, etc.)
- c) Prise en charge logistique d'une base (je n'ai été que dans une base pendant toute cette période, cuisinier, personnel de santé, psychologue, etc.)

11. Avez-vous déjà vécu au cours d'une opération à l'étranger une situation échappant à une expérience quotidienne normale?

- a) OUI
- b) NON

12. Si vous avez répondu OUI à la question précédente, vous avez vécu:

- a) Je me suis retrouvé/e en contact direct avec l'ennemi.
- b) J'ai eu peur pour ma vie.
- c) J'ai dû utiliser une arme.
- d) J'ai eu peur pour les camarades de mon unité.
- e) J'ai mal supporté la longue séparation d'avec ma famille.
- f) Mon/ma partenaire ou époux/épouse m'a quitté/e au cours de l'opération à l'étranger.
- g) Mort d'un proche dans ma famille (quand j'étais en opération à l'étranger).
- h) J'ai mal supporté les conditions climatiques.
- i) J'ai mal supporté les mesures de sécurité hygiénique.
- j) J'ai ressenti en moi de la claustrophobie.

13. Pensez-vous qu'il y a quelque chose qui a pu vous préparer avant votre départ pour une opération à l'étranger à des situations que vous avez affrontées plus tard lors d'une opération à l'étranger (par ex. préparation psychologique, expérience passée, etc.)

Préparation   physique   entraînement   a   la   rusticité

.....

.....

.....

.....

.....

14. Avez-vous vu dans le cadre d'une opération à l'étranger des choses que vous préféreriez oublier?

- a) OUI
- b) NON

15. Si vous avez répondu OUI à la question précédente, il s'agissait de:

- a) Corps mutilés
- b) Cadavres
- c) Enfants morts
- d) Fosses communes
- e) Pauvreté
- f) Camarades morts
- g) Autre:
.....
.....
.....
.....
.....
- h) J'en ai vu mais ne veux pas m'exprimer concrètement

16. J'ai vécu lors d'une opération à l'étranger:

- a) Privation de sommeil
- b) Faim
- c) Températures extrêmement basses
- d) Températures extrêmement élevées
- e) Bruit
- f) Abstinence sexuelle
- g) Situations de stress
- h) Niveau de poussière élevé
- i) Humidité de l'air
- j) Claustrophobie
- k) Disputes entre collègues

Si vous avez coché plusieurs possibilités, veuillez choisir celle qui a eu la plus grande influence sur vous et soulignez cette réponse.

17. Dans les six mois après retour d'une opération à l'étranger:

- a) J'ai eu des rêves répétés liés à mon séjour en opération à l'étranger.
- b) Je n'ai pas voulu parler avec mon entourage de ce que j'avais vécu en opération à l'étranger.
- c) J'ai eu l'impression que personne de mon entourage ne me comprenait.

X	d) Pour les contacts je n'ai recherché que des gens qui avaient été avec moi en opération à l'étranger et avaient vécu la même chose que moi.
	e) J'ai préféré éviter les gens avec lesquels j'avais été en opération à l'étranger.
	f) La vie à la maison (en paix) m'a semblé ennuyeuse et fade.
	g) J'ai résolu mes problèmes après mon retour d'opération à l'étranger à l'aide de l'alcool ou d'autres substances d'accoutumance.

18. Dans un délai d'un an après l'opération à l'étranger il y a eu un changement essentiel dans ma vie:

	a) J'ai divorcé ou quitté un/une partenaire que j'avais depuis longtemps.
	b) J'ai quitté l'armée.
	c) J'ai essayé de partir et suis ensuite aussi parti/e pour une autre opération à l'étranger.
	d) J'ai essayé de partir pour une autre opération à l'étranger mais cela m'a été empêché.
	e) Plusieurs amis se sont éloignés de moi.
	f) Je me suis éloigné/e de plusieurs amis.
	g) J'ai réévalué mes priorités dans la vie.
X	h) Il n'y a eu aucun changement.
	i) Autre
	.....
	.....
	.....

19. Quelle était la relation avec votre partenaire avant et après l'opération à l'étranger?

	a) La relation avec mon partenaire était perturbée avant l'opération à l'étranger ; je pense que l'opération à l'étranger a eu une influence essentielle sur la dissolution de ma relation.
	b) La relation avec mon partenaire était perturbée avant l'opération à l'étranger ; je pense que l'opération à l'étranger a eu une influence essentielle sur le renforcement de ma relation.
	c) Ma relation était parfaite avant l'opération à l'étranger ; l'opération à l'étranger a eu une influence essentielle sur la perturbation/dissolution de ma relation.
X	d) Ma relation était parfaite avant l'opération à l'étranger ; l'opération à l'étranger a eu une influence essentielle sur le renforcement de ma relation.
	e) Je n'avais pas de relation avec un/une partenaire avant l'opération à l'étranger et n'en ai toujours pas actuellement.
	f) Je n'avais pas de relation avec un/une partenaire avant l'opération à l'étranger ; j'en ai une actuellement.

Je vous remercie de votre collaboration.

Chères répondantes, chers répondants,

je me permets de vous contacter en vous priant de remplir un questionnaire anonyme. L'enquête à laquelle vous participez en remplissant le questionnaire se consacre au risque de naissance d'un trouble de stress post-traumatique chez les militaires prenant directement part à des opérations à l'étranger.

Si vous avez quelque question ou remarque que ce soit, veuillez me contacter à l'adresse mail vladimirarihova415@gmail.com.

Vladimíra íhová, étudiante en psychologie à l'Ecole supérieure d'études psychosociales de Prague en République tchèque.

Veuillez cocher les réponses avec une croix.

---

1. Sexe:

- a) Homme
 b) Femme

2. Age:

- a) 18-35 ans
 b) 36 ans et plus

3. Nationalité: _____

4. Niveau d'études maximal atteint:

- a) Elémentaire
 b) Apprenti/ Secondaire sans baccalauréat
 c) Secondaire avec baccalauréat
 d) Certificat de fin d'études (Ecole supérieure professionnelle)
 e) Universitaire

5. Durée de pratique dans l'armée:

- a) Moins de 5 ans
 b) 6 – 10 ans
 c) 11 – 15 ans
 d) 16 – 20 ans
 e) 21 ans et plus

6. Combien d'opérations à l'étranger avez-vous effectuées?

X	a) 1-3
	b) 4-6
	c) 7 et plus

7. Vous avez été dans votre dernière opération à l'étranger:

	a) Il y a moins de 2 ans
	b) Il y a 2-4 let ans
	c) Il y a 5-7 let ans
	d) Il y a 8-10 let ans
X	e) Il y a 11-15 let ans
	f) Il y a 16 ans et plus

8. Dans quel pays avez-vous servi?

X	a) Kosovo
	b) Afghanistan
	c) Irak
	d) Bosnie
	e) Soudan
	f) Liban
X	g) Autre : Macédoine / Tchad

9. Avez-vous déjà ressenti les symptômes suivants après votre retour d'opération à l'étranger?

	a) Avez-vous déjà eu la sensation de ne pas sentir votre propre corps ; donc, par exemple, comme si votre corps n'était pas le vôtre, comme si vous ne pouviez pas le maîtriser?
	b) Avez-vous déjà ressenti que vous êtes en dehors de votre corps et que vous le regardez ; donc que vous regardez votre propre corps par exemple d'en haut ou d'un autre côté?
	c) Avez-vous déjà noté des moments où vous vous êtes regardé/e dans un miroir sans vous reconnaître physiquement dans son reflet?
X	d) Est-il déjà arrivé que des gens, des objets ou des lieux autour de vous vous aient semblé étrangers, irréels?
	e) Y a-t-il déjà eu des moments où vous vous êtes senti/e perdu/e, désorienté/e ou déconcerté/e dans un endroit que vous connaissez bien?
	f) Y a-t-il déjà eu une situation, hormis une situation après ingestion de drogues ou d'alcool, où vous vous êtes senti/e comme dans un rêve ou comme si vous regardiez à travers du brouillard?
X	g) Est-il déjà arrivé que vous regardiez le monde qui vous entoure comme si c'était un film ou que le monde ne vous ait pas semblé réel?
X	h) Avez-vous ou avez-vous eu parfois des rêves trop réels la nuit?

X	i) Vous ne riez pas ou ne pleurez pas dans des situations au cours desquelles les autres gens ressentent ces sensations?
	j) Avez-vous peur ou avez-vous eu peur parfois de fermer les yeux et de vous endormir le soir?
	k) Vous exprimez mal vos sentiments même envers des gens qui vous sont très proches?

10. Quelle fonction avez-vous occupée lors de votre opération à l'étranger?

	a) Fonction de base (conducteur, tireur, éclaireur)
X	b) Fonction de commandement (chef de groupe, d'équipe, etc.)
	c) Prise en charge logistique d'une base (je n'ai été que dans une base pendant toute cette période, cuisinier, personnel de santé, psychologue, etc.)

11. Avez-vous déjà vécu au cours d'une opération à l'étranger une situation échappant à une expérience quotidienne normale?

X	a) OUI
	b) NON

12. Si vous avez répondu OUI à la question précédente, vous avez vécu:

X	a) Je me suis retrouvé/e en contact direct avec l'ennemi.
	b) J'ai eu peur pour ma vie.
	c) J'ai dû utiliser une arme.
X	d) J'ai eu peur pour les camarades de mon unité.
	e) J'ai mal supporté la longue séparation d'avec ma famille.
	f) Mon/ma partenaire ou époux/épouse m'a quitté/e au cours de l'opération à l'étranger.
X	g) Mort d'un proche dans ma famille (quand j'étais en opération à l'étranger).
	h) J'ai mal supporté les conditions climatiques.
	i) J'ai mal supporté les mesures de sécurité hygiénique.
	j) J'ai ressenti en moi de la claustrophobie.

13. Pensez-vous qu'il y a quelque chose qui a pu vous préparer avant votre départ pour une opération à l'étranger à des situations que vous avez affrontées plus tard lors d'une opération à l'étranger (par ex. préparation psychologique, expérience passée, etc.) ?

L'entrainement, la confiance dans l'équipe qui vous entoure.

14. Avez-vous vu dans le cadre d'une opération à l'étranger des choses que vous préféreriez oublier?

	a) OUI
X	b) NON

15. Si vous avez répondu OUI à la question précédente, il s'agissait de:

☐	a) Corps mutilés
☐	b) Cadavres
☐	c) Enfants morts
☐	d) Fosses communes
☐	e) Pauvreté
☐	f) Camarades morts
☐	g) Autre: ....
☐	h) J'en ai vu mais ne veux pas m'exprimer concrètement

16. J'ai vécu lors d'une opération à l'étranger:

☒	a) Privation de sommeil
☒	b) Faim
☒	c) Températures extrêmement basses
☒	d) Températures extrêmement élevées
☒	e) Bruit
☒	f) Abstinence sexuelle
☒	g) <u>Situations de stress</u>
☒	h) Niveau de poussière élevé
☒	i) Humidité de l'air
☒	j) Claustrophobie
☐	k) Disputes entre collègues

Si vous avez coché plusieurs possibilités, veuillez choisir celle qui a eu la plus grande influence sur vous et soulignez cette réponse.

17. Dans les six mois après retour d'une opération à l'étranger:

☐	a) J'ai eu des rêves répétés liés à mon séjour en opération à l'étranger.
☐	b) Je n'ai pas voulu parler avec mon entourage de ce que j'avais vécu en opération à l'étranger.
☒	c) J'ai eu l'impression que personne de mon entourage ne me comprenait.
☐	d) Pour les contacts je n'ai recherché que des gens qui avaient été avec moi en opération à l'étranger et avaient vécu la même chose que moi.
☐	e) J'ai préféré éviter les gens avec lesquels j'avais été en opération à l'étranger.
☐	f) La vie à la maison (en paix) m'a semblé ennuyeuse et fade.
☐	g) J'ai résolu mes problèmes après mon retour d'opération à l'étranger à l'aide de l'alcool ou d'autres substances d'accoutumance.

18. Dans un délai d'un an après l'opération à l'étranger il y a eu un changement essentiel dans ma vie:

☐	a) J'ai divorcé ou quitté un/une partenaire que j'avais depuis longtemps.
☐	b) J'ai quitté l'armée.
☒	c) J'ai essayé de partir et suis ensuite aussi parti/e pour une autre opération à l'étranger.
☐	d) J'ai essayé de partir pour une autre opération à l'étranger mais cela m'a été empêché.
☐	e) Plusieurs amis se sont éloignés de moi.
☐	f) Je me suis éloigné/e de plusieurs amis.
☒	g) J'ai réévalué mes priorités dans la vie.
☐	h) Il n'y a eu aucun changement.
☐	i) Autre
	.....
	.....
	.....

19. Quelle était la relation avec votre partenaire avant et après l'opération à l'étranger?

☐	a) La relation avec mon partenaire était perturbée avant l'opération à l'étranger ; je pense que l'opération à l'étranger a eu une influence essentielle sur la dissolution de ma relation.
☐	b) La relation avec mon partenaire était perturbée avant l'opération à l'étranger ; je pense que l'opération à l'étranger a eu une influence essentielle sur le renforcement de ma relation.
☐	c) Ma relation était parfaite avant l'opération à l'étranger ; l'opération à l'étranger a eu une influence essentielle sur la perturbation/dissolution de ma relation.
☒	d) Ma relation était parfaite avant l'opération à l'étranger ; l'opération à l'étranger a eu une influence essentielle sur le renforcement de ma relation.
☐	e) Je n'avais pas de relation avec un/une partenaire avant l'opération à l'étranger et n'en ai toujours pas actuellement.
☐	f) Je n'avais pas de relation avec un/une partenaire avant l'opération à l'étranger ; j'en ai une actuellement.

Je vous remercie de votre collaboration.

Příloha č. 4: Seznam použitých zkratk

MO ČR: Ministerstvo obrany České republiky

PTSD: posttraumatická stresová porucha

ZO: zahraniční operace

NATO: North Atlantic Treaty Organization (Severoatlantická aliance)

**Posudek vedoucího/opponenta bakalářské/diplomové práce
na Pražské vysoké škole psychosociálních studií**

Jméno a příjmení studenta/-tky: Vladimíra ŘÍHOVÁ

Obor studia: psychologie

Název práce: Riziko vzniku posttraumatické stresové poruchy u voáků přímo se účastnících zahraničních operací

Vedoucí/oponent* práce: mjr. PhDr. Zdeňka SOBARŇA KOŠVANCOVÁ

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 41

Počet stránek příloh: 235

Počet titulů v seznamu literatury:

- knihy: 18
- odborné články a periodika: 8
- nepublikované práce: 3
- další zdroje: 14

0**	1	2	3	4
-----	---	---	---	---

Výběr tématu

Závažnost tématu

	X			
--	---	--	--	--

Oborová příléhavost tématu

	X			
--	---	--	--	--

Originalita tématu a jeho zpracování

	X			
--	---	--	--	--

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (respektování pravopisné normy, stylistické vyjadřování, zvládnutí odborné terminologie)

	X			
--	---	--	--	--

Práce s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení norem pro citace, cizojazyčná literatura)

	X			
--	---	--	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

		X		
--	--	---	--	--

Metody práce

Vhodnost a úroveň použitých metod

	X			
--	---	--	--	--

Využití výzkumných empirických metod

	X			
--	---	--	--	--

Využití praktických zkušeností

	X			
--	---	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce)

	X			
--	---	--	--	--

Naplnění cílů práce

	X			
--	---	--	--	--

Vyváženost teoretické a praktické části v daném tématu

	X			
--	---	--	--	--

Návaznost kapitol a subkapitol

		X		
--	--	---	--	--

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

	X			
--	---	--	--	--

Vhodnost prezentace závěrů práce (publikace, referáty, apod.)

--	--	--	--	--

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

Zjednodušeně řečeno, v závěru autorka konstatuje, že bez součinnosti samotných vojáků při péči o ně jim nelze adekvátně pomoci. Je nějaká cesta, jak vojáky „donutit“, aby se svými zážitky (a tedy případně PTSD) zabývali? Např. nařídít jim rozkazem schůzky s psychologem (psychiatrem apod.)?

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

Velmi oceňuji iniciativu autorky práce při tvoření vlastního dotazníku, jeho překladu a hlavně pak sběru dat mezi zahraničními účastníky vojenských operací. Autorka pracovala samostatně. Je patrné, že si detailně od účastníků zjišťovala, jak probíhá příprava do zahraničních operací (byť popisuje pouze stav v AČR).
Domnívám se, že aby byly výsledky zajímavější a poučnější pro AČR, měl by být vzorek probandů větší a poměrově vyrovnanější: AČR vs. cizí armády. Nicméně si nejsem vědoma, že by se někdo z mých kolegů takovýmito otázkami zabýval. Věřím, že autorka svůj výzkum rozšíří v případné navazující magisterské práci.

Doporučení k obhajobě: doporučuji

Navrhovaná klasifikace: výborně

Datum, podpis:

30.8.2014
Jana Štátníková

**Posudek vedoucího/opponenta bakalářské/diplomové práce
na Pražské vysoké škole psychosociálních studií**

Jméno a příjmení studenta/-tky: Vladimíra Říhová

Obor studia: Psychologie

Název práce: Riziko vzniku posttraumatické stresové poruchy u vojáků přímo se účastnících zahraničních operací

Vedoucí/oponent* práce: Mgr. et Mgr. Michal Slaninka, Ph.D.

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh):

Počet stránek příloh:

Počet titulů v seznamu literatury:

0**	1	2	3	4
-----	---	---	---	---

Výběr tématu

Závažnost tématu

	x			
--	---	--	--	--

Oborová příslušnost tématu

	X			
--	---	--	--	--

Originalita tématu a jeho zpracování

			X	
--	--	--	---	--

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (respektování pravopisné normy, stylistické vyjadřování, zvládnutí odborné terminologie)

	x			
--	---	--	--	--

Práce s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení norem pro citace, cizojazyčná literatura)

		x		
--	--	---	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

	x	X		
--	---	---	--	--

Metody práce

Vhodnost a úroveň použitých metod

			X	x
--	--	--	---	---

Využití výzkumných empirických metod

X				
---	--	--	--	--

Využití praktických zkušeností

X				
---	--	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce)

X				
---	--	--	--	--

Naplnění cílů práce

			X	
--	--	--	---	--

Vyváženost teoretické a praktické části v daném tématu

		x		
--	--	---	--	--

Návaznost kapitol a subkapitol

		x		
--	--	---	--	--

** 0 – nehodnoceno; 1 – výborně; 2 – velmi dobře; 3 – dobře; 4 – neprospěl/a

Dosažené výsledky, odborný vklad, použiteľnosť výsledkov v praxi

				X
--	--	--	--	---

Vhodnosť prezentácie záverů práce (publikácie, referáty, apod.)

				X
--	--	--	--	---

Otázky a námety k diskusi při obhajobě:

1. Odkiaľ autorka vzala údaje tvrdiace, že 100% respondentov bolo vystavených počas zahraničnej operácie aspoň niektorým stresorom spôsobilým prívodiť PSTSP?
2. Odkiaľ autorka získala údaj o 100% respondentov, ktorí tvrdia, že po návrate z misie pozorujú niektoré z príznakov PTSP?
3. Akým spôsobom autorka získala odpoveď na svoje hypotézy?

Celkové hodnotení práce (klady, nedostatky):

V teoretickej časti práce kolegyňa Říhová popisuje okrem iného charakteristiku PTSP, akútnej stresovej reakcie, a predovšetkým stresory, ktorými môžu byť vystavení v zahraničných operáciách vojaci. Túto časť vnímam ako najprínosnejšiu. Popisuje tiež možnosti následnej psychologickéj intervencie po návrate domov. Práca má niekoľko formálnych nedostatkov (spôsob číslovania kapitol, nesúlad v spôsobe uvádzania zdrojov (niekedy je uvedená i strana, niekedy len autor a rok). Spornejší je výskum. Kolegyňa Říhová skúma výskyt príznakov PTSP u vojakov po zahraničných misiách, porovnáva riziko vzniku PTSP u českých a zahraničných vojakov a porovnáva náchylnosť k prežívaniu stresových faktorov medzi vojakmi do 35r. a nad 35r. Používa pritom dotazníky PSDS a M-PTSD. V analýze výsledkov vychádza pravdepodobne z porovnávaní percentuálnych výsledkov. Analýza nie je potvrdená štatistickou významnosťou. Práci chýba kapitola Diskusia. Prácu odporúčam k obhajobe s výsledkom dobre.

Doporučení k obhajobě: doporučuji/nedoporučuji*

Navrhovaná klasifikace: 3

Datum, podpis: 24.8.2018

* nehodící se, škrtněte